העולם הזה
שנה 49 מיספר 2476 ב"ב שבט תשמ"ה, 13.2.1985
המחיר 960 שקלים (כולל מע"מ)

אורי אבנרי מדווח על הפגישה עם ערפאת

הסיפור המזעזע של השבוע:

גיבור המלחמה התאבד

ניא יעקבזון

מגוון כרטיסי מתנה
מגוון
"אנחנו את מגוון, ואתם?"
"מגוון מציע לכם מגוון"

ממרחית
CHOCOLATE FLAVOURED
SPREAD
elite
ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
עלית
ממרחית
ממרח בטעם שוקולד
עלית
הממרחית הכי הכי של עלית

מכתבים

טובל ושרץ בידו

רב־חובל ספינת ציד־הלוויתנים הניף את הדגל הנכון על ספינתו.

הנסיון המחפיר של אריאל שרון לבטל את מסקנות ועדת־החקירה, שמצאה אותו אשם, על־ידי הגשת תביעה טורדנית בבית־משפט זר, מראה כי שרון כופר בעיקר. הגיע הזמן להבהיר לגנרל שרון, כי פוליטיקה זה עניין יותר מדי רציני מכדי לתת לגנרלים לנהל אותה. ועכשיו, כאשר מנחם בגין מדבר על ניצחון מוסרי בבית־המשפט בניו־יורק, אין הוא מראה, מצידו, כבוד רב למוסדות מדינת ישראל ולמסקנות ועדת־החקירה, שהוא בעצמו הקימה. בגין טובל ושרץ בידו.

לכן איני מצטער שעד היום מתנופף בראש התורן של ספינתי הדגל הצרפתי ומתחתיו הדגל האישי שלי: הטלית שבה התפללתי ב־1981, שבגין לא יעמוד לבחירות לכנסת.

ד"ר אדן גרין בן־טובים,
הרופא היורד, רב־חובל
ספינת ציד־הלוויתנים **נורדליס,**
פירנצה, איטליה

• • •

ארץ שזופי־הפנים

כיצד התגלגלה כוש לחבש וחבש לאתיופיה, ומה דופי מצא דויד בן־גוריון באתיופיה.

במשך מאות שנים כונתה אתיופיה בשם הערבי חבש (בגירסה האירופית: אביסיניה) בפי כול, ושם זה דחק את שמה היווני העתיק, אתיופיה, שפירושו ארץ שזופי־הפנים.

בתרגום היווני העתיק ביותר של התנ"ך ובעקבותיו, בתרגומיו לכל הלשונות, אתיופי, שזוף־פנים, הוא תרגום המלה כושי ואתיופיה — כוש.

בתום מלחמת־העולם השנייה, כשנשתחררה מכיבושו של מוסוליני הכריזה אתיופיה העצמאית על התנערותה מהשם הערבי חבש, שיש לו משמעות לא מחמיאה, מעין ערב־רב של שבטים. בחש או בחישה בעברית, וחזרה אל שמה ההיסטורי, אתיופיה. גם אומות העולם החלו לאט־לאט לקרוא למדינה זו אתיופיה.

בישראל הוסכ השם חבש לאתיופיה בתחילת שנות השישים כשאבא אבן היה שר־החינוך ודויד בן־גוריון ראש־הממשלה. תחילה התנגד לשינוי זה בן־גוריון (הוא, יחד עם הנשיא יצחק בן־צבי ביקשו להחזיק בשם חבש, שהיה נהוג גם בספרות העברית מאות בשנים) וכבר נפוצה ההלצה שהוא מתנגד לשם הזה, אתיופיה, בגלל ה"את" שבראשו, אבל במהרה חזר בו מהתנגדותו.

מאז נקראה השגרירות החבשית שגרירות אתיופיה, רחוב החבשים בירושלים הוסכ שמו לרחוב אתיופיה וגם הכנסייה החבשית שבו נקראת מאז אתיופית.

ד"ר ראובן סיון, ירושלים

• • •

משוואה מתמטית

עניין הירוקים מגרמניה (העולם הזה 2.1) **עדיין מטריד את הקוראים.**

מי צדק בהצגת הירוקים? האם העולם הזה או האחרים, שכולם ציירו תמונה אחידה?

ישנו כלל האומר „אמור לי מי חבריך, ואומר לך מי אתה". כלל זה הינו למעשה מישוואה מתמטית (חברים=אתה). מכאן הפיתרון. מי הציג את הירוקים כאויבים ומי הציג אותם כידידים.

מרדכי זהר, אשדוד

• • •

הכשירות המיקצועית קובעת

עובדי מישרד־החוץ דוחים את תיאור הפוליטיזציה של מישרדם (העולם הזה 30.1).

מעולם לא התקיימה ישיבה בה נדון יחסם של יצחק שמיר ורוני מילוא לעובדים הוותיקים במישרד־החוץ, שהינם משרתי־הציבור.-ריעותיו והשתייכותו הפוליטית של כל אחד מאיתנו הן עניינו האישי ואין להן מקום הן בעבודתנו והן במאבקינו המיקצועיים... מעולם לא פגינו לעזרת מיפלגה כל שהיא.

מאז 1954 היה מישרד־החוץ הראשון שנתן

(המשך בעמוד 4)

אורי אבנרי על:

הפגישה עם ערפאת

אחרי המילים הראשונות של מתי פלד, הפתיע יאסר ערפאת את חברי המישלחת: „אין בעיה. בתוך כמה ימים נעביר לכם את כל המידע שיש לנו על הנעדרים" ● המישלחת הציעה לאש"ף לשקול הברזה על הפסקת־אש ● שני הצדדים תומכים בקיום ועידת־שלום בין־לאומית, בהשתתפות ישראל ואש"ף ● ערפאת: „אנחנו לא צמאי־דם. המילחמה שלנו משרתת מטרה פוליטית. אם המטרה תושג, לא יהיה יותר צורך במילחמה."

6

כתבת השער הקדמי:

הגיבור התאבד

הסיפור המזעזע של השבוע: גיא יע־קבזון, נצר למישפחת אצולה מרחובות, בעל אות־המופת במילחמת ששת הימים, אלוף־מישנה בשיריון ומצליחן בתעשיה, התאבד אחרי שלקה במחלה ממארת.

34

כתבת השער האחורי:

חרפת הוריה

„אני נושאת את חרפת הדור של הוריי", מתוודה השחקנית הגרמניה חנה שיגולה לפני עזרית ישי. היא גם מספרת על ילדותה, על יחסה לנאציזם ולישראל, אהר־תה לירוקים, ומתארת כמה קשה לאהוב מולדת שהיא פושעת.

31

הטבח הבא!

צה"ל נסוג סוף־סוף מצידון. מי ירוויח מן ההפקר? מי ישלוט בנכסים הכלכליים? מי ישתף פעולה עם מי – מי ישחט את מי למחרת היום? הפרשן רוני שפיגל מנתח.

10

כך נחפס האנס

הוא טען שאינו מכיר כלל את זירת הפשע, וכי בזמן האונס היה בשפת־הים. אך הילדה בת ה־12 זיהתה אותו כאיש שחדר לביתה ותקף אותה. טביעת כף־ידו ומיס־דר זיהוי מיוחד במינו הביאו להר־שעה. העונש: 10 שנים בפנים.

36

המבקר אשם

אילו מבקר־המדינה היה כותב את התנ"ך, הוא היה מגלה בפרשת עכן „אי־סדרים מסויימים". לכן דורש אורי אבנרי, במדורו הנדון, שהמבקר יציין ב־דוחות שלו את שמות האח־ראים למחדלים ולפשעים.

9

התעלול האחרון

הח"כ החרוץ יצחק („זיגי") זייגר התחיל את הקאריירה הפוליטית שלו בגימיק של ליצנות. אחר־כך למדו הכתבים שהוא יכול למסור להם גם ידיעות רציניות וחשובות. השבוע נפטר, כשהוא עסוק בגימיק חדש.

12

אדרי מחפש בובה

ח"כ רפי אדרי (ב־תמונה) נושא עיניו למישרה של שר. אבל גם מ.שיכון עובדים" הוא אינו מרפה. מדוע לא מונה עד היום מנכ"ל לחברה ההסתדרותית ואיך הסת־בך בפרשה ישראל קיסר?

12

האוריגינל

אילנה אלון נכנסה לבית־מישפט בלונדון, שהוא אבי השיטה המישפטית בישראל. מה שראו עיניה: שופט סבלן, פרקליטים ג'נטלמנים, נאשמים מנו־מסים ואפילו שוטר שקט ומנומס שאינו צועק.

40

רחל המרחלת מדווחת:

איזה צרות יש למ־**שולם ריקליס ופיה זאדורה** (בתמונה) עם המישפחה שלהם ● איך ניצח **בני גאון** את השכנות של **רחל דיין** ● איך נזפה **סא־ני סאן** באמה, **עליזה עזיקרי** ● מה עושה **מר־ים** („גברת שיבוטרו") **פו־קס** בין מועדוני־הזימה.

39

ברין הנבחרת

קני לבנובסקי, ה־חבר החדש בנבחרת ישראל בכדורסל, יו־דע היטב מהו מיש־חק־כוח. בעבר הוא שימש שומר־סף במועדוני־לילה. ב־עתיד רוצה להחזיק בגביע.

41

השופט שכעס

השופט אריה אבן־ארי, ששכח את קיומו של עד־הגנה, חשב שמצא פיתרון אלגנטי לעניין. למה התנגדו לו הסניגורים ולמה כעס השופט על העיתונות?

13

אמא של גאון

כולם חקרו את שמואל ואקנין, הגאון התורן. אך רק העולם הזה הלך לשאול את אמו, איך מגדלים ילד כזה. „גם שמואל היה עגלגל, כמו כולנו," היא מספרת. „עד שהתחיל לקרוא ספרים ושכח שיש גם אוכל!"

18

ראש על הכתפיים

פעם היה נהוג להתעמף בגווייית שועל. כשראשו מונח על הכתף. הצעקה של השנה: מעיל פרווה בעל שני ראשים — אחד על כל כתף!

24

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3	חלון ראווה – פושטי העור	24
קורא יקר	4	מה הם אומרים – יוסף יעקב. דניאלה וייס. דויד לס. עדי לויאן.	
תשקיף	5	ישראל זוהר ואושרי ברדה	26
במדינה	8	תשבץ	28
הנדון – הביקורת בפרשת עכן	9	תמרורים	28
יומן אישי – לסבית בכנסת	15	הדרוסקום – יש חור בדלי	29
אנשים – הכספות של אברהם שפירא	16	מיכתבים לרדתי	30
שידור	20	רחל מרחלת על כל העולם	39
זה וגם זה – רישמי סיור בק"ק לונדון	21	ספורט	42
לילות ישראל – תמי בן־עמי, חגיגות ה־30 ושומר־הסף	22		

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ◆ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 ◆ העורך הראשי: אורי אבנרי ◆ עורך־משנה: דוב איתן ◆ עורך תבניות: יוסי שגיון ◆ עורך כיתוב: גיורא נוימן ◆ צלמי מערכת: ציון צפריר, ענת סרגוסטי וציפי מנשה ◆ עורך דסק: יפתח שביט ◆ ראש המינהלה: אברהם סיטון ◆ מחלקת המודעות: רסי זכריוני ◆ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ◆ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, ת"א ◆ הפצה: "גר" בע"מ

קוראים כותבים

האיכר האירסי, שראה בפעם הראשונה בחייו קנגורו בגדחיות וקרא: "לא יכולה להיות חיה כזאת!" ביטא נאמנה את דעתם של רבים בעולם על העולם הזה.

בעיני יודעי־דבר, חיה כמו העולם הזה פשוט אינה אפשרית.

בכל העולם, עיתונים ושבועונים בעלי תפוצה המונית הם חסידים נלהבים של דעת הרוב. דעת הרוב היא ברדך כלל, גם בארצות המערב, לאומנית ושמרנית. עיתונים המוניים סוגדים לריעות הקדומות של הרוב, רוכבים על גלים של היסטריה לאומנית וחברתית (ואף יוצרים לא־פעם היסטריה כזאת באופן מלאכותי). הם יכולים למתוח ביקורת אופנתית כלשהי על המימסד הקיים, בגבולות סבירים. אך למעשה הם מתחנפים למימסד ומשרתים אותו.

זוהי דמותם של כמעט כל עיתוני־הערב ההמוניים בעולם, וגם של השבועונים הארציים הגדולים. הדוגמה הבולטת ביותר היא בילד־צייטונג של איל־העיתונות הגרמני אכסל שפרינגר, חביבו של המימסד הישראלי — עיתון לאומני פרוע, מסית ומדיח, שדמותו נחשפה כסיפרו הנודע של היינריך בל, הכבוד האבוד של קתרינה בלום.

בצורה מתונה יותר רומים כל הצהרונים ועיתוני־הבוקר ההמוניים בעולם לדגם זה, והוא הדין לגבי השבועונים הגדולים. השבועון טיים הוא לאומני, ומילא תפקיד חשוב בהסתה למלחמת וייט־נאם ולמסע־צלב נגד סין האדומה. החריגים (כמו דר שפיגל בגרמניה) הם מעטים.

מעריב ומידיעות אחרונות, שניהם עיתונים הגליונות עוברים מיד ליד, במידה שאינה רגילה בעולם. מכיוון שקריאת השבועון מחייבת מיומנות מסויימת בענייני המדינה והחברה, מתמקד קהל־הקוראים דווקא בשכבות הוותיקות והמבוססות.

מכל הבחינות האלה, העולם הזה היה תמיד מעין נס פוליטי־כלכלי, שהעיד על גדרות הציבור הישראלי. חלק ניכר מקוראי העולם הזה לא הסכים לכל דיעותינו, ורבים אף התנגדו לאחדות מהן בחריפות. אך הכל הסכימו שהעולם הזה חשוב להבנת המתרחש בארץ ובחברה, ושהוא תורם תרומה לחשיפת המציאות שאין לה תחליף.

יחסים מסוג שונה

אולם נס זה אינו פוטר את העולם הזה מהתפוכות המציאות הכלכלית בארץ.

בשבוע שעבר ניסיתי לשתף אותך, במדור זה, בלבטים הקשים שיש לנו בשטח הכלכלי. בעיקבות התמוטטות משק־המודעות בעיתונות הישראלית והמצב הכלכלי הכללי. אמרתי לך שאין לנו מגוס מנקיטת קיצוצים דראסטיים, כדי להבטיח את קיום העיתון כגוף הנושא את עצמו מבחינה כלכלית בנסיבות הקיימות. ביחוד בשעה שאסור לנו כחוק לגבות עבורו את המחיר הדרוש.

את התוצאה אתה רואה כבר בגליון זה. אנחנו נאלצים להיפרד — לפחות זמנית — מכמה מדורים, שהיו חביבים עלינו.

אני מקווה שצימצומים אלה יהיו זמניים, וכי המשק הישראלי יתאושש במהרה, ויחד עימו מצב העיתונים. בינתיים אנחנו פועלים כמיטב יכולתנו, כדי לעודד את הפירסום המיסחרי בהעולם הזה. על־ידי טיפוח מודעות יזומות. מיוחדות לשבועון זה ולאפשרויות הגלומות בו. בצורת "דו"ח לצרכן". ברוחות אלה ניתנת הזדמנות למפרסמים לפרט את טיב סחורותיהם ושירותיהם באמצעים העומדים לרשותנו.

אנחנו נשתדל מאוד, כי גם במיספר המוקטן של העמודים, נגיש לך את כל המידע שאתה רגיל לקבל כאן, ואף נשפר את טיבו, כך שעליית האיכות תפצה על ירידת מיספר העמודים.

היחסים בין העולם הזה וקוראיו לא היו מעולם יחסים רגילים בין עיתון וקוראים. אלה הם יחסים מסוג שונה. שיש בהם תהליך מתמשך של היזון הדדי. בתקופות קשות שעברנו בעבר התהדקו יחסים אלה עוד יותר. אני מקווה שגם הפעם ייהנה העולם הזה מן היחס הזה של קוראיו.

בשעה שגואים במרינה גלים עכורים של גיזענות, והרמוקרטיה הישראלית כולה נתונה בסכנה שלא ידענו כמותה בעבר, חיוני העולם הזה יותר מתמיד.

אם שלמים

נס פוליטי־כלכלי

מבחינה זו היה העולם הזה, מאז שקיבלתי אותו לידיי ב־1950, חריג עולמי.

עיתון שהוא נון־קונפורמיסטי קיצוני, התוקף את אושיות המימסד הקיים והשנוא עליו, המחנך לגישה רציונלית והלוחם ברדיעות קדומות, המעודד את קוראיו לחשיבה עצמית בכל תחומי החיים — אינו יכול להיות בעל תפוצה המונית. ואילו עיתון בעל תפוצה המונית אינו יכול להיות כזה. זהו הכלל. מאות עמיתים מכל חלקי־תבל, שביקרו אותי במשך השנים, אמרו לי שאם קיים דבר כזה בישראל, הרי זה משהו מיוחד לגמרי לארץ זו. ואכן, ראינו בהעולם הזה תמיד מוסד ישראלי מובהק — כמו הקיבוץ, צה"ל והפלאפל.

לפי מחקרים שבוצעו לעיתים שונות על־ידי מכוני־מחקר מדעיים, קוראים 8 עד 15 אחוזים של האוכלוסיה היהודית הבוגרת בישראל את העולם הזה (אף שמיספר הקונים קטן יותר).

השבוע קיבל "העולם הזה" על עצמו קיצוצים חמורים — העורך מסביר את הסיבות לכך בתקופה שבה דרוש "העולם הזה" יותר מתמיד

לאומניים קיצוניים וקונפורמיסטיים ביותר, אינם יוצאים מן הכלל העולמי. להיפך. הם מתאימים בדיוק לדוגמה העולמית של עיתונים מסוג זה.

(המשך מעמוד 3)

ביטוי, הלכה למעשה, לעקרון הממלכתיות, המעוגן בחוק השירות־הציבורי בכך, שהמת־קבלים לעבודה במישרד, אחרי בחינות קשות של נציבות שירות־המדינה, מתקבלים על סמך אמות־מידה של כשירות מיקצועית בלבד.

יואל בהירי, יו"ר ועד העובדים, מישרד־החוץ, ירושלים

● ● ●

אין השוואה

תגובה על קטע ביומן אישי (העולם הזה 2.1) **שלא נראה לקורא מעבר לים.**

כיצד אפשר לכתוב כי "סטאלין השתמש בתורה הקומוניסטית כדי להשליט את אותו המישטר שהשליט היטלר בגרמניה". נכון, היו עיוותים שלא חלמו את תורת הקומוניזם של מארכס, לנין ואפילו של סטאלין עצמו, וגם קרו דברים נפשעים. אך אין להשוות כלל בין מה שקרה בברית־המועצות באותם ימים לבין הפשעים הזוועתיים שביצע המישטר הנאצי.

יהודה זאבי, אוק־פארק, אילינוי, ארצות־הברית

● ● ●

סיפורי סבא

בטייבה, לפני 25 שנה, היו מתגרשים מכלה שבלילה־כלולותיה נתגלה שאין היא בבתוליה. בתימן, לפני 100 שנה, היו עורכים לה דרדחה (תהלוכת־בזיון), כפי שסיפר סבו של הקורא שאער (העולם הזה 30.1). **אבל זה עדיין לא מיצה את כל האפשרויות.**

את הסבא של חיים שאער דווקא היכרתי. הוא היה מוכר געלה (בוטנים קלויים) במחנה־יהודה, ובאמת היה איש נחמד ויודע תורה. אבל גם לי היה (פעם) סבא, וגם לי הוא סיפר, בשעתו, על המעשה בדרדחה.

"אם ישאלו, תגיד שפגעת במצח שלו!"

אבל הסבא שלי סיפר לי על עוד שיטת הענשה ללא־בתולה (בליל נישואיה): השיטה הזאת נקראת חומרה (בתירגום חופשי, האדמה, או אדמת) — היו צובעים את פניה של המועדת להוקעה באדום ומציבים אותה במקום מרכזי, לחרפה ולבוז בעיני כל רואיה.

שימעון גאדר, ירושלים

● ● ●

דודה, הגידי לנו בן

השתתפות בצערה של דניאלה שמי (העולם הזה 30.1) **ועוד כמה הערות פילוסופיות.**

הוי, דניאלה! מה פיתאום גילית, כנראה בזכות נאום הדודה של בומה שביט, שהכינוי דודה זה דבר מעליב? ואני, עד השורה האחרונה חשבתי שאת נעלבת מעצם הרעיון שמישהו מעז לשים אותך בקטגוריה של דודה.

ולוא זה היה כך, חכי רק מה יהיה כאשר תגיעי למצב, שאליו הגעתי אני השבוע. פיתאום קוראים לי סבתא! לא שיש לי משהו, חלילה, נגד נכדי, שקוראים לו ראובן (כנראה, כי עד הברית כל האפשרויות פתוחות), אבל אני בכל זאת מעדיפה שימשיכו לקרוא לי האמא של שמואל, שהוא, כמובן, האבא של נכדי, ראובן הנ"ל.

אריאלה הר, רחובות

● ● ●

חלף עם הריח

באנגלית זה עוד יותר גרוע. אבל לוא זה היה בעברית, זה היה לפחות מצחיק – זאת היא תגובת הקורא קורן על מיכתבו של הקורא שדיווח על מוסיאון מיוחד במינו באטלנטה (העולם הזה 30.1).

אני מעדיף מטעמים של עדינות־נפש לא להיכנס לבלשנות. אבל זה שמכרו כיסוי־אסלה חלף עם הרוח במוסיאון ההוא באטלנטה, זה בדיוק מתאים לאמריקאים. ומה עוד שבאנגלית יש לזה משמעות לא כל־כך נעימה, המתחברת היטב לאסלה.

רק חבל שהם לא חשבו, שם, על הלשון העברית. אילו היו קוראים לכיסוי־האסלה, כיסוי חלף עם הריח במקום חלף עם הרוח, זה היה ממש מתאים.

אביגדור קורן, תל־אביב

● ● ●

שירות מלא

העובדות המדוייקות על שירות המילואים של חבר־כנסת, הממלא גם את חובתו לצה"ל (העולם הזה 23.1) **וגם את חובתו לכנסת.**

ברצוני לתקן אי־דיוק בכתבה אודות שרות המילואים של ח"כ מיכאל איתן.

ח"כ מיכאל איתן גויס למילואים יחד עם כל חיילי הגדוד שבו הוא משרת. הוא שוחרר למשך יומיים וחצי בלבד, לצורך השתתפות בריוני הכנסת.

במיסגרת עבודתו הפרלמנטרית, וכאדם המכיר מקרוב את בעיות כפר־שלם, הוזעק ח"כ מיכאל איתן בשעה 5 לפנות בוקר על־ידי תושבי הכפר, אולם לא השתתף בהפגנות התושבים, שהחלה בשעות מאוחרות יותר.

ביחס להפגנה בכפר איכסל, הרי שהיא התקיימה לפני תקופת שירות המילואים של ח"כ איתן.

חדוה שפיגל, עוזרת פרלמנטרית, ירושלים

● ● ●

תרגום אנגלי

יש תרגום אונקלוס ויש תרגום השיבעים ולאנגלים עשו. מזמן, גם את תרגום המלך ג'יימס. אבל הקורא מגן, שחזר זה עתה מלונדון, גילה עוד תרגום אחד לתנ"ך: תרגום "פאנץ". הוא רוצה לשתף את הקוראים בגילוי הזה.

בכל מלון אנגלי המכבד את עצמו, מצוי על הכוננית ליד המיטה ספר תנ"ך. אבל במלון, שבו אני התאכסנתי בביקורי בלונדון שכח, כנראה, האורח הקודם, גליון של שבועון־הסאטירה פאנץ', ובו מצאתי עיבוד מעניין של פרשת דויד וגלית (ראה גלופה). ונדמה לי שפאנץ' צודק.

הרבה יותר מתקבל על הדעת שרק עם פגיעת־בול כמו זאת המתוארת בגלופה, היה יכול הנער דויד לחסל את גלית בעזרת חמישה חלוקי נחל, ולא, כפי שייפו את העניין: "ויך את הפלשתי אל מיצחו."

אריה מגן, תל־אביב

דו תשקיף

שמיר בורח לחו"ל

שר־החוץ, יצחק שמיר, ימלא בחודשים הקרובים את לוח נסיעותיו לחו"ל, כדי למנוע משבר שיביא לפירוק ממשלת־האחדות.

שמיר מאמין שתומכי פירוק הממשלה, בליכוד ובמערך, לא ייזמו משבר בהעדרו.

עיסקת־טיעון במישפט־המחתרת?

מישפט נאשמי המחתרת היהודית נמצא כרגע בשלב של סיכומים למישפט־הזוטא.

תוצאותיו יכריעו לגבי גורלו של כל המישפט, כולל אישומי הרצח הבלולים בו, ועשויות להביא את שני הצדדים למשא־ומתן על עיסקת־טיעון.

616

מיספר ההרוגים בלבנון הגיע ביום השלישי ל־616. מיספר הפצועים הוא 3690.

מבוקש פרוטוקול

ועדת־החקירה לעניין מניות־הבנקים תדרוש לקבל לידה פרוטוקול מדוייק של ישיבת ועדת־הכספים מחודש יולי 1982, שבו דנו בהיטל שלום־הגליל ובנושא ויסות המניות הבנקאיות. שזכה אז למעשה לגושפנקה ממשלתית רישמית.

קרב בוועדת הכספים

השאלה מי ייבנס לוועדת־הכספים במקומו של יצחק זיגר, שנפטר, המכה השבוע לשיחת־היום בכנסת.

סיעת מורשה דורשת את המקום עבורה, ואילו שר־האוצר, יצחק מודעי, דורש את הכיסא לאחד מאנשיו — פינחס גולדשטיין או פסח גרופר. גם אוריאל לין מהליברלים דורש את הכיסא לעצמו.

„דיור לעולה" בשטחים

שגרירות ארצות־הברית מגלה עניין בפעילותה של חברת „דיור לעולה" של הסוכנות מעבר לקו־הירוק.

החברה בונה שם עבור החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית, מישרדי השיכון והביטחון.

האמריקאים זועמים על כך שכספי תרומות לסוכנות מגיעים לשטחים.

שחל נכנע לדתיים

צפויים שיבושים קשים בהספקת החשמל למיפעלים ולערים הגדולות בימי חול.

הסיבה — חברת־החשמל הפסיקה לבצע תיקוני־רשת בשבתות, בגלל לחץ של המיפלגות הדתיות על שר־האנרגיה, משה שחל.

הבכיר טוהר

עובד בכיר באוצר נפל קורבן להלשנה בעניין דוחות שהגיש למס־ההכנסה. אחרי בדיקה התברר, שהוא נקי מכל רבב.

שוחד ב„כור?"

ראשי „כור" מתלבטים מה לעשות במידע שהגיע לידיהם, והקושר עובד בכיר ב„כור" בעסקות שמחן הוא קיבל שוחד דרך בנק בחו"ל.

בגלל הרגישות הרבה של העניין, עדיין לא הוחלט אם להעביר מייד את המידע למישטרה, או לערוך קודם בדיקה פנימית.

הפגרה תקוצר

סגרת בית־המישפט תקוצר, כנראה, למחצית.

היזום הוא נשיא בית־המישפט העליון, מאיר שמגר, המנסה לייעל את המערכת ולזרז סיומם של מישפטים.

דודו הלוי לחו"ל

כתב „טיים" בישראל, דודו הלוי, עומד לצאת לחו"ל לכמה שנים.

נראה כי יש קשר בין יציאתו ותוצאות מישפט שרון־טיים.

יומן־חוץ לגל"ץ

ב„גל־צה"ל" מכינים תוספת מיוחדת למחלקת החדשות: יומן־חוץ. בתחנה הצבאית מקווים להאזנה רבה ליומן, אחרי ש„קול ישראל" ביטל את יומן־החוץ שלו.

גילעדי שב למירוץ

אלכס גילעדי, שבא לביקור בארץ, נפגש לשיחה מיקצועית עם מנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, ולא מן הנמנע שהוא ישוב להתמודד על תפקיד מנהל הטלוויזיה.

בינתיים מתקיימים מגעים בדרג ממשלתי בכיר בין הליכוד למערך, סביב המינויים.

ההצעה האחרונה מדברת על כך, שהמערך יתמוך בהחלפת פורת בעורך־הדין הירושלמי מחרות ראובן („רובי") ריבלין, ותמורת זאת יסכים הליכוד שדן שילון יהיה מנהל הטלוויזיה.

פייט יפרוש

ניצב־מישנה נורמן פייט, סגן מפקד היחידה הארצית לחקירות הונאה, מתכוון לפרוש מהמישטרה.

פייט, רואה־חשבון במיקצועו, היה בטוח שהוא יחליף את בנימין זיגל. כשנודע לקצין חובש הכיפה שהמחליף יהיה תת־ניצב יורם גונן, החליט לפשוט את מדיו.

„טל ארויו" לליכוד בהסתדרות

גדלים הסיכויים שמישרד־הסירסום „טל־ארויו" יקבל את תקציב־הסירסום של הליכוד בבחירות להסתדרות.

מישרד טל־ארויו ניהל את מערכת הבחירות האחרונה של הליכוד לכנסת, ובסופה אף זכה לטפיחה על השכם, אחרי שהתברר שהליכוד לא הובס.

באחרונה זכה המישרד גם בתקציב הפירסום של מרכז הבניה, אחרי שנבחר במיכרז, שבו השתתפו ששת מישרדי־הפירסום הגדולים.

21 נאנסות

מיספר הנאנסות במשולש האונס בתל־אביב עלה ל־21. כמה נשים שנאנסו באחרונה, פנו רק השבוע למישטרה ודיווחו על כך.

מכל התלונות עדיין לא התקבל תיאור מדוייק של האנס, וייתכן שבאיזור פועלים במקביל כמה אנסים.

קיסר רחה את סלע

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, רחה את שירותיו של הפירסומאי והרעיונאי אורי סלע, שהציע את עצמו למסע־הפירסום של המערך.

סלע שירת במערכת הבחירות האחרונה את הליכוד, ונראה שגם במערכת הבחירות להסתדרות הוא ישוב לשם.

התובע הפר לקלפן

תובע מישטרתי, שהופיע בבית־המישפט בתל־אביב לענייני תעבורה, הוצא לגימלאות לפני המועד, בעיקבות חקירה שנפתחה נגדו.

החשד הוא כי בגלל התמכרותו לקלפים הוא לקח שוחד, כדי לממן את הרצאות המישחקים, והתחייב להקל בתוצאות המישפטים.

חשמל חינם לח"כים

ועד עובדי „חברת־החשמל" עומד להציע בקרוב הצעה מהפכנית בנושא חשמל־חינם. הוועד יציע שאחת ההטבות שיתינתן לח"כים תהיה חשמל־חינם, כפי שניתן לעובדי „חברת־החשמל".

עובדי החברה מקווים למנוע בדרך זו דיונים בוועדת־הכספים של הכנסת בעניין ביטול ההטבה לעובדי „חברת־החשמל".

החשב יוחלף

חשב מישרד ראש־הממשלה, מרדכי סיפרוני, יוחלף. מישרד־האוצר יקבע בקרוב את האיש שיחליף אותו. סיפרוני, מוותיקי המישרד, מקורב למערך.

חמישה על אחד

חמישה שוטרים במישטרת־ירושלים דיווחו למפקד המרחב שהם אלה אשר תפסו את האסיר הנמלט דויד אטיאס.

לפני־כן הודיע תת־ניצב חיים אלבלדס בקשר לכל השוטרים, כי מי שימצא את האסיר הנמלט, יזכה בחופשה בת יום אחד.

כל התופסים זכו בחופשה.

מפצחים את „סנדלי דנוור"

במישרדי חברת־הנדסה גדולה, במרכז ירושלים, שעובדיה סובלים מבעיות־חניה חמורות, בוחנים בקפדנות את „סנדלי דנוור".

המהנדסים בטוחים כי בתוך כמה ימים ימצאו דרך לפצח באופן אלגנטי את המיתקן, שפקחי העירייה נועלים בעזרתו את גלגלי המכוניות, החונות שלא כחוק.

„חדשות" לא יבקר

מדור ביקורת־העיתונות ביומון „חדשות" יבוטל, אחרי שהופיע פעם אחת בלבד.

במדורו הראשון והאחרון, ביקר עורך־הטור מנחם גולן, את המקומון תל־אביבי העיר. שבעליו הוא גם הבעלים של חדשות.

מירוץ הפרקליטים לכספות

פרקליטים המתמחים בפינאנסים מנסים להשיג ייצוג לחלק מ־150 בעלי הכספות שנפרצו בסניף של בנק הפועלים בירושלים.

למרות שמבחינה חוקית הבנק מכוסה הרי שפרקליטים מפורסמים שונים מבטיחים ללקוחות כי יש סיכוי לסחוט הסדר־כספי מהבנק.

מילגת־מתנה לזייגרמן

בסוכנות רוחשות שמועות שונות סביב יציאתו של דרור זייגרמן, ח"כ הליברלים לשעבר, ללימודי־מאסטר ביחסים בינלאומיים בג'ורג'טאון.

מילגת־הלימודים לזייגרמן ולמישפחתו, הכוללת גם דמי שהיה בארצות־הברית, היא מכספי המגבית שם. שנים מראשי חברי־הנאמנים של הסוכנות מימנו את המילגה, אך כדי לחסוך בהוצאות־מס, נתרם הכסף, כביכול, למגבית.

אורי אבנרי מדווח:

בחדר מאי-עם

הוא לבש באטל־דרס בצבע חאקי, וחבש כובע־פרווה שחור. בחדר היה חם, והוא הסיר כעבור כמה דקות את המקטורן. מתחתיו לבש חולצת־חאקי. האקדח הקטן שלו, המלווה אותו תמיד, היה תלוי מחגורתו. הוא הסיר את הכובע. אחר־כך, במהלך השיחה, הרכיב מדי פעם מישקפיים בעלי מיסגרת שחורה, כדי לרשום דברים בפינקס הקטן שלו.

יאסר ערפאת מרבה לרשום דברים בפינקסו, במהלך שיחה. כל הצעה מעניינת, רעיון חדש, בקשה או הערה חשובה נרשמת על־ידו בקפדנות.

תוך דקות השתררה בחדר אווירה בלתי־פורמלית מאוד. שלושת חברי־המישלחת הערביים במישלחת שלנו, שזוהי להם הפעם הראשונה שהם נפגשים עם ערפאת, הופתעו על־ידי לבביות זו. הם תיארו לעצמם את ערפאת אחרת, תקיף ונוקשה כדוגמתם של מנהיגים ערביים רבים.

בפגישה פנים אל־פנים, שונה ערפאת האדם מאוד מערפאת של כלי־התיקשורת. אין לו שום גינונים חי־צוניים של מנהיג. הוא מקשיב בדרי־כות, מדבר ישר לעניין, חושב מהר, מחליט מהר. הוא יוצא מגידרו כדי להכניס אורחים, משרת בעצמו את אורחיו בשעת ארוחה, אינו מתנגד כשמשסים את דבריו בשאלה או בהערה, מתבדח מדי פעם וצוחק לבדיחות של אחרים.

אך גם אז יש הבעה עצובה בעיניו, שהן החלק הבולט ב־יותר שלו. הוא מקרין סמכו־תיות. כל אנשי אש"ף, הנובחים במקום, גם רמי־הדרג שביניהם, מקבלים את מנהיגותו כדבר מובן מאליו.

אין פירושו של דבר שיאסר ערפאת רוצה או יכול להכתיב דברים באש"ף. כשעלתה בשיחה נקודה מסויימת, הנוגעת לוויכוח פנימי שהתנהל באש"ף, הזכיר ערפאת: „רעתי היתה כזאת וכזאת. כיום ברור שצדקתי. אך חבריי הצביעו נגדי, וביקשתי לרשום בפרוטוקול את הסתייגותי."

העיר אחד מחבריו: „זוהי הדמוקרטיה."

● מידע על הנעדרים

א יפה נפגשנו? מרוע איננו מגלים זאת? השבוע נשאלתי על כך מאות פעמים.

ההסבר הוא פשוט לגמרי. לנו, מצידנו, אין שום התנגדות לזיהוי המקום. לא היינו בארץ אוייבת. לי אישית היה הרבה יותר נוח לספר על כך, כי הצורך להעלים את אתר הפגישה מונע ממני לגלות פרטים רבים אחרים, שהיו מזהים את המקום — כגון תיאור המקום, זיהוי המש־תתפים הפלסטיניים האחרים, ועוד.

גם לערפאת עצמו לא היה כל עניין בהעלמת פרט זה. אולם יש צד שלישי: המדינה המארחת. לאור המצב הבינ־לאומי, יכול פירסום העובדה, שפגישה כזאת התנהלה על אדמתה, לגרום לה לבעיות. אין לנו כל עניין להביך אותה.

בדרך לשם במטוס, החלטנו על סדר־העדיפויות של הנוש־אים שביקשנו להעלות. העמד־נו בראש רשימתנו את בעיית הנעדרים הישראליים בלבנון. זוהי בעיה אנושית, המטרידה את כולנו.

עסקתי גם בעבר לא פעם בבעיות של שבויים ומישפחות־חללים, ופעם אף זכיתי על כך בברכה לבבית מפי מנחם בגין. הוא הסכים בכל ליבו לכך שננצל את מגעינו המדיניים עם אש"ף — שהוא התנגד להם — לשם מטרה הומאניטרית כזאת.

ערפאת בירך את כל חברי המישלחת בזה אחר זה, כשהוא מקדיש תשומת־לב לכל אחד מהם, מזכיר פגישות קודמות לשלושה שנפגשו עימו בעבר, מתייחס בלבביות ליעקב ארנון, הקשיש שבינינו, ומתוודע לשלושה שעימם נפגש לראשונה. אחר כך התיישבנו לאורכו של שולחן־ישיבות ארוך. בניגוד לשיחות קודמות, לבשה הפגישה הפעם אופי רישמי. לפני כל אחד מאיתנו היו מונחים גליונות של נייר לבן ועט.

העלינו את עניין הנעדרים כנושא מעשי ראשון. התכוונתי לוויכוח ממו־שך, והכנתי בראשי את כל הנימוקים ההומאניטריים והמדיניים המצדיקים את ההחלטה למסור לנו את המידע הנדון בלי תמורה.

להפתעתנו, הסכים ערפאת אחרי המישפטים הראשונים של מתי סלד. „אין בעיה," אמר, „נעביר לכם את כל המידע שיש לנו על הנעדרים."

חלק מן המידע הזה מצוי במחלקת־המיבצעים של אש"ף (שבראשה עומד אבו־ג'יהאד, שלא נכח בשיחה) וחלקו בידי האירגון הפרו־סורי, צאעיקה. אולם כמה מראשי צאעיקה עברו לאחרונה למחנהו של ערפאת, ויש להניח כי המידע מצוי בידיהם.

כמה זמן זה צריך לקחת? כמה ימים. אולי שבוע.

את הגופות עצמן אין בידי ערפאת למסור, מפני שהן קבורות בלבנון, בשטח הנתון לשליטת סוריה. לא היתה לכוחות פת"ח אפשרות להעביר משם את הגופות, כפי שהעבירו את השבויים החיים, שהוחזרו לישראל.

„זה היה מיבצע מסובך," סיפר ערפאת. „מיבצע כפול, בעצם. השבר־יים היו בשתורה (עיירה על כביש בייר־רות־דמשק), שהיתה גם אז בידי הסר־רים. העברנו אותם, במיבצע מסובך, לטריפולי שבצפון לבנון. כאשר יצאנו משם, היה צורך במיבצע שני — העברת השבויים ללב ים, מחוץ למים הטריטוריאליים, יחד עם כוחותינו. שם מסרנו אותם לידי הצלב האדום."

● כמה מילים עבריות

ד סכמתו המיידית של ערפאת למסור לנו את המידע על הנע־דרים, בלי תמורה, כמחווה הומא־ניטרית וכמחווה כלפינו, יצרה מייד אווירה נוחה. באווירה זו התחלנו ל־החליף דיעות על המצב הבינלאומי, על המתרחש במשא־ומתן שבין ארצות־הברית ובריית־המועצות, על המצב ה־פנימי באש"ף ובזירה המדינית הישר־אלית, על היחסים עם ירדן, ועוד. חלק מן הדברים ששמענו אינם ניתנים לפירסום, אך היה בהם לא מעט מידע מפתיע, ואף מדהים, על המתרחש מאחורי הקלעים.

ערפאת הקפיד לנהל את השיחה באנגלית. אומנם, שלושה חברים של המישלחת שלנו היו ערבים ומבין שלושת החברים היהודיים מתי פלד הוא מרצה לסיפרות ערבית, אך יעקב ארנון אינו מבין מילה ערבית, ואני יכול לעקוב אחרי שיחה ערבית רק חלקית ובקושי. בכל פעם, כשהחברים הערבים גלשו לערבית, החזיר ערפאת את השיחה לאנגלית.

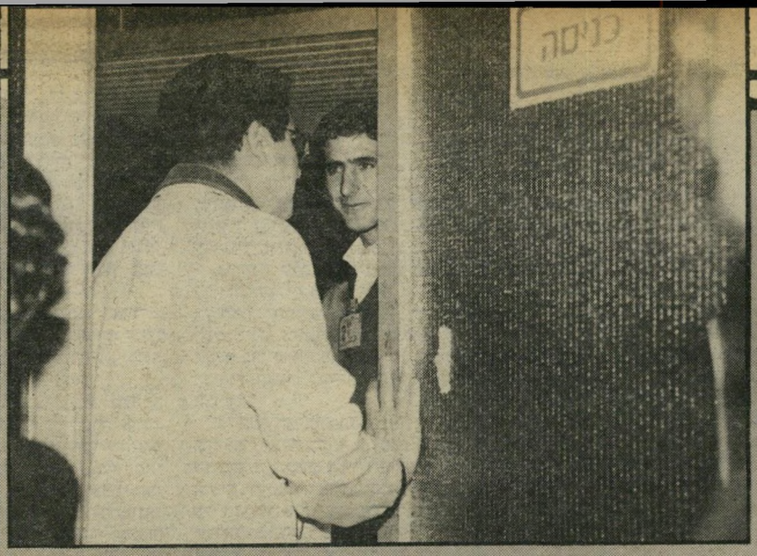
(באחת האתנחתות בשיחה אמרתי משהו בצרפתית, וערפאת ענה באותה שפה. הופתעתי להיווכח שהוא יודע צרפתית, ושאלתיו אם הוא יודע שפות אחרות. רוסית? לא. עברית? רק כמה מילים, שלמד בשעה שהיה בעזה. אילו? „אקדח, רובה... אני אוהב... אני לא אוהב...").

אם לסכם את הרושם הכללי, שנוצר בעיקבות חילופי־הדברים האינטנסי־ביים: התיקווה הטובה ביותר להת־קדמות תהליך־השלום טמונה עתה במגעים בין ארצות־הברית ובריית־המועצות. שתי המעצמות חרדות לתוצאות האפשריות של המשך מירוץ־החימוש הגרעיני, המאפשר השמדה המונית הדדית תוך שמונה

ערפאת: עם חברי־המישלחת יעקב ארנון, באסל דאהר, מתי סלד, מוחמד מיעארי, אורי אבנרי, ריאד אבו־אל־עסל

המישטרה וכהנא: לינץ' בנמל־התעופה

כבר בבוקר, כמה שעות לפני שובה של המישלחת, שכרה מזכירות הרשימה המתקדמת את אולם־האח"מים בנמל־התעופה בלוד. לשם עריכת מסיבת־עיתונאים. עשרות עיתונאים מקומיים וזרים תבעו לקבל מידע מפי המישלחת, מייד עם בואה.

שולם סכום של 130 אלף שקל עבור המקום, העומד לרשות כל עסקן מישני, מלכת־יופי ושחקן־קולנוע זוטר הבא מחו"ל. הכניסה לעיתונאים לאולם זה היא שיגרתית.

הצרות התחילו כשעה לפני נחיתת המטוס, כאשר ראשוני העיתונאים ואנשי־הטלוויזיה הגיעו למקום. הם נדהמו להיווכח כי נחסמה כניסתם. איש־המכס הודיע לכתב־הטלוויזיה יעקב אחימאיר (למעלה מימין) ולחבריו: „אסור להיכנס!"

מזכיר הסיעה, חיים הנגבי, מיהר לתחנת־המישטרה הסמוכה. הוא חיפש את הקצין התורן, פקד יואל קופרמן, אך זה נעלם כאילו בלעה אותו האדמה. במקום הביטחוני הרגיש ביותר במדינת־ישראל אי־אפשר היה לגלות במשך חצי שעה ויותר את האחראי לביטחון! כאשר הואיל הפקד לבסוף להימצא, הודיע באלחוט לשוטר: „אני לא מאשר!"

בשלב זה כבר היו חברי־המישלחת בדרכם החוצה, והם נדהמו להיווכח כי חדר־העיתונות נסגר לפני העיתונאים. הצלמים שהגיעו למקום הפצירו בהם לצאת ולערוך את מסיבת־העיתונאים, באין ברירה, בחוץ.

ברחבה שלפני הבניין תפסו חברי־המישלחת מקום על המישענת של ספסל, כשעשרות העיתונאים צובאים עליהם מכל עבר. אך עוד לפני שהחל ח"כ מוחמד מיעארי למסור מידע על ביקור המישלחת, החלה מקהלה של קללות ונאצות: אנשי הרב כהנא, בתיגבור נהגי־המוניות של תחנת נמל־התעופה, הסבלים ועובדי־אורח החלו לצרוח: „מנוולים! בוגדים! לתלות אתכם! כהנא! בגין!" במשך כמחצית השעה, שבה נמשכה המסיבה המאולתרת, צרחו בלי הפסק והטביעו את דיברי המישלחת והעיתונאים ברעש. גם המידע על נעדרי צה"ל זכה במטר של קללות מפי הבריונים.

ברגעים מסויימים עברו הבהניסטים לירי־קות, ואף לדחיפות. היה נדמה שדי בניצוץ קטן כדי שייערך במקום מישפט־לינץ' ממשי (למעלה משמאל).

כמו בסרט „זד", עמדה המישטרה מנגד. אחרי שמנעה מסיבת־עיתונאים מסודרת והכריחה את המישלחת להגיד את דבריה בחוץ, נעלמו עשרות השוטרים. המפקחים תמיד על מקום זה כדי למנוע חניה, כאילו בלעה אותם האדמה. אך כאשר אשתו של אחד מחברי־המישלחת הזדרזה להביא את מכוניתה כדי לחלץ את בעלה מידי המון הבריונים, הופיע באורח פלא שוטר, שהחרים את רישיונותיה ועמד לרשום לה דוח. עשרות בריונים חקיפו באותה שעה את המכונית, כשהם צורחים כחיות, מניפים אגרופים ומאיימים בכל רגע לפתוח באלימות.

אורי אבנרי וח"כ מתי פלד, שסיימו ראיונות מאולתרים שנתנו לכלי־התיקשורת (תמונות למטה) מיהרו אל תחנת־המישטרה, כדי להגיש קבילות. רק אחרי דרישות נמרצות הואיל הקצין התורן להופיע. הוויכוח התלהט, ואז פלט הקצין את האמת: „קיבלתי הוראה מהממונים עליי!" מיד לאחר מכן הכחיש זאת והטיל את האשמה בצורה מגוחכת על העיתונאים, מנגנון נמל־התעופה, המכס ושוכרי־האולם. הוא סירב להצטלם.

דקות. כאשר השיחות האלה יתעמקו, הם יכללו את עניין האיזור שלנו. יש כבר איתותים ראשונים מצד ארצות־הברית על נכונותה לעיין מחדש ביחסה עם אש"ף, ובגישתה לרעיון הוועידה הבינלאומית לשלום במיזרח התיכון. (שמענו על כך כמה פרטים סודיים, מעניינים ביותר).

נראה כי אש"ף תולה יותר תיקוות בהתפתחות זו מאשר במגעים בין ארצות־הברית וידידותיה בעולם הערבי.

ההרגשה היא כי ארצות־הברית תהיה מוכנה, בסופו של דבר, לתת הרבה יותר במיסגרת ההתקרבות לברית־המועצות מאשר במיסגרת יחסיה עם הערבים. „יש לנו קשר הדוק עם ירדן, מצריים, סעודיה, ועכשיו גם עם עיראק," אמר ערפאת. המלך פאהד נסע השבוע לוושינגטון, כדי לשכנע את הנשיא רונלד רגן לפתוח ברד־שיח עם אש"ף.

אם מישהו בישראל מאמין כי אש"ף שרוי עתה במשבר, וכי שוררת בו רוח־נכאים, יופתע מן המציאות: לא רק ערפאת עצמו, אלא גם אנשי־אש"ף אחרים שפעו אופטימיות מרוסנת. הם לא ציפו להתפתחויות דרמאתיות מהירות, אלא להתקדמות איטית ועיקבית. המושב המוצלח של המועצה הלאומית הפלסטינית, שהוכיח כי הרוב העצום של העם הפלסטיני תומך בהנהגת אש"ף, מילא אותם ביטחון עצמי חדש. (חשבתי בליבי על הדיבורים של אריאל שרון על „שבירת תשתית אש"ף".)

בעיקר היתה גאוות אנשי־אש"ף על הדמוקרטיה ששררה במועצה. „הסעם הראשונה ראו בעולם הערבי איך פועל מוסד דמוקרטי ערבי," התגאו. „מעולם לא ראו דבר כזה!"

הם הזכירו כי באחת הישיבות של המושב ציווה היו"ר על ערפאת לשבת ולשתוק, מפני שלא קיבל את רשות־הדיבור.

הם הופתעו לשמוע כי גם המוני ישראל עקבו אחרי דיוני המועצה באמצעות הטלוויזיה הישראלית והירדנית, וקיבלו רושם שונה מן התדמית המקובלת בישראל. „הם ראו שזה דומה לקונגרס ציוני," אמרתי. „אלא שהיו פחות מישקפיים, ויותר שפמים."

● הפסקת־אש

הדדית

יגלגלו את השיחה לעבר נקודה שהתכוונו להעלותה כאחד הנושאים המרכזיים: הפסקת הפיגועים (משני הצדדים, כמובן).

החברים הערביים של המיפלגות, שמילאו תפקיד חשוב במהלך השיחה, עמדו על חשיבותה המכרעת של דעת־הקהל היהודית בישראל. בימשך השנים חזרנו על כך שוב ושוב אין־ספור, אך היה חשוב שערפאת ישמע זאת מפי חבריו הערביים דווקא.

„הבעיה שלי היא עם הממשלות," אמר ערפאת. „הנה, בסוריה גל דעת־הקהל היא בעדנו, אך הממשלה היא נגדנו. וזה קובע."

הרשיתי לעצמי להיכנס לדבריו. „יש הבדל," אמרתי. „סוריה היא דיקטטורה. אין הרבה חשיבות למה שחושב העם, כל עוד הדיקטטור רוצה אחרת. אבל ישראל היא דמוקרטיה. אם נשנה את דעת־הקהל בארץ, בעיקר את דעת־הקהל היהודית, זה ישנה בהכרח גם את מדיניות הממשלה, בצורה זו או אחרת."

בהקשר זה העלינו את רעיון הפסקת־האש. מתי פלד הציע שאש"ף יודיע מראש שבדי להקל על כינוס ועידת־השלום הבינלאומית למיזרח התיכון, בהשתתפות ישראל ואש"ף, יסכים אש"ף להפסקה הדדית וכו־זמנית של פעולות אלי־מות.

שלושת חברינו הערבים הוסיפו נימוקים לטובת הרעיון. הכינונו מראש כמה הצעות מנוסחות בכתב, בצורות שונות. פלד הזכיר את הסכנות האורבות בגדה המערבית, כאשר מדברים על עונשים קולקטיביים וגירוש תושבים, ואמר שהודעה כזאת יכולה לשנות את האווירה ולעצור את ההידרדרות.

„אנחנו הוכחנו שאנחנו יודעים לשמור על הפסקת־אש!" אמר ערפאת.

מיעארי סיפר לו שעזר וייצמן הזכיר לפני כמה ימים לציבור, בעימות־טלוויזיה עם משה ארנס, שאש"ף אכן שמר על הפסקת־אש בקפדנות במשך 11 החודשים שקדמו למילחמה, ושעל כן היה שרון זקוק להתנקשות הסורית בשגריר הישראלי בלונדון כתירוץ למילחמה.

„זה לא רק מ־1981," תיקן אותנו ערפאת. „קיבלנו על עצמנו ב־1979 התחייבות כלפי ממשלת־לבנון, שלא נבצע סיגועים משטח לבנון. קיימנו התחייבות זו במשך כל הזמן."

מה הרוויחה ישראל במילחמה? שאל. לפני המילחמה, שררה הפסקת־אש, שהבטיחה שקט לאורך הגבול הצפוני של ישראל. ישראל הפרה

(המשך מעמוד 7)

הפסקת־אש זו, ועכשיו אין לה עם מי לעשות שם הפסקת־אש. הסורים רצו לכפות את הפסקת־הפיגועים, באמצעות בעלי־בריתם בקרב השיעים וה־דרוזים, אך לא הצליחו. הכוחות המקומיים לא קיבלו תכתיב זה.

„גם כוחותינו אינם קשורים עכשיו בשום הפסקת־אש, עד אשר יימצא הסדר חדש," קבע ערפאת.

אם כן, יש מקום להפסקת־אש? שאל כאמל דאהר, עורך־הדין מנצרת, שהרשים בשיחה בהגיון השקול שלו.

„אנחנו לא לוחמים כדי להילחם," אמר ערפאת. „אנחנו לא צמאי דם. המילחמה שלנו היא פוליטית. היא משרתת מטרה פוליטית. אם היא מדשדשת, אין צורך במילחמה."

אם היעד של אש"ף הוא להגיע לכינוס ועידת־שלום בינלאומית בהשתתפותו ובהשתתפות ישראל, מדוע לא להודיע מראש כי במיקרה של הסכמה על כך תהיה נכונות להפסקת־אש?

ערפאת לא רחה את ההצעה על הסף. „זה עניין מסובך," אמר, „הסביר לנו את המר־כיבים השונים של המצב לגבי אפשרות זו. „נצטרך לדון על כך," אמר.

לפחות זרענו זרע של מחשבה. העשוי לנבוט במשך הזמן. אני מאמין שאילו היתה בישראל ממשלה המסוגלת להסכים לכינוס ועידת־שלום, ניתן היה להפסיק את הפיגועים מצד כוחות אש"ף בעתיד הקרוב.

● פרס, רבין, וייצמן

אחת האתנחתות בשיחה התווכח עימי ערפאת על מיספר החללים של צה"ל בלבנון.

בפגישה קודמת הזכיר מיספר של כמה אלפים, ואני הכחשתי זאת נמרצות. הסברתי לו שבמדינה קטנה ומישפחתית כמו ישראל, פשוט אי־אפשר להעלים אבידות, גם אילו היה רצון לכך.

„עכשיו חיבר הסי־איי־אי (המוסד האמריקאי) דוח סודי, המדבר על 3500 הרוגים ישראליים," אמר.

„לא תמיד צריכים להאמין לסי־איי־אי," עניתי.

לאחר מכן עלה על דעתי שיש כאן שגיאה פשוטה של תירגום. הדוח דיבר, מן הסתם, על „אבידות" — מושג צבאי הכולל הרוגים ופצועים גם יחד. לפני כמה חודשים, יכול היה המיספר הזה להתאים. המתרגם תירגם כנראה, בטעות, את המונח „אבידות" כ„הרו־גים", שגיאה שגם מתרגמים ישראליים לוקים בה לא פעם.

דיברנו על האישים והכוחות השונים במתנה הפלסטיני (ואיני יכול לחזור על כך כאן). דיברנו גם על אישים וכוחות בישראל.

עזר וייצמן מעורר באש"ף עניין, ולא מעט אהדה זהירה. לעומת זאת, פרס איכזב. ההרגשה היא שמבחינה מלס־טינית לא השתנה דבר לטובה עם הקמת ממשלה זו.

לגבי רבין היתה הדיעה שלילית עוד יותר. ערפאת זוכר היטב שרבין בא עם שרון לביירות בעת המצור, הצטלם בחברתו ויעץ לו להחמיר את המצור. „רבין גרוע מארנס," אמר ערפאת, „ארנס לפחות ידע להשתמש בשכל שלו." ובסך הכל: „זוהי הממשלה החלשה ביותר שהיתה לישראל אי־פעם."

אבל ערפאת סבור שהממ־שלה לא תיסול בינתיים. „היא תיסול כאשר האמריקאים יגיעו לידי הסכם עם הסובייטים על המיזרח התיכון," ניבא.

באמצע השיחה הכניס מזכירו פתק כתוב בערבית. ערפאת קורא אותו בשקט, ואחר־כך בקול רם: בבוקר הופיעה בדבר הדלפה על כוונתנו להיפגש עם ערפאת, ועל התגובה הנזעמת של רק"ח. (ההדלפה, שבאה בלי ספק מחוגי רק"ח, לא גרמה לסיכוך. ערפאת התייחס אליה בשיווין־נפש.)

● שינה במטוס

אחרי שעתיים־שלוש של שיחה עברנו לחדר אחר, כדי לאכול ולהמשיך בדיון. ערפאת הושיב את כולם, ומפעם לפעם גם הגיש למסובים אוכל. תוך המלצה על מאכל זה או אחר.

המזון היה מצויין: כבש ממולא באורז וצנובר, עוף ברוטב מיזרחי, ירקות, קוסקוס. לא הוגש, כמובן, אלכוהול. (ערפאת עצמו אינו שותה ואינו מעשן, אך אין זה מפריע לו שמעשנים בחברתו. במשך השיחה כיליתי כמה וכמה מנות של טבק־מיקטרת.)

אחר־כך עברנו לצד אחר של החדר, אכלנו פירות (ערפאת קילף תפוזים והגישם לנו) והמשכנו לשוחח בצורה פחות פורמלית. שאלנו אם מותר לצלם תמונה רשמית של המישלחת עימו.

הוא קרא לצלם שלו, אך לא מצא מן החדר, ובבואו מצא שכל המקומות תפוסים. הוא פנה להביא כיסא, אך ערפאת הקדים אותו. הוא קפץ ממקומו, הרים כיסא כבד והתחיל להביאו למקום שלידו. מיעארי הופתע לרגע, ואז לקח את הכיסא מידי ערפאת והעמידו בעצמו.

● המשך אחרי חצות

אחרי כמה שעות הפסקנו את הישיבה, כדי לאפשר לערפאת לעסוק בעניינים אחרים, ואולי גם לנוח ו/או להרהר כמה שהצענו. התכנסנו מחדש בחצות הלילה, וישבנו כשע־תיים נוספות.

למען הנימוס והסדר קראנו באוזניו את הודעת המישלחת, שהתכוונו לפרסם עם שובנו ארצה כלשונה:

1) מישלחת מטעם הרשימה המתקדמת לשלום נפגשה עם יו"ר הוועד־הפועל של אירגון־השיחרור הפלסטיני, יאסר ערפאת. המישלחת היתה מורכבת מחברי־הכנסת מוחמד מיעארי ומתי פלד, ומה"ה ריאח אבו־אל־עסל, אורי אבנרי, יעקב ארנון וכאמל דאהר, חברי הנהלת הרשימה המתקדמת לשלום.

2) בפגישה נערכו חילופי־דיעות כנים וגלוויי־לב על ההתפתחויות האחרונות במרחב, ושני הצדדים הציגו את דיעותיהם והשגותיהם.

3) **המישלחת הביעה את מישאלתה לקבל את שמותיהם ושאר המידע על הנערדים הישראליים במילחמת־לבנון, והיו"ר ערפאת הבטיח להמציא לה מידע זה תוך כמה ימים.**

4) היו"ר ערפאת הביע את הערכתו לכוחות־השלום הישראליים, התומכים בעיקרון ההגדרה העצמית של העם הפלסטיני, והדגיש את עניינו של אש"ף בדו־שיח הולך ומתרחב עם כל הכוחות האלה, לקידום עניין השלום הצודק.

5) שני הצדדים הביעו את דעתם, שהדרך הטובה ביותר להשגת השלום הצודק היא קיום ועידת־שלום בינל־אומית, בחסות האו"ם, שבה ישתתפו כל הצדדים הנוגעים בדבר, ובראשם ישראל ואש"ף, כפי שהציע מזכ"ל האו"ם בהסתמך על החלטות האו"ם. נכונות אש"ף להשתתף בוועידה כזאת נובעת מהחלטות המושב ה־17 של המועצה הלאומית הפלסטינית, שנערך בעמאן. ההתנגדות של ממשלות ישראל וארצות־הברית לכינוס ועידה זו היא הגורמת לקיפאון בתהליך־השלום ולהידרדרות המצב בשטחים הכבושים.

אותו. האיש הלך לישון. „עליכם לסלוח לו," אמר ערפאת. „הוא טס איתי כל הלילה, ובעוד כמה שעות נמשיך לטוס. הוא עייף עד מוות."

ומה איתו? „היתי בשבו־עיים האחרונים ב־15 מדינות, ואני ממשיך לכמה מדינות נוספות," אמר. „אני טס בלילות, כדי לחסוך זמן. אני ישן במ־טוס."

נזכרתי שבעת פגישתנו האחרונה לבש צווארון אורטופדי. שאלתי למצב הצוואר. „כשאני ישן בצורה לא נכונה, זה מכאיב גם עכשיו," אמר.

לשימחתי היתה עימי מצלמה קטנה. אשתי האיצה בי לקחת אותה, לכל מיקרה שלא יבוא. המיקרה בא. במשך 36 שנים, מאז מילחמת־העצמאות, לא צילמתי. שלפתי את המצלמה וצילמתי. חלק מן התמונות צולמו במצלמה שלי על־ידי עימאד שקור, עוזרו של ערפאת לעניינים ישראליים, בן הכפר סח'נין בגליל, שעבר פעם במהדורה הערבית של העולם הזה. כשהזכרתי זאת, נזכר ערפאת שקרא את המהדורה הזאת בשעה שהופיעה. „זה הדבר הראשון על ישראל שקראתי בשעתו," חייך.

כאשר ישבנו למען הצילום הרישמי, נערך מוחמד מיעארי לרגע

חברי־המישלחת* בשובם בנמל־התעופה בן־גוריון, רגע לפני ההתנסלות
„כהנא לשילטון!"

● שליח נאלץ לחכות

ב יתים התקרבנו לשעה שתיים בלילה. למרות שכולנו — ונדמה שגם ערפאת עצמו — היו מוכנים להמשיך בשיחה עוד שעות רבות, נאלצנו להפסיק. החברים היו עייפים וגם ערפאת התנצל: „בעוד כמה שעות אני צריך לטוס שוב." הוא התכוון לטיסה שהביאה אותו לירדן, לעריכת ההסכם שם.

את העניין שהיה לשני הצדדים בשיחה סימל רגע מסויים במהלך השיחות. דיברנו על נושא חשוב (ההתפתחויות הצפויות בלבנון) כאשר קרא ערפאת לפתע: „שכחתי! מחכה לי שליח מיוחד של — — — (הוא הזכיר את שמו של ראש מדינה חשובה). הבטחתי לראות אותו!"

אחר־כך שקע שוב בשיחה ודשם לעצמו רשימות. השליח של — — — נאלץ, עם כל הכבוד, להמתין.

(בגליון הבא ימשיך אודי אבנרי לדווח על הפגישות.)

במדינה

העם בתוך הבוץ

באשר ייהרג החלל מס' 617 של מילחמת־הלבנון, לא יובל איש לטעון: ידיי לא שפכו את הדם הזה.

ביום עצוב אחד השבוע קברה מדינת־ישראל את ההרוגים מס' 614, 615 ו־616 של צה"ל בלבנון.

שניים מהם נהרגו על הגבול של מטולה.

באותו היום הגיחו מטוסי חיל־האוויר כדי „להפציץ מטרות מחבלים" בעומק לבנון. היה זה בסיס של החזית הדמוקרטית — גוף הכפוף לסוריה, והמחרים את אש"ף.

כך, בצורה חדה, חזרו הימים השחורים ביותר בגבול הצפוני. מילח־מת־הלבנון הסתובבה ב־360 מעלות. אלא שהמצב עתה חמור יותר מכפי שהיה לפני פרוץ המילחמה, ולפני שנהרג החלל מס' 1 שלה.

כי אז עמדו מול צה"ל רק כוחות אש"ף, שהקפידו על שביתת־הנשק שהושגה בין אש"ף וישראל, באמצעות צד שלישי. עתה אין שביתת־נשק, ואין גם מי שאפשר להשיג עימו שביתת־נשק.

מול צה"ל עומדים כוחות מגוונים של שיעים בני פלגים שונים, אירגונים מוסלמיים, כוחות אש"ף וכוחות פלס־טיניים המתנגדים לאש"ף, והפועלים על דעת סוריה. אף הסכם בין סוריה וישראל לא יפתור את הבעיה. אין מי שיש לו שליטה אמיתית בשטח.

מרע לרע יותר. במצב זה לובשת החלטת הממשלה על הנסיגה החלקית אופי מגוחך ומסוכן כאחד.

הנסיגה היא מקו פגיע לקו פגיע עוד יותר. בעוד שהקו הנוכחי עובר בחלקו באיזור נוצרי, הוא שקט יחסית, יעבור הקו הבא בתוככי אוכלוסיה שיעית, אחוזת שינאה לישראל, שהר־כיחה יכולת מירבית לביצוע פיגועים. בכל דרכה של ישראל, לא נתקלה עוד באוייב כה מוכשר לביצוע פיגועים, שעומדים לרשותו מיספר בלתי־מוגבל של לוחמים המוכנים להתאבדות (ראה עמודים 10־11). כמו השיעים של דרום־לבנון.

כך נאלץ צה"ל, ביגלל החלטה מטופשת של עסקנים פוליטיים חסרי־בינה, לסגת מן הרע אל הגרוע יותר, תחת לבצע את הפעולה האחת שכל חייל משתוקק אליה בכל נימי נפשו: נסיגה מיידית, חדה וחד־משמעית, אל מעבר לגבול הבינלאומי, חזרה לשטח ישראל.

הנסיגה החלקית לא תשרת שום מטרה חיובית. היא תגביר עוד יותר את שינאת השיעים, היא תגרום לאנרגל־מוסיה גוברת בדרום־לבנון, ובסופו של דבר יתקבל הרושם כי צה"ל נסוג תחת חייל של גרילה יעילה, ובתנאים של מנוסה — כמו צבאו של נפוליון ממוס־קבה.

השתיקה הרועמת. מדוע קיב־לה הממשלה החלטה כזאת? יש לכך רק תשובה אחת: הצורך לפייס את אנשי הליכוד. אלה נתונים ללחצים פנימיים. ביגלל ההתחרות בין יצחק שמיר ואריאל שרון על כתר המנהיגות במיפלגתם. התחרות זו בין שני עס־קנים רמגוגיים, שהכניסו את ישראל לבוץ של לבנון, ושהוכיחו בכך חוסר־כישרון וחוסר־בינה בממדים מחרידים, מכתיבה עתה את מהלכי צה"ל. על־מיובח זה יפלו חיילי צה"ל.

מדהימה מכל היא סבלנותו של הציבור הישראלי מול מציאות זו, הגלוייה לעיני כל. הציבור, שבניו נקראים לשרות בלבנון, והמשלם את מחירה של מילחמה מתמשכת זו בצורה של חורבן כלכלי, שותק.

שתיקה זו היא אסון. כאשר יפול החלל מס' 617 של מילחמת־הלבנון, לא יהיה איש בישראל שיוכל לטעון: ידי לא שפכו את הדם הזה.

* מימין: ריאח אבו־אל־עסל, מוחמד מיעארי, אורי אבנרי, מתי פלד, יעקב ארנון.

הנדון:

מה היה קורה אילו היה מבקר־המדינה כותב את התנ"ך?

המבקר אשם

ב אחד הוויכוחים על דוח מבקר־המדינה בכנסת נטלתי לידי את ספר־התנ"ך וקראתי את הסיפור על עכן, שגנב מן השלל של ירי־חו „אדרת־שינער אחת טובה, ומאתיים שקלים כסף, ולשון־זהב אחד חמישים שקלים מישקלו."

וכך נאמר:

„וימעלו בני־ישראל מעל בחרם, ויקח עכן בן־כרמי בן־זבדי בן־זרח למטה יהודה מן החרם. וייחר אף ה' בבני־ישראל... ויאמר ה' אל יהושע: חטא ישראל וגם עברו את בריתי אשר ציוויתי אותם, וגם לקחו מן החרם, וגם גנבו, וגם כיחשו, וגם שמו בכליהם... וישלח יהושע מלאכים וירוצו האוהלה, והנה טמונה באוהלו והכסף תחתיה. ויקחום מתוך האוהל ויביאום אל יהושע ואל כל בני־ישראל ויציגום לפני ה'. ויקח יהושע את עכן בן־זרח ואת הכסף ואת האדרת ואת לשון־הזהב ואת בניו ואת בנותיו ואת שורו ואת חמורו ואת צאנו ואת אוהלו ואת כל אשר לו וכל ישראל עימו... ויאמר יהושע: מה עכרתנו יעכרך ה' ביום הזה. וירגמו אותו כל ישראל אבן, וישרפו אותם באש ויסקלו אותם באבנים..."

בשעה שקראתי את הדברים נכח באולם יצחק נבנצאל, מבקר־המדינה דאז. שאלתי איך היתה פרשה כזאת משתקפת כיום בדוח מבקר־המדינה.

הצעתי משהו בנוסח הבא:

„בעיקבות הקרב על יריחו אירעו אי־סדרים מסויימים בטיפול בשלל שנפל בידי צה"ל. קצין מסויים לא הקפיד כראוי על הצורך להעביר את הרכוש שהוחרם לידי אוצר־המדינה, ויש מקום לבירור הפרשה. כמו כן יש לבדוק אם הכללים הנהוגים בצה"ל לגבי הטיפול ברכוש־האוייב, על פי פקודות־מטכ"ל ג/251־13/שמ"ק, מיושמים כראוי, ואם שיטות המינהל והביקורת מספיקות כדי למנוע מיקרים מצערים כאלה בעתיד."

למרבה המזל, לא נכתב התנ"ך על־ידי מבקר־המדינה.

■ ■ ■

ד באתי את הדוגמה הזאת, ואני חוזר ומביא אותה שוב, כדי לשים את הדגש על נקודה מכרעת.

אין שום ערך לביקורת, אם אינה מאתרת את האחראים ומזהה אותם בסירוש קבל עם ועדה.

איני דוגל חלילה בעונש־מוות, ובוודאי לא בסקילת בנים ובנות שלא חטאו, ולא כל שכן בהתעללות בשור ובחמור ובצאן. זה בוודאי מוגזם במיקצת.

אבל אני בהחלט דוגל בחשיפת שמו־תיהם של האחראים לפשעים, לעבירות, למחדלים, להזנחות ואף להחלטות מוט־עות. העולות בחיים ובכתב.

מחבר ספר־יהושע הבין את חשיבות העניין. הוא לא הסתפק בקביעה סתמית „אחד הלוחמים" או אף „איש משבט יהודה". לא, הוא זיהה את האיש, את אביו, את סבו, את אבי־סבו, את מישו־פחתו ואת שיבטו. הוא קבע אחריות מדוייקת.

בעוד שאיננו מבירים את שמו של מחבר הספר, אנחנו מבירים גם אחרי 3000 שנים את שמו של עכן.

לא הוכח כי כל הדוחות של מבקר־המדינה, הממלאים מחסן בגודל בינוני, מנעו אף מיקרה אחד של שחיתות. יתכן שנכון ההיפך.

אך אפשר לסמוך על כך שחשיפת הפרישה של עכן מנעה כל ביזה נוספת במערכות יהושע בן־נון.

■ ■ ■

ד בעיה זאת מתעוררת בכל חריפותה ו בעיקבות פירסום הדוח של מבקר־המדינה בעניין המניות הבנקאיות, שהביא לכינון ועדת־חקירה ממלכתית.

כאשר המבקר בא לבקר — מי יבקר אותו?

אינני בא לחזור כאן על השאלה שכבר נשא־לה: היכן היה מבקר־המדינה (הוא וקודמו) כאשר קרו הדברים? שיטת־הוויסות נמשכה שנים רבות, שנים שבהן פעל המבקר, וחיבר דוחות, ופקח עין. מדוע לא גינה שיטה זו ודאג לשים לה קץ, לפני שיכלה לגרום לאסון כה גדול לקורבנות כה רבים?

זה חשוב, אך לא זה העיקר. בעיניי רובצת על המבקר אשמה חמורה יותר.

אני מטיל על מבקר־המדינה חלק מן האחריות לתיסמונת, המעבירה את יש־ראל בכל שטחי־החיים: היעדר האח־ריות.

■ ■ ■

ד כל מבירים עתה בתופעה, ושופכים עליה ו דמעות:

איש אינו אחראי לשום דבר. לשום בישלון אין אבא ואמא.

פרשת המניות הבנקאיות הביאה את התופעה הזאת עד כדי אבסורד. בזה אחר זה הופיעו שרים ופקידים בכירים, נגידים ומישנים, עוזרים ר־יועצים, מנהלי־בנקים ופרופסורים, יושבי־ראש וח"כים — ואף לא אחד מהם נטל על עצמו אף חלקיק של חלקיק של אחריות למפולת.

זה עבר את גבול הקומדיה. זה היה גרוטסקי. זה גלש לסארקה.

אך לפתע שאלתי את עצמי: מדוע יקחו על עצמם את האחריות?

מתי אי־סדים נקבעה בישראל ה־נורמה שמישהו אחראי למשהו?

איך בכלל יכולה להיווצר ולהתקיים נורמה כזאת, כאשר הסמכות המבקרת העליונה מפר־סמת זה עשרות בשנים דוחות על עבירות ומח־דלים ואי־סדרים, מבלי לזהות לעולם את האשמים, או לפחות האחראים?

הרי דוחות באלה ממש מזמינים חוסר־אחריות:

לא זה בלבד שאינם מחנכים איש לקבל על עצמו אחריות לכישלון כלשהו — הם מחנכים מראש להפקרות. הם אומרים לשר, למנכ"ל, לפקיד הבכיר, לאלוף, לניצב: עשו כאוות־נפש־כם: לא יקרה לכם דבר: במיקרה הרע ביותר יי־א־מר בדו"ח המבקר משהו סטרילי, סתמי, בחצי־פה, וגם זאת מבלי לזהות אותך.

הדוח יקריש לפרשה כמה פסוקים, אבל אתה לא תיפגע. אתה תמשיך לעשות קאריירה. אז למה לך להשתדל להיות בסדר? למה לך להיות פרייער?

כך חונך דור שלם של הורים חשוכי־בנים של בישלונות שהם יתומים.

ולמוסד ששמו מבקר־המדינה יש חלק רב בכך.

■ ■ ■

א ולי אני מחמיר עם מבקר־המדינה מעבר למידותיו. יתכן שאני מייחס לו תפקיד של גורם, בעוד שאינו אלא תוצאה. יתכן שנוהלי־העבודה של מבקר־המדינה אינם אלא חלק מן הנורמה הכללית של חוסר־אחריות, ושגם זו אינה אלא תוצאה של משהו עמוק הרבה יותר.

אולי ניתן לומר כי היחס למרשג האחריות הוא מד־חום לבריאותה של החברה כולה.

המיפעל הציוני בארץ הוקם על־ידי אנשים שחשו בכל רגע של חייהם שהם אחראים למע־שיהם, ולמעשה הלאומי כולו. תחושת־האחריות היא שהמריצה אותם להקים את כל אשר הוקם כאן, יש מאין — ישוב חדש, שפה חדשה, הקיבוץ, המושב, הדת של עבודת־הכפיים.

זה היה כל־כך מובן מאליו, עד כי לא היה כלל צורך לדבר על כך. כל אחד מטובי המייסדים היה לא רק שומר אחיו, אלא גם שומר החברה כולה.

בני המייסדים חונכו ללכת בתלם שחרשו אבותיהם. הם לא יצרו מוסר חדש, רעיון חדש, תפיסת־חיים חדשה. הם היו רק „ביצועיסטים".

„וירגמו אותו כל ישראל אבן": אי־סדרים מסויימים

נראה שזה לא הספיק, מפני שהדור הזה התנוון במהרה. והממן הבולט ביותר של התנוונות זו היה אובדן חוש האחריות האישית.

ההורים היו תנועה, הבנים הפכו למעמד.

■ ■ ■

ב ז'גוריון דיבר על המעבר „ממעמד לעם". אך במדינה החדשה, תחת חסותו האישית, קרה ההיפך: מעבר „מעם למעמד".

קם מעמד שליט חדש, מעמד של בעלי זכויות־יתר. מעמד ש„הגיע לו" לחלוש על הכל — על המיסלגות, על מנגנון־המדינה, על ההסתדרות, על המשק הציבורי והפרטי.

לא בגלל הישגיו המיוחדים, לא בגלל הצ־טיינות רוחנית או מוסרית. אלא בגלל היותו דור שני, דור הבנים של המייסדים, דור הוותיקים בארץ. וגם בגלל נכונותו ללכת בתלם ו„לבצע" מה שאמרו לו ההורים, בייחוד בצבא.

זה היה דור של ילדי־תנובה, ילדי־הבננות. אמא רצה אחרי הילד כשבידה הבננה המקולפת, והילד גדל משחר־נעוריו כשהוא בטוח לגמרי שהבננה מגיעה לו.

הבננה, והשילטון, והכוח, וכל ה־הנאות וההטבות הכרוכות בכוח.

■ ■ ■

ב סיפרי ההיסטוריה (ואולי רק בסיפרי האגדה) כתוב כי בימי וזהרו של מעמד שליט חדש, יודעים חבריו כי זכויות־היתר שלהם כרוכות בחובות־יתר.

הפיאודלים חיו מזיעת־כפיהם של הצמיתים, אך הם היו מוכנים בכל עת להזדעק לקריאת המלך ולחרף את נפשם על הגנת המולדת.

הסאמוראי היפאני השתצן והאכזרי היה מוכן לבצע הראקירי כאשר נכשל. עד לאחרונה נהגו שרים יפאניים להתפטר ברגע שהתגלה המחדל הקטן ביותר בתחום אחריותם. לפני שלושׁ־ארבע שנים התפטר שר־התחבורה היפאני מפני ששני מטוסים התנגשו בשמי יפאן.

בארץ זה נשמע בבדיחה.

בארץ לעיתים רחוקות מאוד שר מתפטר.

אך איני זוכר אף מיקרה אחד ששר התפטר מרצונו מפני שהוא נכשל!

שר־המישפטים יעקב־שימשון שפירא הת־פטר אחרי מילחמת יום־הכיפורים כמחאה על כך ששר־הביטחון, משה דיין, לא מצא לנכון להת־פטר. דיין סולק מן השילטון רק בעיקבות התפטרותה של גולדה מאיר, שלא יכלה לעמוד בפני הלחץ המוסרי של הרחוב הנסער. עד הסוף לא קיבלה גולדה על עצמה את האחריות למילחמה הנוראה ולמחדל הצבאי — שלא לדבר כלל על המחדל המדיני.

הרמטכ"ל, דויד אלעזר, הודח על־ידי ועדת־החקירה. עד הסוף ראה דדו בכך אי־צדק משווע. הזדמן לי לשוחח עימו על כך ארוכות, והת־רשמתי מעומק הרגשת־העוול שקיננה בו.

וכך אנחנו מגיעים אל הפרשה שהיא שיא כל השיאים: מילחמת־הלבנון.

■ ■ ■

ד מסקנות של ועדת־כהן היו ונשארו בעיניי ו בבחינת שערוריה.

הוועדה חקרה רק פרשה אחת — חמורה מאין כמוה, אך מצומצמת בתחומה. היא הגיעה ל־מימצאים חמורים.

אך אחרי שהטילה על אישים מסויי־מים את האחריות („העקיפה") למעשה־הטבח המחריד, לא הסיקה כלפי איש מהם מסקנה של ממש.

היא אמרה מה שאמרה על אריאל שרון, אך ניסחה את המסקנה כלפיו כך שניתן היה לפרשה כהיתר להישארותו בממשלה. האיש, המצטייר ברוחה־הוועדה כמי שנעדר כל שמץ של אחריות ומוסר, הושאר במקום שבו הוא יכול להמשיך ולשלוט בחיי אדם (ושוב „בעקיפין").

הרמטכ"ל, האשם העיקרי השני, לא הודח כלל. בקטע שהוא שערוריה בפני עצמה נאמר שאין צורך להדיחו, מפני שתקופת־כהונתו הס־תיימה ממילא. כך הכשירה הוועדה אדם זה, הלוקה באי־שפיות מוסרית גמורה, למעמד של מנהיגות לאומית.

ואם כך נקבע לגבי האשמים העיקריים למע־שה המיפלצתי, מובן שאיש לא מצא לנכון לקבל על עצמו אחריות אישית כלשהי לאסון הלאומי של מילחמת־הלבנון. לא השרים שהחליטו על הרפתקה מטומטמת זו, לא חברי־הכנסת שהצ־ביעו בעדה (וביניהם כל חברי הממשלה הנוכחית, שהיו אז חברי־הכנסת), לא ראשי מיפלגת־ע־בודה, שנתנו לה את הגושפנקה המוסרית של „האופוזיציה", וכמובן לא אנשי־הציבור ואנשי־התיקשורת שצעקו הידד.

כיום מוסכם על הכל שמילחמת־הלבנון היתה שואה מכל הבחינות האפשריות — מוסרית ומעשית, מדינית וחברתית, צבאית וכלכלית.

ובכל רחבי המדינה אין אף אדם אחד המקבל על עצמו חלקיק של אחריות לשואה זו.

(מלבד — אולי — מנחם בגין, אם נניח שרגש־האחריות שלו תרם להחמרת בעייתו הנפ־שית, שהיתה קיימת, בלי ספק, גם קודם לכן).

ואם זהו המצב לגבי מעשה שגרם לשפיכת נהרות של דם, אין פלא שהוא הדין לגבי מעשה שגרם לשפיכת נהרות של דמים — השואה הכלכלית של המדינה.

מישהו אחראי? די להביט במצח הנחושה של יורם אריזור ויקיר פלסנר, כדי לדעת את ה־תשובה.

■ ■ ■

ב מדינה שבה אין אחריות אישית, אין גם ו כל סיכוי לתיקון המערכות — הצבאית או הבנקאית, הפוליטית או הכלכלית.

כדי לשנות זאת דרושה, במובן, מהפכה מוסרית.

יתכן כי המוסד ששמו מבקר־המדינה הוא מקום טוב להתחיל בו. צריכים פשוט להחליט לעשות את הדבר שהצעתי ליצחק נבנצאל לפני 18 שנים: לנהוג כמו התנ"ך.

לקרוא לעכן בשם עכן, ולהטיל עליו את האחריות האישית למחדליו.

צה"ל נסוג מצידון. מי ירוויח מן ההפקר? מי ישלוט בנכסים המישקיים?

מי ישתף פעולה עם מי — ומי ישחט את מי למחרת היום?

הטבח הבא!

ד החלטה לסגת בשלבים הפיחה רוח־חיים במוראל של חיילי צה"ל בלבנון. אלפי חיילים עסקו במרץ ובהתלהבות בפירוק מזורז של מיתקני צה"ל באיזור צידון. מיפקדות ומוצבים של צה"ל, מתל־חרה שמעל צידון ועד למשנקא שבדרך לג'זין, נעלמו כלא היו, וכזה היה גורלם של בסיסי־ההוראני.

העבודה לוותה בתחושת הקלה, שהנה־הנה עומד הסיוט להסתיים, וההרגשה הכללית היתה היא כי עת זמיר הגיעה. אלא שגורמים צבאיים הבקיאים בנעשה בשטח והמודאגים מן המשמעות של נסיגה ללא הסדרי־ביטחון, אופטימיים פחות. כביטוי להרגשה זו, הם אומרים כי באין ציפור לשיר, גם חמור ייחשב לזמיר.

● קבורת־חמור

ד החלטה לקבור את מבצע שלום־הגליל קבורת־חמור, הניעה לא רק את גלגלי מערך־הפינוי של צה"ל, אלא גם את קן־הצרעות הרוחש מתחת לפני השטח בצידון ובסביבותיה. גורמי־הכוח השונים מתארגנים. צוברים נשק ומתכוננים לבאות.

בניגוד לנסיגה מן השוף, הרי במיקרה הנוכחי קשה יותר להעריך את אשר יתרחש לאחר יציאת צה"ל מן האיזור. כאשר נסוג צה"ל מן השוף, הוא הותיר מאחוריו שני מחנות ברורים — נוצרים מול דרוזים — כאשר ברור היה, כי שום כוח לא ייכנס לשטח כדי לחצוץ ביניהם. כעת מתכונן צה"ל לעזוב שטח בעל פסיפס ערתי ופוליטי מורכב ביותר, כאשר לא ברור אם אכן ייכנס צבא לבנון לאיזור, בעוד שגם אם יעשה זאת — יכולתו לשמור שם על הסדר לאורך זמן מוטלת בספק.

לכן כדאי לבחון, מי הם גורמי־הכוח בגיזרה וכיצד הם עשויים לפעול. יש להבחין בין הגורמים המצויים בשטח — סונים, שיעים, פלסטינים ונוצרים לאידיגוניהם — לבין שני הגורמים, שכעת אינם מצויים בו, אך שלמעשה־הם או למחדליהם תהיה השפעה ניכרת על ההתפתחויות: הממשל הלבנוני והדרוזים של ג'נבלאט.

למימשלו של אמין אל־ג'מאיל יש אינטרס מיוחד בשטח שיפונה. המימשל מבקש למנוע את התלקחותה של מילחמת־ערות, העלולה להתפשט ולסכן את המעט שהושג עד כה בנסיונותיו החוזרים והנשנים של המימשל להביא לייצוב המצב הביטחוני בחזיתות־הלחימה השונות בלבנון. התפרצותה של מילחמת־עדות בדרום עלולה להביא לחידושה של מילחמת־אזרחים ולסתימת הגולל על כל סיכוי קלוש, שעוד נותר, להביא להסדר כל שהוא בלבנון.

סיבה נוספת להתעניינות המימשל באיזור: חשיבותו הכלכלית. בצידון מצויים מיתקנים בעלי חשיבות כלכלית ניכרת, אשר השולט בהם יהיה, למעשה, ה קאפו די טוטי קאפי של הדרום. המדובר, בראש וראשונה, בנמל צידון, שהשולט בו יוכל לגבות מיסים ומכסים על הסחורות העוברות בו, וכן בתי־הזיקוק שבזהראני ואיזורי תעשיה קלה, מלאכה ועסקים שונים, הקורצים למיליציות למיניהן, הנוהגות לגבות מהם דמי־חסות.

אך המציאות בשטח אינה כה ורודה. המימשל היה רוצה לפרוס את כוחות צבא לבנון בשטח שיפונה, וככל הנראה יוכל לעשות זאת באמצעות כוחותיה של חטיבה 12 הערוכה באיזור אל־ח'רוב, ובאמצעות כוחות נוספים. אולם כלל לא ברור, אם יצליחו כוחות אלה להגיע לאיזור וגם אם יגיעו, הרי שעקב חשיבותו הכלכלית, יהיו גורמים רבים שילטשו את עיניהם אל אותם מיתקנים חשובים ושירצו למנוע את שליטת המימשל בהם, מתוך מגמה — סונים, שיעים, פלסטינים ונוצרים לאידגוניהם — לבין שני הגורמים, שכעת אינם מצויים בו, אך שלמעשה־הם או למחדליהם תהיה השפעה ניכרת על ההתפתחויות: המימשל הלבנוני והדרוזים של ג'נבלאט.

למימשלו של אמין אל־ג'מאיל יש אינטרס מיוחד בשטח שיפונה. המימשל מבקש למנוע את התלקחותה של מילחמת־ערות, העלולה להתפשט ולסכן את המעט שהושג עד כה בנסיונותיו החוזרים והנשנים של המימשל להביא לייצוב המצב הביטחוני בחזיתות־הלחימה השונות בלבנון. התפרצותה של מילחמת־עדות בדרום עלולה להביא לחידושה של מילחמת־אזרחים ולסתימת הגולל על כל סיכוי קלוש, שעוד נותר, להביא להסדר כל שהוא בלבנון.

סיבה נוספת להתעניינות המימשל באיזור: חשיבותו הכלכלית. בצידון מצויים מיתקנים בעלי חשיבות כלכלית ניכרת, אשר השולט בהם יהיה, למעשה, ה קאפו די טוטי קאפי של הדרום. המדובר, בראש וראשונה, בנמל צידון, שהשולט בו יוכל לגבות מיסים ומכסים על הסחורות העוברות בו, וכן בתי־הזיקוק שבזהראני ואיזורי תעשיה קלה, מלאכה ועסקים שונים, הקורצים למיליציות למיניהן, הנוהגות לגבות מהם דמי־חסות.

אך המציאות בשטח אינה כה ורודה. המימשל היה רוצה לפרוס את כוחות צבא לבנון בשטח שיפונה, וככל הנראה יוכל לעשות זאת באמצעות כוחותיה של חטיבה 12 הערוכה באיזור אל־ח'רוב, ובאמצעות כוחות נוספים. אולם כלל לא ברור, אם יצליחו כוחות אלה להגיע לאיזור וגם אם יגיעו, הרי שעקב חשיבותו הכלכלית, יהיו גורמים רבים שילטשו את עיניהם אל אותם מיתקנים חשובים ושירצו למנוע את שליטת המימשל בהם, מתוך מגמה להחלישו, כך שספק רב אם יצליח צבא לבנון להחזיק מעמד בשטח. גם המיגבלות שעלול צבא לבנון לנסות ולהטיל על גורמי־הכוח השונים באיזור יהוו עבורם מניע לחתור לסילוקו.

גורם רב־חשיבות בהקשר להתפרסותו של צבא לבנון באיזור הם הדרוזים. אלה הסכימו, אחרי סחבת ארוכה ומתישה, להתפרסותה של חטיבה 12 באיזור אל־ח'רוב, לא מבלי שהיתנו כי מרבית חייליה וקציניה של החטיבה יהיו דרוזים. סביר להניח שאם וכאשר יחליטו הדרוזים להשתלט על

סליטים במחנה עין־אל־ח'לווה
צוברים נשק, מתכוננים לבאות

האיזור, לא ינקפו חייליה ומפקדיה הדרוזים של החטיבה אצבע כדי למנוע מכך. ואשר לחיילים ולקציניים הנוצרים שבחטיבה 12, כמו גם לאותם אנשי מיליציות נוצריות שעדיין נותרו בשטח, הרי הם יהיו בני־מזל אם יצליחו להימלט משחיטה.

לדרוזים עשרות טנקים מתוצרת סובייטית, ובאיזור הכפר הסוני ברג'א מפריד כקילומטר אחד בלבד, בקו־אוויר, בין קווי־הדרוזים לשפת־הים. כאשר יירדו הדרוזים בציר, המוביל מברג'א לנבי־יונס (ואחרי שיתגברו על המוקשים והמילכודים שהבינו להם שם הנוצרים), יבתקו את איזור־השליטה הנוצרי לשניים ובכך. בעצם, יחרצו את גורלו.

כל עוד שהה צה"ל על הנהר אוואלי, הוא מנע מן הדרוזים להשתלט על איזור זה, שהדרוזים טוענים — ובצדק — כי היה שייך למישפחת ג'נבלאט עוד מאז תקופתם של אמירי בית מען. נסיגת צה"ל מהאוואלי תסיר את המיכשול שעמד בפני השתלטותם של הדרוזים על האיזור, וסביר להניח שבמוקדם או במאוחר יעשו זאת, כאשר אין זה מן הנמנע שיבצעו את השתלטותם מייד עם נסיגת צה"ל מהאיזור.

ההסכם, שהושג לאחרונה, על פינוי כוחות הדרוזים והפלנגות מן האיזור, אינו צריך להרשים איש והדרוזים יכולים לשוב ולרכז שם כוחות במהירות. כך, על־כל־פנים, עלה בגורלו של ההסכם קודם, שהושג בחסות ישראל.

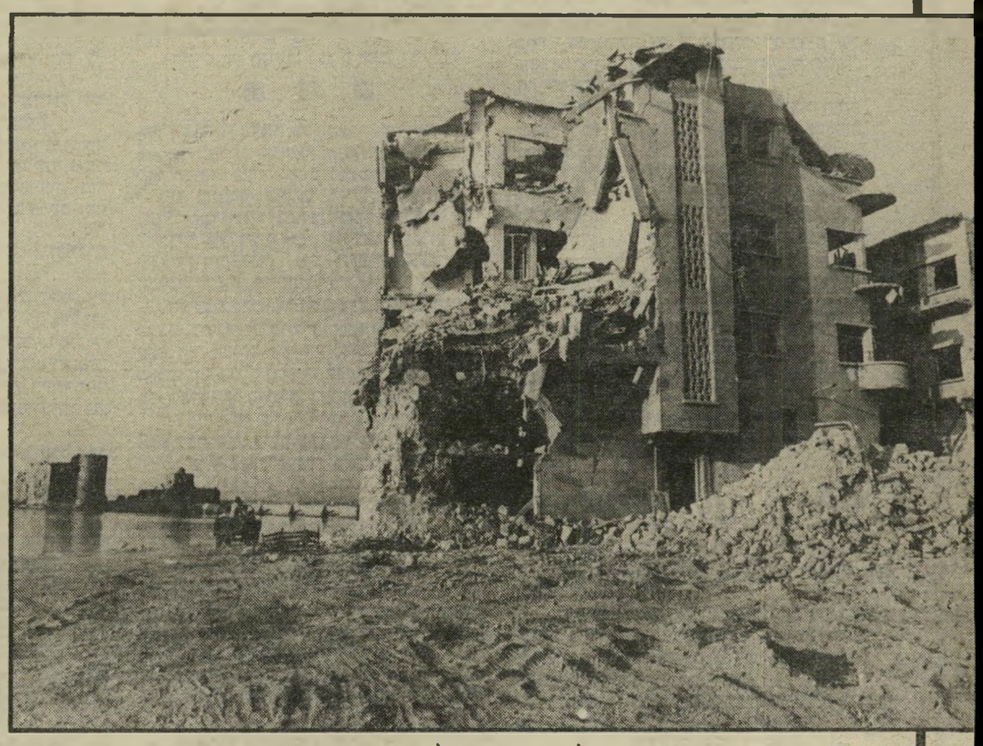
● בליעת צפרדע

ל השתלטות דרוזית על איזור אל־ח'רוב תהיה השפעה ניכרת על המצב בצידון ובסביבותיה. אם תבוא ההשתלטות מייד עם נסיגת צה"ל מן האיזור, ובלא שתהיה העברה מסודרת של השטח לצבא לבנון, הרי שזו תמנע את בואו של צבא לבנון לצידון. אם תתבצע ההשתלטות בשלב מאוחר יותר, ואחרי שצבא לבנון יתפרס בצידון, הרי שאותן יחידות לבנוניות שבצידון תמצאנה את עצמן מנותקות מן הצפון.

הדרוזים יכולים להכשיל את בואו של צבא לבנון לצידון גם ללא השתלטות על איזור אל־ח'רוב. די בכך שיכסו את ציר־החוף באש ארטילרית וימנעו בו תנועה. לפיכך מותנית כניסתו של צבא לבנון לצידון בהסכמה, ולא גם הסכמה שבשתיקה, של הדרוזים.

אולם השפעתם של הדרוזים יכולה לחרוג אל מעבר לפעילותם באיזור אל־ח'רוב. מבט במפה מעלה, כי לדרוזים יש סיבה לדאגה ממצבם האסטרטגי. במערב נתחם האיזור שבשליטתם על־ידי הים, כאשר לאורך החוף פרוסה חטיבה של צבא לבנון. במיזרח נשען איזור־השליטה הדרוזי על רכס הר־הלבנון, כאשר מעבר לו, בבקאע ובאיזור המתן הצפון־מערבי מצויים הסורים.

בצפון, באיזור כסרואן, מציה המיני־מדינה הנוצרית, ואילו מדרום לדרוזים, לאורך האוואלי, שרשרת של יישובים נוצריים, המתוחה מן האיזור שממיזרח לצידון ועד ג'זין. באיזור זה היתה בעבר נוכחות של הכוחות הלבנוניים, הנשלטים בידי הפלנגות, אשר לפני כשנה אילצם צה"ל לבלוע צפרדע — לפרק את בסיסיהם ולסלק

נמל צידון (משמאל: המיבצר העתיק)
קן־צרעות מתחת לשטח

את אנשיהם, תוך הסכמה שחלקם יצטרפו לצד"ל.

עתה, כאשר ייצאו משם צה"ל וצד"ל, יחזרו, ככל הנראה, אנשי הכוחות הלבנוניים ואליהם עשוי להצטרף צבא לבנון.

כך נוצר מצב, שבו עלול להתהוות איום על איזור־השליטה הדרוזי בשתי חזיתות — הן מצפון והן מדרום — על־ידי אנשי הפלנגות ועל־ידי צבא לבנון, הכפוף למימשלו של אמין אל־ג'מייל, שנואנפשם של הדרוזים.

אין זה מן הנמנע שג'ונבלאט יהיה מעוניין להסיר לפחות את האיום הדרומי, בכך שיסייע לגורמי־הכוח שבצידון, כמו סונים, פלסטינים ושיעים, החוששים מן הנוצרים והמעונייניים להיפרע מהם, לסלק את הנוצרים מן האיזור שמדרום לאוואלי.

ייתכן וג'ונבלאט יעמיד לרשותם את עוצמתו הצבאית, שהיא החזקה ביותר באיזור, בעוד אין זה מן הנמנע שבתמורה יזכה לאי־אלה אחוזים מן השליטה בגמל ובנכסים מישקיים אחרים, דבר המהווה פיתוי לא־קטן כשלעצמו.

על רקע זה תיתכן גם כניסתם של לוחמים דרוזים לצידון, כפי שקרה בביירות.

● קואליציות אפשריות

א שר לגורמי־הכוח המצויים בשטח שיפונה, הרי שעד להת־נקשות בחייו היה מצטפא סעד, ממנהיג האירגון העממי הנאצרי. אחד הגורמים הבולטים באיזור, אם לא הבולט שבכולם. המנהיג הסוני, שאביו, מערוף סעד, נהרג במהומות שהיו בצידון ערב פרוץ מילחמת־האזרחים ב־1975, ואשר לדעת רבים היוו את פעולה נגדם עם גורמים סוניים ופלסטיניים.

בישראל מקווים ליצירת קואליציה של נוצרים־אל־אמל־מימשל, כנגד קואליציה של סונים ופלסטינים וגורמים נוספים. אולם אם ייקלע אל־אמל למאבק נגד הסונים ובעלי־בריתם הפלסטיניים, הם עלולים להס־תייע ולסייע לאירגונים פלסטיניים אחרים, כפעי שכבר עשו בעבר. כך, לדוגמה, אם יסתייעו הסונים באנשי אבו־מוסא, עשוי אל־אמל להסתייע בתומכי ערפאת, ולהיפך.

מצב זה, שבו יצטרכו גורמי־הכוח השונים לכל סיוע במאבקם אלה באלה, יביא לכך שהם ייטו לשתף פעולה עם גורמים פלסטיניים שונים, ובכך יקלו על חזרתם והתבססותם של אלה בדרום. יחד עם זאת, אם יווצר אצלם חשש מכוונות השתלטות של הפלס־טינים על צידון או חלקים ממנה, עלולה לקום קואליציה של סונים ושיעים שתפעל נגדם. ראוי להזכיר בהקשר זה, כי הן אל־אמל והן האירגון העממי הנאצרי ניהלו קרבות נגד אש"ף בתקופה שלפני מילחמת־לבנון, על רקע נסיונותיו של אש"ף להשתלט אל איזור משולש הברזל שממיזרח לצור ועל העיר צידון עצמה.

אשר לחומייניסטים, אפשר להניח שהללו ינסו לפעול דווקא נגד אל־אמל כדי להחליש את השפעתו ואת כוחו בקרב האוכלוסיה השיעית בדרום, וכן סביר שיצטרפו לקואליציה המכוונת נגד הנוצרים והמימשל הלבנוני, או, לפחות ישתפו פעולה עם קואליציה כזאת.

● תשתית רדומה

ה פלסטינים ירוויחו מן ההפקר, אך גם עלולים להינזק ממנו. בותיה ייצאו מן המחתרת, אלא אם ישתלט כוח כלשהוא, כמו צבא לבנון או יוניפיל, על האיזור.

אם כי מטרתה הראשונית של התשתית שהקימו היא הגנה על מחנות־הפליטים מפני מעשי־טבח, אין ספק שיחד עם בוא תגבורות מבריחות והבקאע, ניתן יהיה להרחיבה ולהפ־עילה במאבקים הפנימיים שיתנהלו באיזור, וברכות הזמן גם נגד ישראל.

גם אנשי ערפאת לא טמנו ידם בצלחת, וכמוהם אנשי אירגוניהם של חבש וחוואתמה, כאשר „בוגרי אנצאר", כפי שהם מכונים בצה"ל, משמשים מאגר־גיוס עיקרי לכל האירגונים.

ג'ונבלאט: האב והבן
באין ציפור לשיר, גם חמור ייחשב לזמיר
אלי'מאייל

סונית־פלסטינית, המכוונת נגד הנוצ־רים והמימשל, אם תקום קואליציה כזאת.

שתי המיפלגות מתבססות במידה ניכרת על שיעים, המהווים את שיכבת האוכלוסיה העניה ביותר בלבנון, ואשר היוותה תמיד אוכלוסיית־יעד עיקרית לשתיהן. אולם הנסיון המר של השיעים עם גורמי־השמאל הלבנוניים, הנתפסים גם כמי שסייעו לאש"ף בעת שליטתו בדרום, יצרה עויינות ניכרת כלפי שתי המיפלגות הקומוניסטיות בקרב חלקים גדולים של האוכלוסיה השיעית, וזו באה לידי ביטוי גם ביחסיהם עם אל־אמל.

● אין אופטימיות

ה מציאות באיזור היא כה מורכבת ומסובכת שיש אפשרות באיזור היו מיקרים רבים שבהם התעמרו ופגעו נוצרי־י הסביבה בבני עדות אחרות, ועם הנסיגה עלולים אלה לנצל את שעת־הכושר כדי לפרוע חשבונות ישנים ולנקום על פגיעות־העבר.

ככלל, יהיו הנוצרים באיזור עסוקים בהגנה על עצמם. אולם אין להוציא מן החשבון נסיונות לפגוע במחנות־הפליטים הפלסטיניים.

מה יעשה צבא לבנון? מה יעשו הדרוזים? מה יעשו השיעים? מה יעשו הסונים? מה יעשו הנוצרים? מה יעשו הקומוניסטים? מה יעשו הפלסטינים?

אות־הפתיחה למילחמה, היה, על־פי ההערכה, מוביל את הסונים שבצידון למאבק נגד הנוצרים והמימשל הלבנוני על השליטה בעיר ובנכסיה המישקיים.

לצורך זה סביר להניח שהיה משתף־פעולה עם גורמים פלסטיניים שונים, וכל עוד היתה קיימת תחושה של איום נוצרי, ייתכן שהיה מצליח לזכות בשיתוף־פעולה של גורמים שיעים, כמו אל־אמל. אין זה מן הנמנע שהיה מבקש להסתייע גם בדרוזים של ג'ונבלאט.

ההתנקשות בחייו, באמצעות מכו־נית־תופת, ניטרלה אותו בשלב זה, ולפיכך נופל עיקר החשד על הנוצרים והמימשל הלבנוני. אם כי ייתכן בהחלט שההתנקשות בוצעה על־ידי גורמים שיעים, אשר אינם מעוניינים בהשתלטות סונית על צידון, על אחת כמה וכמה אם תיעשה בסיועם של פלסטינים.

בשלב זה לא ברור מה יעשו הסונים של צידון, אחרי שאיבדו את מנהיגם, אם כי ייתכן שאנשי המיליציה של סעד יצליחו לגבש קואליציה סונית־פלסטינית, יחד עם זאת. כתוצאה מן המבוכה שהשתררה בשורותיהם, נפגעו סיכוייהם של הסונים לגבור על השיעים במאבקי־הכוח על השליטה בעיר.

אשר לשיעים עצמם, יש להבחין בין אל־אמל לאירגונים החומייניסטיים. אל־אמל מעוניין, ככל הנראה, בירידת צבא לבנון לדרום וייתכן שישתף עימו פעולה נגד הסונים, הפלסטינים ותומ־כיהם, ואולי יזכה תמורת זאת בנתחים מן השליטה על נכסיה המישקיים החשובים של צידון.

קיימים גם מגעים להשגת הסכם בין אל־אמל לבין הנוצרים בדרום, אולם לא ברור אם מגעים אלה יניבו פרי. מצד שני, אם יחושו השיעים, שהם מאויימים בידי הנוצרים והמימשל הלבנוני, הם, בהחלט, עשויים לשתף בקרב האוכלוסיה הפלסטינית במחנות קיימים חששות ממעשי־טבח שייעשו בהם לאחר הנסיגה. מצד שני, האיר־גונים השונים במחנות־הפליטים מאר־גנים את אנשיהם, צוברים נשק ומת־כוננים לבאות.

אחד הגורמים הפלסטיניים החזקים בשטח הוא אירגונו של אבו־מוסא. אירגון זה הקים לעצמו, בחודשים האחרונים, תשתית מחתרתית רדומה במחנות־הפליטים, וזאת בסיועם של אנשי אל־אמל דווקא, שבתמורה הסתייעו באירגון של אבו־מוסא בתחו־מים אחרים.

אנשי אירגון זה כמעט שאינם משתתפים בפיגועים, כדי שלא להיחשף, ומתכוננים לנסיגה, שבעק־בותיה ייצאו מן המחתרת, אלא אם ישתלט כוח כלשהוא, כמו צבא לבנון או יוניפיל, על האיזור.

אם כי מטרתה הראשונית של התשתית שהקימו היא הגנה על מחנות־הפליטים מפני מעשי־טבח, אין ספק שיחד עם בוא תגבורות מבריחות והבקאע, ניתן יהיה להרחיבה ולהפ־עילה במאבקים הפנימיים שיתנהלו באיזור, וברכות הזמן גם נגד ישראל.

גם אנשי ערפאת לא טמנו ידם בצלחת, וכמוהם אנשי אירגוניהם של חבש וחוואתמה, כאשר „בוגרי אנצאר", כפי שהם מכונים בצה"ל, משמשים מאגר־גיוס עיקרי לכל האירגונים.

אפשר להניח שאירגונים אלה ואחרים יחזרו לשלוט במחנות־הפליטים, כאשר אין זה מן הנמנע שיתנהלו שם קרבות על השליטה בין האירגונים היריבים ובעיקר בין אנשי אבו־מוסא, בתמיכת אירגונו של ג'יבריל, לתומכי ערפאת.

על רקע התארגנותם של הפלס־טינים באיזור, גם לא מן הנמנע שצה"ל יערוך במחנות „מיבצע־ניקוי" כלש־הוא לפני הנסיגה.

שני גורמי־כוח נוספים, על אף ממדיהם הקטנים יחסית, הן שתי המיפ־לגות הקומוניסטיות, אירגון העבודה הקומוניסטי והמיפלגה הקומוניס־טית הלבנונית. שתי אלה היו והינן פעילות ביותר במילחמת־הגרילה נגד צה"ל, ויש להניח שיתמכו בקואליציה אשר ליחסיהם של הקומוניסטים עם החומייניסטים, ברור ששתי אידי־אולוגיות כה מקוטבות, הפונות לאותו ציבור־יעד, סופן להתנגש בעוצמה, אם כי שיקולים טאקטיים עשויים לדחות את מועד ההתנגשות.

גורם אחרון: האוכלוסיה הנוצרית. גורלה של זו לוטה בערפל, ולא מן הנמנע שיבוצעו בה מעשי־טבח. הנוצרים יושבים לא רק ברצועת הכפרים שמדרום לאוואלי, אלא גם בצידון עצמה, כמו בשכונת מיה ומיה וגם בכפרים שמדרום־מיזרח לצידון, כמו מע'דושה ואל־עדוסייה.

הנוצרים בדרום מקווים להתפרסות צבא לבנון, כדי שימנע מעשי־טבח נגדם. במשך התקופה שצה"ל שלט להיווצרות בריתות וקואליציות נו־ספות גם בהרכבים רבים נוספים. כמו כן קיימות עוד אין־ספור אפשרויות לסיכסוכים ומריבות בין ובתוך האיר־גונים השונים, החל על רקע איזורי־שליטה וכלה על רקע מדיני. כך, לדוג־מה, עלולים לפרוץ סיכסוכים בין שתי המיפלגות הקומוניסטיות, בין פלגים חומייניסטיים שונים, בין פליטי 1948 לפליטי 1967 בקרב הפלסטינים, או בין קבוצות שונות בתוך אל־אמל.

סיכום־המצב בגיזרה המתפנה אינו מותיר סיבות רבות לאופטימיות. הסיכויים להתפרסותו של כוח שיוכל להחזיק מעמד באיזור לאורך זמן הם מועטים, וצפוי שבמוקדם או במאוחר יפרצו בו מאבקי־שליטה שיהיו מלווים במעשי־טבח.

אסור לשכוח שלשליטה על נכסים מישקיים יש השלכה על עוצמתן של המיליציות השולטות בהם. שכן ככל שהכנסותיהן גבוהות יותר, כן הן יכולות לשלם ללוחמיהן משכורות גבוהות יותר, שימשכו יותר מגוייסים לשורותיהן, לרכוש נשק ואמצעי־לחימה ולשחד את מי שצריך.

מבחינתה של ישראל יש משמעות מיוחדת לעובדה שהאירגונים הפלס־טיניים יחזרו ויתבססו בשטח, בהסתמ־כם על התשתית שכבר קיימת שם, בתוספת תגבורות מבירות ומן הבקאע, כאשר יש להניח שג'ונבלאט לא רק שלא ימנע את מעברם לדרום, אלא גם ישמח להראות את הדרך דרומה לאותם אנשי האירגונים הפלס־טיניים, היושבים בשטחו, באיזור השוף ובאקלים אל־ח'רוב.

ואם כי ככלל מעוניינים כמעט כל הגורמים בדרום־לבנון למנוע את שובה של נוכחות צבאית פלסטינית לשם, הרי עקב מאבקי־הכוח ביניהם, הם יזדקקו לסיועם של הפלסטינים, ובכך תיפתח הדרך לשובם לדרום ולהתב־סוסתם שם. **רוני שמיגל** ■

בתי־הזיקוק שליד הזהראני בעירי בראשית המילחמה
ככל שההכנסות גבוהות יותר, משכורות־הלוחמים גבוהות יותר

„שיכון עובדים" הוא בור שומן. חבורה של עסקנים מתקוטטים על השליטה

אדרי מחפש בובה

ב עוד שלושה חודשים בדיוק, כשהמזכ"ל ישראל קיסר יבקש את אמון חברי־ההסתדרות, הוא יוצג בוודאי כאיש תקיף, חזק, העומד על שלו — איש שיעשה סדר במשק העובדים ובהסתדרות.

פרשיה אחת קטנה, שקיסר מעורב בה בחודשים האחרונים, מעוררת ספקות לגבי כושר מנהיגותו.

פק בתפקיד בכיר בכנסת, כיושב־ראש סיעת המערך.

כשצצה מועמדותו של צבי אלדרוטי לתפקיד מנכ"ל שיכון העובדים, לא היו חולקים על כושרו המיקצועי. אלדרוטי, איש מחנהו של יצחק רבין, הוא יליד הארץ, בן 51, שימש כראש המועצה המקומית מיגדל־העמק. בשנים 1971–1975 הוא היה מנכ"ל נגטי ויצמצם את השפעתו של אדרי, כיושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה.

אדרי: „שטויות. מבקר ההסתדרות ברק באופן קבוע את כל סיפרי שיכון עובדים. אין לי שום סיבה לחשוש. לא התנגדתי לאלדרוטי אישית, התנגדתי לדרך שבה ניסו למנות אותו. מנכ"ל צריך לעבוד בהתייעצות עם יו"ר מוע־צת־המנהלים, כי האחריות נופלת עליי, ולכן היה צריך להתייעץ איתי לפני המינוי."

באמצע נובמבר 84' התכנסה ועדת־המינויים של מינהלת חברת־העובדים כדי לבחור באלדרוטי. לפני הוועדה הופיע אדרי. אחרי אותה ישיבה סיפרו חבריה שהח"כ היה זועם במיוחד, איים לפתוח את הפה ולגלות חומר מרשיע, שיש כביכול בידיו, אם יאושר המינוי. אדרי: „לא היו דברים מעולם. הייתי רגוע לחלוטין באותה ישיבה!"

בסופו של דבר נבחר אלדרוטי פה־אחד. בתוך זמן קצר הוא היה אמור להיכנס לתפקידו במישרד, הנמצא ברחוב ליאונרדו דהוינצ'י בתל־אביב, מאחורי בית כור. אבל אז החלה סחבת הסתדרותית קלאסית.

רק ✶ לא מיזרחי

ס מוך להתכנסות ועדת־המינ־יים, פורסמו בצהרון מעריב. יום אחרי יום, גילויים על אי־סדרים בחברת דיור לעולה. בין השאר נטען, שאלדרוטי זכה לשיפוץ ביתו במחירים נמוכים מהמקובל.

פירסומים אלה השיגו את שלהם. ראשי חברת־העובדים נבהלו, החליטו לפנות רשימית לסוכנות וביקשו את מימצאי דוח מבקר־הסוכנות לגבי חקי־רתו בדיור לעולה.

יריביו של אדרי טענו, שהוא האח־ראי לפירסומים נגד אלדרוטי. אדרי: „עלילות, לא היה ולא נברא: בתקופת הפירסומים לא ידעתי בכלל שאלר־רוטי מועמד לתפקיד!"

כשפנה העולם הזה למזכ"ל ההסתדרות, אמר קיסר שהוא ורוזוליו ממתינים לדוח, כדי להחליט מה יעלה בגורלו של אלדרוטי.

מלישכת דובר הסוכנות נמסר להעולם הזה, שהסוכנות לא העבירה ואינה מתכוונת להעביר שום מימצאים מדוח פנימי שלה לגורם אחר.

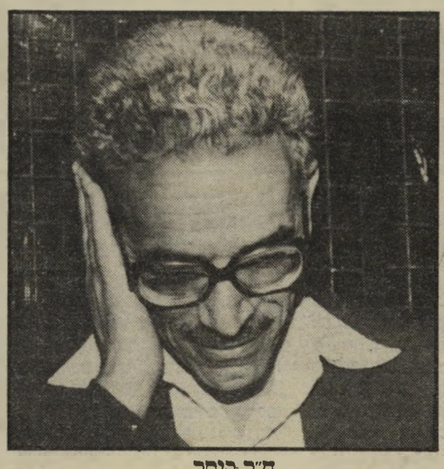
אבל מימצאי הדוח כבר הגיעו גם הגיעו לידיעת צמרת ההסתדרות. התשובה מהסוכנות היתה חד־משמ־עית: אין כל מימצאים מחשידים כנגד אלדרוטי. זיכוי מוחלט זה הובא באופן פרטי לידיעתם של ראשי משק־העוב־דים, וביניהם רוזוליו וקיסר. יושב־ראש הנהלת הסוכנות היהודית, אריה רולצין, הוא שהחליט למסור את המידע, שניקה את אלדרוטי מכל רבב.

אבל מכיוון שמינויו של אלדרוטי

(המשך בעמוד 38)

ח"כ אדרי
בלי מיזרחיים

ח"כ קיסר
בלי אומץ

מועמד־לשעבר אלדרוטי
בלי משכורת מנופחת

המדובר בעניין שחשיבותו לכאורה מישנית — מינוי מנכ"ל לשיכון עוב־דים. חברת־השיכון של חברת־העוב־דים.

המנכ"ל הקודם, ח"כ רפי אדרי, נאלץ להתפטר מתפקידו, כי בחוקת המיפלגה יש איסור על נבחריה לשמש בשני תפקידים ביצועיים, מה שקרוי „כפל תפקידים". אבל אדרי החליט לשמור על דריסת־רגל בשיכון עובדים. הוא נבחר לתפקיד יושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה, והחליט לעשות כל מאמץ, שהמנכ"ל הבא יהיה איש־אמונו.

אדרי הגיע לשיכון עובדים לפני תשע שנים. מצבה הפינאנסי של החברה היה חמור. סיפר השבוע אדרי להעולם הזה: „לא ידעתי או שהמצב הכספי הוא הרבה יותר גרוע מכפי שנאמר לי. החובות היו אז בהיקף של 70 מיליון דולר.

אדרי (48), נשוי לז'אן ואב לשלו־שה, היה בעבר ראש המועצה המקומית של חצור הגלילית. היום הוא גר בהרצ־ליה והוא ח"כ זו הקדנציה השניה.

אדרי הצליח בחברה, חיסל את הגירעונות, ובינתיים גם עשה חיל בפו־ליטיקה. הוא ניהל את המשא־ומתן הקואליציוני עם יחד ויזם את צירוף סיעתו של עזר וייצמן למערך. באותם הימים היו רבים בטוחים ששימעון פרס יגמול לו, וימנה אותו לתפקיד שר בממשלה החדשה. לבסוף נאלץ להסת־פק בתפקיד שר־בלי־תיק.

אדרי התנגד בתוקף למינוי אלדרוטי, ולא רק בגלל הרקורד הכלכלי שלו. אדרי: „אלדרוטי הוא איש מפלגה, ולא מקצועי. הוא לא יכול לעמוד בלחצים של אנשי המפלגה, שיבקשו ממנו לתת עבודה לחבריהם. אני מכיר את הלחצים האלה, ואני יודע שאלדרוטי לא יוכל לעמוד בהם."

אדרי: „אלדרוטי לא יכול לנהל את החברה, כי הוא לא יכול לקבל החלטות. הוא לא יכול לפטר אנשים, כי הוא לא יכול לעמוד בלחצים. הוא לא יכול לקבל החלטות, כי הוא לא יכול לעמוד בלחצים. הוא לא יכול לעמוד בלחצים, כי הוא לא יכול לקבל החלטות."

אדרי: „אלדרוטי לא יכול לנהל את החברה, כי הוא לא יכול לקבל החלטות. הוא לא יכול לפטר אנשים, כי הוא לא יכול לעמוד בלחצים. הוא לא יכול לקבל החלטות, כי הוא לא יכול לעמוד בלחצים. הוא לא יכול לעמוד בלחצים, כי הוא לא יכול לקבל החלטות."

במדינה

הכנסת
התעלול האחרון

יצחק (־זיגי־) זייגר, שהיה איש של גימיקים תיקשורתיים, התחבב על העיתונאים בזכות המידע המדויק שמסר להם

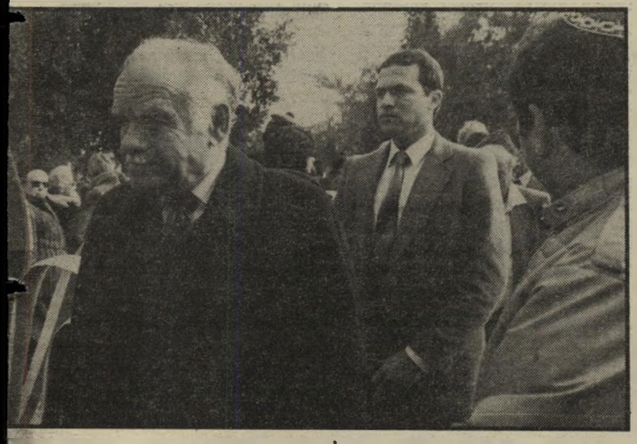
הוא סיים את חייו הפוליטיים במהלך טיפול באפיזודה פוליטית. מעטים זוכרים שכך גם זכה יצחק (־זיגי־) זייגר המנוח לכותרות ראשונות, כשנכנס לקלחת הפוליטית.

בקיץ 1981, כח"כ חדש ואלמוני לחלוטין, שיגר זיגי מיכתב מהמם לשגרירות צרפת בישראל. הימים היו ימי השיכרון שאחרי הפצצת הכור הגרעיני בעיראק, וזיגי, כנבחר ציבור, חשובים יותר, מבלי לוותר על הקוריוזים שהוא היה משתעשע בהמצאתם, בחרר־עבודתו בווילה הצנועה שלו בסביון.

זיגי (49), חיפאי במקורו, נשוי לרליה ואב לשלושה, היה עסקן צנוע ושקט במיפלגה הליברלית מתחילת שנות ה־70. אחרי שעבר התקף־לב, החליט לסגור את מישרד עורכי־הדין העצמאי שלו, במרכז תל־אביב, והח־ליט להתעסק בפוליטיקה. גם אשתו נדבקה בחיידק.

שגעונות פרטיים. כוכבו דרך בוועידת המיפלגה בשנת 1980. הוא היה שייך למחנהו של אברהם שריר, אבל הוא משך קולות ממחנהו של יצחק מודעי.

הסיבה: זיגי היה היועץ המישפטי של התאחדות האיכרים, והוא משך קולות בטוחים של פסח גרופר, איש מחנהו של מודעי.

שמיר בהלוויית זייגר
הליצן התגלה כח"כ חרוץ

בן־אלישר בהלוויית זייגר
היועץ פוטר מפני שהשוויץ

פנה לצרפתים שמכרו את הכור לבגדאד והזהיר אותם: בפעם הבאה, כך כתב לשגריר, כשישראל תצטרך להגן על עצמה, היא עשויה לראות באינטרסים צרפתים במיזרח־התיכון, ואפילו בצרפת עצמה, יעד לתקיפה. כך יהיה כל עוד הצרפתים משתפים פעולה עם אוייבי־ישראל.

המיכתב המגוחך דלף לידיעות אחרונות. כשפורסם באחד מימי השישי בחודש אוגוסט, הוא עורר סקרנות. הכל ביקשו לדעת מיהו הליצן החדש בכנסת.

אבל מי שהכיר את זיגי אישית, מחל לו על התעסקותו בטפל, בשולי־הדברים, בזוטות, משום שזה היה רק פן אחד באישיותו. במידה רבה יותר של רצינות הוא התייחס לעניינים אחרים, כאשר הורכבה הרשימה לכנסת ב־1981, כבר היה זיגי בין הבולטים במחנהו של שריר, לצידו של רפי פרבר, שאחר־כך התמנה כמנכ"ל מישרד־התיירות.

זיגי, פעיל בסניף תל־אביב, היה ח"כ שקדן, פעיל מאוד בוועדת־הכספים של הכנסת. אחרי שהשתחרר מפטרונותו של שריר, אף זכה לעמדת־עצמאות במיפלגה, והצליח להפתיע כאשר נב־חר במקום השביעי ברשימת הליברלים לכנסת הנוכחית.

אולי במיפלגתו שלו הכירו אותו, אך בציבור הרחב הוא נותר אלמוני, למרות הגימיקים שאהב להשתעשע בהם. לכן אירגנו לו אנשי שריר מיבצע של „חסי־ציבור". נבחר איש „חסי־ציבור, אבינועם הדס, שהחל לטפל בו.

באותו הזמן טיפל הדס במועדון חברים חדש בתל אביב, אפוקליפסה. כך קרה שבערב־הפתיחה, בין כל המבלים הקבועים אפשר היה למצוא את זיגי ואשתו. זיגי השתוקק ללכת הביתה, והוא היה בין ראשוני העוזבים.

אחרי זמן קצר קרא באחד העיתונים כיצד מתאר איש יחסי־הציבור שלו את שינוי התדמית שהוא מבצע לזייגר. זה הספיק לח"כ. הוא פיטר את היועץ, ושב לכותרות בעזרת השיגעונות הפרטיים שלו.

היה לו יחס מיוחד ליועץ־המישפטי לממשלה. "צחק זמיר. כאשר פורסמו הודעות ההזהרה לחלק מנחקרי ועדת־כהן, ערב פירסום הדוח הסופי, תקף זיגי את הוועדה על כך שהיא כבר חורצת דין. זמיר הבהיר, שזייגר פעל במעשיו ובדבריו בניגוד לחוק הסוב־יודיצה. אבל הח"כ הממושקף בשלו. כשפורסם הדוח הסופי, הציע לחוקק חוק לביטולו.

כשהאמריקאים איימו בהפסקת הק־צבות לישראל, דרש זייגר שהנציגים הישראליים יודיעו חד־משמעית לאמ־ריקאים, שארצות־הברית זקוקה לישר־אל יותר משזקוקה ישראל לארצות־הברית. הוא הוכיח באותות ובמופתים, שההשקעה האמריקאית בישראל זולה יותר מהגדלת הצי האמריקאי בים־התיכון.

סירוב לבנקאי. לכאורה, יכול היה זייגר להיות ח"כ אחר לחלוטין. הוא היה מקורב לקבוצה שאמרו עליה כי היא קבוצת אלבין־אייזנברג. הוא הוא תיאר לפני החברים, בליגלוג, את הופעתו הבכיינית של יושב־ראש מו־עצת־המנהלים של בנק לאומי, אר־נסט יפת. היתה לו סיבה נוספת לעשות זאת. יפת ביקש להיפגש עימו ביחי־דות, לארוחת־צהריים, בבנק. "אילו הייתי מסכים," אמר זיגי אחרי־כן לעי־תונאי, "הייתי בכיס שלו." זייגר תירץ את אי־בואו בכך, שהוא מקפיד על דיאטה מאז שעבר התקף־לב.

עמידתו נגד ראשי הבנקים הביאה לו להצלחה אחרת. בתחילת התגלגלות כדור־השלג של פרשת יעקב לוינסון, פנו אליו שניים מבכירי עובדי בנק הפועלים, וביקשו את התערבותו אצל המפקחת על הבנקים ובישיבות ועדת־הכספים, בעניין החקירה הסודית שניהל הבנק נגד מנהלו־לשעבר. זיגי נסע אז בשעת לילה מאוחרת למקום־סתר בגושדן, נפגש עם העוברים, קיבל את החומר והפיץ אותו למי שראה לנכון.

כשקרס בבניין הטלוויזיה הישר־אלית, ביום השלישי שעבר, עת בא לצפות בסרט על התדמית החדשה של שימעון פרס, אשר שודר לפני חודש בהשבוע יומן אירועים, היה לצידו חברו הד"ר אברהם ציון, מישפטן, אף הוא ליברלי. ציון הגיש קובלנה פלילית פרטית נגד הטלוויזיה, על הקרנת תשדיר־תעמולה, הנוגד את חוק הבחירות, בשמו של זיגי. השניים שיתפו פעולה גם במאבקים מישפטיים אחרים בעבר, והיה זה רק טיבעי שזיגי יפנה לציון, אחרי ההברקה האחרונה שלו.

זיגי התגורר לא הרחק מבית־הקברות הצנוע בסביון, לשם הובא לקבורה ביום הרביעי האחרון. הוא מת מייד, ללא סבל וייסורים, דווקא כאשר החל להתבסס במיפלגה הליברלית ובכנסת. אם בתחילת הדרך סבל מיחס עויין של אמצעי־התיקשורת כלפיו, הרי שבשנה האחרונה החלו להבין כת־בים כלכליים שיש עם מי לדבר. הוא נהג למסור מידע מדוייק, אפילו להכ־תיב אותו במיזנון הכנסת, לבאר את שאינו מובן ואף להציע נושאים לכת־בות.

הכתבים המיפלגתיים ידעו את סודו הגדול. הוא היה איש מחנה שריר, ומקורב לאלבין, אבל היה רחוק מלא־הוב את השניים.

מיפלגות
הטאנגו האחרון במפ"ם

מאיר יערי (88) לא הבין מדוע ויקטור שם־טוב (70) צריך לסרוש לגימלאות

לכאורה היה זה מאבק בלתי־חשוב. בקהילה הפוליטית לא ייחסו חשיבות רבה לשאלה מי יהיה המזכיר הכללי של מפ"ם. אבל בין פעילי מיפלגת הפועלים המאוחדת, הנמצאת עתה על פרשת־דרכים והבוחנת את המשך דרכה העצמאית, היה לשאלה זו מישקל רב.

קיבוץ או עיירות. במשך החודש האחרון סבבו שני המתמודדים, אלעזר גרנות, בן קיבוץ שובל, ואלי־עזר רונן מירושלים, בין הסניפים, הקיבוצים וכמובן — העיתונאים. מיזנון הכנסת הפך לזמן קצר למרכז־זוטא של מיפלגת הפועלים המאוחדת.

השאלה שעמדה במוקד הוויכוח ה־ציבורי בתנועה, בעלת התדמית הסו־לידית, היתה אם המזכ"ל צריך להיות קיבוצניק או עירוני. לגבי התכונות האישיות של שני המועמדים לא היתה בעיה: שניהם הגונים, שניהם נעימי־הליכות ושניהם מתאימים לתפקיד.

מאז הפכה מפ"ם לסיעה אופוזי־ציונית, החמיר הוויכוח בין אנשי העיר והקיבוץ. העירוניים טוענים, שהקי־

(המשך בעמוד 14)

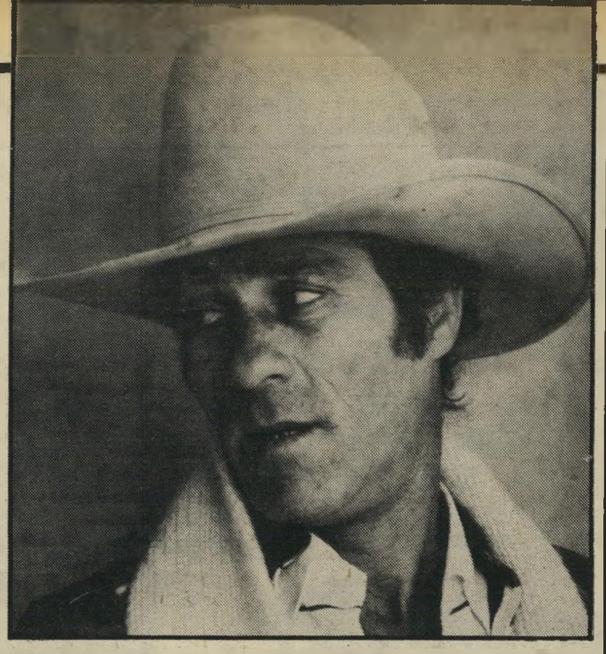
זייגר בין בתו ואשתו דליה
גם האשה נדבקה בחיידק

היה פעלתן בענייני משק וכלכלה, וגילה עניין בעסקים. אבל זייגר העדיף שלא לעשות כסף מעבודתו הציבורית. "יש לי משלי, מירושה מישפחתית," אמר פעם, כנשאל מדוע אינו עושה עסקים פרטים בכנסת. "וחוץ מזה, אין לי זמן לכך. אני לוקח למלון פרוטוקולים של ישיבות הוועדה, ובקושי מצליח למצוא זמן לישון."

הוא היה חרוץ. כשנבחר לכנסת קרא בשקיקה פיפרי חוק בענייני משק ופעילות הכנסת. "אני עשיתי שיעורי־בית," הוא אמר בזמנו, "אבל כשבאתי למישכן, גיליתי שאחרים אינם מתעני־יינים כלל בעבודת הכנסת." בתחילה חשב שכהונה אחת בת ארבע שנים תספיק לו. אחר־כך כבר בא התיאבון.

הוא מיעט לנסוע לחו"ל, וחי בצניעות, המאפיינת בני־מישפחות של איכרים. הוא האמין ברכוש דלא־ניידי, בקרקעות ובפרדסים, ולא במניות. את זאת למרו במו אוזניהם כמה אנשי משק, שפגשו בזיגי בוועדת־הכספים.

אחרי משבר המניות, לפני שנה ולי־פני שנתיים, הופיעו לפני הוועדה רא־שי הבנקים הגדולים. להפתעתם, דוו־קא זיגי הליברל דיבר נגדם. הוא גרס שהבנקאות בארץ תפחה לעוצמה חסרת תקדים, שאין לה פרופורציה במשק הישראלי. אחרי אחת הישיבות

אחרי ש"העולם הזה" גילה שהשופט שכח את עדותו של עו"ד־ההגנה, דויד נגרין (למעלה), ביקשה התביעה לחקן את פסק־הדין. אז נזכר השופט אבן־ארי (למטה) שהיה זה עו"ד־שקר מובהק, ולכן התעלם ממנו

השופט נזכר!

ה כתבה שהתפרסמה בהעולם הזה (2.1) היתה לסנסציה של בית־המישפט. מעולם לא שמעו עור־כי־דין על שופט השוכח לגמרי את עו"ד־ההגנה היחידי בתיק, ומרשיע את הנאשמים. ולכן, כאשר גילה העולם הזה את הסקופ אודות העד שנשכח, סער מיזנון בית־המישפט. עורכי־דין רבים ציפו בסקרנות לראות מה יעשה השופט אריה אבן־ארי, וכיצד יתקן את טעותו.

אך לא רק עורכי־דין התעניינו במיקרה. מבתי־המעצר החלו מגיעות שמועות על נאשמים, העומדים לדין לפני השופט אבן־ארי, המבקשים מס־ניגוריהם לפסול את השופט מכיוון ש־איננו קורא את עדויות־ההגנה במיש־פט.

רק בפרקליטות־המדינה היו מי שהוקיעו את אמצעי־התיקשורת על שחשפו את הפרשה. ואומנם, מהפרק־ליטות יצאה גם היוזמה לתקן את פסק־הדין הפגום. עורכת־הדין דורית שפירא, מפרקליטות מחוז־המרכז, הגישה לשופט בקשה לתקן את פסק־הדין, ולהתייחס גם לעדותו של עו"ד־ההגנה דויד נגרין, להעריכה ולתת מסקנתו הסופית ברבר אשמתם של שלושת הנאשמים.

הבקשה הוגשה על־פי סעיף המצ־ריך גם את הסכמתו של הסניגור לתי־קון כזה. ללא הסכמתם של התובע והסניגור, אין בידי השופט לשנות את פסק־דינו. התובעת הביעה את תיק־וותה כי הסניגורים יסכימו גם הם לתיקון, ובהגינותה הוסיפה כי התביעה איננה קבלנית להרשעות, והיא תהיה מוכנה לקבל ולכבד כל פסק־דין מתוקן, אפילו יהיה זה פסק־דין של זיכוי.

אלא שהסניגורים, עורכי־הדין ציון אמיר ונתן וייס, לא הסכימו לתיקון כזה. הם ידעו כי על פי פסק־הדין המקורי, השגוי, יש להם יסוד איתן לעירעור. אם יתקן השופט את פסק־הדין ויוסיף טעמים להרשעת הנאש־מים, יאברו את הקרקע לעירעור. על־כן טען אמיר כי אם תבקש התובעת לזכות את הנאשמים, יתן את ירו לכך בשימחה, אך אין הוא יכול להסכים לפסק־דין שעלול להרשיע ולסגור את הדרך לעירעור.

השופט אבן־ארי התלבט בבעיה במשך כמה ימים, ולבסוף החליט כי אכן אין לו הסמכות לתקן את פסק־הדין ללא הסכמתם של הנאשמים וסני־גוריהם. אולם הסברו מגלה דברים מעניינים. השופט מודה כי נפלה טעות מצערת בפסק־הדין, וכי הוא התעלם בשוגג מעדותו של נגרין. הוא מודה כי גם הביע בשגגה את פליאתו על כך שנגרין לא הוכא כלל כעד. אולם השו־פט מסביר כיצד קרה הדבר: "בפועל התרשם בית־המישפט לרעה מעדותו של עד זה," כותב השופט. "התרשמותו הרעה של בית־המישפט מעד זה היא אשר הביאה בעקיפין לשגגה, שבה התעלם בית־המישפט כליל מעד זה." השופט מצטער על השגגה, אך מעיר כי לדעתו לא גרמה זו כל עוול או עיוות־דין. מאחר שהוא מגיע ממילא למסקנה שהעד נגרין שיקר, הרי אין כל אפשרות לשנות את המסקנה הסו־פית בתיק, ולזכות את הנאשמים.

השופט איננו מסתיר גם את דעתו על הסניגורים, שלא העמידו את בית־המישפט על טעותו, ועל הפניה לעי־תונות "שעשתה משגגת בית־המישפט מטעמים, בלוויית תצלומים של הנאש־מים וועד־ההגנה."

כעת יש רק לצפות לשלב האחרון בדראמה. שבו יביע בית־המישפט העל־יון את דעתו על פסק־הדין ועל התיקון האמנותי.

אילנה אלון ■

במדינה

(המשך מעמוד 13)

בוצניקים משתלטים על כל עמדות־המפתח, ובדרך זו הם מבריחים קהל־בוחרים פוטנציאלי, האמור לבוא מן העיר, ובעיקר מעיירות־הפיתוח. העיירונים מצביעים על הניכור השורר בין אותם מצביעים, שמפ"ם נאבקת עליהם, ובין הקיבוץ, כפי שהוא מצטייר בעיניהם.

מאחורי גישה זו עמד רונן, שזו לו הקאדנציה השניה שהוא מחזיק לכנסת.

הקיבוצניקים, לעומת זאת, לחצו על גרנות שיסיר את מועמדותו, שאר־תה הציג רק באחרונה, משום שחששו כי במהלך ההצבעה יובלט באופן דרמאתי ומיותר, לדעתם, הפער בין שני מרכיבי התנועה.

התוצאה, כך הם אמרו, הרי ידועה מראש. גרנות ינצח, אך המחנה המובס יהפוך לגרעין אופוזיציוני עירוני בתוך המרכז.

כל־כך צעיר. השיכנועים לא עזרו. רונן נותר במירוץ ונצח. באולם צוותא בתל־אביב, שבו נערכה ביום הראשון השבוע ההצבעה, ניצח גרנות, שזכה ב־281 קולות, מול 134 שקיבל רונן.

הודעתו של ויקטור שם־טוב שהוא פורש מתפקידו, משום שהגיע לגיל 70, הפתיעה את זקן־המיפלגה, מאיר יערי. בישיבת המרכז קם הישיש (88), המנהיג הבלתי־מעורער של התנועה, ביקש את רשות הדיבור, ושאל מדוע על שם־טוב להתפטר בעודו צעיר כל־כך.

בלא משים, היפנה יערי את הזרקור אל לב הבעיה של מפ"ם. לתנועה הסימפטית של הקיבוצניקים אין דור המשך עירוני, ואם לא די בכך, הרי שמיספר המצביעים בקיבוצי השומר־הצעיר לא מבטיח למפ"ם כוח זהה לזה שיש לה בכנסת הנוכחית — 6 מנדטים.

דרכי־אדם

תחליף לכומר

אפשר לקבל מילה טובה ועצה טובה

"אנשים צריכים מישהו לשפוך לפניו את הלב," מאמין אבי זנדבנק (37), בעל סוכנות לביטוח בתל־אביב, "לא לכל אחד יש לפני מי לעשות את זה. הרבה פעמים חסרה לאנשים עצה טובה, מילה טובה. השירות שלי יכול להיות תחליף לכומר אצל הנוצרים.

"הרעיון בא לי משיחות עם לקוחות שלי. ראיתי שיש להם כל מיני בעיות, שאינן קשורות בביטוח, ולכן החלטתי להקים חברה שתקשיב לאנשים. לפעמים בעיה נפתרת על־ידי עצם השיחה עליה."

זנדבנק שיתף ברעיון ידיד שלו, ד"ר אבי לדרמן (37), פסיכיאטר, שעבר בעבר בבית־החולים איכילוב. לפני שבועיים פירסמו השניים מודעה, שאמרה: "בואו נדבר. רע לך? משהו מעיק? אין לך את מי לשתף בבעיות? חוויות? אנו נשמח לשוחח, לשמוע ואולי גם לעזור במציאת פיתרון. סודיות מובטחת."

המודעה היתה ניסיון לראות איך וכמה יגיבו. ניסיון שעלה 206,000 שקל. "אילו לא היינו רציניים, לא היינו משקיעים סכום כזה," הם אומרים.

בינתיים, כניסיון, השירות ניתן בחינם. לפונים שרצו להפגש לשיחה, אמר ד"ר לדרמן שזה עולה 6000 שקל. "לא רצינו לומר בטלפון שזה בחינם," הוא אומר, "אחרת היו מתנפלים. רצינו לראות כמה יבואו. כשרצו לשלם, אחרי שיחה של כחצי שעה, הם הופתעו לשמוע שאין צורך. נגבה כסף רק בהמשך. הגוף הזה עדיין לא נרשם רשמית."

פסיכולוגיה של בריאים. מי פנה, ומה היו הבעיות? ד"ר לדרמן: "השירות נקרא בואו נדבר. אבל אפשר היה לקרוא לו בואי נדבר. כי הרוב היו נשים. היו בעיות של אדם עם עצמו, בעיות עם בן־זוג, בעיות מין, הסתבכויות בכספים, עניינים מישפטיים. היו הרבה אנשים שסובלים מבדידות. היו שצילצלו וניתקו, היו שצילצלו וניתקו באמצע השיחה, מעורערים בנפשם. היו גברים ששאלו אם אפשר להכיר דרכנו בחורות. צילצלו נשים ששאלו אם אנחנו צריכים מתנדבות־משוחחות, בחינם. כרגע דחינו אותן, אבל רשמנו את הפרטים. זה בהחלט רעיון, להפעיל אותן בהמשך.

"במיסגרת זו לא אתמודד עם חולי־נפש. העסק הזה לא יעסוק ברפואה, בטיפול בחולים. גם לא אתן תרופות. אנחנו בכלל לא פונים לחולים, אלא לבריאים שיש להם בעיות ולחצים. זוהי פסיכולוגיה של בריאים.

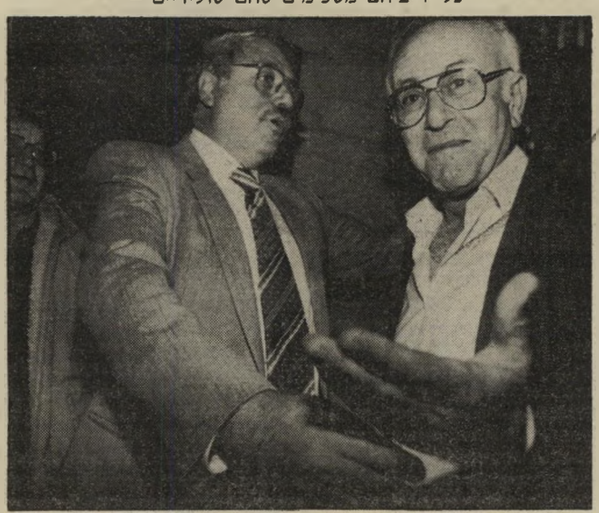
"לא כל אחד, שיש לו בעיות, רוצה ללכת לפסיכולוג. יש לזה סטיגמה מסויימת, ויש כאלה שנרתעים. מלבד זאת, טיפול אצל פסיכולוג זה עניין יקר ומתמשך, ואנו מתכוונים לתת רק עזרה קצרה, מילה טובה, בלי יומרות. אם אחר בעיה נפשית חמורה, אציע לאדם לפנות לעזרה רפואית."

חמונח השבוע

נשיא המדינה, חיים הרצוג, מבצע סקי־מים בחוף טאבה. הרצוג חיבר עצמו למיצנח־רוח מאחור ולספינה, שמשכה אותו. מלפנים. הוא הפגין כושר נסיקה מעל פני־המים ולא התהפך אפילו פעם אחת. הרצוג בילה בשבוע שעבר בטאבה חופשה קצרה, ערב יציאתו לביקור ממלכתי באירופה. הנשיא הוא חובב־ים ותיק וידוע גם כחובב סוגי ספורט יבשתיים.

פורש שם־טוב (עם חייקה גרוסמן)
כל יריביהם מסכימים שהם סולידיים –

מנצח גרנות ומפסיד רונן
– אבל מי מוכן גם להצביע בעדם בבחירות?

לסבית בכנסת

הצהרתה של מרשה פרידמן שהיא לסבית לא הפתיעה אותי. ידעתי זאת מזמן.

איך ידעתי? פשוט מאוד. נפגשתי איתה.

בכל פגישה בין אשה וגבר יש מתח מיני סמוי. הוא יכול להיות חזק או חלש, אך הוא קיים תמיד. גם כאשר המשיכה ההדדית בין השניים שואפת לאפס, אזישהו איתות חלשלוש קיים בכל זאת — כמו השידור האחרון ממכשיר־קשר שסוללותיו התרוקנו.

פרידמן

כאשר אין שום איתות הדדי לחלוטין, פירוש הדבר שלפחות אחד מן השניים אינו משדר וקולט. כלומר: לפחות אחד מן השניים הוא אותו־מיני. היא לס־בית ו/או הוא הומו־סכסואל גברי.

לי זה לא הפריע במאומה. נטעמו המיני של אדם הוא עניינו הפרטי לגמרי, ועל טעם וריח אין להתווכח. אין לזה שום שייכות לפעילותו בתחומים אחרים. התיאורים האירוטיים של גוף האשה בפי מרשה בוודאי אינם מפריעים לי, מכיוון שהם תואמים את טעמי שלי. (מרשה פירטה אותם במאמר בשם „לסבית בארץ היעודה", באנתולוגיה של לסביות יהודיות־אמריקאיות, וקטעים פורסמו על־ידי איריס קלקא בשבועון כותרת ראשית.)

אולם מתעוררת כאן שאלה פוליטית.

99.9% מן הציבור הישראלי בוודאי אינם זוכרים כלל את השם מרשה פרידמן. הם יופתעו לשמוע כי היתה חברה בכנסת השמינית, מראשית 1974 עד אמצע 1977. זוהי תופעה ישראלית: יש בארץ עשרות רבות של חברי־כנסת לשעבר, שאיש אינו זוכר אף את שמם. משמע: הם נכנסו לכנסת ויצאו ממנה, אחרי ארבע שנים או יותר, מבלי להשאיר שום רישום שהוא בתודעת הציבור. מרשה פרידמן היתה אחת מהם.

איך הגיעה עולה חדשה מארצות־הברית, בלי שום כישורים פרלמנטריים, לבית־הנבחרים?

זהו סיפור פשוט. גולדה מאיר מחקה את שמה של שולמית אלוני מרשימת המועמדים הריאליים של מיפלגת־העבודה לכנסת השמינית. גולדה הודגנית עשתה זאת בכוונה ברגע האחרון ממש. רק אז החליטה אלוני להקים רשימה עצמאית. היא היתה זקוקה לאלפיים חתימות, ואת אלה אי־אפשר לאסוף תוך כמה שעות. למרבה המזל, הכינו הפמיניסטיות מראש את החתימות הדרושות, במגמה להקים רשימה משלהן. הן העמידו את החתימות לרשות אלוני. בתמורה היתה אלוני צריכה לתת את המקום השלישי ברשימתה לנציגת הפמיניסטיות.

שולמית אלוני לא היתה אז בטוחה שתעבור את אחוז־החסימה, וגם בחלומותיה (או בסיוטיה) לא חשבה שתזכה בשלושה מנדאטים. לכן לא היה איכפת לה כלל מי יופיע ברשימה אחריה. מנהיגת הפמיניסטיות, רות רזניק, נעדרה מן הארץ או היתה חולה, וכך צץ שמה של מרצה מחיפה, מרשה פרידמן, שאיש לא הכיר אותה. היא הוצבה במקום מס' 3 ברשימה.

כך נולדים חברי־כנסת במציאות הישראלית. כמה מהבוחרים רצו לתת פרס לאלוני על מאבקה בכפייה הדתית. אך רוב הבוחרים רצו „לדפוק" את גולדה מאיר, בגלל חלקה במחדלי מילחמת יום־הכיפורים, אך לא רצה בשום רשימה „רדיקלית". רשימת ר"ץ, שהיתה נחמדה ובלתי־מזיקה, ושלא אמרה שום דבר יוצא־דופן, זכתה מן ההפקר בשלושה מנדאטים, לתדהמת הכל — ובעיקר לתדהמתה של שולמית אלוני.

בין מרשה והשולמית לא היתה „כימיה" מן הרגע הראשון.

נפגשתי אז כמה פעמים עם מרשה פרידמן, כדי לעמוד על טיבה וכדי לשמוע את דעתה על הרעיון שגילגלתי אז — להביא להקמת תנועת־שלום מתקדמת (שהובילי לאחר־מכך להקמת של"י). נדהמתי ממש מדבריה של מרשה. התרשמתי שאין לה שום קשר למציאות הישראלית, שפשוט אינה מבינה דבר בחיים הפוליטיים של הארץ. לכן לא הופתעתי לאחר מכן כאשר לא הצליחה כחברת־כנסת. היא לא התייחסה למציאות הישראלית והתקשתה לבטא את דיעותיה, מה גם שהמיבטא האמריקאי החזק שלה יצר דיעה קדומה נגדה.

עכשיו מגלה מרשה שהיא התאמצה מאוד להסתיר את נטיותיה הלסביות, כל עוד היתה חברת־כנסת. אך הכנסת היא מועדון אינטימי. הרכילות פורחת במשכן, ואין שם סודות רבים לגבי הנטיות המיניות של החברים והחברות. גם על מרשה פרחו השמועות.

השאלה היא: האם זה טוב שהתנועה הפמיניסטית תהיה מיוצגת על־ידי לסבית?

השאלה אינה „מוסרית". לפי תפיסתי אין שום קשר בין מוסר ובין מין, מעבר לתביעה הכללית שאדם לא יפגע בזולתו בשום תחום שהוא, וגם לא בתחום זה. מה שעושים שני מבוגרים/ות, בהסכמה הדדית, הוא עניינם שלהם/ן בלבד.

אבל — וזהו אבל גדול — התנועה הפמיניסטית סובלת בארץ משתי תוויות מזיקות: שהיא כולה ייבוא מאמריקה, ושאינה אלא מסווה לתעמולה לסביות. תוויות אלה יוצרות בעיות.

ראשית: נכון הדבר כי הפמיניזם הישראלי לא הגיע עדיין לעימות עם הבעיות המיוחדות של האשה הישראלית, שהן בחלקן שונות מבעיות האשה האמריקאית או הצרפתית. למשל, יש בעיה חמורה של האשה בצה"ל, שהוא מוסד מובהק בתוספת קישוט נשי. (מדוע אין — ולא תתכן — אלופת־פיקוד, או ראש־אמ"ן נשי, או קצינת־קשר ראשית, או קצינת־דפואה ראשית?) יש אלף ואחת בעיות פמיניסטיות אחרות התובעות תיקון. ככל שהתנועה תהיה ישראלית ואותנטית יותר, כן ייטב להשגת המטרות, לטובת החברה הישראלית כולה.

שנית: תנועת־השיחרור של האשה, כמו כל תנועת־שיחרור, לא תצליח אם לא תמשוך לצידה חלק מן הציבור „הכובש". מילחמת־וייט־נאם הוכרעה ברעת־הקהל האמריקאית, הכושים משיגים את זכויותיהם בעזרת חלק מן הלבנים. הנשים ישיגו את שלהן כאשר תנהלנה מאבק עקשני — וכאשר ישכנעו גם חלק גדול של ציבור הגברים.

בניגוד לאוכלוסיה כבושה, המנהלת מילחמת־שיחרור כדי להינתק מן הארץ הכובשת, אין המאבק הפמיניסטי יכול לשאוף להינתקות מן הגברים. המטרה היא הארמוניה חדשה בין נשים וגברים, המבוססת על שוויון מוחלט וכבוד הדדי.

אין שום סיבה לכך שנשים לסביות לא תהיינה שותפות מלאות במאבק הפמיניסטי, מה גם שהמוטיבציה שלהן בוודאי חזקה במיוחד. אך ייצוג בלעדי של הרעיון הפמיניסטי בידי לסביות בוודאי אינו מוביל להצלחת המאבק, מפני שהוא מרחיק לא רק את הגברים, אלא גם את מרבית הנשים.

חלום באספמיא

לפני שבועיים, בדרך מבילבאו לארץ היה עליי להמתין במשך ארבע שעות בנמל־התעופה של מדריד. החלטתי לקחת מונית ולסייר בעיר.

זה מוזר, אך בחיי לא הייתי בספרד. קראתי את ההיסטוריה שלה, מן ההתנחלות הראשונה של אחינו הצידונים שם ועד למילחמת־האזרחים של פראנקו, אך לא ראיתי את הארץ בעיניי.

כמו כמעט כל הספרדים שהכרתי, נהג־המונית לא ידע אף מילה אנגלית אחת, ועל כן לא בילבל לי את המוח. ישבתי והסתכלתי.

המראה הראשון הוא, במידה רבה, מפתיע. במרכז העיר הרחובות רחבים מאוד, נקיים מאוד. התנועה מתנהלת בסדר מופתי. הספרדים, כך נראה, הם אנשים שומרי־חוק, מסודרים. נדמה לי שאין הם מרבים לצחוק, כמו האיטלקים, אך שיש להם גאווה טיבעית ואדיבות רבה. כך גם הבסקים.

לא היה לי זמן לבקר בפראדו, המוסיאון האגדתי. ביקשתי את הנהג להוביל־אותי לשם. כמו משה רבנו, ראיתי את הבניין רק מבחוץ, ואליו לא באתי. הבטחתי לעצמי לבקר בו בהזדמנות אחרת. חלום

באספמיא. (אספמיא הוא השם האמיתי של הארץ בעברית. את השם ספרד נטלו בדרך השאלה, כמו אשכנז וצרפת.)

יש בפאתי העיר כמה בניינים מודרניים מרהיבים — לא חיקויים פשוטים של בניינים אמריקאיים, כמו אצלנו, אלא דברים בעלי סגנון משל עצמם. במיוחד נחרת בזיכרוני בניין מיסחרי רב־קומות, שבו הונחו הקומות, שמונה מרובעים, זה על גבי זה באלכסון, כך שנוצר דגם דמוי כוכב בעל שמונה צלעות.

כל בניין שני הוא בנק — אף יותר מאשר אצלנו.

לא ראיתי נשים יפות רבות ברחוב. אחרי ארץ־הבסקים, המשופעת בנערות יפות, זאת היתה אכזבה. (תסלחנה לי הקוראות הפמיניסטיות. לא היה לי זמן להתעמק גם במראה הגברים.)

יש משהו באוירה של העיר הזאת, שחשתי בו גם בערים מסויימות אחרות, כמו סטוקהולם, קופנהאגן וקאהיר. זוהי האווירה של עיר שהיתה פעם בירה של אימפריה, ולוא גם לפני זמן רב. אין היא מתבטאת רק בבניינים המאסיביים, שרגילים לבנות שליטים של אימפריות לתיפארת עצמם, אלא גם במשהו טמיר יותר, שאיני יכול להגדירו.

נזכרתי בדבריו של חבר, אחד מחברי החדשים בבילבאו: „גירוש היהודים והמוסלמים מספרד היה אסון לספרד עצמה. אז גורשו מן הארץ כל היסודות התרבותיים התוססים. אחרי המעשה הזה של הזוג המלכותי המטומטם, פרדיננד ואיזבלה, הידלדלה ספרד לגמרי מבחינה תרבותית. נשארו הסממנים החיצוניים של עוצמה: כוח צבאי, תיפארת מלכותית, כסף, מושבות מעבר־לים — אך הרוח מתה. ובהעדר הרוח, המרינה שקעה."

אחרון בדורו

לחצתי את ידו של וילי בראנד, החלפתי עימו כמה מילים סתמיות והתרשמתי מהופעתו הזקופה והנאה. האיש הוא בן־גילו של מנחם בגין, יליד 1913, אך הוא שופע בריאות גופנית ונפשית.

ניסיתי לתמצת את הרושם של האיש במילה אחת. שופע אינטליגנציה? לא הייתי אומר. כאריזמה? לא רווקא. התכונה הבולטת ביותר, הקורנת ממש מן האיש, היא שונה לגמרי.

זהו מה שעולה על דעתך כשאתה עומד מולו: הנה אדם הגון!

ההגינות היא שהביאה את בראנד הצעיר, בנו ה„בלתי־חוקי" של פועל פשוט, להסתלק מגרמניה הנאצית עם עליית היטלר לשילטון, ולברוח לנורווגיה. היא שהביאה אותו להצטרף, שם, למחתרת האנטי־נאצית הגולה, ולבצע מעשה־גבורה אמיתי: לחזור לגרמניה במסווה של סטודנט נורווגי, ולפעול שם במחתרת. היא גם הביאה אותו חזרה לגרמניה, אחרי המילחמה, מתוך האמונה שגם כגרמני אנטי־נאצי הוא אחראי למעשי הנאצים.

העולם יזכור את בראנד, יותר מכל, בגלל המחווה הפשוטה והנהדרת שלו על הריסות גטו ורשה, כאשר כרע על ביריכיו מול האנדרטה לזכר קורבנות השואה.

זאת יכלה להיות מחווה מחוכמת של אמן יחסי־ציבור. אבל זאת היתה מחווה פשוטה של אדם הגון.

גם המעשה המדיני הגדול ביותר שלו — האוסט־פוליטיק, פתיחת הדרך החדש ביחסים עם הגוש הקומוניסטי — היה, לדעתי, מסקנה פשוטה של אדם הגון, שהבין כי חובתו העליונה של מדינאי בימינו היא הבטחת השלום. הוא גם התפטר בפשטות, כאשר התברר כי עוזרו ואיש־אמונו היה מרגל קומוניסטי.

בגלל מחוייבותו העמוקה לקורבנות השואה, סבור בראנד שעליו לתמוך בכל מעשה של ממשלת־ישראל, או לפחות להימנע מכל ביקורת עליה. זה הביא אותו, לא פעם, למצבים מביכים. למשל: היה זה בראנד שהביא את עיצאם סרטאווי לוועידת האינטרנציונל הסוציאליסטי בפורטוגל. אבל בגלל התגובות של שימעון פרס, לא עמד על כך שיועניק לו מעמד של משקיף מטעם אש"ף. סרטאווי, רודף־השלום, נרצח כאותו מקום.

בראנד

כמעט לעיני בראנד — ואז מיהר פרס להספיד אותו בנאום שהיה מלאכת־מחשבת של צביעות.

הזכרתי השבוע את שמו של סרטאווי באוזני בראנד, והוא לא גילה שום חשק לדבר על נושא זה.

מבחינה זו, בראנד מסמל דור ההולך מן העולם. אחריו קם דור גרמני חדש, שלא ידע את היטלר, ושאינו מקבל על עצמו, כדבר מובן מאליו, אחריות למעשיו.

כפי שמעידה פרשת הירוקים, זה מביא למתחים משני הצדדים. ישראל לא למדה עדיין להתמודד עם גרמנים שאינם מנשקים את האדמה לרגליה, מתוך חרטה ובושה. ואילו הגרמנים הצעירים חיים בסתירה פנימית, המביאה אותם לא־פעם לעמדות בלתי־רציונליות לכאן או לכאן.

העירן של בראנד ובני־דורו חולף, ושני הצדדים יצטרכו ללמוד לחיות בלי אנשים כמוהו.

שלעכט צו זיין א גוי

הנה תרגיל מחשבתי:

דמיין לך חמש תחנות־טלוויזיה שונות. למשל: דמשק, מוסקבה, האמבורג, פאריס וניו־יורק.

דמיין לך תוכנית־טלוויזיה, המשודרת בתחנות אלה, והפותחת במילים: „כמה טוב להיות נוצרי (או מוסלמי, או קומוניסט), כמה רע להיות יהודי!"

ועכשיו תאר לך את התגובות הצפויות.

במיקרה של דמשק: הצעה רחופה של גאולה כהן לסדר־היום של הכנסת, מערכת עולמית של מישרד־החוץ נגד האנטי־שמיות הסורית.

במיקרה של מוסקבה: ועידה בינלאומית של אנשי־רוח נגד האנטי־שמיות הסובייטית, סופר יהודי כובל את עצמו לגדר באישהו מקום.

במיקרה של האמבורג: סערה בבונדסטאג, מאות מאמרים ראשיים בעיתוני גרמניה, הצעה לסדר־היום של הירוקים בבונדס־טאג, הפגנות לפני שגרירויות גרמניה בעולם ובישראל.

במיקרה של פאריס וניו־יורק: סערה ציבורית, מאמרים נזעמים בעיתונות, הודעות־מחאה חריפות של מוסדות יהודיים.

סוף התרגיל.

עכשיו נעבור לביקורת־טלוויזיה.

לפני שבועיים־שלושה שידרה הטלוויזיה תוכנית מצויינת של ישראל סגל על חסידי־ברסלב. היא נפתחה בסצנה מתוך „חדר": הרבי מלמד את הדרדקים שיר ביידיש, לאמור: „כמה מתוק להיות יהודי, כמה רע (שלעכט) להיות גוי!" אותה סצנה חוזרת שוב בגוף הסרט, ביתר אריכות, בליווייית תנועות־ידיים חינוכיות.

הרבי מברסלב היה, בלי ספק, דמות מרתקת — הוזה־הזיות, הומו־סכסואל, אישׁ־חזון, מגלומאן, הומאניסט, רודף־שלום. אדם מורכב ורב־צדדי, היכול לשמש גיבור ליצירה סיפרותית גדולה. אבל הכת שהציג סגל על המירקע, בעזרת צילומיו הנהדרים של טיבי סלומון, אינה שונה במהותה מכל כת אלילית אחרת. הדמויות התימהוניות שאיכלסו את הסרט — החל בקצין־צה"ל שהפך לעובד־אלילים וכלה בגבר הבוכה בחרווה לעיני המצלמה — יכלו גם להיות חסידיו של גורו הודי או כת נוצרית יוצאת־דופן.

אנשים

מתי סוף סוף יפרוש יוסי שריד מהפוליטיקה והיכן מחביא אברהם שפירא את כספו

■ מתי יפרוש **יוסי שריד** מהחיים הפוליטיים? השבוע הוא גילה במיזנון הכנסת, שהרבר יקרה בבוקר שבו יתפרסם דיווח מהדיונים בכנסת, ובסוף הידיעה ייכתב: „כן דיבר ח"כ י' שריד."

■ מערכת־יחסים מרתקת נוצרה בין ראש־הממשלה **שימ־עון פרס** ו**יניב נקדימון** בן ה־10, בנם של עיתונאי ידיעות אחרונות **שלמה** („נקדי") **נק־דימון** ו**זהבה**, סגנית פרקליט מחוז תל־אביב. ערב־הבחירות קרא יניב, בעל המודעות הפו־ליטית המפותחת, ידיעה בצהרון שבו עובר אביו בזו הלשון: „אבנים ובקבוקים נזרקו על פרס במהלך אסיפת בחירות סוערת." נקדי הצעיר הוא שכן של פרס, ומחבב מאוד את **סוניה**, אשתו של פרס. יניב לא התעצל וכתב למועמד המערך: „הצטערתי לקרוא בעיתונים שפגעו בך, ואני שמח שלא נפגעת ומאחל לך הצלחה." יניב מסר את המיכתב ישירות לסוניה. כעבור כמה ימים שלח לו פרס מיכ־תב־תודה. ערב־הבחירות, כשנפ־גשו השניים ברחוב, איחל לו ה־קטן הצלחה ביום־הבחירות. אח־רי שנודעו התוצאות הוא טילפן לניתו של פרס ובירך אותו על הישגו.

באחרונה הוא זכה לתשורה יוצאת־דופן. מלישכת ראש־הממשלה שלחו ליניב צילום של פרס ולצידו הקדשה אישית ליניב. הוא תלה את הצילום בחדרו, מעל לראשו.

■ בוועדת־הכספים של הכ־נסת נשאל היושב־ראש שלה, מה דעתו על שוד הכספות הגדול בסניף. של בנק הפועלים בירר־שלים. **אברהם שפירא** העיר, שהוא שולל באופן עקרוני שי־מוש בכספות. נשמעה קריאה: „זה משום שהוא מחביא את כספו מתחת לשטיחו!"

■ חבר ועדת־הכספים **ארי־אל ויינשטיין** נשאל על־ידי כתבת מקומון ירושלמי אם הוא גומר את החודש. הוא השיב לאקונית: „כן." הכתבת המופ־תעת שאלה: „אין לך מה להוסיף?" השיב וינשטיין: „אח־רי שאני גומר את החודש, אין לי מה להוסיף." וכך זה התפרסם בעיתון.

■ הדוגמנית **לילה שוורץ**, המשמשת מודל־עירום לציירים, התראיינה בערב־דאיונות וסיפ־רה שהיא מרגישה הרבה יותר נינוחה כשאינה לובשת בגדים. הציעו לה לתתפשט לפני הצו־פים, והיא ענתה שהיתה עושה זאת בחפץ־לב, אילו כל היושבים מולה היו מחזיקים בידיהם רפי־ציור ומיכחולים.

■ המראיין **איתן דנציג** הצליח לשכנע את שר־האוצר **יצחק מודעי** להתראיין על בעיות השעה והמשק. בתום הראיון הצהיר מודעי, שהפעם הבאה שבה יתראיין תהיה בסוף השנה. כשהתבקש להסביר בקצה־המינהרה, ענה מודעי, כשהוא מצביע על עצמו: „יש לפרס על מי לסמוך."

■ אשת יחסי־הציבור **עופ־רה בורלא־אדר** עונדת על אצבעה טבעת יוצאת־דופן בגוד־לה ובאילן־היוחסין שלה. זו היתה טבעת־הנישואין שנתו אביה, הסופר **יהודה בורלא**, לאמה, ביום חתונתם. כשהבת התחתנה עם התפאורן **ארנון אדר**, היא קיבלה מהוריה את הטבעת, ובעלה הטרי הוסיף לה כמה יהלומים. עתה, אחרי שנפטר ארנון, היא החליטה שלא לענוד אותה טבעת עוד בצורתה המקורית ולכן הוסיפה לה עוד כמה יהלומים.

■ מרבה הצגות מרבה ראגה. השחקן **נתן דטנר** הועזב מהצגתו החדשה של **חנוך לוין**, כולם רוצים לחיות. שתועלה בתיאטרון הקאמרי מפני ש־לא הצליח לשלב בין החזרות לבין שתי הצגות אחרות, שבהן הוא משתתף: רולטה צרפתית בהקאמרי וסיפור אהבה ב־שלושה פרקים בבית ליסין. מדוע, ענה שרק כאשר המשק ייצא מהבוץ הוא יופיע שוב לפני קהל בערב מיסחרי.

■ על־פי השקפתו של מור־עי, שוררת מערכת־יחסים יוצאת מהכלל בינו ובין פרס. כשנשאל למה התכוון פרס, אשר אמר כי בעוד שנה יראו הישראלים החרדים לגורל המשק את האור בקצה־המינהרה, ענה מודעי, כשהוא מצביע על עצמו: „יש לפרס על מי לסמוך."

■ אשת יחסי־הציבור **עופ־רה בורלא־אדר** עונדת על אצבעה טבעת יוצאת־דופן בגוד־לה ובאילן־היוחסין שלה. זו היתה טבעת־הנישואין שנתו אביה, הסופר **יהודה בורלא**, לאמה, ביום חתונתם. כשהבת התחתנה עם התפאורן **ארנון אדר**, היא קיבלה מהוריה את הטבעת, ובעלה הטרי הוסיף לה כמה יהלומים. עתה, אחרי שנפטר ארנון, היא החליטה שלא לענוד אותה טבעת עוד בצורתה המקורית ולכן הוסיפה לה עוד כמה יהלומים.

■ מרבה הצגות מרבה ראגה. השחקן **נתן דטנר** הועזב מהצגתו החדשה של **חנוך לוין**, כולם רוצים לחיות. שתועלה בתיאטרון הקאמרי מפני ש־לא הצליח לשלב בין החזרות לבין שתי הצגות אחרות, שבהן הוא משתתף: רולטה צרפתית בהקאמרי וסיפור אהבה ב־שלושה פרקים בבית ליסין.

■ השחקנית **לירון נירגד**, לעומת זאת, מתחילה ברגל ימין את הופעותיה בתיאטרון העירוני חיפה. היא תחליף את **עופרה ויינגרטן** בבוץ־ה, ובעוד שבוע תתחיל להשתתף בחזרות למחזה חדש העלמה והמוות של **הילל מיטלסונקט**, המחזיר לתיאטרון הצפוני כמה שחקנים שלא שיתקו בו לאחרונה: **מאיה רוטשילד**, **אברהם** („אברימל"ה") **מור** ו**רות סגל**.

■ השבוע סיים הבימאי הדרום אפריקאי **בארני סימון** את עבודתו בתיאטרון החיפאי, על המחזה אנטיגונה. ושב ליוהנסבורג, אחרי שצפה בשתי ההצגות הראשונות של המחזה בתיאטרון חיפה. במסיבה לרגל נסיעתו נזכר **נועם סכל**, מנכ"ל התיאטרון, איך נוצר הקשר עם הבימאי: לפני שנתיים יצא סמל לפסטיבל אדינבורו עם הזמר **שלמה ארצי**, אחי אשתו של סמל, **נאווה**. שם הם צפו במחזה וזה אלברט, של סיימון, שזכה בפרס ראשון בהצגות תיאטרון השוליים. המחזאי עצמו כבר לא היה במקום, וסמל קיבל מהשח־קנים את כתובתו בדרום־אפריקה. הוא התכתב איתו, ואחרי זמן גם הביא אותו לארץ.

■ למי דומה האמרגן **שמוי־אל צמח**? השבוע, כאשר נאלץ להשתמש בתחבורה הציבורית, אחרי שמכר את ריכבו הפרטי, פנתה אליו אשה באוטובוס וה־עירה לו שהוא דומה לנשיא מצריים חוסני מובארכ. צמח אמר לה, שהיא האדם השלישי שפונה אליו בהערה דומה. לא ברור אם העניין יגרום לו למהר לרכוש רכב חדש, או שהוא ימשיך לנ־סוע בתחבורה הציבורית ולהביך את הנוסעים.

■ ח"כ מפ"ם **יאיר צבן** הצליח להוריד 17 קילוגרם ממישקלו בארבעה חודשים. הוא סיפר שב־17 היום הראשונים הוא אכל רק ענבים, ואחר כך רק ירקות. לדבריו, הוא קיבל את המירשם מהשר מודעי.

■ שמן אחר שהחליט להור־יד במישקלו הוא הפירסומאי ואיש־יחסי־הציבור הוותיק **בן־ציון** („בנצי") **שירה**, שהוריד בסניף. של בנק הפועלים בירר־שלים. **אברהם שפירא** העיר, שהוא שולל באופן עקרוני שי־מוש בכספות. נשמעה קריאה: „זה משום שהוא מחביא את כספו מתחת לשטיחו!"

■ חבר ועדת־הכספים **ארי־אל ויינשטיין** נשאל על־ידי כתבת מקומון ירושלמי אם הוא גומר את החודש. הוא השיב לאקונית: „כן." הכתבת המופ־תעת שאלה: „אין לך מה להוסיף?" השיב וינשטיין: „אח־רי שאני גומר את החודש, אין לי מה להוסיף." וכך זה התפרסם בעיתון.

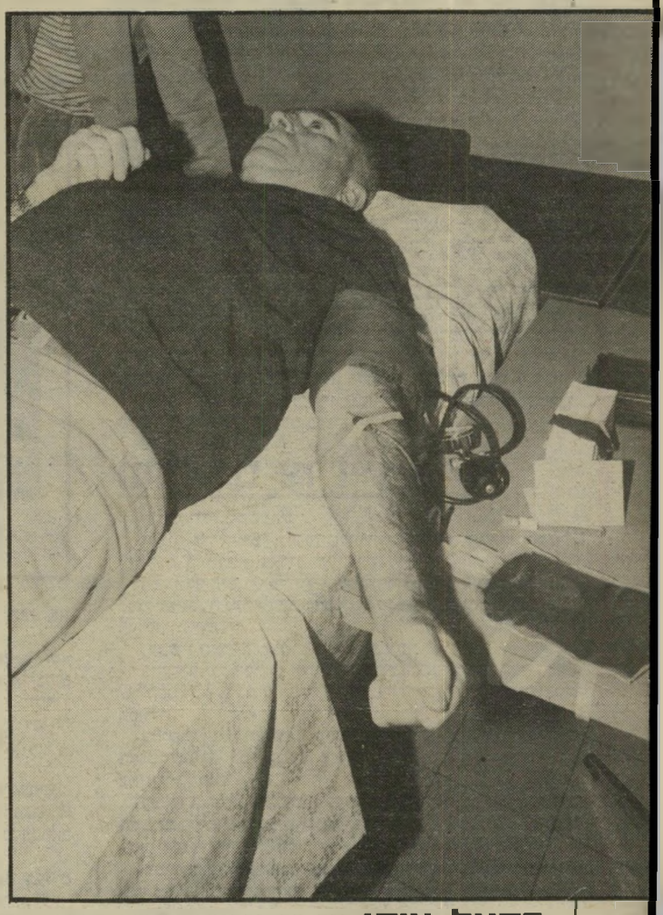
■ הדוגמנית **לילה שוורץ**, המשמשת מודל־עירום לציירים, התראיינה בערב־דאיונות וסיפ־רה שהיא מרגישה הרבה יותר נינוחה כשאינה לובשת בגדים. הציעו לה לתתפשט לפני הצו־פים, והיא ענתה שהיתה עושה זאת בחפץ־לב, אילו כל היושבים מולה היו מחזיקים בידיהם רפי־ציור ומיכחולים.

■ המראיין **איתן דנציג** הצליח לשכנע את שר־האוצר **יצחק מודעי** להתראיין על בעיות השעה והמשק. בתום הראיון הצהיר מודעי, שהפעם הבאה שבה יתראיין תהיה בסוף השנה. כשהתבקש להסביר

אמיר דרורי מפקד המפח"ש – מיפקדת חילות השדה – בא באיחור קל למסיבה של פצועי חיל־השיריון, שהתקיימה בגני־התערוכה **בתל־אביב בתחילת השבוע. דרורי (למעלה), שרצה לשבת ליד ראש אגף־אפסנאות, חיים ארז (משופם), ביקש מהאלוף מנחם עינן, ראש אגף תיכנון במטכ"ל (מימין), שיחליף כיסא. אלוף פיקוד הצפון, אורי אור (משמאל), היה עסוק באותו הרגע בשיחה אחרת, ולא שם לב לחילופי היושבים לידו. באותו הזמן קיבל מפקד גייסות השיריון הנוכחי, תת־אלוף עמוס כץ, את פני קודמו, אמנון רשף (המשופם), שבא בליוויית אשתו (בתצלום למטה).**

רפאל איתן תרם דם בהתרמה מיוחדת שהתקיימה במישכן הכנסת בקרב ח"כים ועובדי־הבית. ההיענות היתה דלה ביותר, וכשנכנס רפול התבדחו מתנד־בות מגן־דויד־אדום שהן רוצות להיווכח אם דמו זך כמו שמן־זית.

תוך זמן קצר שיבעה קילוגרם, ומקווה להוריד עוד 20.

■ **אריאל זילבר ושמוליק צ'יזיק** חברו יחדיו לשיר חדש, הפעם ג'ינגל של מיפעל הפיס. שיהיה חלק ממסע־פירסום שיתחיל בחודש מרס. ברוח התקופה, יושר השיר הן במיבטא מיזרחי והן במיבטא מערבי. תוכנו נשמר בסוד כמוס.

■ **מאז שהפך אליהו שפייזר** לישב־ראש ועדת־הכלכלה של הכנסת, ושמו צץ שוב בכותרות העיתונים, הרדיו והטלוויזיה, הוא נהנה להעמיד את עצמו בפוזה של איש עסוק. לכל מי שהוא פוגש אומר שפייזר, הידוע כאיטי: „אין לך מושג כמה עבודה יש לי. לקחתי איתי חומר־עבודה הביתה!"

■ **אורי גלר** עוב את ישראל אחרי מסע־הופעות, כדי לחסל את עסקיו בארצות־הברית. הוא מוכר את דירתו ומעביר את מרכז עסקיו ומגוריו ללונדון. שם תפגוש אותו בקרוב המפיקה **מרים עציוני**, שיצאה לווסט אנד כדי לרכוש זכויות של כמה מחזות שיתור־גמו בשנה הבאה לעברית.

פסוק השבוע

● **ישב־ראש ועדת־ה־חוץ־והביטחון של הכנסת אבא אבן:** „אינני הומוסקסו־אל, לכן לא גייסו אותי לבין הסובייטי."

● **הנ"ל:** „אילו הייתי מה־לך ברחוב בניו־יורק עם פרס ורבין לצידי, היו הבריות שואלות מי השניים האלה שהולכים עם אבן."

● **ח"כ המפד"ל אבנר חי' שאקי** על הנ"ל: „כתשתי אותו עד רק. הוא בור ועם הארץ. יש לו אנגלית יפה. זה הכל. אין לו שום תוכן. רק שיטחיות."

● **הנ"ל:** „אני ממליץ לכל אב לשמור על בתוליה של בתו, עד לנישואיה."

● **שר־התיירות אברהם שריר** על עמיתו יצחק מודעי: „לצערי, שר־האוצר לא מתפקד. קיימת סכנת־נפשות למדינה."

● **הרב מנחם הבהן:** „מכל חזון הנביאים ומוסרם נשאר להם לחוגים הקיצוניים רק חזון העצמות."

● **רפי נלסון** על עוזר וייצמן: „הוא, לפי דעתי, ממש מסוכן למדינה."

● **השר אריאל שרון:** „אני פתוח אמביציוזי ממה ש־חושבים. אני שואף לעבוד בחק־לאות."

● **ח"כ העבודה עבדאלי־והאב דראושה** לגאולה כהן: „את נביאת דם."

● **ח"כ הליכוד יגאל כהן־אורגד**, שנשאל כמה קי־לוגרמים הוסיף למישקלו: „לא נכנסים לאדם מתחת לחולצה."

● **יושב־ראש ועדת־ה־כספים של הכנסת אברהם שפירא:** „אשתי אמרה לי כ־בוקר שכל הלילה דיברתי מתוך שינה על הכספים הייחודיים."

● **ח"כ אגודת ישראל מנחם פורוש** על העניין הנ"ל: „אני כל־כך מפחד שתוך כדי שינה אני אגלה משהו על הייחודיים, עד שהתחלתי לישון לבד בחדר נפרד."

● **סגן־שר־האוצר עדי אמוראי:** „את הסודות אני מח־ביא בבית, במיפלגה זה ארכיון פרוץ."

● **ח"כ הליברלים מסה גרופר:** „יש לי כספת בבית. מה בתוכה? רק הצרות שלי..."

ליילי שמר בתה של הפיזמונאית נעמי שמר באה עם אמה (למעלה) להצגת המאה של שני ליפשיץ, הצייר (למטה), ובתו יסמין לא חזו בהופעה, אלא באו רק להרמת הכוסית. שנערכה אחר־כך.

שוש עטרי שדרית הדיסקו של רשת ג' מרקדת לצלילי מוסיקת־דיסקו במסיבה, שנערכה ביום השישי האחרון בצפון תל־אביב. אחותם של הזמרת גלי והשחקנית יונה. הוכיחה כושר־ריקוד שאינו נופל מכושר־הדיבור שלה.

בועז אפלבאום ראש לישכתו של שימעון פרס, מנשק לרקדנית רות לרמן, אשתו של השחקן ואיש־הבורסה אילי גורליצקי. אפלבאום, שבאחרונה קיבל מינוי נוסף – כראש המכון הישראלי לקולנוע – הופיע בפו־אייה של תיאטרון הבימה למסיבת קפה ועוגה, שנערכה אחרי מופע האמנים למען אמ"י, שהתקיים ביום החמישי בלילה בהיכל־התרבות. אפלבאום הוא חבר ותיק וטוב של אילי גורליצקי.

יורם שדה בנו של האלוף האגדי יצחק שדה, שהיה מפקד הפלמ"ח, סעד בחברת אשתו, העיתונאית זיווה יריב, בעלת־הטור הסאטירי בידיעות אחרונות, בפאב בתל־אביב. יורם שדה וזיווה יריב, המתגוררים ביפו־העתיקה, כמעט שאינם נראים במסיבות בעיר הגדולה הסמוכה.

כולם חקרו את הגאון, שמואל ואקנין. אבל איש לא שאל את אמו:

איך לגדל גאון?

בעודו ילד קטן להכניס אוכל לפיו רק בתנאי שאמו קיימה את ההבטחה לספר לו עוד סיפור, ולכך מייחסת אמו את פיתוח שיכלו.

יום שישי בצהריים. ריח של מאכלים מיוחדים של שבת מילא את חלל הדירה, בעלת הסיגנון המיזרחי. כל חמשת ילדיה של מלכה היו מקובצים בה. האב, דויד, עדיין לא סיים את יום־עבודתו, והיה אמור להיכנס כל רגע מבעד לדלת.

הסיפור המקורי על צמיחתו של גאון קטן התגלגל ושינה צורות וצבעים, לדבריה של מלכה. „עשו ממני מיפלצת: כתבו שהאכלתי אותו בספרים, במקום באוכל. אמרו שגידלתי רובוט ולא בן־אדם, ופירסמו עליי מסקנות לא־נעימות, בלי לדבר איתי אף מילה אחת."

סימה (19), ארצי (15), אבינועם (11) ושרון (7) ישבו דרוכים לצד אחיהם המפורסם, קשובים לא פחות מאמם, כשהם להוטים להזדמנות לספר על החוויות של חייהם במחיצתו של אחיהם יוצא־הדופן.

„דמי כיס"

למרות שם־המישפחה שהוא טיפוסי לעולי צפון־אפריקה, שאבו חמשת הילדים הצברים השפעה מיזרחית דווקא בסיגנון תורכי, מצד האם, ולא מרוקאי מצד האב. מלכה היא אשה נאה, בעלת עיניים בהירות, שיער אפור ועצמות־לחיים גבוהות. פתיחותה וכנותה מגלות אשה ליברלית. היא כאילו מאשרת את האימרה שמאחורי כל גבר מצליח עומדת אשה. במיקרה של שמואל — אמו עומדת מאחוריו. מלכה היא אולי היחידה

„ה**כל התחיל** מהאוכל," טענה השבוע מלכה ואקנין (45), כשהיא ישובה בסלון ביתה שבקומה החמישית בבניין הרב־קומתי החדש בשדרות ירושלים בקריית־ים.

ההתחלה שאליה התכוונה הגברת ואקנין היתה ראשיתו של המסלול שסלל בנה הבכור, בן ה־24 בעל מנת־המישכל המדהימה של 180.

הבן, שהגיע בגיל 17 וחצי לתואר דוקטור בפיסיקה גרעינית, היה מוכן

סימה, החיילת בת ה־19, אחותו של שמואל, היא הנושאת העיקרית בעול

שמטיל אחיה על המישפחה: „להיות צעירה ממנו זה לא הכי־נעים. המורים כעסו עליו, והוציאו עליי את הכאסח! בבסיס שלי אמרו עליו שהוא משוגע!"

איחרו לבוא. כך הגיע לפסיכולוג, בעצתה של העובדת הסוציאלית של בית־הספר, ומכאן לא היתה הדרך ארוכה עד שהתגלה מה שהתגלה.

לאם יש סיפור אחר על כך. והיא מספרת: „כשהלך לגן, התחילו הבעיות להגיע אליי. כשהגננת סיפרה סיפור ולא דייקה בפרטים, זה היה מכעיס אותו, והוא היה מעיר לה. הוא קיבל אז מכות על הפרעות."

עכשיו שמואל כבר גדול וכבר טעם בעלת ארבעת החדרים. כמקום שהמצוקה שורה בו. „גם השכונה נחמ.בת כאן כוותיקה, מהמעמד הבינוני," טוען שמואל להבהיר.

שמואל יושב מול סימה אחותו בסלון, ללא עניבה וללא חליפה. „כשהוא פנוי מענייניו, הוא מגיע הביתה," אומרת האם ובקולה כעס. הציטוטים בעיתונים לא החמיאו לה. נכתב כאילו בית הוריו אינו המקום שהוא נחפז להימצא בו.

„גם שמואל היה עגלגל, עד שהוא התחיל לקרוא ספרים ושכח שיש אוכל!"

היוזעת לתת הסבר סלחני להתנהגותו, ובעיקר להצהרותיו הבומבסטיות וה־שחצניות של בנה שמואל, למרות שהצהרות אלה פגעו לא־מעט גם בה.

שמואל התחיל להרגיש שהוא שונה מאז שעמד על ההבדל בין כמות המידע שיש לו ובין זו של בני־גילו.

„זה העניק לי עליונות. מאז התחלתי למדוד את ההבדל בין בני־האדם לפי כמויות המידע שיש להם, ואת זה אני עושה עד היום.

„זה היה הרבה לפני שגילו את מנת־המישכל שלי."

ההפרעות וההתפרעויות בכיתה לא מכיסאה סימה החיילת, ובפיה טענות ומענות נגד העוול שנגרם לה. „למה כתבו שאנחנו גרים בשכונת־מצוקה? זה מעצבן, וזה לא נכון, ושמואל אפילו לא טרח להכחיש את זה בטלוויזיה!"

מישפחת ואקנין גרה בלב קריית־ים, וקשה להגדיר את דירתה החדשה,

איך זה התגלה שמואל בן שנתיים (מימין) ובן ארבע, בתחפושת של קצין ימי בפורים. כבר בגן **הפריע לו כאשר הגננת לא דייקה בסיפורים, שאותם ידע בעל־פה. גם אמו נזכרת: „מספיק ששמע ממני שיר פעם אחת וכבר ידע לדקלם אותו. בלי שגיאות!"**

העובדה שבשובו ארצה ממרומי ממלכתו הפינאנסית של איש־העסקים ניסים גאון נשאר אצל „האבא השני" שלו, המיסעדן אלי רונן בתל־אביב, ורק אחרי שלושה שבועות נסע צפונה, לא עשתה רושם קשה על הוריו.

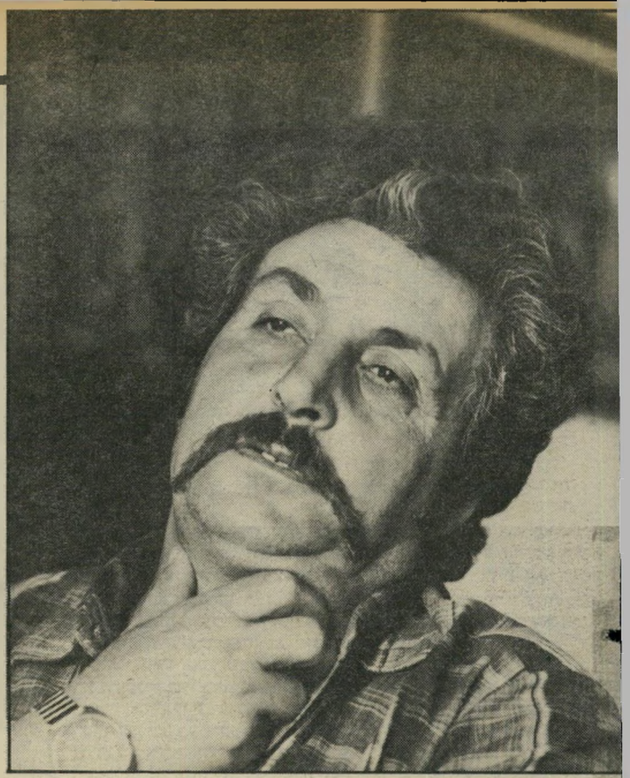
„אז מה נורא כל־כך בזה?" היא מנסה להחזיר לעצמה את כבודה, שהעיתונות לקחה ממנה בכמה מילים.

בינתיים משתעשע שמואל בסלון הוריו. העניין שמגלים בו מחניף לו. הוא מתייחס לכל העניין בו מנקודת־הראות של הכראיות, בניגוד לשאר בני־מישפחתו, שנגררו לעניין בעל כורחם.

המישפחה שהצליחה לשלוף מתוכה גאון צעיר ומבריק — מעניינת לא־פחות מהצהרותיו הפילוסופיות על מהות החיים ומשמעותם לפי ואקנין.

בתוך דלת אמות־ביתה של המיש־

מאחורי כל גבר מצליח עומדת אשה — הפעם זו אמו

אבא דויד ואקנין, מנהל עבודה בסוללי־בונה: „תמיד ראיתי אותו כאדם היכול לתרום למדינה, או כמדען. מעסקים אפשר להיות עשיר. אבל לא אדם גדול! מוטב מדעו בקנה־מידה עולמי!"

אמא מלכה ואקנין אינה מתרגשת מכל הכתוב על בנה בעיתונים. המסקנות שהוציאו עליה, כאמא שגידלה רובוט, לא נעמו לאוזניה. אחרי מה שכתבו, היא לא יצאה מהבית במשך שבועיים.

הרזה שבמישפחה

דן שוני בין הואקנינים לבנם המ־מושקף הוא לא רק שיכלי, הוא גם ושואלים אם אני שייכת לואקנין ההוא. אני לא מתביישת. בסך־הכל הוא לא איזה פושע.הוא פשוט גאון!"

הבדיחות המחוכמות של שמואל בבית הוריו נשמעות כמתנשאות, אולי מפני שהן רוויות בציניות. לפעמים נדמה שהבדיחות מסגירות את המבוכה של הגאון בראיון בתוככי ביתו.

אחיו הצעירים מסייעים בידו. גילגולי הצחוק, הנשמעים מדי פעם, מצליחים להסיח את דעתה של המישפחה מהעיקר ולהתרכז בבדיחה. אמו מצטרפת לחגיגה. „כששמואל מגיע, הבטן כואבת מרוב צחוק: אולי החליפו אותו בבית־חולים!" מתבדחת האם, ונהנית ממה שהשמיעה.

פחה מתגלה מישפחה רגילה, ללא תוויות יוצאות־דופן. הדבר היחידי שהוא אולי חריג הוא שמישפחת ואקנין אינה רתית.

כיאה למישפחה מיזרחית, גם בני ואקנין מצטיינים במידה של חמימות והכנסת־אורחים — בניגוד להצהרות הבן המורד, שהכריז לא פעם שאינו יודע מה זה רגשות, כי אף פעם לא חש אותם.

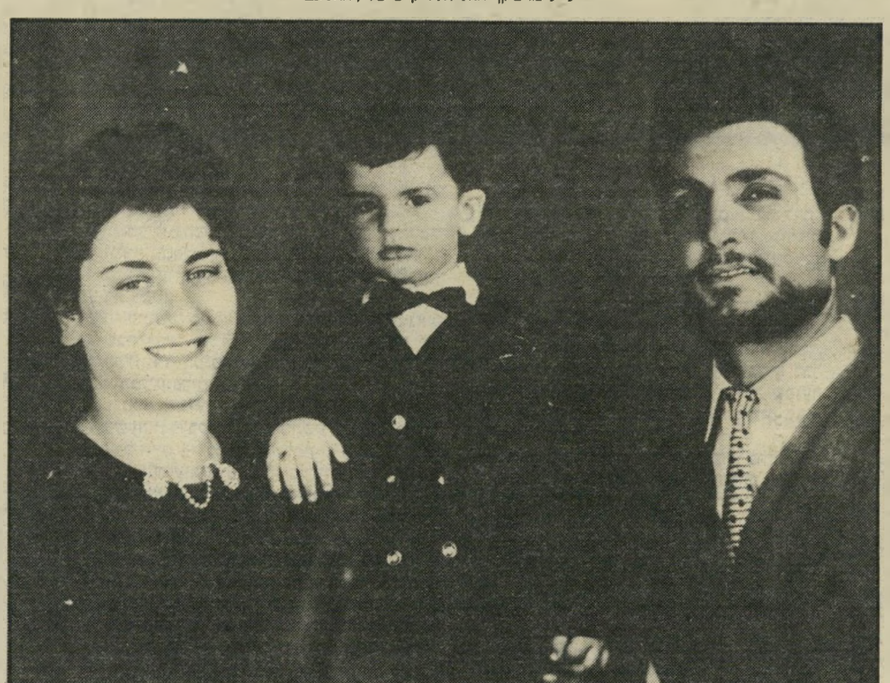
על כך אומרת אמו: „אולי הוא רוצה להיות כזה — אבל הוא לא כזה, ואני מכירה אותו. איך אני יודעת? אלף. הוא אוהב ילדים, לא רק את האחים שלו. לדעתי אין פה בבית הזה מישהו שרומה לו בסבלנות לילדים. זאת האמת. הוא היה מצלצל מחו"ל ושואל עליהם פירטי־פרטים, איך הם בלימודים ומה הם עושים. הוא דאג להם, ולדעתי הוא אח טוב, יותר מהרגיל."

בעוד שהבן מתעסק בענייני־רות, מעסיקה השיגרה וענייני־היומיום את שאר בני־המישפחה. שמואל מפגין ביטחון עצמי מופרז, ואילו סימה החיילת, המסתדרת להיות קצינה בצה"ל, שונה לגמרי. „יש לו ביטחון עצמי גדול, ואנחנו חסרי־ביטחון. אנחנו לא מישפחה שחצנית. להיפך, לפעמים אפילו אוכלים קש. בעיקר אמא שלי, שהיא אשה טובה, ובגלל זה מנצלים אותה בעבודה.

„אנחנו אנשים צנועים מדי, אפילו. נכון שבגלל זה שהוא שחצן אז תוקפים אותו. אמרנו לו שיהיה פחות שחצן, אבל זה לא תלוי בי. בטח שמזהים אותי, שואלים אם אני שייכת לואקנין ההוא. אני לא מתביישת. בסך־הכל הוא לא איזה פושע.הוא פשוט גאון!"

הבדיחות המחוכמות של שמואל בבית הוריו נשמעות כמתנשאות, אולי מפני שהן רוויות בציניות. לפעמים נדמה שהבדיחות מסגירות את המבוכה של הגאון בראיון בתוככי ביתו.

אחיו הצעירים מסייעים בידו. גילגולי הצחוק, הנשמעים מדי פעם, מצליחים להסיח את דעתה של המישפחה מהעיקר ולהתרכז בבדיחה. אמו מצטרפת לחגיגה. „כששמואל מגיע, הבטן כואבת מרוב צחוק: אולי החליפו אותו בבית־חולים!" מתבדחת האם, ונהנית ממה שהשמיעה.

שמואל וההורים למרות ההזדהות שאין לו מה לעשות עם הוריו, מודה שמואל שבבית הוריו הוא עושה דברים שהוא לא עושה בחוץ: „אני צוחק ומצחיק אותם הרבה. משחק עם אחי, מסביר לאמא דברים לא מובנים בטלוויזיה ועם אבא אני דן בבעיות.

היושבים. האב צוחק פחות. בסולל בונה. מקום עבודתו, הגיע למישרה של מנהל־עבודה, אחרי שנים רבות של עבודה מסורה.

הרזה שבמישפחה מוכרח להגיד משהו. הוא מגדיר את אביו „כאחד שנותן הוראות ומקבל הוראות", ומייד באה מפיו פרשנות אודות הרגלי־ההזמור של מישפחת ואקנין: „הבית שלי זה אחד המקומות המבדרים ביותר שהייתי בהם בחיי. חוץ מאבא שלי, שהוא יותר רציני, כיאה למנהל־עבודה. פה אחד יורד על שני חופשי."

דויד מוכן להביע את רעותיו, ומספר ברצינות איך היה רוצה לראות את בנו: „על ספסל־הלימודים! שיהיה איזה מדען דגול בקנה־מידה בינ־לאומי!"

מדוע? זה יותר מכובד ויותר חשוב לו ולמישפחה. בעזרת השכל שיש לו „הוא יכול לתרום למדע ולמחקר, למדינה ולאנושות, וכסף זה לא הכל בחיים."

האם מתפרצת לתוך דבריו, ובפיה דיעה שונה. „אבל אם הוא נהנה מעסקים, שיעשה! היום הוא לא מוגבל, ושיעשה כרגע מה שנוח לו!"

„באופי," מצטרפת סימה, „הוא שונה מכולנו. ההזמור זה הדבר היחידי המשותף לכולנו!"

למרות התכונה המזהירה של אחיה, מגלה סימה שאינה מקנאה בו כלל וכלל. „לדעתי הוא הפסיד הרבה דברים טובים בחיים. בתור ילד הוא לא היה

(המשך בעמוד 36)

גאון של גאון שמואל ואקנין מימין בחברת איש־העס־קים נסים גאון ואשתו, רנה, לפני בניין הסינאט בוושינגטון. ואקנין שימש כסגן־נשיא באחת מחברותיו של גאון.

מיסעדן שמואל ואקנין בחברתם של האחים־המיסעדנים ג'קי ואלי רונן ואורי גלר (מאחור), שותפיו לעיסקי־הסטייק־קים שהוא מתכוון לפתוח. את הכסף שייכנס הוא מכנה „דמי־כיס".

שידור

מאחורי המירקע

סיפורו של מופע

לפני חודשיים פנתה הנהלת רשות־השידור לעובדי־הטלוויזיה והודיעה, שביום ה־7 בפברואר הם עומדים לצלם מופע ענק של אמ"י (אירגון אמני ישראל). אז כבר ידעו העובדים שיומיים קודם, ב־5 בפברואר, יהיה עליהם לצלם ולשדר את פסטיבל דרור. טכנאי הטלוויזיה הודיעו, שהתאריכים סמוכים מדי זה לזה, ויהיה להם קשה לעמוד בלחץ העבודה של שני המופעים.

אמ"י, מסתבר, פנתה לטלוויזיה הישראלית והציעה לצלם את המופע חינם, ותמורת זאת לקבל את **יוסי צמח**, בימאי בכיר בטלוויזיה. כבימאי המופע, ובמקביל כבימאי הטלוויזיה. ה־הנהלה הסכימה, כשהכוונה היא לשדר את המופע בשני חלקים ביום־העצמאות הקרוב.

הטכנאים הודיעו שוב ושוב שלא יוכלו לצלם את פסטיבל דרור ביום השלישי, לפרק את ה־ציוד, להרכיבו בהיכל־התרבות ביום הרביעי ולפרקו ביום החמישי בלילה, בתום מופע האמ־נים. הדבר, כך הדגישו, נוגד את הסכמי־העבודה איתם. במהלך הדברים גם התברר, שהטכנאים חייבים לפרק את הציוד ביום החמישי בלילה, מכיוון שליום השישי בבוקר תוכננה חזרה של התיזמורת הפילהרמונית, שחזרה מהופעות בספ־רד, והאולם היה חייב להיות מוכן לקראתם.

אנשי הנהלת רשות־השידור התקשרו למד־ריד, למנהלי התיזמורת הפילהרמונית, ושאלו אם החזרה יכולה להיערך בהיכל התרבות כשציוד התאורה עדיין מורכב על התיקרה. אנשי התיז־מורת הסכימו.

ביום השלישי בלילה, בעוד הטכנאים עסוקים בצילומי פסטיבל דרור, נסעו אליהם כמה מרא־שי הנהלת־הרשות, כולל **אורי פורת**, המנכ"ל, ו**רון נחמן**, המישנה למנכ"ל, וניסו שוב לדבר אל ליבם. הטכנאים לא הסכימו. הם טענו שיוסי צמח, בימאי המופע, מרוויח הון עתק אצל אמ"י והם לא מוכנים להיות עבדים.

צמח, מתברר, לא קיבל אגורה מאמ"י. הוא הושאל למופע על־ידי הטלוויזיה וקיבל את משכורתו הרגילה מן הטלוויזיה. בכל מיקרה, הודיע צמח, שאם הטכנאים לא יעבדו — גם הוא, כעובד טלוויזיה, לא יעבוד.

ביום השלישי בערב נודע ל**אילי גורליצקי**, שאירגן את מופע אמ"י, כי ההפקה עומדת לפני פיצוץ. הוא טילפן ל**יצחק נבון**, שר־החינוך, וסיפר לו את השתלשלות העניינים. נבון התקשר לפורת וביקש ממנו שהטלוויזיה תצלם את ה־מופע. פורת נתן הוראה לצלם בעזרת ניידת של אולפני הרצליה, וביקש מצמח להמשיך לעבוד.

אז התברר, שצוות של אולפני הרצליה ב־ניידת־השידור יוכל להגיע להיכל התרבות רק ביום הרביעי בערב. אחרי שיגמרו לצלם את ה־תוכנית סיבה למסיבה. היתה הצעה לבטל את הקלטת סיבה למסיבה. כדי שיהיה די זמן להכין את היכל התרבות. אך צמח התנגד.

בצילום המופע עצמו עבדו שלושה אנשי טל־וויזיה נוספים — המפיק **חיים מלובן**, **נאווה בודק**, עוזרת בימאי, ו**שימחה שיטריט**, עוז־רת הפקה.

בינתיים קיימו אנשי אמ"י מסיבת־עיתונאים, שבה **יצאו** בחריפות נגד ועד הטכנאים של הטלוויזיה, המנסה, לדבריהם, לטרפד חגיגה של אירגון־עובדים אחר.

ביום הרביעי היה כל הצוות בהיכל התרבות בשעה 11 בלילה ניידת־השידור טרם הגיעה, אבל חיים מלובן קיבל טלפון מ**יעקב אייזמן**, חבר ועד־עיתונות־הפקה בטלוויזיה. אייזמן הר־דיע למלובן שעל הצוות להפסיק לעבוד, מכיוון שוועד־עיתונות־הפקה החליט להפגין סולידריות עם ועד הטכנאים.

גורליצקי שמע על הוראתו של אייזמן והודיע לו, שהוא מתכוון לעלות ביום החמישי בערב על הבימה ולהודיע לכל הקהל הרב, שבתוכו רבים מחברי־הממשלה ונשיא המרינה בכבודו ובעצמו, שבגלל הוראה של אייזמן אין בימאי ומפיק, והמופע כולו מבוטל.

אייזמן נבהל וביקש שהות למחשבה.

אחרי שעה התקשר מלובן לאייזמן. זה הודיע לו שהסולידריות עם ועד־הטכנאים חייבת להת־קיים, והפיתרון הוא שארבעת עובדי הטלוויזיה יקחו חופשה ביום החמישי, ואז יוכלו להפיק את המופע בלי להפר את הסנקציות.

ביום החמישי בבוקר הגישו צמח, מלובן, בודק ושיטרית טופסי־חופשה והמשיכו לעבוד.

ביום החמישי בערב, שעה לפני עליית המסך, כשקהל רב כבר נוכח באולם והמכובדים כבר התחילו לתפוס את מקומותיהם, הגיעה שמועה להיכל התרבות: כי הטכנאים מתכוננים לבוא להפגין ולחבל במופע.

כוחות־ביטחון הוזעקו להיכל התרבות. שוט־רים רבים הוצבו ליד הבניין ובתוכו, ושומר מיוחד, גדול מידות, הוצמד לניידת־השידור, כדי לשמור עליה. אבל האזעקה היתה לשווא. הטכ־נאים לא באו לחבל והמופע צולם.

בינתיים הודיעו הטכנאים שהם לא יאפשרו את שידור המופע בטלוויזיה, אבל דיה לצרה בשעתה. הם גם הודיעו שהתאורה במופע לא היתה מיקצועית, בגלל הזמן הקצר שבו הוקמה.

הטכנאים טוענים בלהט שכל זה היה נמצע, אילו היו הגורמים המעורבים נוהגים ביתר גמי־שות בדרישותיהם. הם טוענים, שבלתי־אפשרי היה לבקש מהם לעבוד שלושה ימים רצופים ללא הפסקה, ומכיוון שהבעיה היתה ידועה חודשיים מראש, ניתן היה לפתור אותה בצורה אחרת, ולא להגיע לעימות כה חריף, שעדיין לא הגיע לסופו.

בכל החזיתות

הנהלת הטלוויזיה הלימודית הגישה ל**יצחק נבון**, שר־החינוך, הצעה מפורטת לביצוע פתי־חת ערוץ שני לטלוויזיה.

במקביל נמצאים עכשיו 200 עובדי הטל־וויזיה הלימודית בשלבים אחרונים של הצטרפות לאגודת־העיתונאים.

לפי החלטת האגודה, שהתקבלה לפני כמה חודשים, יוכלו להצטרף לשורותיה גם עיתונאים שעורכיהם, או בעלי המוסד, או העיתון שבו הם עובדים, אינם שייכים לאיגוד המו"לים. כרגע מסונפת הטלוויזיה הלימודית למישרד־החינוך ועובדיה, לכן, הם עובדי מישרד־החינוך. מייד כשייגמר התהליך והם יהיו עיתונאים לכל דבר, אחרי שייגמר המשא־ומתן עם הסתדרות עובדי־המדינה ועם מישרד־החינוך, יהיו העובדים עיתו־נאים לכל דבר, מעמד שיקל עליהם לקבל לידיהם נתח גדול מהערוץ השני.

אנשי רשות־השידור, ובעיקר אנשי־הטל־וויזיה, אינם מרוצים כל־כך מצעד זה, מכיוון שהטלוויזיה הלימודית הופכת מיקצועית יותר ויותר ונוגסת בזמני־השידור שנותרו פנויים. היא מהווה איום גלוי על הטלוויזיה הישראלית המתפוררת.

מאחורי המיקרופון

למען גל"ץ

החלטתו של הרמטכ"ל לסגור את מחלקת החדשות בגלי צה"ל בעינה עומדת. בינתיים מתכוון **דויד מנע**, חבר פעלתן במליאת רשות־השידור, לבקש כינוס מיוחד של מליאת־הרשות, כדי לדון בהחלטתו של הרמטכ"ל.

כדי לארגן כינוס מיוחד של המליאה דרושות חתימותיהם של 10 חברים (מתוך 31 חברי המליאה). מנע אוסף בימים אלה את החתימות. הוא מתכוון לשכנע את המליאה לצאת בקריאה לרמטכ"ל שלא לסגור את מחלקת החדשות בגל"ץ, כדי שלא למנוע את התחרות לקול ישראל. דבר שיזיק לשתי התחנות.

במקביל ובלי קשר לזה, ישנו לחץ על כתבי גל"ץ לעבוד קשה יותר ולהביא סקופים רבים, כדי להוכיח ולהצדיק את קיומם, וכדי לנסות להישאר על המפה בכל מחיר.

בתוככי הרשות

צפויה התלקחות

החל מהשבוע ממלא **אורי פורת**, מנכ"ל רשות־השדור, את מקומו של מנהל הטלוויזיה. **טוביה סער**, המנהל היוצא של הטלוויזיה, נסע ביום הראשון השבוע לשוק הסרטים במונטה־קרלו, כדי לצפות ולבחור סדרות וסירטי טלוויזיה שיראו על המירקע בעונות הקרובות.

בימים שישהה סער בחו"ל, תסתיים תקופת כהונתו כמנהל טלוויזיה, ופורת מינה את עצמו במקומו, עד שיבחר סוף סוף מנהל חדש לתקופה של שלוש השנים הבאות.

מצב הטלוויזיה נמצא בכי רע וכמה מחברי הוועד־המנהל כבר צפו השבוע התלקחות מחודשת של המריבה בין אורי פורת לביניהם. המילחמה קצת נרגעה אחרי צעדו המוצלח של פורת, שמנע בחירה של מנהל בניגוד לדעתו ולפי שיקולים פוליטיים טהורים. אחרי ישיבת המליאה, שבה הביעו חבריה תמיכה מלאה בצעדו של פורת ואף נזפו חריפות בחברי הוועד־המנהל, היתה הפסקת אש של כמה שבועות. המילחמה, כך צופים, תתחדש כבר בימים הקרובים ותשפיע בוודאי לרעה על מצבה האומלל של הטלוויזיה.

ישנם בכירים בהנהלת רשות־השידור וחלק מחברי הוועד המנהל, הצופים שהמצב ידרדר מאוד ולא יהיה מנוס מסגירת הטלוויזיה, במהלך הדומה למהלך שננקט באל־על.

יש עניין? אין עניין!

עובדי קול ישראל בתל־אביב סיפרו כי **גבי גזית**, עורך ומגיש המישדר היומי יש עניין, מסתובב בשבועות האחרונים במיסדרונות כשהוא במצב־רוח קודר. הם הסבירו, כי הוא מבין שתוכניתו אינה זוכה לפופולאריות רבה, למרות שהצטיירה כך בגילגול הקודם שלה, שנגמר

עורך מרגלית
אין התחרות!

לפני הבחירות לכנסת, בגלל תוק־הבחירות אשר אסר עליו לראיין פוליטיקאים, גזית יצא אז לחופשה ארוכה של חצי שנה.

הוא חזר במרץ מחודש, כשהוא אוסף אליו צוות חדש ומצמצם את התוכנית לשעה, במקום השעתיים שהיא במתכונת הקודמת. הוא היה בטוח שהתוכנית תסתוף קהל רב של מאזינים.

זמן קצר אחרי שעלתה התוכנית במתכונתה החדשה, פורסם סקר האזנה, שבו התברר כי התוכנית יש עניין אינה צוברת במקום הראשון. גזית קיבל 11.6 אחוזים (לעומת נכון לעכשיו, תוכנית של גל"ץ — 14.6

עורך גזית
יש צוות?

אחוזים וכל ציבעי הרשת. תוכנית של רשת ב', הצוערת בראש — 15.4 אחוזים).

גזית טען שהסקר נערך יום אחרי שיצאה תוכניתו. הוא אמר שהפרש של שלושה אחוזים הוא הפרש מקובל בסקרים כאלה. חזץ מזה הוא אינו חושב שאפשר להשוות תוכניות המשודרות בשעות שונות של היום.

אך העובדות הראו שגזית ככל זאת מודאג. הוא ניסה לתלות את הדברים בצוות ההפקה שלו וכך גם אמר במיסדרונות. הוא סיפר לאנשים, כי הצוות העובד בתוכנית כל ציבעי הרשת הוא טוב יותר.

לפני חודש הציע גזית לערוך סביב בין המפיקות, כך שתהיה תורנות בין התוכנית שלו לתוכנית כל ציבעי הרשת, שאותה ערוך ומגיש **דויד** („דודי") **מרגלית**. גזית אף פנה ביוזמתו ל**עידית בן־יאיר**, המפיקה המוכשרת של כל ציבעי הרשת וביקש ממנה לעבור איתו בימים הפנויים שלה. בן־יאיר שאלה את מרגלית והוא הסכים באופן עקרוני.

פנייתו של גזית לבן־יאיר עוררה תגובות של כעס וצער בין המפיקות של יש עניין. העובדות עם גזית תקופה ארוכה. בדרך זו נורע להן מה חושב עליהן עורך התוכנית.

כשנשאל גזית בנושא זה, ענה כי אחת המפיקות שלו, העובדת גם בתוכנית הראמה לא יכולה להמשיך ולעבוד איתו ולכן פנה לבן־יאיר. „אני חושב שהצוות שלי הוא הטוב ביותר" אמר.

תוכניתו לקבל את בן־יאיר לא יצאה אז לפועל והדברים נשארו כפי שהיו. בימים האחרונים שוב רמז גזית כי יגמה לעשות שינויים בצוות ההפקה שלו ולא ברור אם עתה יסכים מרגלית לאפשר לו להשתמש בשירותיה של בן־יאיר.

נכנסה בקלות — יוצאת בקלות

הוועד נכנס למשא־ומתן עם ההנהלה, ובסופו נחתם הסכם שלפיו תקבלנה שלוש העובדות הוותיקות מישרה מלאה. במקביל הסכים הוועד, כחלק בלתי כתוב של ההסכם, שלא לעורר שערוריות בעניין יעל צדוק ולהניח לה לעבוד בדרכיה.

ההסכם אמור היה להיכנס לתוקף ב־1 בפברו־אר. לקראת התאריך הזה התקשרו אנשי ועד־העובדים עם הנהלת הרשות, לוודא שהם אכן זוכרים את ההסכם החתום.

עמר עמרם, ממחלקת כוח־האדם בהנהלת הרשות (בניין כלל), אמר לאיש הוועד שיש בעיות עם ביצוע ההסכם. תוך כדי שיחת־הטלפון, ואחרי לחצים קלים מצידו של איש הוועד, פלט עמרם: „יעל צדוק ממילא מפסיקה את עבודתה." כאילו בזה פתר את עצמו מביצוע ההסכם.

אנשי ועד־העובדים לא רואים איך דבר אחד קשור במישנהו. ומתכוונים לפנות לבית־הדין לעבודה ולדרוש את ביצוע ההסכם כלשונו — עם יעל צדוק או בלעדיה.

עורכת צדוק
אולי אפשר להתחמק מההסכם?

לפני חמישה חודשים היתה שערוריה זוטא בקול ישראל: **יעל צדוק** זכתה במעמד של עורכת על־פי התקן — למרות הקיצוצים, למרות היותה עובדת־חוץ ולמרות שלא עברה את הקורסים הנדרשים ברדיו (העולם הזה 12.9.1984). ועד העובדים הזדעק או וטען, שדבר כזה אינו אפשרי, במיוחד לאור העובדה ששלוש עובדות אחרות נמצאות כבר 10 שנים בתקן של חצי מישרה ומסרבים לתת להן מישרה שלמה, למרות שבאופן מעשי הן משלימות בשעות נוספות את שעות־העבודה של מישרה שלמה.

הרכבת האחרונה לחו"ל

כבר שבוע שאני חושבת על זה. לכתוב או לא לכתוב? להודות באשמה או לא? לספר לציבור את הבושה או לא? להסביע על מיצחי את אות־הקלון או לשתוק? להודות בפה מלא שהייתי שוב בחו"ל, או לעבור על זה בשתיקה?

כבר אמר מי שאמר, שהשימחה היחידה שיש לישראלי(ת) היא השימחה לאיד, ואני, שבפעם הראשונה בתולדותיי הצלחתי לרפוץ שר־אוצר — איזה שימחה גדולה מזו יכולה להתרחש אצלי?

שנים ששרי־האוצר המתחלפים הם באופן אישי נגדי, ושנים שהם תופסים אותי לא מוכנה למכות שלהם. מעלים את מחירי הסיגריות בדיוק כשגמרת לי הקופסה האחרונה. מעלים את מחירי הדלק, שעה לפני שאני הולכת לתידלוק השבועי. מעלים את מחירי הבשר רק כשהמקרר הפרטי שלי מתרוקן לגמרי, וכך הלאה ועוד הרבה מאוד כך הלאים.

אבל הפעם, גבירותיי ורבותיי, אני הירחתי את המכה. הרגשתי אותה מתבשלת בראש של מודעי וחברי, חשתי אותה באויר. תוך שלושה ימים סידרתי לעצמי הלוואה, קניתי כרטיס־טיסה, הזמנתי מלון ולפני שהם הספיקו להגיד ג'ק רובינסון, הייתי בלונדון. ושם, בין שאר ההנאות,

נזכרתי כל שעה במודעי ובגזרות החרשות שלו, וחיוך רחב מאוד התפשט על פניי. יום אחרי שחזרתי קיבלתי את האישור שאני גאון כלכלי, ושהפעם הצלחתי לתפוס את הרכבת האחרונה לחו"ל.

עכשיו אין לי שום בעיה להישאר בארץ חמש שנים רצופות. אני את שלי כבר עשיתי — סידרתי את מישרד־האוצר.

לא חבל?

כשבן־אדם נמצא כמה ימים בלונדון, שותה בירה בפאבים המשגעים שלהם, מבקר במוסי־אונים היפהפיים, הולך ברחובות הנקיים, רואה את הבתים המהממים, פוגש אנשים שמדברים בשקט ובנימוס, אתה פשוט לא מבין מי היה המטומטם שהחליט לגרש מפה את הבריטים.

תארו לכם שהבריטים היו עושים שריר ונשארים כאן. מה היה רע? חלק מהבומים של

נוסעות בקרון של הרכבת התחתית של לונדון
תה עם חלב כל יום בחמש

הערבים עלינו וחלק מהבומים שלנו עליהם, היו נתקעים בבריטים, הילדים היו לומדים אנגלית בגן ובגיל שמונה היו קוראים את שקספיר במקור, קבוצות־הכדורגל שלנו היו ידועות בעולם, בבתי־קפה מהודרים היו מגישות לנו מלצריות עם מלמלה על הראש עוגות־גבינה עם דובדבנים, בשעה חמש כל יום היה העם נרגע ושותה תה עם חלב, בכבישים היו הנהגים אומרים האחד לשני "סליחה, אדוני," או "תודה, גבירתי," בבתי־המישפט היו יושבים שופטים בעלי תל־תלים לבנים, הזבניות בחנויות היו אומרות "שלום ותודה רבה" גם אם לא היית קונה כלום, הדשא היה ירוק יותר, הבתים היו מחוממים היטב בחורף, והבחורות היו נראות ככה, כמו בתמונה.

נו, מה אתם אומרים?

אולי להביא לי טלפון־לחצנים אדום? כי בארץ זה פשוט עולה פי ארבע." מה אתה יכול לענות לבן־אדם כזה, מלבד "בטח, למה לא?"

אגב, חברה שלי שסובלת מאותה בעיה, פתרה את העניין כבר לפני כמה שנים. אחת מחברותיה ביקשה ממנה לקנות עבורה בחו"ל איזה חולצת־משי לבנה יפה. החברה שלי מילאה את בקשתה וקנתה עבורה חולצת־משי ממש יפה, במחיר של 250 דולר. מאז אף אחד לא מבקש ממנה שום דבר. תחשבו על זה.

התנצלות

בזאת אני מתנצלת לפני כל חבריי, מכריי, ידידיי, שכניי וחבריהם, על שלא הבאתי להם מלונדון את מה שהם ביקשו. האמת היא שלרגע לא התכוונתי להביא להם משהו, אבל כאשר מישהו, שאני בקושי מזהה ברחוב, ניגש אליי ואומר "שמעתי שאת נוסעת לחו"ל, את מוכנה

ברוכה הבאה

לא יודעת אם הטלוויזיה החליטה שכרמית גיא יפתה פיתאום, אבל עובדה היא שהחזירו אותה למסך הקטן, לשימחת־ליבם של כל אלה האוהבים אותה.

יפה או לא יפה, פצצה או לא פצצה, כרמית גיא היא אחת המגישות הכי־מוצלחות שהיו לטל־וויזיה, אם לא המוצלחת שביניהן.

כל בעלי המדור הזה מברכים אותה עם שובה למסך.

עונש בריא

באמת עקשנים חובבי־הבריאות האלה. מאתיים פעם כבר אמרתי וביקשתי והתחננתי שיעזבו אותי מענייני הבריאות וההתעמלות וכל שאר העינויים. ואומנם, היה שקט חצי שנה. פתחו ברחבי העיר כמה מועדונים כאלה ואף אחד לא הזמין אותי ולא בילבל לי את המוח. חשבתי שהבעיה נפתרה ויכולתי לנוח בשקט.

אז הגיעה הזמנה למסיבת־עיתונאים במלון רן. אני, באופן עקרוני, הולכת לכל אירוע שמתקיים בקטע הכביש שבין הבית שלי למערכת. לאחרים אני לא מגיעה, כי ללכת רחוק זה מאוד מעייף אותי. באתי למלון רן. חברותיי ישבו כבר ליד שולחנות עגולים ואכלו גבינות ודגים מלוחים ולחמניות עם חמאה, והיה ממש נהדר. רק שבאמצע הלחמניה השניה נכנסה לחדר בחורה כזאת גבוהה וגמישה עם בגדים הדוקים וצמודים לגוף, שלובשים לענייני־התעמלות. מהפחד נתקעה לי חתיכת לחמניה בגרון ומייד הבנתי שעליתי על מוקש. אבל אם פיתאום אברח, הרי כולם יגידו שבאתי רק לאכול, אז נשארתי.

על בטן מלאה לקחו אותנו לסיור במרתפי האינקוויזיציה. אופניים שלא מגיעות לשום מקום, מכשיר למתיחת־הגוף, מכשיר לעיקום־הידיים, שני סולמות שצריך לטפס עליהם שעות, כיסא מיוחד שעושה כאבי־תופת ברגליים ועוד כמה כלי־משחית בלתי־מזוהים. את אלה שיוצאים חיים מהחדר הזה שולחים לשבת בתוך תנור שקוראים לו סאונה, ואם הקורבן הצליח לצאת גם משם — הוא נשלח מייד לבריכת־מים עם מערבולות (בטח יש שם גם כרישים, אבל לא ראיתי). מי שממשיך לנשום גם אחרי הבריכה,

פינת הקמצן

הקטע הזה הוא בשביל שלום־בית. בעלי אמר "תכתבי את זה" ואני אמרתי "עזוב, כולם יודעים." בסוף ניצחה העקשנות שלו את הוותרנות שלי.

מאז שהוכרז מצור על הארץ, התחלתי לחשוב איפה אני יכולה לחסוך. לא יכולתי להפסיק לקנות קוויאר ושמפניה, כי מעולם לא קניתי. לא יכולתי להפסיק להתלבש אצל מתכנני־אופנה ידועי־שם, כי... אתם יודעים מה. לא יכולתי להפסיק ולקנות חלב וקוטג', כי הילדים נורא אוהבים את זה. ובכל זאת, הרגשתי שאני צריכה לעשות משהו מאוד דראסטי להבראת המשק, אז החלטתי להפסיק ולזרוק לחם ישן לזבל.

בכל פעם שנשארת חתיכת לחם — שחור, לבן או ציבעוני — אני פורסת אותה לפרוסות ואת הפרוסות חותכת לריבועים ודוחפת אותם לגרילר לחמש דקות בלבד. כל הזמן יש לי עכשיו בבית צינצנת מלאה בקרוטונים, שהם טובים מאוד למרק וגם טובים במקום גרעינים ליד הטלוויזיה בערב.

אבל זה לא הסוף של הסיפור. כשהצינצנת מלאה לגמרי ואי־אפשר להכניס אליה יותר קרוטונים, אז לוקחים את מה שנשאר, שמים בתוך מעבד־מזון ומפעילים את הסכין החדשה לחצי דקה. מה שיוצא זה פרורי־לחם, שאליהם אני מוסיפה מייד מלח, פפריקה, אבקת־שום ולפעמים אפילו אבקת־חרדל. יוצא משהו שב־אמריקה קונים אותו בתוך קופסות־קרטון מהו־דרות, והוא מיועד לשבח את טעמו של השניצל המצוי ולהביא אותו לדרגת מעדן.

ידעתם או לא? את האמת!

TV SOUP

ידידי אבנר כץ אמר פעם, שהדבר הכי מרגיז הוא שאין בארץ־ישראל שום כבוד לעצלנות. ואללה, צודק הבחור.

גם היום, בשנת 1985, כשכולנו משוחררות ומודרניות ומתוחכמות, אף אשה שמכבדת את עצמה לא תודה בפה מלא שהיא קנתה עוגה מוכנה, למשל. אם לא טרחת, לא עמלת, לא בישלת, ליכלכת שלושה סירים, אפית, רחצת כלים, שטפת ריצפה — אז העוגה שלך לא שווה. וככה זה, כמובן, לגבי כל שאר הדברים. כשאומרים על מישהי "היא בחורה חרוצה מאוד," מתכוונים להגיד עליה דבר טוב.

אז בשם כל הגאות בעצלותן, אני מודה לחברת אסם שהוציא לשוק ארבעה סוגים של מרקי בן־רגע. שופכים את תוכן השקית לספל, מוסיפים מים רותחים והאוכל מוכן. זאת המנה היחידה שאפשר לעשות בזמן של תשדיר־שירות, וזה מה שיש בינתיים בישראל תחת השם TV Soup.

בשביל התחלה זה לא רע. תמשיכו, רבותיי. אמריקה הגיעה למה שהיא הגיעה רק בגלל זה שהם עובדים בחוץ ונחים בבית.

בכל חבילת־מרק יש ארבע שקיות והיא עולה 850 שקל. בערך 210 שקל למנה.

נשלח אוטומטית לאיש בשם מסו'יסט, שאוהב למעוך גופות של אנשים.

בטיפת־הכוח האחרונה שלי ברחתי משם. מה שלא הצלחתי להבין זה, איך הם דורשים 750 דולר לשנה מהמזוכיסטים שבאים אליהם. או שהם משלמים 750 דולר.

סיפרתי את סיפור מועדון־הבריאות של מלון רן לשני חברים שלי, סתם בשביל להפחיד אותם קצת. הם הלכו ונרשמו. לך תסמוך על חברים.

בילוי נעים שיהיה לכם. אני החלטתי למות זקנה, חולה ולא שר־בית.

בריכת־מים עם מערבולת
בטח יש שם גם כרישים

דניאלה שמי

שומר־סף הדף את ההמונים הבלתי־קרואים
שבאו לחגוג את יום ההולדת של הדוגמנית

חנה לסלאו הבדרנית והשחקנית באה לפתיחת הבוסתן. שיהיה בו גם מקום להופעות של אמנים. בכניסה, כמו כל המוזמנים, היא לקחה בשני ידיה ערימה של בוטנים בלתי־קלופים. אחרי שגמרה את הבוטנים היא עלתה לבימה ושרה שיר.

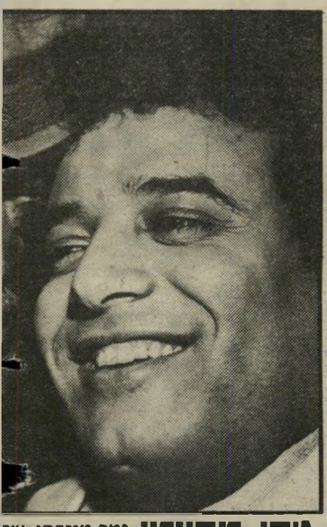

אסנת וישינסקי זמרת, ואשתו של שחקן התיאטרון של־מה וישינסקי, תופיע השבוע על המסך בתוכנית הטלוויזיה זהו־זה. שבה תשיר את השיר שהקליטה כשהיתה בהריון. בתצלום: אסנת מפזרת את הבוטנים שהתעצלה לקלף.

חני פרי הדוגמנית בזרועות חנ
צייד התנינים. חני ה
מביקוריה בישראל. בעיקבות כך עזבה
אחרי שעבדה שם 10 שנים כדוגמני

דרור ק

ג'קי מקייטן זמר מיזרחי, שר
בפסטיבל דרור
סילסולים. לידו: בימאי הערב, חיים
שהתחרו בו, בחפלה מיזרחית, בתחנה

אבנר גדאס זמר ובעל ה
מוחא כף לו
שודר בטלוויזיה בשידור ישיר מרמלה
להפציר בהם כדי שישירו. אפילו התמ

הבוסתן בצל השיקמים

שרון ליפשיץ זמרת חיפאית, שהתפר־סמה בתוכנית הטלוויז־יה סיבה למסיבה, בשירה גדי שוב הביתה. היא כתבה את המילים. טופז הזמין את התגלית לשיר בערב הפתיחה למקום החדש שבהנהלתו. שרון ישבה ב־שולחן המישפחה של טופז, ליד אמו של בעל־המקום. כשבידה כוס משקה. הערב נמשך עד השעות ה־קטנות, כשאמנים שונים מופיעים בקטעי סאטירה.

בליל גשם, כשרוחות סוערות בחוץ, נפתח מקום חדש, ליד חוף־הים בתל־אביב, בגילגול הקודם ניקרא המקום גן־השקמים, והזמרת אילנית היתה שותפה בו. זהו מקום שאפשר לשתות בו בירה ליד הבר, יש בימה קטנה לכישרונות — צעירים ולא כל־כך צעירים.

דודו טופז החליט לקחת את המקום לידיו. הוא משקיע לא רק בפליטות־פה, אלא גם בעסקים של ממש — עיסקי הבידור של מבלי תל־אביב. בקיץ המקום הוא פתוח, ואפשר לנשום בו בריזה מהים. בחורף המקום סגור על־ידי קירות־פלסטיק.

בערב הפתיחה הופיע הזמר חיים משה, שזכה באותו ערב במקום הראשון בפסטיבל דרור, פסטיבל הזמר לשירים ישראלים, וכך, באופן ספונטאני, כיפר טופז על פליטת הפה הגיזענית שלו לפני ארבע שנים.

נזיד עדשים

את הצגת ה־100 המשותפת שלהם חגגו הצמדים הוותיקים הדודאים ו־הפרברים. בחמאם ביפו. הצמדים הת־אחדו לכבוד הנוסטלגיה. הם מופיעים ערב־ערב בחמאם.

לכבוד היובל חגגו הדודאים ו־הפרברים עם חבריהם ואנשי־מיקצוע את החזרה המוצלחת לעבר. על השול־חנות הכינו להם מטעמי ט"ו בשבט, פירות יבשים ויין. הם היו גם צריכים לנטוע שתיל לכבוד האירוע, אך מישהו שכח את השתיל בבית, והעניין נרחה להצגה המאתיים. אחרי ההופעה כובדו כל האורחים במרק עדשים חם. האור־חים, שחיממו את הנפש בשירים היפים בארבעה קולות גבריים, התנפלו על המרק כדי לחמם גם את עצמותיהם.

תמי בת 30

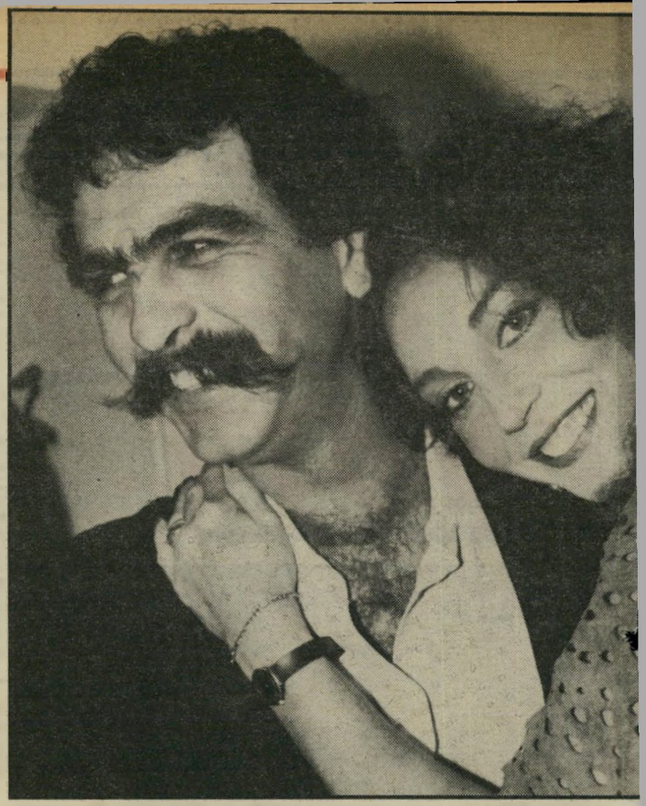
15 דולר לשעה שילמה הדוגמנית תמי בן־עמי לשומר־הסף שעמד בפתח הדלת, והדף את כל האורחים הבלתי־קרואים שבאו למסיבה שלה.

בערב שבת חגגה תמי את יום הו־לדתה ה־30. האירוע כנראה הרעיש את תושבי תל־אביב, שבאו בהמוניהם. פשוט לא היה מקום לכולם. לכן עמדה בן־עמי בפתח וביקשה סליחה מכל אותם שלא הזמינה, והתנצלה כי הבית שבו נערכה המסיבה קטן מלהכיל את כולם.

תמי חגגה את יום־הולדתה במסיבת־ תחפושות, שתוכננה מזה חודש ימים. כל הדוגמניות, חברותיה, הקפידו להת־ חפש, וכמוהן גם חלק מהאורחים, אשר כיסו פניהם במסיכה.

הכדורסלן אולסי פרי, חברה של תמי — עם הפסקת־נישואין קצרה ל־ דוגמנית שחומת־העור אניבה — הכין יחד עם תמי את האוכל למסיבת יום־ ההולדת: דגים מעושנים וסלטים חרי־ פים, עוגות, שתיה חמה והרבה יין.

תמי לבשה שימלה לבנה, ואולסי לבש חליפה לבנה. מתחת לז'קאט שלו לא היתה שום חולצה — הוא ענב רק עניבת־פרפר גדולה.

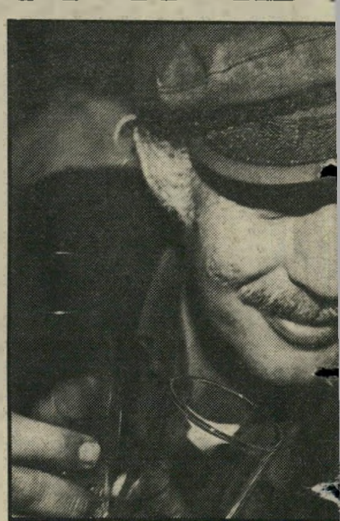

ה צביקה סאבו, רה אותו באחד ארי את ניו־יורק, מצליחה, ועלתה להתיישב בישראל. כל זה בזכות צביקה צייד התנינים. צביקה הכין לחני מסיבת הפתעה בפאב המיסבאה, לכבוד יום־הולדתה השלושים, שחל שלושה ימים בדיוק אחרי יום הולדתה השלושים של חברתה, הדוגמנית תמי בן־עמי.

מיזרח

תפרסם בשירו המענטזת, זכה במקום השני הפסטיבל לפיזמונים ישראלים, בשירו גיל. אחרי הפסטיבל חגגו מקייטן וחבריו הדלק ברחוב סלמה שבדרום תל־אביב.

מיסעדה בתחנת־הדלק שבדרום תל־אביב, מרים הרבים שבאו אחרי הפסטיבל, אשר כל זמר היה רמקול ביד, ולא היה צורך לילן אביהו מדינה שר שירים באותו לילה.

רוזי בן־עמי אחותה של הדוגמנית תמי, שהתחתנה לפני כמה חודשים עם מארגן מוסיקה למסיבות. כשנשאלה מתי תמי תתחתן, ענתה: „בקרוב מאוד, צפו להפתעות!" בתצלום למטה מימין: תמי בזרועותיו של חברה הכמעט נצחי, הכדורסלן אולסי פרי.

אילנה סיבוני מלכת המים של העולם הזה לשנת 1980. היום היא דוגמנית־בית של בית־אופנה ידוע בתל־אביב, המעצב לצעירים עד גיל 30. בתצלום: אילנה בזרועותיו של גבר חובש מסיכה. הוא סירב לחשוף את זהותו או להסיר את המסיכה.

ציפי מנשה

יש סוגים רבים ושונים של פרוות ומחיריהן – מז'אקטים עד מעילים – הם מ־100 אלף שקל ל־100 אלף דולר

פושי הדור

מינק ספורטיבי ז'אקט שע"בוז'ו דמוי־קוו'דו'וי, עם עיטור מעור־נחש, בעיצובו של קרלוס פרדניק, על הכתפיים, במקום החיבור של השרוולים לכתף, ראש וזנבות של מינק. השרוולים ניתנים להסרה והופכים את הז'אקט לווסט שימושי מאוד בימים הסגריריים של החורף.

ד"ר בדיחה אומרת כי אשה קונה פרווה לא כדי שתחמם אותה, אלא כדי שתשרוף את שכנתה מקינאה. המציאות היא, כמובן, שכל פרווה, אף הזולה ביותר, שומרת על חום־הגוף יותר מאשר אפילו סוודר אנגורה. ובנוסף: אשה העוטה פרווה, נראית

ראש לשועלים פרוות שועל כחול. בצבע אפור. ז'אקט אשר מחירו 2.000 דולר. שיא־האופנה עכשיו: לתפור שני ראשי שועל, אחד מצד ימין ואחד מצד שמאל.

שרוולים מהממים במעיל ארוך, מפרוות ברייט־שוונץ, בצבע שחור בוהק. השרוולים של המעיל תפוחים, עם קפלים מדורגים, ויוצרים שיק ומראה מיוחד למעיל – זהו מעיל הדור ואופנתי.

לבושה ומרגישה הדורה, גם אם מתחת לפרווה היא לובשת שימלה פשוטה או, אפילו, מיכנסי ג'ינס בלבד.

גורם האמינות. עד שלא נכנסים לחנות־פרוות, אין יודעים מה מחירן. וכאן נכנס גורם האמינות. כי אותו ז'אקט, מאותו סוג פרווה, באותה גיזרה, יכול לעלות איקס, או פי־חמישה, וזאת בהתאם לטיב, איכות הפרווה וצורת ע"בודה.

צווארון עומד מעיל פרוות טלה רוסי, בצבע בז'. דגם מיוחד לערב. קפלים בגב, צווארון גבוה ומכווץ כמו בשימלת־קוקטייל ושרוולים חצי־עטלף. משמאל: מראות אופנת־הפרוות.

שיכמיה מלכותית

ב־3.000 דולר, בעיצובו של קרלוס פרדניק, אמן יוצא דרום־אפריקה. השיכמיה, העשויה כולה עבודת־יד, היא דו־צדדית בדוגמת רשת. תמורה שתי וערב, הפרווה מטלה רוסי והעיטורים מפרוות־שועל. השיכמיה המיועדת לאותן שיש להן כבר הכל, אך הרוצות גם בשיכמיה לא כל־כך מחממת (החורים מדוגמת הרשת). אבל היא, ללא ספק, מנקרת־עיניים וזה אולי מחמם את ליבה של הלובשת. כדאי לה גם לדעת, כי טלה רוסי חזר עכשיו לאופנה.

אפשר להיכנס לחנות, למדוד ולקנות, ואפשר גם לתפור מעיל־פרווה בהזמנה, על פי גיזרה שבוחרים מירחון־אופנה או בעזרת מעצב־פרוות. וכאן מדובר במיקרה המיזערי, בסכומים של יותר מאלף דולר.

משולש הפוך. הפרוון קרלוס פרדניק, העוסק בפרוונות כבר 40 שנה, הוא דור חמישי לפרוונים („סבו של סבי היה פרוון בארגנטינה"). לפני 21 שנה בא ארצה ופתח בית־מלאכה לפרוות, שבו הוא מעצב פרוות אכס־קלוסיביות, המיועדות בעיקר ליצוא. אחד מדגמיו מוצג בימים אלה בחלון־ראווה ברחוב יוקרתי בפאריס.

לדעתו של המומחה פרדניק, שלושה הם הגורמים להצלחת מראהו ואיכותו של המוצר הסופי בפרוונות, אם זה מעיל, ז'אקט או כל פריט אחר: אמנות־העיצוב, אמנות ייצור־הפרווה

(המשך בעמוד 30)

מקסי פרווה ברייט־שוונץ שחורה לערב, של פרוות שרף. הצווארון ואימרות־השרוולים מפרוות שועל שחור ושעיר. אורך המקסי מאפשר ללבוש מתחתיו שימלת־ערב, או מיכנסיים ארוכים.

לינקס פרווה מנקרת־עיניים משועל לינקס. פרווה שהיתה מקובלת על הצארים הרוסיים. מן העבר בהיסטוריה. עבור שכמיותיהם. אך היא מתאימה במיוחד לדקיקות וגבוהות. כי פרווה בעלת שיער ארוך מרחיבה את הגיזרה. פרווה מעולה, הנשארת יפה ומפוארת לאורך שנים, ויכולה גם לעבור בירושה.

יוסף יעקובי:

„בדיקות תקופתיות הין מצילות הרבה אנשים!"

אני מניחה שכל יום מתים אנשים מהתקף־לב. אבל כאשר מישהו מוכר, כמו ח"כ יצחק זייגר, נפטר מהתקף, מצמיד כל גבר יד לחזהו ואומר לעצמו: „מחר בבוקר אגש להיבדק."

האם יש איזה גיל שבו מתחילה הסכנה ושבו צריך להתחיל ולהיבדק? שאלתי את המומחה למחלות־לב, הד"ר יוסף יעקובי, מנהל המכון למניעה ושיקום, המשותף לבתי־החולים איכילוב והדסה.

בהחלט יש. אצל גברים זה גיל 40 ולנשים יש עוד 10 שנים של מנוחה. הן צריכות להתחיל לראוג רק בגיל 50. כל זה לגבי אנשים בריאים, שאין להם גורמי־סיכון למחלות־לב.

● **מה הם גורמי־הסיכון האלה, האם קצב־החיים של המאה העשרים והלחץ בעבודה אחראית הם באמת הגורם העיקרי למחלות־לב?**

כאן אני בוודאי אמוטט לך תיאוריה מקובלת בין אנשים. גורמי־הסיכון הם, לפי הסדר, פחות או יותר: עישון, רמת כולסטרול גבוה בדם, לחץ־דם גבוה, עודף־משקל, העדר פעילות גופנית, ובאיזה מקום בסוף עומדים המתח והלחץ בעבודה. אומנם, יש לזה השפעה, אבל היא שולית.

● **אני חשבתי שזה גורם מס' 1!**

את לא היחידה שחושבת ככה, כי נוח לאנשים להאמין בכך. זה מה שנקרא לזרוק את הכדור לסל של מישהו אחר. כל שאר גורמי־הסיכון שהזכרתי ניתנים לטיפול, אבל אנשים מזניחים אותם. הכי־קל להגיד, ואפילו לחשוב שזה נכון, שאתה חולה בגלל החיים המודרניים ולחץ־העבודה שמישהו אחר הטיל עליך.

● **אמרת שגבר צריך להתחיל להיבדק מגיל 40. כמה פעמים בשנה, ועד כמה זה יכול למנוע התקף או מוות?**

אני מדגיש שאנחנו מדברים עכשיו על אנשים בריאים. מגיל 40 אני ממליץ על בדיקה רצינית, הכוללת בדיקות דם וכולסטרול, בדיקות־סוכר, בדיקות א־ק־ג, לחץ־דם ועוד כמה בדיקות, כל שנתיים. ככל שאדם מתקדם בגילו, הבדיקות צריכות להיות יותר תכופות.

קשה להגיד כמה התקפי־לב או מיקרי־מוות היו נמנעים, אילו אנשים היו עוברים בדיקות תקופתיות. אבל, לדעתי, אפשר היה להציל אחוז די משמעותי.

דניאלה וייס:

„לפי חוק־השבות אי־אפשר לגרש יהודי מארץ־ישראל!"

יכול להיות שהשם הפרטי המשותף עשה לי את דניאלה וייס סימפאטית במידה זאת או אחרת. ודווקא בגלל זה, כנראה, דבריה בדרך־כלל מקוממים אותי יותר מדבריהם של חבריה לדיעה.

בשבוע שעבר הצהירה דניאלה וייס שזכותו של יהודי לגור בארץ־ישראל ולהסתובב בה, מבלי שאף אחד יזרוק עליו אפילו גרעין של זית, והזורקים צריכים להיענש בכל חומרת־הדין. שאלתי את דניאלה: האם זה כולל את זורקי־האבנים בכביש רמות ובכיכר הדוידקה?

בוודאי. צריך לתפוס אותם ולהעניש אותם בכל חומרת־הדין.

● **כולל גירוש מהארץ?**

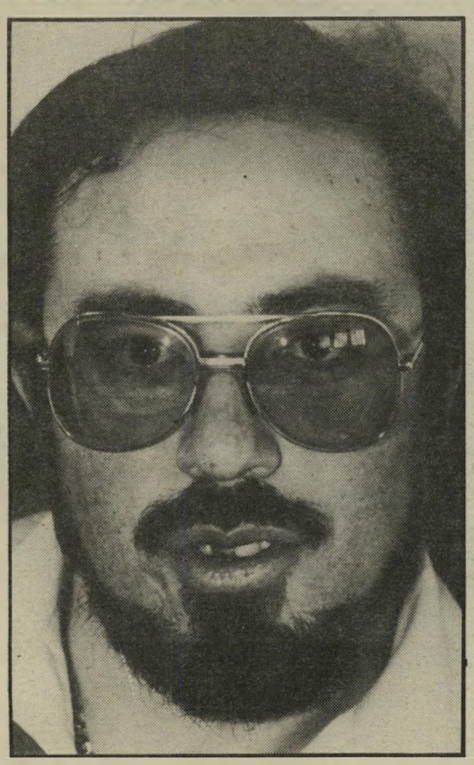
כאן יש בעיה. אני חושבת שלפי חוק־השבות, אין אפשרות לגרש יהודים מארץ־ישראל. אילו הייתי צריכה להחליט בעניין העונש, הייתי צריכה לשמוע מה דעת התורה בקשר לגירוש והגליה. אבל אם אני צודקת ואי־אפשר להגלות יהודי מהארץ, זה לא אומר שלא צריך להטיל על זורקי האבנים היהודים עונשים כבדים וחמורים ביותר.

● **מאיזה סוג?**

אני לא יודעת בדיוק. אבל יש חוקים בארץ על פגיעה באדם אחר. שינהגו בהם לפי החוק.

● **זאת אומרת, שאת עושה הבדל ברור בין זורק יהודי לזורק ערבי, למרות שהתוצאה בשני המיקרים שווה.**

כן, אני עושה הבדל, כמו שהייתי עושה הבדל בין בן־מישפחה שסרח לבין אדם זר שסרח. וידוע שקשה מאוד להעניש בן־מישפחה בדיוק כמו שמעניש זר.

דויד לס:

„מלבד כסף שחור אפשר לבטח הכל בכספת־בנק!"

מה יעשו בעלי הכספות בכל הבנקים בארץ, אחרי שוד־הכספות בבנק־הפועלים? האם אין דרך כלשהי לדעת שהרכוש שלך בטוח? שאלתי את סוכן־הביטוח דויד לס, אם אפשר לבטח רכוש השמור בכספת בבנק.

בהחלט אפשר, וזה עולה הרבה פחות מאשר לבטח כספת או רכוש בבית.

● **האם אפשר לבטח כל דבר שנכנס לכספת?**

כמעט כל דבר. אפשר לבטח תכשיטים, חפצי־אמנות, כלי־כסף וחפצי־ערך אחרים, על פי הערכה מוקדמת של מעריך. אפשר לבטח, כמובן, צ'קים, שטרות, וניירות־ערך אחרים.

● **ארקיו, הגענו לעיקר. האם אפשר לבטח כסף מזומן?**

אפשר בהחלט לבטח כל כסף מזומן שהוא חוקי. כלומר, כל כסף שמגוהלת לגביו הנהלת־חשבונות. אם מישהו קיבל פיצויים, אם מישהו מכר דירה ויש רישומים שהוא קיבל את הכסף ולא הכניס אותו לחשבון־בנק, למעשה, כל כסף שיש לך הוכחה על קיומו — אפשר לבטח.

● **כלומר, הדבר היחידי שאי־אפשר לבטח הוא כסף שחור.**

נכון מאוד.

● **ואם אומנם הכניס אדם כסף לכספת, מאין לחברת־הביטוח לדעת שהאיש לא הוציא את הכסף מאוחר יותר?**

אם הכסף או רכוש אחר בכספת היו מבוטחים, הוכחת אי־מציאתו בכספת, בעת אירוע כמו זה שהיה בבנק־הפועלים, מוטלת על חברת־הביטוח.

● **יש בין הלקוחות שלך אנשים שביטחו את כספותיהם בבנק?**

יש, בודדים.

● **מדוע?**

כי בכל זאת, הסיכוי לפריצת כספות בבנקים הוא קטן מאוד.

ם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם או

עדי לויאן:

„ההתחרות היא על ציון, ולא על ידע!"

מאות אלפי תלמידים קיבלו ביום השישי האחרון תעודות חצי־שנתיות. עבודה רבה מאוד מושקעת מצד המורים בהכנת התעודות ובהענקת ציון לכל תלמיד, לכל מיקצוע. מה חושבים התלמידים עצמם, על תעודות הניתנות באמצע השנה, האם זה מדרבן אותם ללמוד טוב יותר או מייאש אותם. שאלתי את תלמידת־התיכון עדי לויאן: היתה ש מחה בבית־הספר ביום חלוקת התעודות!

היתה שימחה והיו בכיות והיו היסטריות, והיה אפילו פחד ללכת הביתה ולהראות את התעודה להורים.

● **את חושבת שצריך לתת ציונים באמצע השנה?**

אני חושבת שזה מיותר. אם בכל זאת רוצים שהתלמידים והוריהם יידעו מה המצב, הייתי מעדיפה שיכתבו הערכות מפורטות ולא ציונים מדוייקים ויבשים כמו 6, ו־6.5, 7, 8 וכך הלאה.

איכשהו, יש לכולנו הרגשה שלבית־הספר איכפת יותר איזה ציון נקבל, מאשר איזה ידע יהיה לנו, ולכן שלושה חודשים לפני מתן התעודות אנחנו נכנסים ללחץ אדיר כדי להשיג ציון גבוה.

● **מה זאת אומרת אתם נכנסים ללחץ?**

בחודשיים האחרונים היו לי 10 מיבחנים ו־20 בוחנים. במצב כזה אני לומדת אך ורק את המיקצוע שמחר בבוקר איבחן עליו, וגם כאן אני מנסה לזכור את הדברים שלפי דעתי אישאל עליהם בבחינה, ולא יותר מזה. גם אם אני מצליחה במיבחן, אחרי זמן קצר אני שוכחת את כל החומר, כי אני מתרכזת ברבר אחר, שעליו תהיה לי בחינה בשבוע הבא.

גם הבחינה עצמה מלחיצה אותנו מאוד. צריך לרחוס לתוך שעתיים חומר שלמדנו בכמה חודשים, והמורה עומדת ואומרת: „יש לכם עוד 10 דקות, עוד 5 דקות."

● **אם השיטה הזאת לא נראית לך, יש לך הצעה אחרת?**

אם היו שואלים אותי, אני הייתי מציעה לתת ציונים רק במיקרים שהתלמיד צריך אותם כדי להירשם לבית־ספר אחר. בשאר ההזדמנויות, נראה לי הרבה יותר טוב לכולם לקבל הערכות. זה גם יסביר לתלמיד עצמו ביתר פירוט מה מצבו. וגם ימתן את התחרות העצומה שיש בין התלמידים עצמם במשך כל השנה.

● **למה תחרות בין התלמידים אינה טובה, לדעתך?**

בעיקר כי היא תחרות על ציון ולא על ידע.

ישראל זוהר:

„נשים ערביות התלהבו מהופעת צמד הכליזמר!"

צמד חדש, שגומר השבוע את ההרצה ועובר להופיע באולמות של הערים הגדולות, הוא צמד כליזמרים. המנגנים מוסיקת־כליזמר ישראלית. הם לא אברכים. אין להם פיאות ואפילו לא כיפות. עדי סולקין, מוסיקולוג ומורה למוסיקה בסמינר־הקיבוצים, וישראל זוהר, נגן קלרינט בתיזמורת הפילהרמונית, הם בהחלט תופעה שונה בשטח מוסיקת־הנשמה היהודית. איך הגעתם לזה? שאלתי את ישראל זוהר.

הכל התחיל בג'בל ברוך. הופענו שם בקיטעי ג'ז בפני חיילים, במיסגרת המילואים שלנו. כשההופעה התארכה, ניסינו לנגן דברים שונים, וביניהם גם קטע של מוסיקת־נשמה יהודית. החיילים יצאו מכליהם. במקום נכחו במיקרה שני אברכים, שבאו לשכנע את החיילים להניח תפילין. הם ניגשו אלינו והזמינו אותנו לישיבה שלהם לראות, לשמוע וללמוד.

הלכנו ונכבשנו, ומאז אנחנו מנגנים.

● **גם חזרתם בתשובה באותה הזדמנות.**

בשום פנים ואופן לא. אנחנו לא רואים קשר בין הדברים.

● **אמרת מוסיקת־נשמה ישראלית, להבדיל מהאירופית. מה ההבדל?**

הכליזמר האירופי מאופיין יותר בבכיות ובאנחות. מוסיקה יותר מלנכולית. לכליזמר הישראלי יש צליל שמח יותר וחזק יותר, ויש לו השפעה מיזרחית.

● **לאיזה קהל אתם מצפים בעצם?**

בהתחלה באמת לא ידענו. אבל במשך הזמן הסתבר, שכולם אוהבים את המוסיקה הזאת. הופענו לפני חיילי־מילואים מכל הסוגים, הופענו במרתון התנועה הקיבוצית והופענו בפני נשים ערביות, שבאו לבקר בישראל. ניגנו להן רק קטע אחד, והן ביקשו עוד.

● **איך מקבלים אתכם אותם שבאמת מבינים ומכירים את המוסיקה הזאת?**

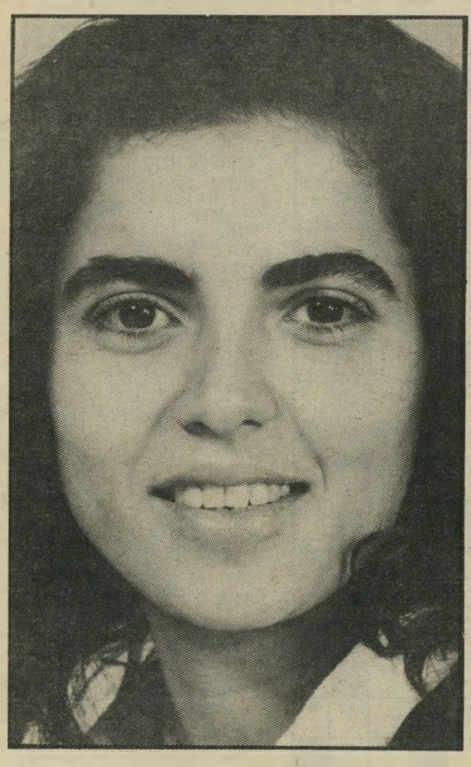
נסענו להופיע במירון. חשבנו לתת הופעה רגילה של שעה ורבע. לא נתנו לנו לרדת מהבימה במשך שש שעות רצופות.

● **כנגן מוסיקה קלאסית בתיזמורת הסילהר־מונית, זו לא סחיתות־כבוד בשבילך לנגן כליזמר?**

היתה לי עם זה בעיה בהתחלה, אבל כשראיתי את הפידבקים. הבנתי שלכל מוסיקה יש הערך שלה.

● **מה חושבים על זה חבריך בתיזמורת?**

ההתייחסויות הן שונות, מבוז מוסתר ועד להערצה גלויה.

אושרי ברדה:

„אני מתייחסת לתערוכה כאל כרטיס־ביקור!"

קראתי בהעולם הזה על בחורה בת 21 המציגה את תערוכתה הראשונה בגלריה בתל־אביב, וחשבתי שכדאי ללכת ולראות מה מציירים היום הצעירים. אחר כך שכחתי מהעניין. אבל במיסגרת הסיור החודשי שלי בגלריות, נכנסתי לתערוכה בגלריה שי דנון וראיתי על הקירות כמה תמונות־שמן יפות מאוד. שהזכירו לי את הצייר הוותיק שמואל טפלר. שאלתי את בעל הגלריה אם זה צייר ותיק שאיננו מוכר לי, ואז הוא הציג לפני את אושרי ברדה, בת כמעט 21.

● **לא נראה לך קצת מוקדם לצאת בתערוכת־יחיד?**

אני מרגישה שאני בשלה ושיש לי מה להראות. אחרי שהגעתי להחלטה, התייעצתי עם כמה אנשים שאת דעתם אני מחשיבה מאוד. גם הם אמרו שבמיקרה שלי זה לא מוקדם מדי.

● **מתי התחלת לצייר?**

מגיל 14 אני מציירת כל הזמן. עברתי תהליכים ותקופות שונות בציור שלי. בזמן האחרון אני מרגישה שהגעתי למה שרציתי להגיע.

● **לא סחרת לקסוין למים הקרים של תערוכה, הוצאות כספיות גדולות, וכמובן — ביקורת?**

לגמרי לא. אני יודעת את ערך עצמי ושום ביקורת — טובה מאוד או רעה מאוד — לא תשנה את דעתי. זה מה שאני יודעת לעשות ואת זה אני מציגה.

● **המצב הכלכלי לא בדיוק מזהיר. אם לא תמכרי אף תמונה, תתייאשי?**

אם לא אמכור אף תמונה אצטער על כך, אבל אני מתייחסת לתערוכה כאל כרטיס־ביקור, ואת התפקיד הזה התערוכה בוודאי תעשה, בך שיאוש לא יהיה, בכל מיקרה.

● **לא היה לך קשה להשיג גלריה שתציג תערוכה של ציירת בלתי־ידועה?**

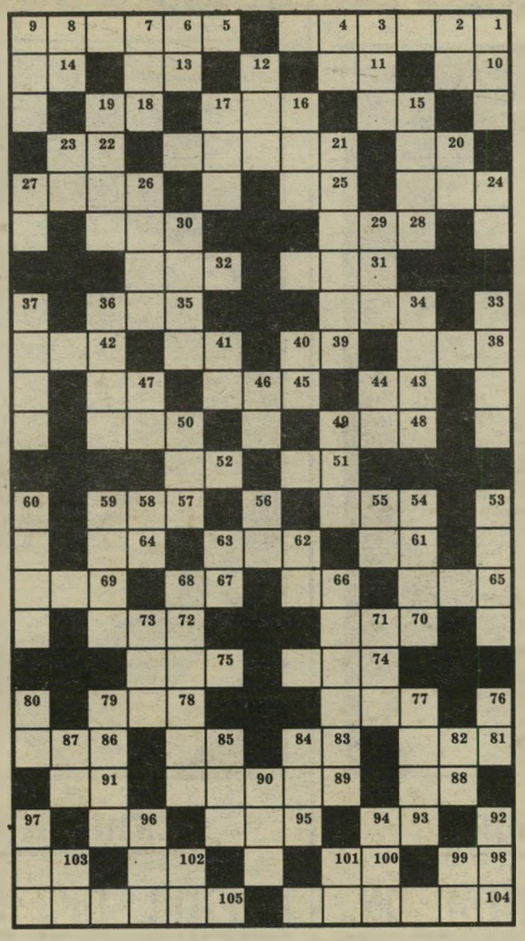
כשהחלטתי על תערוכה, לקחתי כמה עבודות והסתובבתי בין הגלריות. שש מהן הסכימו להציג אותי. מה שהיה קשה זה לבחור באיזה מהן להציג.

דניאלה שמי

תשבץ

2476

מאת אביגיל ינאי

מאוזן:

1. כינוי לבת שבט של נשים לוחמות בטרויה; 5. עם קדמון שישב בשפלה, מעזה עד יפו; 10. את, מכשיר חפירה; 11. מכשיר עינויים; 13. בעלי חיים שוכני חרבות; 14. תומר שאינו מוצק ואינו נוזל; 15. מילת איסור; 16. הנחות יסור, עקרונות; 18. תבלין, צמח מרפא חריף ומר; 20. מפתן; 21. אפולגט; 22. אדמה טיט; 24. הבקעה שבין הפרת והחידקל, בתקופה הבבלית; 25. מידת נוזלים; 26. כלי נשק (ר"ת); 28. גידף, ביזה; 30. שעור טוב; 31. קיכלי; 32. רפש; 34. גלגל המזלות; 35. לגיון צבאי; 38. יהירות; 39. תשלום חובה; 41. לא מבושל ולא אפוי; 42. שטח פנוי בין דבר לדבר; 43. שם הרפסודה השניה של קונטיקי; 45. אבן לבנה; 47. כל אחד מחברי מוסד המחוקקים שלנו; 48. עץ יער גדל בר ונפוץ בארץ; 50. צמח שמרכיבים עליו זן אחר; 51. טהור; 52. פו, למשל; 54. עץ יער ממשפ' הארניים; 57. בליטה בקרש; 61. אחד התוים בסולם; 62. סבוך, בעל ענפים מרובים (ח); 64. קול גברי עמוק; 65. משקל הסחורה ללא האריזה; 66. כל אחד מהקשקשים העוטפים את הפרחים ממש' הדרגניים; 67. מטרופולין, עיר ראשה; 69. לקק, בלע; 70. ריקנות, עקרות; 72. עוד לא פג כחו החוקי; 74. כבד־פה; 75. התנועה הקבוצית המאוחדת; 77. שפע; 78. קבוצת אנשים נבחרת מטעם מוסד כלשהו; 81. מקצת מן השלם; 83. הזכר בבקר; 85. אויב; 86. פרח נוי; 88. אבי הבעל; 89. מדבר מתוך בטנו; 91. חכמה נסתרה; 93. בירה באירופה (ח)"; 95. זרם בתנועת החסידות; 96. בבואה; 98. פת; 100. נוזל החיים; 102. פה פעור; 103. חלמיש; 104. קבוץ ליד ירושלים; 105. כינוי לבעל זכרון טוב (3, 3).

★ ★ ★

מאונך:

1. שלשה מסיפרי הכתובים (ר"ת); 2. בושם; 3. עובד בשרות אדוניו; 4. עמוד נוזלים; 6. שובב; 7. עניו, צנוע; 8. מספר עיקרי הרמב"ם; 9. גשר אל הים; 12. כנף הבגד (ישעיהו מ"ט, כ"ב); 15. היכל; 16. יתד מתכת המחוברת לרסן הבהמה; 17. פסל; 19. עכור; 20. כמות כוללת; 21. שרי המשקים בימי קדם; 23. טנא; 24. קיטור; 26. על־פי הסטנדרד; 27. צעיר; 29. שיח בר קוצני; 30. ע"פ ההגיון; 33. מחשבה, הרהור; 34. איש (ארמית); 36. בהשאלה — פגם, חסרון; 37. משוטה, לחוץ; 40. זקן; 41. שן חותכת; 44. רום, גובה; 46. מחבר „רומי וירושלים"; 47. נועם; 49. ספר ישראלי, מחבר „הישבת בגנים"; 50. סוד, דבר סתר; 53. אסף ההלכות של התורה שבע"פ; 54. בטול; 55. בסולם התוים; 56. זולג; 58. אחורי הגוף; 59. מפגש דרכים; 60. קריאה בקול, לעזרה; 62. אילן; 63. חדרון צר; 66. מכשיר תקיפה לקרב פנים אל פנים (3, 3); 68. מורד; 71. לכסוי הגג; 73. קשר, כרך; 76. ידיד, 77. עץ ירוק עד, ממשפ' התותים; 79. צפור שיר חרפית בארץ; 80. נצח; 82. רטוב; 84. אחד החושים; 85. צופן; 87. שר; 90. ארגז; 97. מפחד; 99. מלה הבאה לרבות; 101. שומן העצם; 102. מילת תנאי; 103. הוראה.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

הצלחה מובטחת

דיאנה

- **קורסים** מקצועיים נרמה גבוהה ל
- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון תסרוקות חדישים ל

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ונשעות.

תעודות למסיימים והכנה לבחינות הסמכה ממשרד העבודה

30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית

3 שנים נרציפות 1984

בנוף בתי ספר לספרות נשים

ת"א, דיזנגוף 190 (יהודה 4)

229388 ,226066

תן טרמפ לחייל

חמרורים

לא להציץ

נדונה ◆ בלונדון, למאסר על־תנאי לשישה חודשים ולקנס של 1,950 לירות שטרלינג (כמיליון וחצי שקל), הנסיכה הכווייתית **סאריה אלי סבאח**, 30, על התעללות בשתי משרתותיה בדירת־הפאר הלונדונית שלה. הנסיכה הענישה את המשרתות — האחת יוצאת סרי־לנקה, והשניה יוצאת הודו — על שטיאטאו לאט מדי ועל שהציצו מבעד לחלון לרחוב, בהכאה בשוט־רכיבה, בהצלפה בכבל חשמלי ובכווייתי־יד על פלאטה חש־מלית.

● ● ●

לא להפסיד

פוטר ◆ בהלסינקי, בירת פינלנד, ממישרתו כמנהל העיסקות הבינ־לאומיות של בנק הלסינקי (הבנק השני בגודלו במדינה) **פאקה טוי־קייאנן**, אחרי שנכשל בעיסקות־מטבע עתידיות וגרם לבנק הפסד של שיבעה מיליון דולר. טוקיאנן הניח כי בחירתו מחדש של רונאלד רגן תביא לירידה בשער המטבע האמריקאי. אך מה שקרה היה ההיפך, והדולר האמ־ריקאי עלה, מ־2.95 מארקים פיניים לדולר, ערב בחירתו של רגן, ל־3.16 מארקים פיניים לדולר, אחרי בחירתו מחדש.

● ● ●

בת ליורשת

נולדה ◆ בפאריס, **לבריסטיא־נה אונסיס־רוסל**, יורשת המיליונים של איל־הספנות היווני, ולבעלה ה־רביעי, איש־העסקים **תיארי רוסל**, בתם הבכורה.

● ● ●

השגרירה והמלונאי

התארסו ◆ בווינה, בירת אוס־טריה, הלנה פון־דאם, 46, שגרירת אר־צות־הברית באוסטריה, **וסטר גירט־לר**, 37, בעל מלון ומיסעדת־היוקרה סאכר (סאכרטורטה). אחרי שפון־ראם התגרשה מבעלה השלישי, איש־העסקים האמריקאי ביירון ג'י לידס. פון־דאם היא ילידת אוסטריה, ששימ־שה כמנהלת כוח־אדם בית הלבן כ־וושינגטון לפני שהנשיא רגן מינה אותה, לפני שנתיים, למישרתה בווינה.

● ● ●

בנם של צורפי־הזהב

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־70 של **ויקטור שם־טוב**, מזכ"ל מפ"ם, שהודיע על פרישתו מתפקידו לרגל הגיעו לגיל זה. שם־טוב, שנולד בכפר הררי בבולגריה למישפחת קויומצ'י־סי־קי (שהוא בילגור השם התורכי הקודם של המישפחה, קויומי, שהעיד על עיסוקה במשך מאות בשנים — צורפות־זהב) עלה ארצה ערב מיל־חמת־העולם ואחרי תקופה קצרה כפו־על בניין וכמתדלק בתחנת־דלק חי־פאית (כשחברו לעבודה הוא חיים לנדאו, לעתיד חבר מיפקדת האצ"ל ושר־הפיתוח־והתחבורה), עבר לירו־שלים, שבה היה לעיתונאי ולשדר רדיו בנות־הברית לבולגריה. מעיסוקים אלה עבר למפ"ם, בשמה שימש שבע שנים כשר־הבריאות, וניסח את הנוסחה למשא־ומתן עם ירדן והפלסטינים, שנקראה על שמו ועל שם שר־ההסברה של 1972, אהרון יריב, נוסחת יריב־שם־טוב. שעיקרה הכרה ישראלית במי שמכיר בישראל.

● ● ●

בנו של המתאגרף

נחוג ◆ בטורונטו, קנדה, יום־הו־לדתו ה־74 של **רונאלד רגן**, שהיה בכך לקשיש שבין 40 נשיאי ארצות־הברית שהחזיקו אי־פעם במישרה זאת (לפניו

יורשת אונסיס
בת בכורה מבעל רביעי

החזיק בתואר זה נשיאה ה־34 של ארצות־הברית, דוויט אייזנהואר, שסיים את תקופת כהונתו השניה, בשנת 1961, בגיל 71. הצעיר באנשים שעלו אי־פעם על כס הנשיאות בארצות־הברית היה הנשיא ה־26, תיאודור רוזוולט, שקיבל את התפקיד בגיל 41).

● ● ●

הניב התימני

נפטר ◆ בפרינסטון, ארצות־הברית, בגיל 84, **פרופסור שלמה דב סריון גויטיין**, בנו של רב גרמני, שפנה אחרי לימודי כלכלה ומישפטים ללימודי האיסלאם והשפות השמיות. גויטיין, שעשה את עבודת־הדוקטור שלו על התפילה בקוראן, היה עם עלייתו ארצה למורה לתנ"ך בבית־הספר הריאלי בחיפה ולאחר־מכן מפקח של מחלקת־החינוך המנדטורית ופרופסור לתולדות האיסלאם באוני־ברסיטה העברית, שממנה פרש לפני יותר מ־20 שנה כדי להורות באוניברסיטת פרינסטון האמריקאית היוקרתית. התמחויותיו העיקריות של גויטיין היו בחקר הגניזה הקאהירית — אוסף עצום של תעודות יהודיות מימי הביניים — ובניבם הערבי של יהודי תימן.

● ● ●

איש ההצלה

נפטר ◆ במיזרע, בגיל 89, **מנחם באדר**, מאנשי־המשק הבולטים של השומר הצעיר. יליד פולין, שלמד כלכלה בגרמניה ואשר בראשית דרכו בארץ היה מחופרי היסודות לתחנת החשמל רדינג שבצפון תל־אביב. במילחמת־העולם היה באדר איש ההצלה באיסטנבול התורכית (פעילות שעליה כתב בספרו שליחויות עצובות) ועם הקמת המדינה היה, בזה אחר זה, מנכ"ל מישרד־העבודה, חבר־כנסת ומנכ"ל מישרד־הפיתוח. תחביבו של באדר היה כתיבת מחזות (פועלים במצור. הנשף).

● ● ●

קשיש הנשיאים

נחוג ◆ בוושינגטון, יום־הולדתו ה־74 של **רונאלד רגן**, שהיה בכך לקשיש שבין 40 נשיאי ארצות־הברית שהחזיקו אי־פעם במישרה זאת (לפניו לידתו ה־70 של **סר סטנלי** („סטאן") **מתיוס**, אליל הכדורגל האנגלי של שנות ה־50. מתיוס הוא בנו של מת־אגרף, שהחל את הקאריירה שלו בגיל 17 וסיים אותה רק בגיל 52, אחרי יותר מ־1,000 משחקים. 54 מהם מיפגשים בינלאומיים. כאשר הסיר מתיוס לבסוף את חולצתו (מס' 7), הוא התגרש מ־אשתו, מכר את המלון שהיה בבעלותו ויצא למסעות־נדודים ברחבי־תבל, ש־בהם אימן קבוצות־כדורגל במאלטה, אוסטרליה, דרום־אפריקה, ארצות־ה־ברית וקנדה, שבה התיישב לבסוף, ישיבת־קבע.

● ● ●

מרים בנימיני

מזל החודש:

דלי

לדליים לא טוב במיסגרת, ועוד יותר רע להם בלעדיה

בני מזל דלי מוכרים כאוהבי חברה, מקוריים, בעלי כושר המצאה, ידידותיים ורב־גוניים. הם אידיאליסטים, טובת הציבור חשובה להם, ומוכנים לעשות רבות למענו. אך לא כל הדליים דומים. כבשאר המזלות, כך גם מזל זה מחולק לשלוש קבוצות, שבכל אחת מהן שולטות תכונות המאפיינות אותה.

הקבוצה הראשונה מתחילה ב־21 בינואר ונמשכת עד ה־30 בו. לקבוצה זו שייכים אלה שתכונות המזל מאוד מאפיינות אותם. גם שבתאי, שהוא שליט מישני שלהם, משפיע כאן בצורה חזקה ביותר.

אחת הסיבות היא קירבתם למזל השכן, אך קיימות גם סיבות נוספות. עליהם ניתן לומר שיותר מכל נחוצה להם מיסגרת, אך חזק מזה הצורך לפרוץ אותה. לא טוב להם במיסגרת ורע להם בלעדיה. הם פורצים ממנה, חוזרים אליה, מתמרדים נגדה ומתענים בתוכה. ממש חיים בסיר לחץ.

הקונפליקטים הקשים יוצרים אצלם מכיוון שניחנו בחוש צדק מפותח ורצון להעניק הזדמנות שווה לכולם. הם אוהבים להימצא בתנועה, נמשכים לספורט ודברים לא שיגרתיים, מצפים להפתעות ומחפשים הרפתקות, אך לא לפני שידעו שיש להם בסיס לשוב אליו.

לקבוצה השנייה שייכים אלה שנולדו בין ה־31 בינואר וה־9 בפברואר. אלה טיפוסים

תוקפנות כלפי עצמם ואותה הם מקרינים גם לסביבתם הקרובה. הם אידיאליסטים, צמאי חברה, מכבידים על כולם ולא מודעים לכך. הם חרוצים, שאפתנים ומתאימים לעבודות שבהן הדגש הוא על אירגון וניהול. שואפים לשלמות במיסגרת שבה הם עובדים, אינם חוששים על צידקתם ולרעיונותיהם. על־פי־רוב הצדק עימם, מאוד מעניינים, מפתיעים, בעלי חוש הומור ומתמצאים בכל נושא. חשוב להם שלכל שאלה תהיה להם תשובה מפתיעה ומעט מביכה את הזולת. הם נמשכים למכניקה עדינה ולכל פלאי הטכניקה. הם בעלי כישרון טכני מפותח וכושר המצאה. נמשכים במיוחד לתחומי התקשורת המודרנית: צילום, טלוויזיה וקולנוע.

אינם אוהבים את הקביעות. הם יצריים מאוד, מתעניינים בבני המין השני, ובעלי יצר כיבוש. מוכנים להתקשר עם סוגים שונים של בני אדם – כולם מעניינים אותם ועם כולם הם מוכנים ליצור קשר בתנאי שלא יתקרבו אליהם באמת.

לקבוצה השלישית משתייכים אלה שנולדו בין ה־10 בפברואר וה־19 בו. אותם מאפיינים חוש לצדק, אהבה ליופי ומשיכה לאמנות. הם זקוקים להרמוניה ביחסי־אנוש. חיי המישפחה מאוד חשובים להם. הם יעשו הכל כדי לשמור על שלמות המיס־גרת המישפחתית.

הם בעלי עקרונות, מתעקשים על הערכים שבהם הם מאמינים, אינם מוכנים להתפשר בעניינים עקרוניים הקשורים לסביבתם ולחברה שבה הם חיים. מאוד נוח לחיות

הם אינם אוהבים קביעות, יצריים מאוד, בעלי יצר כיבוש, אך לא נוחים לאחרים להתקרב אליהם

איתם, אין להם דרישות מיוחדות ואינם מפונקים. הם בעלי כישרונות אמנותיים בולטים וצורך לבטא את עצמם במיסי־קה, ספרות, ציור או עבודות־יד.

הם בעלי אידיאולוגיות סוציאליסטיות ונמשכים לעבודות סיעוד, כשגישתם מהפ־כנית, מעניינת ומקורית. הם יתאימו להיות בכל מיני תפקידים ציבוריים. ביחסים קרובים גם הם כשאר בני מזל דלי – אינם מעוניינים בקירבה יתרה, והם חומקים מבין אצבעותיהם של בני המין השני הכמהים ליצור עימם קשר יותר אישי וקרוב.

הקצב הנמרץ שבו אתם חיים כעת משפיע על חייכם עכשיו, והשפעותיו יורגשו גם בעתיד. תפקיד נוסף שעשוי להיות מוצע לכם בימים אלה כולל אחריות רבה ויכול ל־הביא לקידום מש־מעותי, ולמעמד יותר מכובד. אתם צועדים באיטיות לקראת יציבות וקביעות, ואולי גם ליותר שקט נפשי. בכל זאת יש לתכנן פרויקטים חדשים בזהירות, כי התקופה מאוד רגישה. אל תדחו סידורים חשובים.

★★★

פגישות מקריות הופכות משמעותיות בתקופה זו. המתח שבו הייתם שרויים לאחרונה עומד לחלוף. זה הזמן לשוחח עם אנשים שהקשרים עימם אינם ברורים דיים, יש להחליט מהי הדרך ה־טובה עבורכם, ולבטוח בהצהרות של ידיד ק־רוב המעוניין בטובת־כם. בענייני עבודה קיי־מת אפשרות טובה ל־השפיע על הממונים ע־ליכם לקבוע דעה חיובית עליכם. הצעות חד־שות יש לשקול בזהירות, ולא למהר לקבלן.

★★★

עניינים בלתי צפויים גורמים למתח רב בחייכם. בשום תחום שבו אתם עוסקים אינכם מסוגלים למצוא רגיעה ושקט נפשי. עניני־בריאות גורמים לדאגה רבה. רצוי להירגע ולהמתין לזמן שקט יותר ולוותר על הדאגות המוגזמות – הדברים אינם נוראים כפי שהם נראים ברגע זה. צפויה נסיעה נעימה, אולי אף לחוץ־לארץ. תכננו אותה בשלווה ובביטחון והבהירו מהי תוכניתכם לעתיד הקרוב.

דפוסי מחשבה חדשים יעזרו לקדם ענייני קאריירה ואפילו עיסוקים קלים יותר בשעות הפנאי. בני המין השני יחושו אליכם משיכה חזקה. אנשים חדשים ומעניינים שבהם אתם עשויים לפגוש, ייראו לכם כבעלי מוזרויות לא רגילות. יש לבדוק בזהירות אם הם אכן מתאימים לכם. זהירות. הם עתידים להשפיע רבות על דרככם בעתיד הקרוב. כספים שיגיעו יקלו על תוכניות לשיפוץ חברית.

★★★

מצב־רוח אופטימי יתחיל השבוע. חוש־ההומור יחזור שוב לאפיין אתכם, תחושו יותר עירנות והתרגשות. מתבשלת לה תוכנית לטיול חדש ומשך, וכבר כדאי לתכננו לפרטיו. במקום העבודה קיימת אפשרות טובה לקדם את ענייניכם המיק־צתעיים ולשפר את המצב הכספי. שיחה גלוייה עם הממונים תביא תועלת רבה תקופה זו. אי־הבנה ביניכם ובעין בני־הזוג או הידידים, תתוקן מאוחר יותר.

השינויים שמתרחשים בחייכם בתקופה זו גורמים לכם למעט בילבול ותנודות קיצוניות במצבי־הרוח. מבחינה כספית אתם עדיין לא שקטים, אך זיכרו שהס־כום הדרוש לתוכניו־תיכם יספיק בדיוק ותוכניותכם תצא לפועל. הקשר הישן מתהדק. אם כי על פני השטח נוצרות אי־הבנות מר־גיזות ומקוממות, כדאי להתאפק ולא להעיר דבר, ואפילו להתנהג כאילו איננכם חשים בשינוי. בקרוב המצב ישתנה לטובה.

★★★

עניינים כספיים מעסיקים אתכם השבוע, אך ידידים טובים ומשורים מוכנים לבוא לעזרתכם, ואף לסייע בסכומי כסף שיידרשו לכם על־מנת להגשים תוכנית חשובה. קשרים עם חברים השוהים בחוץ־לארץ יוסיפו מ־צב־רוח טוב. קיים סיכוי טוב לארח ה־שבוע אנשים הבאים מארץ אחרת, שעימם קשרתם לא מזמן קשר מעניין. זו ההזדמנות להעמיק את הקשר ולהעשיר את הידידות. עיסקי בספורט.

★★★

התקופה עדיין לא קלה. משום־מה אתם מוציאים את עצמכם כמרכז לכל הידידים שיש להם בעיות רבות ומכבידות, וכולם באים אליכם לספר את צרו־תיהם. נוסף לכך אנשים חולים בסביבתכם וגם הם זקוקים לעזרתכם. נסו לנוח ולהתרחק ממרכזים חברתיים. טוב לשהות בבית, להתרכז בענייניכם הפ־רטיים, ולתכנן תוכניות חדשות. לעתיד הקרוב, כי יהיה עליכם לארגן את חייכם מחדש.

עייפות רבה וצורך במנוחה יורגשו בתחילת השבוע. יתכן שתיאלצו לטפל באדם חולה במישפחה ולהתרחק כמעט מפעי־לותכם הרגילה. תוכ־ניות חדשות שאתם מתכננים רצוי לשמור בסוד ולא לדבר עליהן לפני ידידים – זה עלול להזיק או לגרום לביטולן. במקום הע־בודה קבלו על עצמכם רק מה שאתם מסוגלים להספיק. באמצע השבוע עשוי להגיע סכום כסף שיגרום להרגשת הקלה.

★★★

קשרים חדשים מתפתחים לאיטם. ויש להיזהר במיוחד מתגובות קיצוניות שעלולות להתפרש באופן שונה מכפי שאתם מתכוונים. למרות שהשאיפות ה־מיקצועיות אינן נראות בטווח הנשמה, כדאי להתאזר בסבלנות ולב־טוח בתיכוננם הנכון. חדברים עתידים לצאת לפועל בצורה מוצלחת מאוד בתקופה מאוחרת יותר. בקשרים עם בני־הזוג מורגש מתח רב, רצוי לא לנפץ את הקשרים, להתאפק ולסלוח.

★★★

אתם חשים צורך לצאת לטיול, ולחה־ליף ולשנות את הסביבה שבה אתם שוהים כעת. כדאי לד־חות זאת לתקופה מאוחרת יותר, שכן תקלות שונות ומשונות עלולות לגרום צרות לא נעימות. קשר מל־היב עם מכר חדש ש־עימו התיידדתם לאחר־רגע עלולות לגרום לבעיות עם בני־הזוג הקבועים. הזהירות תשתלם בתקופה זו. מכיוון שאופטימיות שאין לה על מה להסתמך מטעה אתכם.

מיכתבים לרותי

מאמין באהבה

קוראים לו אמיר, בן 23, גובה 1.75 מטר, אוהב סיגנון־לבוש אמריקאי, גר שנה בארצות־הברית, מאמין באהבה וברומנטיקה. האחת שהוא מחפש צריכה להיות נאה, כנה, בעלת חוש־הומור, רומנטית, עדינה, סימפאטית, עד גיל 22, שמחפשת בחור אחד, ורק אחד. הוא ישמח אם תספרי לו על עצמך במיכתב, רצוי בצירוף תמונה. שיופנה אל הכתובת: ת"ד 881, כפר־שמריהו 46910.

★ ★ ★

פירסום משותף

לשורות הבאות אפשר לקרוא בהחלט בסדר. אקדמאי, נאה, ספור־טיבי, לא שיגרתי, תוסס, מלא הומור וספונטניות, אוהב מוסיקה, טיולים ספורט ולפנק. מאוד צעיר ברוחו.

„מעוניין בך, אם את בת 25—33, נאה, מטופחת, מושכת ופיקחית. אני יכול להבטיח מראש שלא יהיה לך משעמם אפילו לדקה אחת. קצת יומרני — אבל עם כיסוי. אם לרייך עד הסוף, או הוא הדגיש את „לפנק" עם קו מתחת וסימן־קריאה אחרי. כנראה שזה הצד החזק שלו. יש לי הרגשה שתיבת־הדואר שלך (16419, תל־אביב) תוצף במיכתבים. אשמח לשמוע אם צדקתי.

★ ★ ★

בעל רגש

הוא צבר, רווק בן 33, גובה 1.70 מטר, מיבנה־גוף מלא, בעל השכלה בתחום תיקשורת־המונים ועיתונאות, מטר, מלאה אבל נאה, קצת זרוקה ומתה להיות מרובעת, מעשנת. מעוניינת להכיר אינטליגנטי, נאה, גברי ורזה, עד 40, אוהב מוסיקה קלאסית וג'ז, חיות ונשים וגם בילויים מחוץ לבית.

„הוא רווק בן 28, גובה 1.88 מטר, רזה, גברי, רומנטי, מעשן אבל משוגע על ניקיון. מעוניין להכיר צעירה יפה, פיקחית, עם נטיה לדת, אוהבת בית וחיות־בית ואוהבת לאהוב." יש להם תיבת־דואר משותפת, 20313, תל־אביב. היא, כאמור, חנה, הוא דני. רצוי לצרף מיספר־טלפון.

★ ★ ★

כבלי־הנישואין הם כל־כך כב־דים, עד שדרושים שניים כדי לס־חוב אותם. לפעמים שלושה.

★ ★ ★

מילת הקסם

„אהבתי את המיכתב הזה, שהגיע מירושלים. שימו לב: אני יושבת וקוראת בהעולם הזה, וליבי מלא קינאה. זו — עוד טרם יבשה הדיו על פירודיה — וכבר בן־זוג חדש תלוי על זרועה. וזה — מצא לו בת־זוג, עוד טרם נפרד מן הקודמת. וכל אותם מאושרים ומאושרות זורחים כלפי המצלמה וממלאים את טורי־העיתון, ורק אני יושבת ושוברת את הראש, מה היא מילת־הקסם? האם אינני יודעת את הקור, או שמא אינני נמצאת בעיר הנכונה ובמקומות הנכונים? והרי אינני נופלת, ולעיתים אולי גם עולה, על אלה המסופר בהן תדיר. אולי את, רותי, היא מילת־הקסם?

„הפניה מכוונת אל איש שהוא גם בן־אדם, המסוגל להיות חבר, ויודע לתת ולקבל. בוגר מבחינה ריגשית, נבון מאוד, אך עדיין טיפה שובב. ישר והגון, אך לא מרובע. רציני ובעל חוש־הומור. אוהב הארץ ובעל דעות ליברליות. אקדמאי, אישי־ספר, אוהב מחוות וטיולים, יודע להיות לבד וביחד, פנוי, אך לא רווק. אני ילידת הארץ, בת 49, גרושה, אם לשלושה בוגרים, מורה, מיבנה גוף טוב, נראית בסדר." נו, הראשונה השבוע שאין לה תיבת־דואר, ולכן היא מקבלת אצלי מיספר — (1008/85).

★ ★ ★

בדרך־כלל אני הבוחרת בגבר שיבחר בי.

★ ★ ★

לא לישכת עבודה

לאחי מראשון־לציון: מזל טוב לשיחרורך מצה"ל. אני מבינה שבוער לך למצוא עבודה, ושמחתי לשמוע שהצבא לימד אותך להיות מזכירה וגם צייר אותך בהמלצות „רי טובות". אבל מה, בשם אלוהים, גורם לך לחשוב שאני לישכת־עבודה?

★ ★ ★

מחפש את עצמו

„האם לפתע מתעורר אדם ומחפש את עצמו?" הוא מתפלסף, וקצת מעייף אותי עם הסיגנון שלו. „וכשאני אומר מחפש את עצמו, כוונתי שהוא מחפש את השתקפותו שלו בראי אמיתי, חם, רגיש ונבון. וכשהתעוררתי אני, ביקשתי למצוא את הראי, בו אוכל להשתקף ולשקף את עצמי באמת. ומה אני, הפתח־תיקוואי, יכול להציג לך בתור כרטיס־ביקור שלי, יותר מאשר העובדה שאת הינך הראי שאני מבקש בכל מאודי (ומסיבה זו לא אמצא אותך בתוך ההמון, כי קשה לאדם למצוא את עצמו בתוך ההמון), ומשום שאת חמה, רגישה, נבונה ורומנטית. ואם הינך גם נאה ועד גיל 36, אשרי וטוב לי." הבנת אותו בקריאה ראשו־נה? כל הכבוד. מיספרו הוא (1009/85).

★ ★ ★

לחיות בחו"ל

בן 33, מהנדס־אלקטרוניקה ב־מיקצועו, שותף למיפעלים בארצות־הברית, מתגורר בקליפורניה, ועומד להגיע בקרוב לביקור בארץ, נראה בסדר גמור, מסודר היטב בחיים. מה שחסר לו זה רק בחורה ישראלית לצידו, עד גיל 28, יפה, אינטליגנטית ומוכנה לחיות בחו"ל. אם כי, בסופו של דבר, הוא מתכוון לחזור ולחיות בארץ. המיכתבים יישמרו עבורו בת"ד 2715 רמת־גן.

★ ★ ★

רוצה להעניק

(1010/85) היא רווקה בת 35, מנ־הלת־חשבונות בחברה הסתדרותית גדולה, גבוהה — 1.75 מטר, נאה, מטופחת, דקת־גו, בעלת שיער ארוך ובהיר, אוהבת לשחות, ספורט, לטייל. רוצה להעניק אהבה וחום לגבר שהוא בנאדם נבון, אחר שאפשר לדבר איתו. מסודר בחיים.

אל יוסי, ת"ד 5038, רמת־גן 52150.

★ ★ ★

אשה חושנית וגם בררנית

סמדר טויסטר

„מרגישים את זה בשירה שלה"

„אתה נכנס, נכנס לי ללב, למה אתה כל־כך בטוח שתתקבל שם בברכה? ואם לא די בחוצפה הזאת, אתה עוד מסתכל בשעון כדי להבטיח שתצא משם בזמן" – כך שרה סמדר טויסטר. זמרת שעדיין לא שמעו אותה ועליה. אבל יש לשער שזה רק עניין של זמן. הזמר דני גרנות, שהוא גם בעל אולפן־הקלטות, הקליט כבר כמה שירים בביצועה, ולאט־לאט, אבל בטוח, היא בדרך לאריך־נגן.

דני כותב את הלחנים ואשתו תירצה, פירסומ־אית במיקצועה, כותבת את המילים. „יש בשירים מסר נשי," אומרת סמדר, „זה אשה שרה אשה. אני מזדהה עם הדברים שיש לתירצה להגיד." יש לה קול נמוך, חם. היא חושבת שהוא חושני. סמדר: „איך שאני מרגישה את עצמי, וחיה עם עצמי, ככה אני נשמעת, ואני אשה חושנית. אני לא משדרת סתם בנאדם, אני בנאדם שאוהב את החיים. יש בתוכי הרבה אהבה, ומרגישים את זה בשירה שלי.

היא בת 22, גבוהה (1.72 מטר), בעלת שיער חום עם ברק ג'ינג'י טיבעי, גרה עם חברה ברמת־השרון. הוריה חיים בארצות־הברית, אבל היא, לדבריה, פטריוטית. כשהיתה בת 7, התגרשו הוריה, וזה השפיע עליה קשה. „חשבתי שאבא לא אוהב אותי יותר," היא מספרת. „היתה לי הרגשה שהוא נוטש אותי. לא הצליחו לשכנע אותי שזה לא כך. ילד לא מקבל הסברים כאלה."

לפרנסתה היא עובדת כמטפלת בילדה קטנה וכמלצרית. נהנית מהעבודות האלה, אולי בזכות הידיעה שהן זמניות. את גרנות היא הכירה כשעבדה בהפקת אירועים ביריד אדם ומעונו. היא שאלה אותו אם הוא מקליט גם ג'ינגלים באולפן שלו, אמרה שמעוניינת לנסות. הוא הזמין אותה להקלטת ניסיון, התרשם, והחליט לטפח אותה כזי־מרת.

לעבודה ביריד היא הגיעה לגמרי במיקרה. שדרן־הרדיו אבי אתגר נתן לה טרמפ במכוניתו. הם התחילו לשוחח – על מוסיקה, על החיים. הוא הינחה אז ערבי־ראיונות ביריד, והציע לה עבודה כעוזרת־הפקה.

חבר אין לה. „אני בררנית," אומרת סמדר. „חשוב לי שהוא יהיה עשיר, אבל לא בכסף. מבפנים. אחד שיודע לספוג ולהוציא החוצה, רגיש, מישהו שהוא קצת כמוני."

אשה טובה מעניקה השראה לגבר. אשה מבריקה – מעניינת אותו, אשה יפה – מלהיבה אותו. אשה סימפאטית – משיגה אותו (כל הזכויות שמורות לאמיר הנ"ל).

★ ★ ★

עם כיסוי

„גו, רותי, אולי מדורך יאיר את מזליך?" הוא כותב. „אני גרוש, בן 41, עובד בחברת־נסיעות גדולה, בעל רגש רב, רגיש לבעיות־הזולת, אוהב לעזור, חובב זמר עברי ישן וטוב, הצגות־תיאטרון איכותיות וסרטים טובים.

הוא ישמח להכיר רווקה רצינית, למטרה רצינית, בעלת רגש, שקטה, ששתי רגליה ניצבות איתן על הקרקע וראשה אינו ברקיע השביעי, בטווח הגילים 26—32, חמודה. כתבי „אני רווקה בת 37, גובה 1.70

פושטי העור

(המשך מעמוד 25)

וטיבה של הפרווה.

הצללית המאפיינת את אופנת־הפרוות 85' הוא המשולש ההפוך — כתפיים רחבות ומורגשות ושרוולים בעלי עיצוב מיוחד, כשאיזור המותניים הולך וצר. אורך המעילים הוא עד מתחת לברך, והז'אקטים הם באורך הירכיים או מתחת למותן.

על־ידי טכניקה מיוחדת מצליח פרדניק לעצב מעילי־פרווה דמויי־קורדרוי ודמויי־סריגה, ובעזרת מיש־חקי־צבעים הוא מעניק למעיל מראה ספורטיבי. בחלק מן המעילים מופיעים שילובים של שתי פרוות שונות אך בצבע זהה. יש ז'אקטים שאותם מעצב פרדניק כך שניתן יהיה להסיר את השרוולים ולהפוך את הז'אקט לווסט, ולהשתמש בו בימים סתוויים.

חידוש נוסף של פרדניק, בהזמנה בלבד: תפירת ביטנת־משי עם אימפר־גנציה (בד דוחה גשם) למעיל, כך שבשעת הצורך ניתן להופכו, כשהפרווה בפנים, ולהשתמש בו ככי־מעיל־גשם.

מעילים לתיירים. הפרוות שבהן משתמש פרדניק הן מחיות שונות: מינק, צ'נצ'ילה, כבש פרסי וטלה רוסי (ברייט־שוונץ). באירופה שבים היום אל הכבש הפרסי והטלה הרוסי. המינק לא יצא מעולם מהאופנה, והשועל, בעל השיער הארוך, הוא תמיד יפה.

פרוון יוצא דרום־אמריקה נוסף הוא יצחק פוגל, בעל אישרמפל. ואצלו ניתן לרכוש פרוות גם במחירים נמוכים וגם בתנאי־תשלום נוחים, אם כי גם אישרמפל הוקמה בעיקר לייצוא.

אבל אם בתחילה ייצאו כ־90% מהסחורה, היום רוב המכירות הן בשוק המקומי כשעל העיצוב והייצור אחראי מנולו, בן משפחת פרוונים ארגנטינית,

שפן ולאמה, נוטריה ורקון, שועל ומינק

המייצר מסוגי הפרווה הזולים ביותר (שפן, לאמה, נוטריה) ועד היותר יקרים (רקון, שועל, מינק).

ב־50 אלף שקל אפשר לקנות ז'אקט שפן, וב־184 אלף ז'אקט נוטריה. עשוי מפיסות קטנות. ז'אקט נוטריה מיחידה שלמה כבר עולה 442 אלף שקל. ז'אקט שועל — 711 אלף שקל וז'אקט מינק 790 אלף שקל.

למעילים ארוכים אין כמעט ביקוש, כי מזג־האוויר בארץ איננו מצדיק את לבישתם. תיירים, לעומת זאת, מחפ־שים מעילים ארוכים דווקא.

שימור השיער. ז'אקט־פרווה הוא השקעה טובה וחסכונית. כי כאשר קונים מעיל־פרווה טוב, משקיעים פעם אחת. המעיל שימושי לשנים רבות, והאשה נראית בו תמיד יפה, אופנתית ואלגנטית.

מעיל־פרווה גם ניתן, כמעט תמיד, לשינוי, ואפשר להופכו לאופנתי על־ידי שינוי־שרוולים, או קיצור המעיל, למשל.

בקיץ רצוי למסור את המעילים לשמירה. כי פרווה זקוקה לטמפרטורה נמוכה, כדי לשמר את השיער.

צבע קלאסי. חברת־פרוונים נוספת היא פריש־עור, גם היא בבעלות פרוון ותיק ממוצא דרום־אמריקאי, שאול אסטמן („מאז שנולדתי, גדלתי בתוך השערות!").

המחירים של יוצא אורוגוואי אסטמן: ז'אקט מחתיכות של סווקארה — 190 אלף שקל; ז'אקט נוטריה — 900 אלף שקל, ז'אקט שועל — בין 650 אלף שקל למיליון ו־800 אלף שקל.

המילה האחרונה של הפרוון אסטמן היא בנושא הצבע: רוב הנשים מחפשות ז'אקטים בגוונים חומים, כי זה צבע קלאסי, המתאים לכל בגד.

חנה שיגולה, כוכבת־הקולנוע הגרמנית, מספרת על יחסה לנאציזם ולישראל, על הסיפורים שסיפרה לה אמה בילדותה על הנעשה באושוויץ, על חייה בפארים לצד אהוב ליבה, יחסיה עם פאסבינדר והשחקנית האיטלקיה אורנלה מוטי ואהדתה לירוקים

„איזה בת־מזל אני, שלא אולצתי לסכן את חיי בשביל דברים שאני מאמינה בהם!"

„אני חיה בפארים, מפני שאני מאוהבת בגבר צרפתי, ואני רוצה עכשיו לעשות איתו ילדים!"

„התייחסתי להורי" בחשדנות. ניסיתי להתרחק מכל מה שנחשב בעיני" כתרבות הגרמנית!"

„כששיחקתי אשה המאוהבת באשה אחרת בסרט 'העתיד הוא אשה', ידעתי שיציצו שמועות!"

„כבת הדור שאחרי הנאציזם, ניסיתי שלא להיות כמו הורי", וסירבתי להתבגר, כדי שלא להדמות להם!"

„יש לי חבר ישראלי שפגשתי במרכז־יוגה בשוויץ. הוא הישראלי היחיד שאני מכירה!"

ראיינה שרית ישי

„אני נושאת את חרפת הדור של הורי!"

כשדפקנו על דלת הסוויטה שלה, שבמרומי הקומה ה־20 של מלון שרתון בתל־אביב, היתה לי תחושה לא נעימה. רב נסיוני בפגישות עם כוכבי קולנוע מרתקים, המתגלים כאנשים משעממים והנותנים לך תחושה שאת חודרת לפרטיותם ומבזבזת את זמנם, בעוד שאת שואלת את עצמך: מה לכל הרוחות את עושה בחברת האנשים המשעממים האלה, כל מה שיש להם לומר הם אומרים דרך מסך הקולנוע, ואילו בחייהם הפרטיים אינם אלא ראשי־כרוב אגוצנטרים ומשעממים?

אך ממש ברגע שבו שיש קולר פתח לפנינו את החדר, וחנה שיגולה התרוממה לקראתנו ממקום־מושבה וחייכה את חיוכה העדין, המרתק, הבנתי שהפעם תהיה זו פגישה שונה. לא היתה שניה אחת של מבוכה. הגברת השחקנית הישרתה עלינו הרגשה נינוחה כבר מן הרגע הראשון. לא יפה, אבל מושכת במיוחד, שיערה לבן, מתוח מעל מיצחה, לבושה במיכנסיים שחורים רחבים, בחולצה שחורה, בנעליים וגרביים חומים וצעיף אדום, שלא העידו מי יודע מה על טעם – אבל מה חשוב הטעם, כשיש לך אישיות כל־כך חמה, מרתקת, נעימה, פנים נקיות מאיפור וכנות, כל־כך הרבה כנות, ופתיחות בכמות בלתי נלאית!

תשובה לכל שאלה, ובעיקר – שיחה מעניינת – הן מוצר נדיר אצל שחקני קולנוע.

בסוויטה, ממולנו הים התיכון בכל הדרו, שוחחנו בנחת. השיחה שלנו הופרעה על־ידי שלושת שחקני הבימה שימעון פינקל, יהודה אפרוני וטובה פרדו. שיגולה לוחצת ידיים. מסבירים לה שאלה הקולגות, היא אדיבה מאד, מקשיבה ברוב קשב לפינקל, מצטלמת עם אפרוני ופרדו. אחר־כך בא השגריר הגרמני, שוב לוחצים ידיים.

מאחורי הטיסה שלה לארץ מסתתר סיפור. היא מספרת לנו כי יום לפני שעמדה להגיע לישראל, התברר לסוכנת שלה שהיא עומדת לטוס במחלקה השניה. „חשבתי לעצמי: אם קולר הזה מטיס אותי במחלקה שניה, הוא גם ישים אותי באיזה מלון עלוב, ומי יודע מי האיש הזה בכלל, איך אני יכולה לסמוך עליו? החלטתי לבטל את הנסיעה לישראל, ממילא הייתי הרוגה מהטיסה מרוסיה. החלטתי לנסוע לבקר את הוריי, מרחק של 200 קילומטר ממינכן. באמצע הלילה אני קיבלתי טלפון. שיש קולר היה על הקו: אם לא תבואי לישראל, אני אתאבד! אמרתי לו שזה לא יעזור לו, אני לא נוסעת במחלקה השניה. נו, מסתבר שהיתה טעות במחשב וטסתי במחלקה הראשונה. אבל הטיסה היתה צריכה להיות ב־6 בבוקר. השעה היתה 2 לפנות בוקר, ואני הייתי במרחק של 200 קילומטר ממינכן. שיש

(המשך מעמוד 31)

אמר: קחי מטוס! אבל לא היה מטוס. נהגתי בעצמי למינכן במשך ארבע שעות. עליתי על המטוס ברגע האחרון, לא עצמתי עין כל הלילה. העיניים שלי היו אדומות, נראיתי זוועה. ואיך שירדתי מהמטוס, התנפל עליי עדר־צלמים."

כל זה, כמובן, מסביר מדוע הגברת הנינוחה והסימפטית הזאת, האדיבה כל־כך, כעסה על שיש שהביא צלמים לנמל־התעופה.

שיש קולר, חתיכת טיפוס, מדבר על עצמו בגוף שלישי. הוא מצחיק עד דמעות, אבל יחד עם זאת מצליח להזיז הרים. מרתק היה לראות כיצד הוא מארגן לה ארוחת־צהריים. עורך־הדין צבי גרוסמן, המייצג את רחל דיין, התקשר אליו מזמין את שיגולה לסעוד עם הגברת דיין במיסעדה של ויקטור תייר ביפו. מישהו, שרכש את הזכויות על אחד מספריו של משה דיין רוצה ששיגולה תגלם את הגברת דיין. שיש קולר רוצה עיתונאים, גברת דיין מסרבת. „אז בלי עיתונאים. תחכו לנו במיסעדה – או שנבוא, או שלא." הוא אומר לגרוסמן, ומנסה לברר מי יתן לשיגולה ארוחה שלא תעלה לו כסף. אני מתנדבת בשימחה. אבל שיש, המבין את החשיבות של פגישה עם רחל דיין, מדליף לצלמנו את מקום האירוע ומזמין אותו לצלם.

אחר־כך אמרה לי שיגולה, שהיא מחכה לטלפון מידיד ישראלי שפגשה באחד ממרכזי היוגה בשווייץ. הידיד הישראלי גילה שהיא בישראל והתקשר למלון. כעת היא מחכה שיבוא. הוא לא בא, והיא רוצה לבקרו בירושלים. שיש מארגן גם את זה. לא במכונית שלו – לו אין מכונית. גם לא במכונית שכורה – זה עולה הון־עתק. לדבריו, הוא הזעיק את עמוס קולק, בנו של תדי, לתל־אביב, שנהנה לא רק מחברתה של שיגולה, אלא גם היה מדריך־תיירים, בסיגנונו הידוע של אביו, לקח את שיגולה לכותל, שם היא אמרה: „אני לא מאמינה, אבל להזיק זה לא יזיק," ותחבה פתק בין האבנים.

שעות אחדות לאחר מכן היא עלתה למטוס שהוביל אותה לרומא, ומשם, דרך וינה למוסקבה. 24 שעות היא בילתה בארץ, מתוכן שעות רבות בחברת עיתונאים. היא כל־כך נעימה, שלא נעים להפריע לה. כשאמרתי לה שיש לי עוד המון שאלות, אבל אניח לה לנוח לפני שתצא לארוחת־הצהריים, היא ענתה לי בכנות, לא בנימוס: „איך שאת מרגישה. אם את רוצה, את יכולה להישאר עוד. לי זה לא מפריע." שיגולה חשדה שאני היא זו הרוצה לנוח, והשאירה בידי את ההחלטה.

היא ענוה בכנות ובאריכות על כל שאלה. הצליחה לרתק גם את העיתונאים במסיבת־העיתונאים שבה השתתפה.

היתה לי תחושה כאילו שיגולה נמצאת כל הזמן בעמדת־התגוננות והתנצלות על כך שהיא גרמניה, על כך שהעם שלה עשה לעם שלי מה שעשה. בא לי לחבק אותה ולהגיד: צאי מזה, את באמת עלא כיפאק. את לא אשמה במה שקרה. בסרטים שאת עושה, את מכפרת על חטאי אבותייך!

■ ■ ■

● באת אלינו מריסיה הרחוקה ואת חוזרת אליה. מדוע?

אני נמצאת כעת בעיצומי צילומה של סידרת־טלוויזיה אמריקאית של הבימאי מרווין צ'ומסקי, ששאה את שואה ואת שורשים. לסדרה קוראים פטר הגדול, ואני מגלמת את תפקידה של קטרינה הגדולה, לכן צבע שערי נוטה ללבן. צבעתי אותו במיוחד לצורך התפקיד.

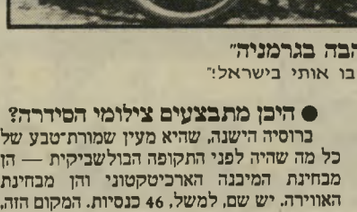

שיגולה ב„אהבה בגרמניה"
„אמרתי: לא יאהבו אותי בישראל"

● היכן מתבצעים צילומי הסידרה?

ברוסיה הישנה, שהיא מעין שמורת־טבע של כל מה שהיה לפני התקופה הבולשביקית — הן מבחינת המיבנה הארכיטקטוני והן מבחינת האווירה. יש שם, למשל, 46 כנסיות. המקום הזה, הנקרא סוסראל, היה מקום מאוד יהודי בעבר.

● בין אנשי־הצוות יש גם רוסים?

הצוות מורכב חציו ממערביים — אמריקאים, איטלקים, גרמנים — וחציו רוסים.

● יש הבדל בין אנשי־הקולנוע המערביים לאנשי־הקולנוע הרוסים?

הבדל גדול מאוד. הרוסים הפוכים לחלוטין מהאמריקאים. האמריקאים מייד אומרים: „כן, אוקי, בטח, למה לא?" וכן הלאה. הרוסים אומרים קודם כל: „נייט" רק כעבור זמן, כשהם מרגישים בטוחים, את מגלה שהם כעצם אנשים מלאי חום.

● הם מגלים התעניינות במה שנעשה במערב בתחום הקולנוע?

הם לא שואלים שאלות, הם מרגישים לא בטוחים. אני חושבת שאמרו להם לא לשאול. ההרגשה היא, שכשהם אוהדים אותך, הם חמים מאוד. אבל כנראה אמרו להם שלא להתקרב אלינו יותר מדי, לא לעשות איתנו חברויות.

אתן לך דוגמה: כשהמלבישה שלי התחבבה עליי, נתתי לה במתנה עגילים. היא מאוד שמחה, אבל כעבור זמן מה היא החזירה לי אותם.

● היא הסבירה מדוע?

קודם בא המתרגם ואמר לי: „את יודעת, העגילים לא מתאימים לאלה." התפלאתי מאוד על התגובה שלו, אבל לא עבר זמן והיא החזירה לי את העגילים, בטענה שהם לא מתאימים לה. הבנתי שאסרו עליה לקבל ממני מתנות.

● נולדת ליד אושוויץ, בתקופת מילחמת העולם השניה. הרייך סיפרו לך משהו על התקופה ההיא?

הייתי בת שנתיים וחצי כשעזבתי את פולין.

● מדוע עזבו הוריך את פולין?

הם פחדו מהרוסים. באותה תקופה היו שמועות על מעשי־הנקמה שהרוסים ביצעו באיזורי־הגבול. אמא שלי פחדה ורצתה לעקור.

● מה הסבירו לך בבית על התקופה ההיא?

אמא שלי לא הסבירה. היא סיפרה לי שראתה את היהודים, כשהביאו אותם מאושוויץ לעבוד במיפעלי התעשיה בסביבה. היא אמרה לי שלא ידעה שהרגו אותם באושוויץ, אבל ראתה שהתנהגו אליהם רע, כשהשיירות שלהם היו עוברות ברחוב.

● היא סיפרה לך איך הרגישה כשראתה את הנאצים מתנהגים כך אל היהודים?

היא הרגישה גרוע מאוד, אבל היא פחדה. צריך להבין, שכל השיטה היתה מבוססת על הפחדה. היא פחדה לשאול: למה אתם נוהגים כך ביהודים? היא פחדה אפילו לדבר על זה.

הפחד היה גדול מאוד. בכל בית היה שוער. שתפקידו היה לדווח לגסטפו על התנהגות הדיירים — אם שמעו תחנות זרות ברדיו, אם יש להם קשר עם יהודים.

● הוריך ראו את הסרט „אהבה בגרמניה?"

הוריי לא אוהבים לראות אותי בסרטים, זה מביך אותם. אני מבינה איך הם מרגישים, זה אנשים פשוטים, שגרים בכפר קטן בבווריה, כל העניין הזה של הקולנוע זר להם. הם אנשים פשוטים מאוד. כל מה שקורה לי מוזר להם. הם לא מדברים איתי על ההצלחה שלי או על העבודה שלי.

כמובן, הם ראו אותי בטלוויזיה, ויום אחד אמא שלי אמרה לי: „זה היה מוזר מאוד, זו היית את וזו לא היית את!"

● ואיך את מרגישה ביחס לעבודתך בקולנוע?

אני לא מתרגלת לזה. ודאי שאני שמחה על ההצלחות שלי, אבל לפעמים אני מרגישה שזה טיפשי להיכנס לרמותו של מישהו אחר, לשחק, לעבור על תרמית ציבורית.

● אבל את שחקנית, או שהיית ריצה מיקצוע אחר?

הייתי רוצה להיות מורה, וכמעט שהייתי מורה. אני מאוד אוהבת ילדים. מצד שני, לא מוצא חן בעיניי הרעיון שהייתי צריכה ללכת כל יום באופן קבוע, בשעה קבועה, לבית־הספר. לכן אני שחקנית. מכיוון שחייה של שחקנית הם לא רגילים. אף פעם את לא יודעת מה יוליד המחר.

● זה נכון שבתחילה סירבת להשתתף ב„אהבה בגרמניה?"

התסריט של אהבה בגרמניה הגיע אליי שנתיים קודם. הוא לא מצא חן בעיניי, ובכלל, נמאס לי לחזור לתקופה הנאצית. עשיתי אז את לילי מרלן, וזה דיכא אותי. את יודעת, זה קשה. את הסרט היה צריך לעשות בימאי גרמני, ואני החזרתי לו את התסריט. באמת, התקופה הנאצית מביכה אותי.

● מדוע התקופה הנאצית מביכה אותך, את יכולה להסביר את עצמך?

זה גם מביך אותי לבקר כאן, בישראל. את אומרת לעצמך: אוקי, עבר הרבה זמן, אוקי, זה לא את, זה לא הדור שלך שעסק במלאכת ההשמדה. אפילו העובדה שכאן, בישראל, כולם נחמדים אליי, אני יודעת שעושים לי מחווה מיוחדת. זה לא כמו שנחמדים אליי במקום אחר. זה קיים. אני לא יכולה להעמיד פנים שזה לא קיים.

● מה קיים — שאנחנו נחמדים אלייך במיוחד, או העובדה שאת מרגישה בכך?

זה שאני מרגישה שאתם נחמדים אליי מתוך נימוס, כי אתם אולי מעריכים אותי כשחקנית. אני מרגישה שאילו הייתי סתם בחורה גרמניה שהגיעה לכאן לביקור, הייתם קודם כל מביאים בחשבון שאני באה מגרמניה, ואולי לא הייתם נחמדים אליי.

● ולכן בתחילה לא רצית לבוא לישראל?

כן, ושיש אמר: „את מוכרחה לבוא לישראל!" ואני אמרתי לו: אבל הם לא יאהבו אותי. זו היתה התחושה שלי, לפחות התחושה הראשונה שלי.

● ומה היתה התחושה השניה?

תחושה הקלה. כשהגעתי לפה, התחלתי לפגוש אנשים שהם שונים ממה שציפיתי. את מבינה, אני לא יכולתי להשתחרר מהעניין הנאצי, והיה לי רושם על האנשים פה, שגם הם לא יוכלו להשתחרר מזה, במיוחד כשיפגשו אותי. חשבתי שהעובדה שאני גרמניה תעורר אצלם אסוציאציות.

● מה ידעת על הישראלים בשהגעת לכאן?

ידעתי שיש כאן מיגוון של אנשים שבאו לכאן מכל מיני מקומות בעולם, ושכל אחד אולי סבל מאנטי־שמיות במקום שממנו הוא בא.

● אגב אנטי־שמיות: ההאשמות כלפי ורנר פאסבינדר המנוח, באילו היה אנטי־שמי היו נכונות?

אני לא יכולה להיכנס לליבו של כל אדם. אבל אני לא שמעתי אותו מעולם אומר משהו רע על יהודים. פאסבינדר היה הילד הרע של גרמניה. הגרמנים עודדו אותו להיות כזה וזה מה שבעצם בנה אותו.

הוא עבר דברים נוראים עם תדמיתו הציבורית. ניסו להדביק לו לכל דבר, אמרו למשל שהוא מעריץ את הסיגנון הנאצי.

כל האשמות החלו, בעצם, בעיקבות המחזה הזה על יהודים בפרנקפורט, העוסקים במיסחר בדירות. וכל אחד יודע שהסחר בדירות מתקיים בכל מקום שאתה הולך אליו, וכל אחד יודע שזה סוג של פשע.

„מביך אותי לבקר בישראל. אני אומרת לעצמי: או־קי", עבר הרבה זמן, וזה לא הדור שלך שעסק במלאכת ההשמדה. אבל זה עדיין מביך אותי"

● סחר בדירות זה סוג של פשע?

אם את רוכשת בית דירות באיזור טוב, מכניסה לתוכו כדיירים זמניים תושבים זרים או כל מיני נזקקים, הדיירים הטובים של הבניין עוזבים, ערכו יורד, את מסלקת את הדיירים הזמניים ומוכרת את המיגרש, הנמצא בלב איזור טוב, בהון־עתק. עובדה שקיימת תופעה כזו, שהיו דברים כאלה בפרנקפורט ועובדה שהיו יהודים שעסקו בזה, לא היתה בזה אנטי־שמיות. פאסבינדר התרגז כשאמרו עליו שהוא אנטי־שמי.

● כשעבדתם על „לילי מרלן", שוחחתם על התקופה הנאצית, על תחושותיו של פאסבינדר לגבי מה שהתרחש בגרמניה?

לא היה על מה לשוחח, דנו רק בעובדות. אבל פאסבינדר אמר לי, שהוא מבין כמה קל ליפול לרעיון שיש אנשים הפחותים ממך, שאתה עילית, שאתה גזע עליון.

● בילדה, כנערה, כאדם צעיר, מה היה יחסך לנאציזם?

כמובן שהתקופה הזו השפיע עלינו, אבל צריך להבין שהנושא היה טאבו, והשפיע על התיקשורת בין הורינו ובינינו, התייחסנו אל הורינו כמו אל האנשים שבאו משם. אני התייחסתי להוריי בחשדנות, וניסיתי להתרחק מכל מה שנחשב בעיניי תרבות גרמנית, מכיוון שהתרבות הגרמנית היתה שייכת לדור של הורינו, והורינו הרי באו משם, מהתקופה השחורה ההיא.

כבת של דור שאחרי הנאציזם, אני יכולה להגיד שניסינו בכל כוחנו לא להיות כמו הורינו, ואולי משום כך סירבנו להתבגר. אני מכירה הרבה מאוד אנשים בגילי שנראים צעירים יותר. לא רצינו לגדול, לא רצינו להיות דומים להורים שלנו. לגדול כדור של אחרי הנאציזם פירושו היה להרגיש שאתה בא ממקום מכוער.

אף פעם לא התייחסתי לגרמניה כמו אל מקום שאני גאה בו. כן, זו תחושתי לגבי גרמניה, אני לא גאה בארצי. כיום זה איכשהו פוחת, אבל רק כעת אני מרגישה שדברים עוברים על גרמניה, וגם עליי. כעת אני אוהבת להקשיב לשפה הגרמנית יותר מקודם. תמיד חשבתי ששפות אחרות

נשמעות טוב יותר מגרמנית. עד היום אני נושאת על גבי את חרפת הדור של הוריי.

● בשעשית את „מאהביה של מריה בראון" את „לילי מרלין" ואת „אהבה בגרמניה" חשבת שמה שמתרחש בסרטים האלה קרה, בעצם, להוריך?

כל הזמן. אבל לא רק זה: דמיינתי לעצמי איך הייתי אני מתנהגת בנסיבות הזן — האם הייתי פוחדת, או שהייתי מגלה אומץ־לב ונשארת נאמנה לעצמי? האם היה לי הכוח להצטרף לתנועת־ההתנגדות, שהיתה קיימת בגרמניה, ולסכן את חיי?

„אני מרגישה שאילו הייתי סתם בחורה גרמניה, הייתם קודם כל מביאים בחשבון שאני באה מגרמניה, ואולי לא הייתם נחמדים אלי"

כשגרתי במינכן, התגוררה באותה בית אשה, שבעלה היה חבר בתנועת־ההתנגדות. הוא נתלה בשל כך. היא היתה מדברת על זה המון, ואני הייתי שואלת את עצמי, האם הייתי אני מוכנה שיתלו אותי. כמה פעמים חשבתי איזו בת־מזל אני שלא הייתי צריכה להיות במצב שבו אסכן את חיי כדי לעמוד מאחורי דברים שאני מאמינה בהם.

● במה את מאמינה היום?

אני מאמינה בירוקים. הייתי מאושרת כשהם עלו בשמי הפוליטיקה. לדעתי, זה הדבר הטוב ביותר בתחום הפוליטיקה. שמעתי שהם היו מאוד לא פופולאריים בישראל.

● מה דעתך על כך שהירוקים לא התקבלו פה יפה?

אני חושבת שהם עשו שגיאה. הם באו לכאן אחרי ביקור בצד הפלסטיני של המיתרס. גם אני, כשהייתי בביירות, ראיתי את הצד ההוא, אבל הבנתי שיש פן נוסף לבעיה. אם כי נדהמתי לגלות, שרווקה לכם, הישראלים, בתור עם שסבל כל־כך הרבה, אין די רגישות לסיבלם של האחרים.

הירוקים באו לישראל ולא שיתפו פעולה עם העיתונות. לא היו די פתוחים, גילו שחצנות ויוהרה, הם נגזפו על כך בגרמניה, גם על־ידי אמצעי־התקשורת וגם על־ידי חבריהם במיפלגה. אני חושבת שהם עשו עבודה גרועה, ולא העבירו לכם היטב את המסר של הירוקים — שהוא נכון ונקי. אני באמת מצטערת על זה, אני חושבת שהירוקים ניערו את הצעירים בגרמניה.

● ניערו את הצעירים באיזה מובן?

הדור שלנו היה שקוע כולו ברוקנרול. הוא פחד לשיר שירי־עם גרמניים, שנשמעו קרתניים וקיטשיים. כי לא רצה להזדהות עם ההורים. התרבות הגרמנית היתה עבורנו דבר שלא חשנו כלפיו אהבה. התרבות הזאת פירושו היה להיות כמו הוריך, והוריך כאמור חיו אז, בתקופת הנאצים, ומי רצה את זה?

ואז באו הירוקים. הנוער התחיל לגלות יותר עניין בנעשה בגרמניה. זה חיובי, מכיוון שהאדישות והניכור לא היו מובילים, לדעתי, לשום מקום.

■ ■ ■

● ראית בוודאי סרטים דוקומנטריים מהתקופה הנאצית.

כן, בוודאי.

● מה היתה תגובתך כשראית את בני עמך, המאוסקים, יצאים מגידרם למראה או למישמע היטלר?

לא הבנתי למה אנשים נכנסו לטראנס, בעיניי, היטלר נראה מגוחך. לראות את כל האנשים האלה — פראו מולר והר שילר, שהכרתי מהמכולת, מבית־הספר, מכל מקום — גרמנים המריעים כך להיטלר, כל זה גרם לי להרגיש שהם מטומטמים. לא הבנתי, באמת לא הבנתי מה קרה להם.

● מזדע, לדעתך, לא אהבו בגרמניה את הסרט „אהבה בגרמניה"?

אמרו המישחק היה גרוע. מעבר לזה, העניין הוא עדין. בגרמניה לא רוצים לראות סרטים על התקופה ההיא. זה יותר מדי בשביל הגרמנים. אחרי המילחמה עברו לפחות עשר שנים עד שהסירו את הטאבו על סרטים שעסקו בתקופה. כשהקרינו בגרמניה את הסידרה שואה. היא נכנסה לחדר־השינה של כל אחד. אי־אפשר היה לגרש אותה החוצה. הסידרה הזו היתה בנויה בסיגנון של אופרת־סבון, ואנשים התפתו לצפות בה. ואז פיתאום, כל העניין הפך לאירוע. בטלוויזיה הוקרנו שיחות על העניין, כל האומה ריברה על זה. אחר־כך שטף גל של סרטים דוקומנטריים, ואחר־כך סירטי פסבינדר ותוף הפח. בנושא התחילו לטפל בני הדור שאחרי, שניסו לשים את עצמם בנעלי ההורים.

● איך הרגיש הדור הזה בנעלי הוריו, איך הרגשת את?

הרגשתי שאם אני צריכה ללכת על קצות־האצבעות כשאני נוגעת בנושא הזה, זה כאילו שאני מנסה להעלים משהו, שזה מצב לא נורמלי.

■ ■ ■

● נעבור, ברשותך, לנושא שונה לחלוטין. בזמן צילומי הסרט של קרלו פררי, התפרסם בכל עיתוני אירופה סיפור סנסציוני, שקשר אותך למריבה סוערת עם השחקנית השניה של הסרט, אורנלה מוטי.

זה הכל בולשיט, שבושל על־ידי עיתונאים. הם התאהבו ברעיון ששתי שחקניות שונאות האחת את השניה. יש קינאה בין שחקניות, בטח שיש. אבל זה לא משהו שלא מתגברים עליו. צריך לטפל בזה. בסך הכל, אנחנו בני־אדם. כמובן, שכשמגיעים לסט בהתחלה היחסים הם קרירים. לקראת סוף הסרט אהבנו מאוד זו את זו. כשאני צריכה לשחק טיפוס מסויים, אני מנסה לעבוד על ריגשותיי, כדי להפיק את זה מאיזה מקום.

● ובאמת, בסרט הזה הייתן אמורות להיות נאהבות.

ואיך יתכן שנהיה נאהבות, כשאנחנו שונאות האחת את השניה?

● לא סחדת לקבל על עצמך תסקיד של אשה המתאהבת באשה?

לא, למה שאפחד?

● בגלל השמועות.

אני יודעת שהיו שמועות. זה לא חדש לי. אבל אני לא יכולה לפחוד משמועות. אני מעדיפה להיות פרובוקטיבית. אם אנהג תמיד כפי שמצפים ממני, על מה אנשים ידברו, איך הם יפיצו שמועות? ידעתי שאנשים ידברו, שיגידו שאני אוהבת נשים.

● זה הטריד אותך כשאמרו שאת אוהבת נשים?

אני תמיד מרגישה חשופה. אבל כשאני מסכימה לקבל תפקיד, אני צריכה ללכת איתו. אני רגילה לסרטים פרובוקטיביים, לתפקידים פרובוקטיביים. אף אחד לא היה יותר פרובוקטיבי מפאסבינדר.

● את מתגעגעת לפאסבינדר?

כן, מאוד. לכן אני תמיד צריכה לעבוד בבמ־רים השייכים לתרבות האנדרגראונד. אני לא מסוגלת להתיישר עם הקו. מעולם לא הייתי כדבר אחד יותר מדי זמן, מעולם לא עשיתי עבודה כל־כך מסחרית כמו העבודה הזאת על הסידרה האמריקאית.

● אז מדוע הסכמת להשתתף בסידרה הזו?

מכיוון שזה נותן לי ביטחון עם כסף, וזה בסדר. זה לא אומר שאני צריכה להיתקע בתחום הזה. זה לא האלמנט שלי.

הדבר הבא שאני הולכת לעשות הוא סירטו הראשון של בימאי אלמוני. זה יהיה סרט שקשור למסורת סרטי הפנטזיה, אני אשחק אשה ההופכת לשלושה ממדים, באמצעות האלקטרוניקה. כש־אני עושה סרט אחר שמכניס — אני יכולה להר־שות לעצמי סרט בלי כסף.

● למעשה, את מוברת לנו היטב מסרטייך, אך דומה שחייך הסרטיים לוטים בערפל.

אני גרה בפאריס, מפני שאני מאוהבת בגבר צרפתי. אין לי ילדים, ואני כבר לא ילדה, לכן אני חושבת כעת בשיא הרצינות ובאופן מתמיד על ילדים.

אני מתגוררת כבר שנתיים בפאריס, ובמשך הזמן הזה עברתי בשביל איטליה, וגם קצת בשביל צרפת. אני שמחה כעת לעשות את הסרט הזה, עם הבימאי המתחיל. בפאריס הייתי רוצה להשתלב בתעשיית הסרטים הצרפתית, למרות שהצרפתים מציעים בעיקר סירטי־פעולה, שזה לא התחום שלי.

● בסרטים שלך את מקרינה ריחוק ומידה של ניכור. במציאות את הרבה יותר חמה ונעימה.

במציאות אני הרבה יותר רכה.

● זה לא הזסף אותך לסגיעה?

מאוד, אבל אני לא רוצה להיות קשה. כשאת קשה, את מפסידה רגשות, ואני מעדיפה להיות מוזרה ולפעמים מגוחכת, מאשר קרה וסגורה.

בוודאי שאני פגיעה. זה המחיר שאני צריכה לשלם. אבל אני מוכנה לשלם אותו. אני מעדיפה להיות אשה רכה. את יודעת שמים רכים שוחקים אפילו אבן?

● יש הרגשה, שאת מנצלת את ביקורך כאן כדי לטהר את עצמך מריגשות־אשמה על היותך חלק מהעם הגרמני.

יש לי תחושת־אשמה, למרות שאני יודעת שאני לא אשמה. יכול להיות שזה מה שאני מקרינה. אבל זה צריך להיות מביך גם עבורכם. לא רק עבורי.

שיגולה בעת הראיון
„הייתי רוצה להיות מורה..."

שיגולה ואיבל הופרט ב„סיפורה של סיארה"
„הפיצו עלינו שמועות..."

נצר מישפחת האצולה מרחובות זכה בצל"ש, היה אגרה בשריון, הצליח בכל והתאבר כאשר לקה במחלה

גיא לא רצה להיות חולה

גיא אמר לרותי שהוא הולך למישרד לשעה. זה היה ביום השבת בצהריים.

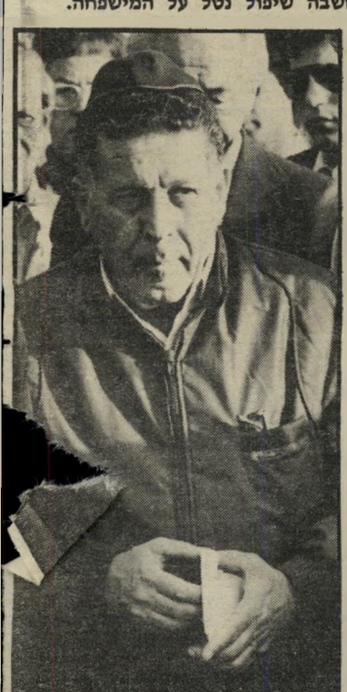
הפרידה מרותי ומהילדים, אלי (13) וסתיו (15), לא היתה מיוחדת. הוא פשוט אמר שלום והלך למישרד.

רותי לא דאגה. היא לא חשה בשום אווירה או במצב־רוח יוצא דופן אצל גיא. היא ידעה שבעוד שעה בדיוק יחזור גיא הביתה. ואם לא יחזור, כך היתה בטוחה, יטלפן לומר לה שהוא מאחר. כך נהג תמיד. מעולם לא נעלם, מעולם לא אחר מבלי להודיע, תמיד שיתף אותה בכל מעשיו.

אבל גיא לא חזר הביתה כעבור שעה. גם לא טילפן.

רותי הביטה בשעון. הוא כבר איחר בחמש דקות. היא כבר ידעה מייד שמשהו לא בסדר, שמשהו קרה. רותי לא המתינה עוד וטילפנה מייד למישרד. מהעבר השני של הקו לא היתה תשובה.

האלמנה והבן רותי, האשה היפהפיה שנבחרה בזמנו כמלכת הצעדה של ירושלים, היא בתו של פרופסור טולצ'ינ־סקי, לשעבר מנתח בתל־השומר. גיא השאיר לה ולילדיו שני מיכתבים שבהם הסביר כי אינו יכול לשאת את המחשבה שיפול נטל על המישפחה.

רותי לא היססה וטילפנה לאפי ארזי, חברו הטוב ביותר של גיא. היא סיפרה לו שגיא מאחר וביקשה אותו לגשת למישרד ולברר מה קרה.

הדלת של מישרדו בבית החרושת לתרופות טבע שם עבר, היתה פתוחה. גיא היה מוטל ללא רוח חיים. הוא ירה בעצמו כדור ומת מייד.

גיא השאיר אחריו שני מיכתבים. במיכתב לילדיו סיפר להם שהוא מרגיש כי המחלה גוברת עליו. הוא אמר שאינו יכול לעמוד בפני המחשבה שיהיה לנטל על המישפחה והסובבים אותו. הוא, שהיה רגיל לשירות, לא יכול להיות לנטל.

שקספיר בטנק

כזה היה גיא. מעולם לא היה נטל על איש. הוא בן למישפחת יעקבזון, מישפחת פרדסנים מוותיקי הארץ. אביו, יוסף, היה מראשוני מישרד־הביטחון, ובמילחמת העצמאות היה עוזרו של דויד בן־גוריון.

„אם יש מישהו המסמל את ארץ ישראל היפה, האמיתית והפטריוטית, זה היה גיא יעקבזון," אמרו חבריו הרבים, שבאו ללוותו בדרכו האחרונה. אלה שומרים עד היום כל מיכתב וכל פיסת נייר שכתב. „אלה הן פואימות של שקספיר," הם אומרים.

גיא נולד לתוך אירי־אלים, וכשגדל

מוצא הגופה רותי, האלמנה, עם הבן אלי, נתמכים על־ידי חברו של גיא, אפי ארזי, אשר מצא את גופתו של חברו. משמאל: האח הבוגר, רם יעקבזון. גיא, שזכה באות־המופת במילחמת־ששת־הימים, חזר לצבא אחרי מילחמת יום הכיפורים, כדי לעזור בשיקומו.

טליק היה חברו לנשק. הוא הספיד את גיא יעקבזון בהלוויה שנערכה ביום השני.

התחיל להגשים אותם בעצמו. הוא היה אחד מגיבורי חיל־השיריון וקיבל את אות־המופת.

„ביום ה־7 ביוני 1967, בביר־לחפן, בקרב עם טנקי אוייב, נפגע הטנק של סרן גיא יעקבזון מיספר פעמים. הוא החליף טנק והמשיך לפקד ולכוון את אש הטנקים של פלוגתו עד גמר הקרב. לאחר קרב זה ניהל קרב עם טנקי אוייב בג'בל־ליבני והשמיד 18 טנקים. בהמשך הלחימה, בקרב על מעברי־המיתלה, השתתף סרן גיא יעקבזון בחסימה נגד גייסות האוייב הנסוגים, חסם גישת האוייב לפיתחם והשמיד את טנקי־האוייב." כך נכתב על גיא כשקיבל את אות המופת.

במילחמת יום־הכיפורים השתתף בקרבות הבלימה ברמת־הגולן ונפצע פעמיים. אחרי המילחמה החליט, ביחד עם כמה קצינים אחרים של חיל־השיריון, לחזור לשירות־קבע בצה"ל.

שימעון פרס היה אז שר־הביטחון. הוא גילה את כישוריו של הקצין המעולה ועודד אותו להמשיך בקאריירה צבאית. אולם אחרי כמה שנים, כשהוא ברדרגת אלוף־מישנה, החליט גיא לעזוב את הצבא ולחזור לחיים האזרחיים. הוא עבד תקופה מסויימת במישרד־הביטחון, ואז נסע לארצות־הברית.

הוא היה ידוע כחובב־טבע מושבע. הוא היה חבר בחברה להגנת הטבע, וכל חופשה או שעות־הפנאי שהיו לו ניצל לטיולים ברגל. הוא אהב לגלוש בגלשן־רוח, גם כשהים היה סוער מאוד, ונהג לרוץ בכל יום שלושה קילומטרים.

נראה היה שהוא חוזר לכושר, והמחלה כאילן נשכחה. הוא לא סיפר לחבריו על מחלתו, והעדיף לשמור אותה בסוד. רק רותי, אשתו, שהיתה גם חברתו הטובה ביותר, ידעה את האמת.

רותי, בתו של המנתח פרופסור בוריס טולצ'ינסקי, הכירה את גיא לפני 25 שנה. האשה הצעירה והיפה, נבחרה אז כמלכת צעדת ארבעת הימים.

רותי וגיא היו זוג חלוצים אמיתיים. למרות ששניהם באו ממישפחות אמידות, היו חייהם צנועים, אפילו ספרטאניים. ב־1970 החליטו להדרים לערד, כדי לגור בה ולקדם את התע־שיה בעיר הקטנה והרחוקה.

בביתם ניצבים עד היום הרהיטים שקנו כשהתחתנו לפני שנים רבות. עד לפני שנה התכסו בשמיכות צמר, כמו בצבא. גיא היה עושה הכל בבית. מעולם לא קרא לאיש־מיקצוע, הוא היה מתקן בעצמו את כל הדרוש תיקון.

הבילוי הכי מפואר שהירשה לעצמו היה אכילת חומוס אצל רחמו, בשוק

ידידו של בן־גורין

אביו של גיא, יוסף יעקבזון, ממישפחת חלוצים בפרדסנות, היה ידידו האישי ועוזרו של ראש הממשלה הראשון דויד בן־גוריון. בשנים הראשונות למדינה הוא פנה לעבוד בתעשיה, כשראש הממשלה ביקש את עזרתם של מתנדבים.

ציורים של לאה ניקל, ציירת ישרא־לית, ושל נחום גוטמן, וציורים אלה הם הדברים היחידים המקשטים את ביתו הצנוע ברמת־חן.

כשהיו מזמינים אותו למסיבה היה אומר: „אני אביא איתי את החבר שלי." „החבר שלו", להפתעת הנוכחים, היתה רותי, אשתו, שאותה אהב מכל.

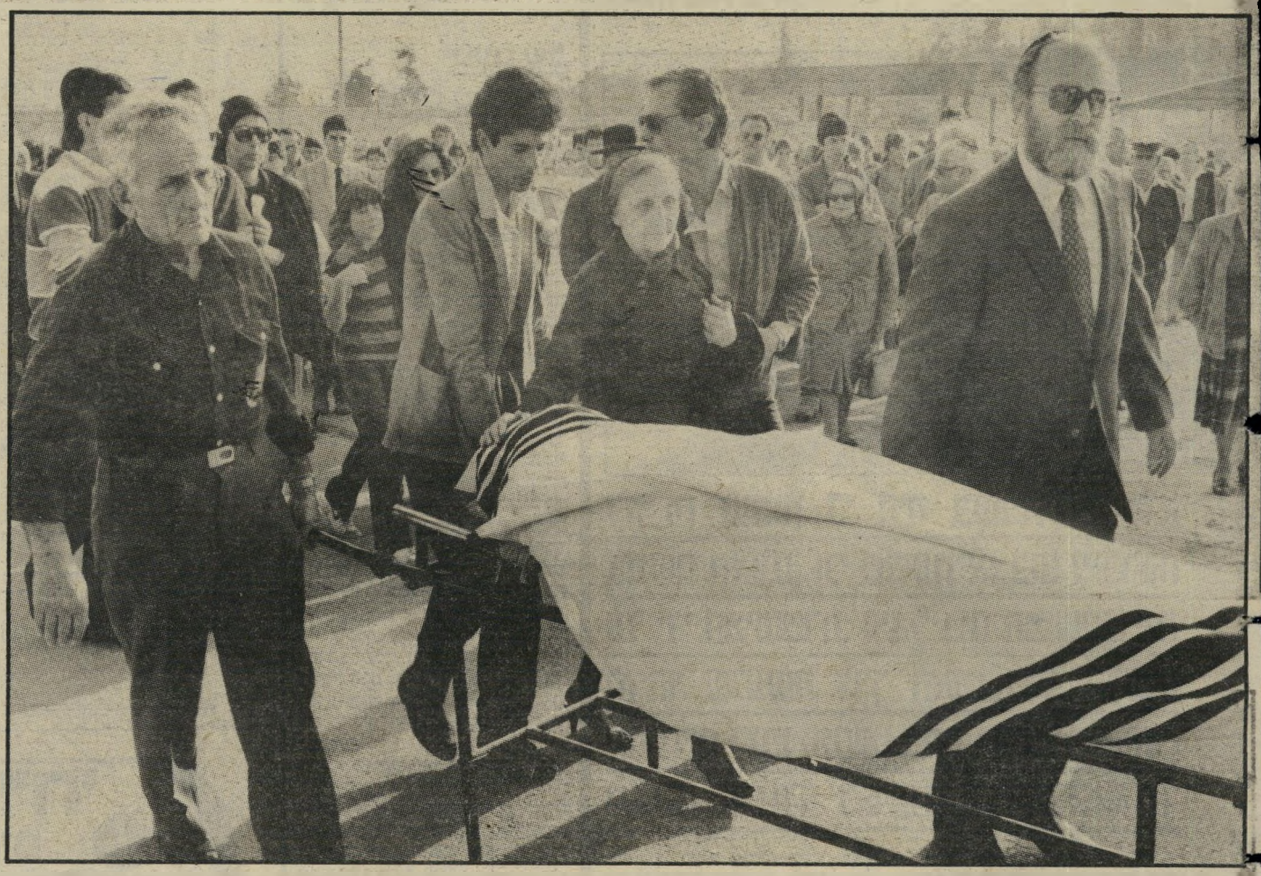
„הוא היה איש־מישפחה ארוך," מספר עליו ארזי, חברו הטוב. „בכל יום שישי בערב היתה כל המישפחה הולכת להדליק נרות אצל ההורים של רותי, ובכל שבת בצהריים היו נוסעים לרחובות, להורים של גיא. בקיץ, כשהיה חם, הם היו נוסעים להתרחץ בחוף פלמחים — אבל אף פעם לא במקום ללכת להורים, תמיד לפני או אחרי שהיו מבקרים את ההורים."

לפני כמה חודשים רזה גיא והרגיש שיותר ויותר קשה לו בפעילויותיו הס־פורטיביות. הוא הבין שהמחלה הממ־ארת תוזרת אליו שוב. הוא ידע שלא יעבור זמן רב והוא יהיה מוגבל בתנועותיו, ויפול כנטל על בני מישפחתו שאהב. המחשבה המטרידה לא הניחה לו. פרט לרותי ולכמה חברים קרובים ביותר, לא ידע איש על המחלה שתקפה אותו. רובם גילו זאת רק אחרי מותו המוזעז.

המיכתב השני שהשאיר גיא אחריו היה לרותי — אשתו והחבר שלו — שבו הודה לה על 25 שנה שהיו ביחד.

שולמית יריב ■

אמא מלטפת את הגופה

היה זה מחזה קורע־לב כשליוותה האם את בנה, בדרכו האחרונה. היא לא חדלה ללטף את הגופה. האב נתמך על־ידי כלתו, מלכת היופי רנה יעקובסון, הנשואה לרם, הבן הבכור. בין באי ההלווייה היה גם שימעון פרס (בתצלום, למטה), שהספיד את גיא: „נכרת איש הדר אמיתי. צעיר מופלא, מבניה הנעלים של המדינה."

שם, לפני ארבע שנים, התגלו אצלו סימנים ראשונים של מחלה ממארת, מחלה הפוגעת בחילוף חומרים תקין בגוף. שם, בשיקאגו, קיבל טיפול רפואי וחזר לארץ. אז נראה היה שנרפא ממחלתו.

אפי ארזי, המנכ"ל הצעיר והנמרץ של סאיטקס, הכיר אותו בארצות־הברית. הם התערבו ביניהם ברשותו של מי יש יותר ספרים של דמון ראניון. גיא, כמובן, זכה בהתערבות. הוא היה ידוע כחובב ספרים רציני, במיוחד ספרים של ראניון. הסתבר, שהוא מחזיק את האוסף הגדול ביותר של ספריו של ראניון הקיים בארץ.

כשחזר לארץ, אחרי הניתוח וסידרת התרופות והטיפולים שקיבל בארצות־הברית, המשיך בכל פעילויותיו הרגי־לות. ואלה לא היו פעולות רגילות של כל אחר.

מחנה־יהודה בירושלים, גלידה אמרי־קאית בתל־אביב. בקיץ היה אוכל אבטיח ערב־ערב.

חבר בשם רותי

הוא היה תמיד שקט ורגוע. כשהיה הולך לטיולים של החברה להגנת הטבע, דבר שעשה לעיתים מזומנות ביחד עם המישפחה, היה בא לטיול כשהוא מוכן, עם כל המפות, וידע תמיד את ההיסטוריה והגיאוגרפיה של כל איזור ואיזור. הוא עשה כל דבר ביסודיות, עד הסוף, ותמיד בצניעות מדהימה. אכסניית נוער פשוטה, או בית ספר־שדה, היו עדיפים בעיניו על מלון של חמישה כוכבים.

הפינוק היחידי שהירשה לעצמו היה קניית ציורים. הוא אהב מאוד

למה אוטרון?

★ **המחיר** — **אתה לא משלם פער תיווך ולכן לא תמצא במחיר כזה שום חייגן שהוא גם אמין, גם יעיל וגם במבצע** ★ **החייגן מתחבר לכל טלפון, מערכת רב קווית ומרכזיה** ★ הפעלה קלה, פשוטה-ונוחה, ע"י לחיצה אחת החיוג מתבצע אוטומטית ואתה משיג המנוי המבוקש, כולל חיוג בינלאומי ישיר ★ ליבו של האוטרון הוא מיקרו מחשב והוא משמש גם **כשעון וכמחשב** משרדי רגיל ★ 20 זכרונות + "נודניק".

★ **תצוגה** דיגיטלית של המספר בעת החיוג.

★ מאושר ע"י משרד התקשורת ★ שרות. לא תזדקק.

והיה אם... גם בשטח הזה אנו הטובים ביותר בארץ.

ניתן להשיג במסגרת המבצע:

• חייגן עם אפשרות לדיבור חופשי ללא הרמת שפופרת

• תוספת שפורפרת מיוחדת • התקנה בכל רחבי הארץ.

■ **יש לך אבא טוב, 22 שנות מוניטין: ר.א.פ בע"מ רח' גרוזנברג 18 ת"א טל' 664555.**

נקודות מכירה ושרות:

ת"א/ר"ג - ר.א.פ גרוזנברג 18 664555. **"טלפון-סנטר"** קינג ג'ורג' 47, 293023. **אינטרפון** ר"ג נגבה 10, 748034. **"פונטייפ"** אבן-גבירול 163, 447706. **"טלפון 107"** חשמונאים 107, 269549. **"טל-קווית"** אבן-גבירול 94, 230971. **"אלפא-פון"** ריינס 23, 238238. **גולן תקשורת** טל' 772762. **גל מערכות** הרברט סמואל 20, 660718. **"ש.ב תקשורת" ב"ב** פרל 7, 707312. **פתח-תקוה - "אנטל"** איכילוב 4, 916192. **רחובות - וקס יעקב** 08-470330. **חיפה והצפון - "אלפא-פון"** נתיב חן 1, 228971. **"אינטרפון"** מבזנר 40/א, 667253. **"אורגל"** ביאליק 15, 670365. **ירושלים והדרום - מערכות תקשורת** פרג 1, 248666 ובחנות, בית כלל טל' 243535.

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

בע"מ

מומחים לחדברת תיקנים (ניוקים), תוקעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 48/75

שפירה על בריאותך ורכושך

ז'קלין ליכטנשטיין, מישל מרסיה ושוקי עברו מסלון "ביוטי פאלאס" לסלון

גאלרי מריוס

רח' ריינס 29 ת"א, טל. 225952

ומקבלים את לקוחותיהם במקום

איך לגדל גאון

(המשך מעמוד 19)

ילה. אני נהנית מדברים שהוא לא נהנה מהם, כמו לשמוע מוסיקה קלה. תחומי־ההתעניינות שלי שונים.

„אני לא אוהבת פירסום כמותו. אפשר להגיד שהוא חי מזה, לפעמים.

„אני מקבלת אותו כמו שהוא, אך לפעמים זה מעצבן. למשל, אם הוא אומר משהו בעיתונים, אז באים אליי בטענות, כאילו אני אשמה שיש לי אח שאומר כאלה דברים.

„בבסיס שלי, בחיל־האוויר זה הכי גרוע. הולכים אחריי חיילים, מחייכים חיוך כזה רבילי, ולא אומרים כלום.

„מה אני רוצה לעשות בעתיד? מתכנת להישאר בצבא, בתור קצינה, ולחתום קבע.

„תמיד הייתי אחות של שמואל. תמיד סבלתי מהמורים שלו, שכעסו עליו והוציאו עליי את כל הכאסה. להיות אחריו זה לא הכי־נעים.

„בטח שהעיתונות, שבנתה אותו, יכולה גם להרוס אותו. הוא בן־אדם שקל מאוד לתעב, וברגע שיתחילו לשנוא אותו, זה לא יהיה נעים.

„יש לי דוגמות מהבסיס. כאלה שקראו את הכתבות עליו, ואמרו שהוא משוגע. אלה שאמרו את זה הם קצינים, עם איי־קיו גבוה גם כן. הוא מחוסן מכל זה, אני יותר פגיעה ממנו."

טעם של חיים מתוקים

דוריו של שמואל כמעט שאינם יוצאים לבידור. „הילדים תמיד היו הדבר החשוב שלנו," הם אומרים בצוותא. סירטי־קולנוע היו נחלת המישפחה בעידן שלפני הטלוויזיה. שמואל לא ויתר מעולם על ההצטר־פות להוריו, כשהלכו לחזות בסרט. „היום יש בטלוויזיה מספיק סרטים," לדעתם.

בניגוד להם מבלה שמואל את ערביו בפגישות „עיסקיות", מאז שסיים את הג'וב במרומי ממלכתו הפינאנסית של ניסים גאון. על השידוך החדש שלו עם המיסעדן הוותיק אלי רונן, שעסקיו לא הצטמצמו תמיד בעיסקי מיסעדות, ושמו עלה לכותרות לא פעם בגלל הסתבכויות שונות עם המישטרה ושילטונות־המס, אומרת מלכה: „אלי הוא אדם מאוד נחמד, והבעיות שלו זה לא עניין שלי. היתה לי פעם שכנה, שעסקה במיקצוע העתיק, אך כשכנה היתה נהדרת. אז מה איכפת לי מה היא עושה בזמן החופשי שלה? כי זה לא פגע! שמואל מספיק חכם כדי שלא ינצלו אותו. אלי נתן לו יותר מאבא. שמואל היה בביתו כמו בן־בית. ליותר מזה אני לא יכולה לצפות!"

ומה הן הציפיות של הגאון התורן של אמצעי־התיקשורת בארץ? „אני רוצה להיות מדען, זה חלום־העתיד שלי. מה שאני מנסה לעשות היום זה נסיון לדחות את הקץ. לא להתמודד עם הבעיה הזאת עכשיו.

„למה? לא מפני שזו בעיה גדולה מדי. זוהי מחוייבות לכל החיים.

„אולי הייתי רוצה להיות קצת לפני זה, לא בטוח. אלמלא הגעתי לפיר־סומים, הייתי בטח מגיע לאוניברסיטת תל־אביב. יש לי שם המון קשרים. הפקולטה לפיסיקה שם מצויינת. בטח שיש פקולטות טובות גם באמריקה ובאנגליה, אבל עד כמה שאני מכיר את עצמי, לא הייתי מעז לצאת את גבולות הארץ. בטח לא כדי להשיג תוארים. הייתי לומד פה. יש פה, באקדמיה הישראלית, כל מה שאתה יכול להעלות על דעתך. עם כולם עברתי, ואת כולם אני מכיר היכרות אינטימית. עכשיו, אחרי שעשיתי תפנית כזאת בחיי, גם אני לא מאמין שיגיע היום ואחזור לעולם הרציני. כיום זה נשאר בגדר חלום, והפך לאט־לאט לאשליה."

הגאון הצעיר טעם את טעמם של החיים המתוקים, וקשה לו בשלב זה לוותר עליהם, אם בכלל.

דינה ונון־לקס■

האשם נתפס בגלל טביעות אצבעותיו על השידה, וזוהה לפי שיטה מקורית

האנס שנתפס

ב**חודש ספטמבר האחרון** חזרה רווית (שם בדוי. השם האמיתי נאסר לפירסום) בת ה־12 הביתה, מבית־הספר, בשעת־הצהריים. אותה ואמר לה: „שנינו יהודים, אין לי נשק ואני לא שודד. אם הייתי שודד, היית צריכה לפחד, כי שודדים חותכים את הראש ושמים אותו בביוב!"

למרות שטען כי היה בשפת־הים ולא במקום האונס, וכי טביעת־אצבעו פוברקה על־ידי המישטרה, קיבל בית־המישפט את הזיהוי שנעשה דרך האמבולנס, הרשיע את חיים כנפו (מסומן בחץ במיסדר־הזיהוי) ושלח אותו לעשר שנות־מאסר

אמה של רווית עובדת, והיא חוזרת הביתה בערך בשעה 3. רווית ראתה בחדר־המדרגות גבר זר, ששאל אותה היכן המעלית. אחר־כך שאל לשמה. לא עלתה לדירתה, אלא המשיכה לשוחח כמה דקות עם חברה, עד שהיה נדמה לה כי חדר־המדרגות ריק, והאדם שהיה שם הלך לדרכו.

רווית עלתה לדירתה והחלה מכינה לעצמה את ארוחת־הצהריים. לפתע נשמע צילצול בדלת. אותו גבר שר־אתה בחדר־המדרגות ביקש ממנה כוס־מים.

ליבה של הילדה לא הניח לה לה־שיב ריקם אדם המבקש כוס־מים. היא הלכה למיטבח, אולם כאשר חזרה ראתה, כי הזר נכנס אחריה וסגר את הדלת. הוא התיישב במיטבח ושאל מתי צריכה אמה לחזור. רווית אמרה, כי האם תחזור בכל רגע, אך הדבר לא הפריע לזר.

הוא סיפר לה, כי בא לבית כדי לעשות שפריץ ברירתו של אחד השכ־נים. הילדה נכנסה לחדרה. היא החלה לבקש ממנו שיילך ויניח לה, כי היא צריכה לעשות שיעורים. אבל הוא תפס את הגבר החל מלטף את הילדה וביקש ממנה לנשק אותו. היא צעקה והוא הכניס אותה לחדרה והפעיל את הטייפ, כדי להשתיק את צעקותיה. הוא אילץ אותה לשכב על מיטתה ואמר לה, כי אם לא תפסיק לצעוק, יהרוג אותה. כאשר המשיכה להתייפח, טילטל את ראשה בכוח. הוא הסיר את מיכנסיו והכריח גם אותה להסיר את מיכנסיה ותחתוניה. כאשר ניסה לאונסה, הדבר לא עלה בידו. לכן עשה בה מעשה־סדום.

„זה כאב. צעקתי: איי! הוא נשאר קצת זמן, ואחר־כך הוא שטף עצמו בכיור," סיפרה הילדה המבוהלת לאחר מכן לחוקרת הנוער.

כאשר סיים את הרחצה ביקש הגבר מרווית שתשמור את הענין בסוד ויצא. רווית התרחצה, כיבסה את תחתוניה, ואז אזרה אומץ לטלפן לאמה. קולה של הילדה היה כל־כך מבוהל, שהאם לא שאלה כל שאלות ומיהרה הביתה. היא פתחה את הדלת ושאלה: „מה קרה, רווית?" „אנסו אותי," אמרה הילדה ולא רצתה להוסיף אפילו מילה אחת. האם המזועזעת

זיהוי מחלון האמבולנס

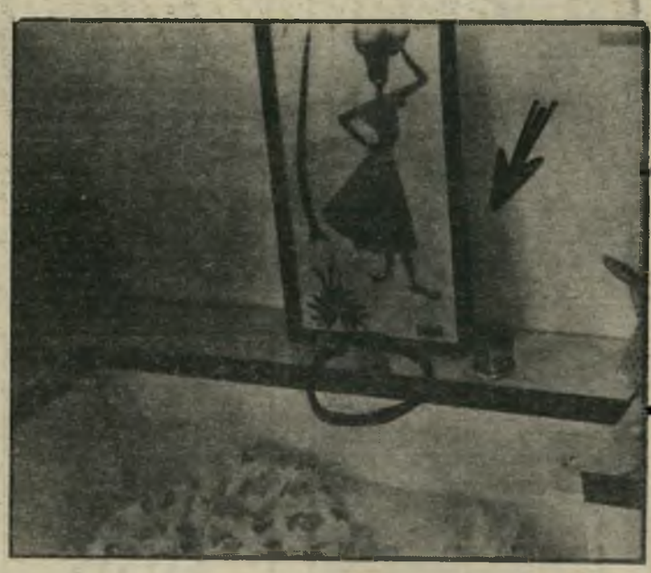
כדי למנוע פגיעה ריגשית נוספת בנאנסת הקטינה, מראשון־לציון, יעצה חוקרת־הנוער, אהובה פרידן (משמאל) לערוך את מיסדר־הזיהוי בדרך מיוחדת: הילדה (מימין) ישבה באמבולנס בעל חלון חד־סיטרי, שדרכו היא הציצה בשורת האנשים במיסדר, מבלי שאלה יכלו לראות אותה, ואז הצביעה על האיש שתקף אותה ואמרה, רועדת: „אני חושבת שזה הוא!" האנס הוא הרביעי מימין במיסדר־הזיהוי והוא מוסתר על־ידי מסגרת החלון.

טילפנה למגן־דויד אדום, והם אשר הזעיקו את המישטרה.

מוכר למישטרה

בישטרת ראשון־לציון הקדישה מאמץ רב לאיתורו של האנס. אחרי שחוקרת־נוער הצליחה לדובב את רווית, שהיא ילדה נאיבית ומכונסת בעצמה, לקחו המומחים טביעת־אצבע מחדרה של רווית. הם התעכבו בעיקר בחקירת־האונס. אחד מהם נזכר, כי כאשר עבר במיקרה באותו יום ברחוב שבו גרה רווית, הבחין בגבר שתאם את תיאורה של הילדה. הוא זיהה את הגבר כחיים כנפו, עבריין המוכר למישטרה. ואומנם, כבר באותו ערב עצרו השוטרים את כנפו בביתו.

מהרגע שבו נעצר, הכחיש כנפו כל קשר לאונס. הוא טען בתוקף, כי באותו בוקר נסע במונית מרצדס לבנה לשפת־הים ובילה שם את כל שעות הבוקר והצהריים. הוא הביא עד שראה אותו משוטט באותו בוקר על החוף.

לא משולחן התחנה

אך זה לא היה סוף תלאותיה של הילדה. היא נשלחה לבדיקה גינקולוגית, כדי לברר אם נגרם לה נזק. הרופא גילה כי נותרו שיפשופים בגופה.

הדבר שהוציא כל ספק מליבם של אנשי־המישטרה היה זיהויה של טביעת כף־היד. הקצינה הממונה על טביעות־אצבע בתחנת ראשון־לציון שמה לב לדמיון של טביעת־הכף, שנמצאה על השידה בחדרה של הילדה, לטביעת־יד ישנה של כנפו שנמצאה בארכיון־המישטרה. הזיהוי שבא מירושלים היה מוחלט, טביעת כף־היד היתה זהה לזו של כנפו.

בדרך־כלל נכנעים נאשמים למראה ראיה של טביעת־אצבע ומודים באשר הוא גם הכחיש כי היה אי־פעם ברחוב שבו מתגוררת הילדה.

כדי לאמת את זיהויו של כנפו, היה על המישטרה לעשות גם מיסדר זיהוי חי, שבו תראה הילדה את האנס עין בעין ותזהה אותו בביטחון. אולם חוקרת־הנוער, אהובה פרידן, התנגדה בכל תוקף למיסדר־זיהוי כזה. היא אמרה כי הילדה, שהיא ביישנית ועדינה מאוד, נפגעה קשה על־ידי המעשה, וכל הפגשה נוספת עם האנס עלולה להעמיק את הטראומה ולגרום לה נזק חריף.

מאחר שהמישטרה היתה זקוקה לזיהוי חי, כדי להביאו לפני בית־המישפט, נמצאה דרך מיוחדת במינה כדי להשיג את הזיהוי ולא לפגוע ברווית. הדרך שהושגה, בעצתה של חוקרת־הנוער, היתה כזו: שורה של גברים וביניהם החשוד, הועמדה על המירפסת ליד תחנת־המישטרה. רווית, אמה וחוקרת־הנוער, יחד עם אנשי־מישטרה, נכנסו לאמבולנס שבחלונו זגוגית בלתי־שקופה, ולא ניתן לראות דרכה את היושבים בתוכו.

האמבולנס, שבתוכו רווית ומלווייה, הגיע למקום שבו עמדה שורת האנשים שחיכו לזיהוי ועצר לידם. רווית הציצה מבעד לחלון כשהיא מתוחה ורועדת. „אני חושבת שזה הוא," אמרה רווית והצביעה על כנפו.

על המקומות שבהם נגע האנס בעת שהותו בחדר. על השידה, ליד הטייפ שאותו הפעיל האנס, נמצאה טביעת־כף־יד ברורה למדי.

עוד באותו יום הביאו חוקרי־המישטרה לבית הילדה את אלבומי־המישטרה, שבהם נמצאות תמונות של עברייני־מין מכל הגילים. רווית עברה על התמונות אחת־אחת, ולבסוף הוציאה תמונה מתוך האלבום ואמרה: „זה נראה לי דומה מאוד." היא המשיכה לדפדף באלבום, כאשר היא חוזרת מדי פעם לתמונה הראשונה ומעיינת בה מחדש.

התמונה שהוציאה רווית היתה תמונתו של חיים כנפו בן ה־27.

בעוד החוקרים יושבים עם רווית בביתה, המשיכו אנשי־מישטרה אחרים במקומות שונים לחקור את כנפו. הוא הכחיש הכל, אך מה שהדאיג אותו היה שרווית זיהתה אותו. הוא ידע שאין לו שום דרך לערער על הזיהוי, ושהוא עומד בפני אישום חמור של אונס.

בשלב זה החל כנפו לשתף פעולה עם החוקרים. הוא הודה כי ביקר בבית־הילדה, אך טען כי נכנס לשם בטעות, כשחיפש את הדירה שבה גר חבר שלו. הוא הודה כי נגע בשידה, אך טען כי לא ידע שהילדה נמצאת בחדר. הוא הודה כי נגע בטייפ, אך טען כי לא ידע שהוא מפעיל את הטייפ.

כנפו הודה בכל, אך לא בדבר האונס. הוא טען כי הילדה הסכימה לקיים עמו יחסי־מין, ושהוא לא ידע שהיא קטינה. הוא הודה כי נגע בה, אך טען כי לא ידע שהיא בתולה.

בשלב זה הגיעו לבית־המישפט עורך־דינו של כנפו, עורך־הדין לודוויג פלס, ועורך־דין אחר, שהיה מקורב למישפחת־כנפו. פלס הביא את עדיו, קציני־המישטרה, מומחי טביעת־אצבע וחוקרת־הנוער. גם אמה של רווית עלתה לדוכן־העדים וסיפרה על בתה ועל תגובותיה לאונס. כנפו ואמו, נדרה, המשיכו לנענע בראשם במהלך העדויות הללו ולטעון, כי אלה עדויות־שקר. סניגורו של כנפו, עורך־הדין לב, אף טען כי המישטרה נטלה את טביעת כף־היד משולחן־החקירה במישטרה ולא מה־שידה בחדרה של רווית. הוא טען כי היתה זו ראיה מפוברקת.

בית־המישפט לא קיבל גירסה זו. גם לעדותו של עד־ההגנה שהביא כנפו, ואשר סיפר כי ראה אותו בבוקר בשפת־הים, לא האמינו השופטים. הם גם ציינו כי שוכנעו שבאף אחת מתחנות־המוניות בראשון אין מונית מרצדס לבנה, כמו זו שתיאר הנאשם.

„אין מקום לפקפק בעדות טכנאי־המישטרה באשר לטביעת־האצבע, ואין כל יסוד לטענה כי הטביעה נלקחה משולחן־החקירות במישטרה," קבעו השופטים פה־אחד. הם גם התייחסו לזיהוי הספונטאני של רווית וקבעו: „זהו זיהוי נכון ומהימן, וחסר כל ספקות."

אחרי שדחו את טענת האליבי של הנאשם, הרשיעו אותו השופטים שולמית ולנשטיין, יעקב קדמי ועדנה שצקי באשמת מעשה־סדום בקטינה.

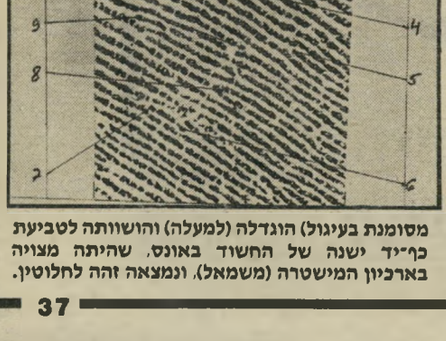
כאשר הגיע המוער לטעון לעונש, סיפר התובע לבית־המישפט, כי לנאשם יש עבר עשיר בעבירות־מין. הוא כבר ישב במאסר על עבירות אלה, אך לא חזר למוטב. „הוא פסיכופאט, מכור לסמים ולאלכוהול, ומסוכן לציבור," אמר התובע וביקש מבית־המישפט לשלוח את כנפו למאסר ממושך, כדי להרחיקו מהחברה וכדי לאפשר לו לעבור טיפול בבית־הסוהר.

אמו של כנפו עלתה על דוכן־העדים וסיפרה, כי בנה סבל קשה בילדותו מאביו, שהוא אלכוהוליסט, והיה מכה את הילד. כנפו ברח בילדותו לעיתים קרובות מהבית, אך כיום הוא השתקם, עמד לשאת אשה והחל מפרנס את המישפחה. היא ביקשה רחמים מבית־המישפט.

נראה כי כאשר עמדו השופטים לחרוץ את גזר־הדין, היתה לנגד עיניהם דמות אמה של רווית. הם שמעו ממנה על הסבל שעברה הילדה בת ה־12 ועל הטראומה שהשאיר בה האונס. הם גם לקחו בחשבון את עברו של כנפו ואת העובדה שניצל את טוב־ליבה ותמימותה של רווית, כאשר נכנס לדירתה בתחבולה וביקש כוס־מים.

„מעשיו הם חמורים ביותר," אמרו השופטים, וגזרו עליו עשר שנות־מאסר בפועל. **אילנה אלון** ■

שתי טביעות טביעת כף־היד הימנית שנמצאה על השידה בחדרה של הנאנסת הקטינה (בתצלום למעלה מימין), מסומנת בעיגול) הוגדלה (למעלה) והושוותה לטביעת כף־יד ישנה של החשוד באונס, שהיתה מצויה בארכיון המישטרה (משמאל).

סרטי מרתון — שיש קולר מציג:

העתונות האמריקאית מהללת:

„אחד מ-10 הסרטים הטובים של השנה"

המרגש ביותר בסרטיו של הבמאי ויידה"
New York Times

„שיגולה... היא פרימה דונה של תשוקה... שחקנית מעולה וחסרת מעצורים הבשלה לכבוש את הוליבוד."
Time Magazine

„חנה שיגולה מפגינה עוצמה דרמטית ומוכיחה שהינה כוכבת צמרת בינלאומית"
Playboy

„ויידה קלאסי: מהמם ובלתי נשכח"
Vogue Magazine

„הסרט הזר הטוב ביותר של השנה"
People Magazine

סרטו של הבמאי אנדז'י ויידה

אהבה בגרמניה

LOVE IN GERMANY

סיפור מהחיים

עפ"י רב־המכר של רולף הוכהות מוסיקה: מישל לגראן מפיק: ארתור בראונר

בכורה בישראל

קאמא שחק ★★★★

ת'א מצ"ש: 7.30, 9.30 א–ה: 4.30, 7.30, 9.30

שישי: 10.00, 12.00 (חצות)

■ אדרי מחפש בובה ■

(המשך מעמוד 12)

לא היה נוח לאדרי ולאחרים, נמנע אישור המינוי במינהלת חברת־העוב־דים, בכל פעם בטענות מסעניות שונות.

במצבים כאלה לא נוצר חלל ריק, במקומו של אלדרוטי הוצעו מועמדים אחרים. קיסר היה מעוניין במועמדים ממוצא מיזרחי, כדי לתקן את הפרופיל האשכנזי המהוה של שיכבת־המנהלים הבכירה במשק־העובדים. אדרי נרתם למשימה במרץ, הציע את התפקיד לכל מי שרק אפשרי. אדרי: „העברתי לקיסר שלושה שמות — קצין בכיר (מיל'), מנהל מוכשר של חברת־העובדים ואיש מהמערכת הפוליטית." אדרי מסרב לגלות את שמותיהם, אך בוועד־הפועל מוכנים להישבע, שאיש מהם איננו מיזרחי. אדרי כנראה החליט להוכיח שהוא אינו עסקן עדתי.

המישרה הפנויה קורצת לעוד ועוד עסקנים. האחרון ששמו הועלה בהקשר זה עורר תרהמה וחרדה גם יחד: זהו שמואל אוחנה, סגן ראש עיריית קריית־שמונה.

אוחנה הפיץ שהוא מועמדו של אדרי, ושהתפקיד הובטח לו על־ידי מזכ"ל ההסתדרות הקודם, ירוחם משל. אדרי מכחיש שהוא תומך באוחנה. אבל אוחנה אינו מוותר.

אוחנה הוא עסקן ותיק של העבודה בצפון הארץ. לא מכבר אולץ לעזוב את רמים, מיפעל של כור בקריית־שמונה, אחרי שמנכ"ל כור, ישעיהו גביש, התעקש לסלק אותו. פסק־הבוררות זיכה את אוחנה בהטבות חריגות, ובצמרת חברת־העובדים היו מוכנים לתת לו אותן בשימחה, רק שאוחנה יילך.

אוחנה התפרסם ערב הבחירות, כשהתברר שהוא היה ה„אב המאמץ" של שושנה ולישה פרץ, כשהן באו להתגורר בקריית־שמונה.

ברשותו של אוחנה יש תיק עב־כרס של התכתבויות עם משל. הוא הגיש למזכ"ל הקשיש אין סוף של הצעות ליצירת ג'ובים חדשים, וקיווה לזכות באחד מהם — כמו, למשל, כשהתברר לו שהתפנה מקום בשיכון עובדים. הוא החליט שהכיסא בנוי לפי מידותיו.

לא בוער

אילו כדי להגדיל את המבוכה סביב המינוי לתפקיד מנכ"ל שיכון עובדים. שוב ניתן היה להבחין בחלוקה מרתקת בין נאמני יעקב לוינסון ומתנגדיו.

מול אלדרוטי התייצבה קואליציה מוזרה של נאמני לוינסון. בראשם יושב־ראש מועצת המנהלים, נפתלי בלומנטל מכור, אפרים ריינר מבנק הפועלים ועמירם סיוון מתיעוש. עוזי ברעם פעל מאחורי הקלעים לסיכול מועמדות אלדרוטי.

אלדרוטי נתקע לצמרת ההסתדרות כמו עצם בגרון, לא לבלוע ולא להקיא. אבל המועמד ממיגדל העמק פרש מהמישחק, לפני שבוע הוא הודיע לדני רוזוליו שהוא מוותר על המינוי. ברזימנית גם פרש מדיור לעולה.

עתה הוא פונה למשק הפרטי. אשתו, זהבה לבית דננברג, היא שקישרה בינו ובין יעקב דננברג, ואלדרוטי יהיה מנכ"ל חברת האחזקות הי־ד. שבבעלות איש־הביטוח דננברג ומשקיעים זרים. חברה זו מחזיקה כ־מרבית מניות חברת־הביטוח ירדניה, בכל מניות חברת הביטוח אושיות ובחברת בניה וחברת השקעות נוספת.

בינתיים ממלא את תפקיד המנכ"ל בשיכון עובדים מנשה גבישר, העומד לפרוש לגימלאות בעוד חצי שנה. גבישר, מעובדי החברה הבכירים, הוא איש של אדרי.

השבוע אמר קיסר שהעניין אינו בו־ער לו והפיתרון יימצא לכך בחודשים הקרובים. רוצה לומר: אחרי הבחירות. אבל יריביו ינצלו את הסטנותו עוד לפני הבחירות, וישתמשו בפרשה כדי לערער את תדמיתו.

בן־ציון ציטרין ■

מתיחת פנים ללא ניתוח
בעזרת תרגילי התעמלות — יוגה לשרירי הפנים
טל. 03-294041 — מינוי 051-

שולה
השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
תל־אביב, המלך ג'ורג' 89
טל. 284919—295318

אולפן לאה פלטשר
מודיע על קורסים חדשים

★ **טפוח החן**
יקנה לך יציבות נכונה, נימוסין טובים ובטחון עצמי
★ **דוגמנות כמקצוע**
באם הנך תמירה ונאה סיכוייך גדולים להצלחה
★ **התעמלות**
תהיי גמישה
תחזקי שריריייך
הרזיה מובטחת

טלפון 267682
בין השעות 16.30–19.30
אבן גבירול 50

בסטימצקי
הנחות ענק
כל חודש פברואר

על ספרים משודפי מלאי

אנו מכבדים כרטיסי אשראי

מבחר הספרים הגדול ביותר בישראל - בכל השפות!
ספרים זה סטימצקי
דגש
כבר 60 שנה

רחל מרחלת על כל השולם

פטיציות במיגדלים

השפיון שלי במיגדלים טילפן אליי באישון־לילה וסיפר לי בקול רוטט מהתרגשות: „מחתי־מים על עצומה במיגדלים! המשך מחר בבוקר!"

לא האמנתי למישמע אוזניי. על איזו פטיציה הם מחתימים? שאלתי את עצמי. נגד הנסיגה מלבנון, בעד הנסיגה מלבנון? לא יכולתי להירדם כל הלילה. בבוקר פיניתי את קו הטלפון שלי וחיכיתי לשפיון שלי.

הוא טילפן אליי באיחור, כולו נרגש: „הם לא מתביישים. הם באמת מתכוונים להעביר אותו לסניף אחר. זה לא יעבור להם בשקט!"

עכשיו כבר באמת לא הבנתי על מה מדובר. מייר חשבתי על מנהל הבנק שבסביבה. אבל התפלאתי מה הקשר בין המנהל ובין עצומה. איימתי על השפיון שלי שאם הוא יחנק, אני אבוא בעצמי למיגדלים! הוא נבהל, נרגע והחל מספר לי באיטיות. „את יודעת שרחל דיין עומדת בראש רשימת החותמים. שחנה זמר התערבה, שכל הנשים התארגנו לפעולה, ביניהן אשת חברה ידועה, שעשתה ניתוח פלסטי לאחרונה?"

הייתי בטוחה שהוא מדבר על האנס. רציתי להזכיר לו שהאנס לא מסתובב במיגדלים, כי הוא מחפש צעירות. ואז הוא המשיך: „עזרא, מנהל המרכול השכונתי שלנו, שהיה טוב עם כולן, ועם כל אחת בנפרד, ועשה כבוד לכל קונה, עומד לעזוב אותנו. בהנהלת הרשת קו־אופ החליטו לממש את עיקרון הרוטציה קודם כל אצלנו, מבלי להמתין למה שיתרחש בממשלה."

ובכן, כשנודע לנשים שעזרא עומד ללכת, הן התארגנו. טילפנו לבני גאון, מנכ"ל קו־אופ. וביקשו פגישה. הוא היה עסוק בענייניים אחרים, והיפנה אותן לאחד מסגניו. ומר דיברה אישית עם גאון, הנשים חתמו על עצומה ומישלחת באה למישרדי קו־אופ. רחל דיין לא הצטרפה למיש־לחת, ואולי בגלל זה התשובה שניתנה להם היתה־חד משמעית: הרוטציה תתקיים!

נשות המיגדלים, שסיימו לחתום על בקשת העיכוב של עזרא, חזרו די מאוכזבות הביתה. עכשיו הן יצטרכו להתרגל למחליף שלו במרכול השכונתי.

צרות של עשירים

כולנו יכולים להתנחם — גם לעשירים יש צרות. ההבדל הקטן הוא שהם יכולים לסבול בנוחיות בעוד שאנחנו נאבקים.

כשנולדה קדי, בתו של **משולם ריקלים** מאשתו הסנסציונית **פיה זדורה**, החליט המיליונר לתת להוריו הזקנים קצת נחת, והושיב את שניהם, **פינחס** (90) ו**בטי** (83), במלון הילטון בתל־אביב.

הזקנים שיחקו אותה בגדול בהילטון ונהגו מכל רגע, עד שבשבוע שעבר מעד פינחס על השטיחים הרכים של המלון, נחבל קלות והובהל לבית־החולים איכילוב. שם, בתוך סרינים לבנים, בין רופאים ואחיות, חגג את יום הולדתו ה־90. האמת היא, שבגלל גילו המופלג לא זכרו קרובי מישפחתו את תאריך הולדתו המדוייק (מי יכול לזכור 90 שנה אחורה? מי היה אז?) הם החליטו, לשם הסימליות, לערוך את המסיבה בט"ו בשבט. עצים הם לא נטעו באיכילוב. אבל היתה מסיבה עליזה.

משולם עצמו היה בארץ לפני שלושה שבועות וביקר את קרוביו וידידיו. הוא הזמן, כמובן, לכל האנשים החשובים, והלך ככל שאיפשר לו זמנו היקר. הזמנה אחת שלא יכול היה לקבל היתה **משרה סלע**, המכונה הנשיאה, משום שהיא אשתו של מיכאל, הפרופסור שהוא נשיא מכון וייצמן.

משולם המיסכן התנצל ארוכות לפני הגברת סלע והסביר לה שהוא לא יוכל להיענות להזמנה, משום שהוא חייב להחזיר את הבואינג למחרת לפיה.

כדי שתבינו — הבואינג הוא מטוס־סילון, וזו היתה מתנתו הצנועה של הבעל משולם לאשתו פיה, לכבוד הולדת הבת קדי.

ומדוע היתה צריכה פיה את המטוס כל־כך בדחיפות? או, פיה ידועה כאשה רבת־פעלים. פעילותה האחרונה (בינתיים) היא בתחום השירה. היא הקליטה שיר ביחד עם אחיו של **מייקל ג'קסון**. השיר הפך להצלחה מסחררת, וצוער בראש מיצעדי־הפיזמונים בכמה ארצות באירופה. פיה המיסכנה ילדה את קדי, במזל־טוב שעתיים אחרי כניסת השנה החדשה. היא הכריזה אז שתחגך את ילדתה כנוצריה לכל דבר, הכרזה שציערה מאוד את הוריו הקשישים של משולם. אך בגלל עיסוקיה הרבים נמסרה קדי למטפלת, בעוד פיה מטיילת בבואינג מסביב לעולם. חינוך, כנראה, זה עניין של אופי.

משולם ריקלים ופיה זדורה
יום הולדת בבית־חולים

זה אגף אחר של מישפחת ריקלים. אגף אחר קשור ל**יהודית**, אשתו הראשונה של משולם. יהודית, שגם היא לא בדיוק מעניי הארץ, מתגוררת במגדלי וולפסון בירושלים, בניינ־יוקרה של עשירים. היא חיה שם עם איש בשם **אייזיק מויאל**, פרדסן עשיר ואיש־עסקים מצליח. מויאל בן ה־70 מבוגר מיהודית בעשר שנים. השניים לא חותמים את הקשר ביניהם בטבעת ובכתובה, מכיוון שזה לא טוב מבחינה כלכלית. אלה הן הצרות של העשירים. הלוואי עלינו.

קודם אמא

מי שפגש בשבוע האחרון את **עליזה עזיקרי** חשב שעור רגע היא מתפוצצת. הבחורה הסתובבה בתל־אביב כולה אש להבה.

כשראיתי את עיניה המשגעות, יוקרות מכעס, ניסיתי בעדינות לברר אצלה מה קרה.

„מה קרה?" היא אמרה לי בזעם. „אמ"י, אירגון שלי הם אפילו לא מזמינים אותי. לא ביקשתי להופיע, רציתי להיות נוכחת במקום. כתבתי להם מיכתב חריף והודעתי להם שאני עוזבת את האירגון. מי צריך את הסמל של אמ"י?"

וחוץ מאמ"י — ניסיתי לעצור את הכעס השוטף — מה קורה עם תביעת המזונות שהגשת נגד **אריס סאן**, אביה של בתכם **סני**?

„אני לא שמעתי ממנו מילה," היא אמרה, „אבל שמעתי מאחרים שבינתיים היו לו שני התקפי־לב, שהוא מסובך עם מס־ההכנסה, חייב להם 3,000 דולר, והיה צריך ללוות את הכסף כדי לשלם את החוב. בקיצור, צרות צרורות. סני, הבת שלנו, קיבלה ממנו מיכתב לפני שנה, ושם הוא כתב לה שתגיד לאמא שלא תכעס עליו. היחידי שעוזר לי בכל הצרות ושתמיד יש לו מילה טובה לומר לי זה **ניסים עזיקרי**, בעלי הראשון."

אולי יש לך איזו בשורה טובה? ניסיתי להוציא אותה מן המצב־רוח הקרבי.

„דווקא כן. **סני**, הבת הגדולה שלי מניסים, התחתנה לפני חמישה חודשים בקיבוץ הגוש־רים."

נו — המשכתי בתיקווה לדלות עוד חדשות — היא כבר בהריון?

„תאמיני לי שאני כל הזמן מנדנדת לה שתכנס להריון. את יודעת מה היא עונה לי? שאני עוד לא התרגלתי להיות אמא. שאני אלמד קודם להיות אמא, לפני שאקפוץ להיות סבתא."

עליזה עזיקרי וסני סאן
לפני שתהיה סבתא

אמני ישראל, ערך מסיבה גרנדיוזית בהיכל־התרבות ואותי אפילו לא הזמינו. כשהם צריכים הופעות לעיוורים ולנכים אחרים, הם יודעים יפה מאוד להתקשר איתי, אבל כשיש הופעה לבית

בדיחות מחשמלות

זוכרים את **מרים סוקס** — לא כל־כך? את גברת שיבוטרו אתם בטח זוכרים. זאת שהיתה מופיעה ערב־ערב על המירקע ומספרת לנו כמה כדאי לנו לחסוך חשמל.

אז גברת שיבוטרו־פוקס חסכה כל־כך הרבה חשמל, עד שהיה לה המון המון כסף, ובכסף היא קנתה כרטיס ונסעה לה לניו־יורק, כדי לחסוך קצת חשמל גם לאמריקאים.

ומה עושה גברת שיבוטרו־פוקס בניו־יורק? מישהו עבר בווילג' של מנהטן, באיזור שהוא לא כל־כך אי־איי־איי, ובין כל מיני מועדונים מפוקפקים הוא גילה מועדון שנקרא FUX. הוא היה בטוח שזה עוד אחד ממועדוני הזימה למיני־הם. הבחור הציץ פנימה, ובתוך אווירה חשוכה (כי חוסכים חשמל, כזכור) הוא פשוט לא האמין. פיו נפער לרווחה וקפצו לו וירידים באוזניים.

הוא ראה את גברת שיבוטרו־פוקס (כמו שם המועדון) רוזה ב־10 קילו, עומדת על הבימה ו... מספרת בדיחות ביידיש על בית אבא.

מרים סוקס
בין מועדוני־זימה

4 ישראלים הועמדו השבוע למישפט בלונדון על חטיפת השר הניגרי. אילנה אלון מספרת על ההווי של ה„אולד ביילי"

הקנאה אבלה אותי. ישבתי ביציע־הקהל, בבית־המישפט אולד־ביילי בלונדון, וצפיתי במישפט־רצח. חשבתי כל הזמן מדוע בארץ, שבה המשפט מבוסס על אותם היסודות, נראים המישפטים כל־כך אחרת. מדוע באנגליה עורכי־הדין אינם מבזבזים זמן על שאלות מיותרות, מדוע השופטים באנגליה כל־כך סבלניים, וכיצד יתכן שאפילו הנאשמים מתנהגים יפה.

כמו בכל פעם שאני באנגליה, הלכתי גם הפעם לבית־המישפט הפלילי, בתיקווה לראות מישפט מעניין. הגעתי לבניין היפה בשעה עשר בדיוק, מייד עם פתיחת הדלתות. עברתי בכמה אולמות, אך לא מצאתי שום דבר מעניין. פקיד־עזר סימפטי היפנה אותי לכסוף לאולם מס' 4, שבו התנהל מישפט־רצח.

מאותו רגע התנהל הכל כמו סרט טלוויזיה מרתק. ישבתי ביציע הקהל, הנמצא בקומה שמעל לאולם־המישפט והמזכיר בדיוק את התאים בתיאטרונים ישנים. השופט לבש גלימת־ארגמן וחבש פיאה מתולתלת. מולו, על הספסל הראשון, ישבו הסניגור וה־קטיגור, שניהם לובשי גלימות וחובשי קפלטים לבנים. מאחוריהם ישבו עורכי־הדין המישניים. הנקראים באנגליה סוליסיטרס, אשר להם אסור לטעון לפני בית־מישפט והם משמשים רק כמקשרים בין הלקוח ועורך־הדין הבכיר, הבאריסטר, הזכאי להופיע לפני בית־המישפט.

בשורה האחרונה, ליד הקיר, ישבו שני הנאשמים ברצח ולידם שני שוטרים. למרות שלא היו כבולים באויקים היו שני הנאשמים שקטים ומנומסים ולא הוציאו הגה מפיהם.

בצד האולם, בתוך תא מרווח, ישבו 12 המושבעים. הם היוו חתך אופייני של האוכלוסיה: צעירים וזקנים, גברים ונשים, אלגנטיים ומרושלים. תריסר אנשים המייצגים את השכל הישר של ההמון.

סימנים מחרידים

כאשר נכנסתי לאולם עמד על רוכן־העדים הפאתולוג המישטרתי, שהסביר את נסיבות־המוות ואת מהות החבלות שנגרמו לקורבן. אפילו מהיציע יכולתי לראות היטב את התמונות הציבעוניות הגדולות, שהוצגו לפני כל הצדדים למישפט.

בתמונות נראה הקורבן כשחצי גופו העליון עירום והחבלות ניכרות בו היטב. הוא היה אדם קשיש, ליד עינו הימנית היה פנס כחול. אך הסימנים המחרידים ביותר היו אלה שעל חזהו. במרכז החזה נראו שני כתמים ענקיים, חבורות כחולות שנגרמו משטף־דם. הכתמים היו מוארכים ונראו כמו סוליות של נעל.

התובע חקר את העד, והבהיר לבית־המישפט כי המנוח, שהיה בן 67, נחבל קשה בראשו ופניו ממכות חזקות. הכתמים האיומים על החזה נגרמו, לדיברי הפאתולוג, מקפיצות של אדם על גופו של הקורבן. הרופא סיפר כי בחלק התחתון של הגוף מצא חבלות שנגרמו מבעיטות חזקות.

לשאלות הסניגור ענה הרופא כי ייתכן שהמכה בראש נגרמה מחבטה בריצפה קשה, כמו ריצפת־בטון. אך הוא הוציא מכלל אפשרות כי החבלות בחזה נגרמו מבעיטות. הוא עמד על גירסתו כי אלה נגרמו מקפיצות של אדם.

כאשר שמעתי דברים אלה, לא יכולתי להימנע מלהביט על הנאשמים. ההתעללות בזקן חסר־ישע נראתה לי מעשה של חיות ולא של בני־אדם. היכבתי בהם בתיעוב וסלידה.

במשך עדותו של הרופא לא הנידו שני הנאשמים עפעף. הם ישבו בשקט, הביטו בציפורניהם ונראו משועממים. האחד, שנראה כבן 19, היה גרול וחסון. פניו היו חסרות הבעה, והוא נראה מפגר במיקצת. על אצבעות ידיו היתה חקוקה בכתובת־קעקע המילה „אהבה". הנאשם השני היה קצת יותר מבוגר. הוא היה קטן־קומה ורזה, שערו ושפמו היו ג'ינג'ים.

עורכי־הדין חקרו את הרופא ביעילות וזריזות כזו, שהוא סיים את עדותו תוך 20 דקות. עורכי־הדין ידעו בדיוק מה לשאול. הם לא צעקו על הרופא, לא העליבו אותו ולא הטילו ספק בכישוריו המיקצועיים.

העד הבא היה ראש צוות־החקירה שפיענח את הרצח, קצין־מישטרה צעיר ונאה. מייד אחרי שהושבע על־ידי פקיד בית־המישפט, הוציא סיפרון קטן שבו היו רשומות כל פעולות הצוות, מפורטות על פי ימים ושעות. הוא ענה על כל שאלה בדייקנות כאשר היה מעיין מדי פעם בסיפרון.

הוא סיפר כי המיקרה קרה בחודש אפריל 1984. שכן גילה את הזקן שוכב מחוסר־הכרה על ריצפת ביתו. בבית־החולים התברר כי הוא נמצא במצב זה כבר יותר מיממה. כל המאמצים להצילו עלו בתוהו. הוא נפטר מהמכות שקיבל, אשר שברו את צלעותיו וגרמו לו שיטפי־דם פנימיים.

חוקר־המישטרה הציג לפני בית־המישפט אלבום תמונות ציבעוניות, שהראו את מצב הדירה בעת שהגיעה לשם המישטרה. הוא ידע בדיוק היכן נמצא כל חפץ ובאיזו שעה, והראה לשופט את מיקומו של החפץ באלבום התמונות.

הזקן התגורר בבית קטן שהיה שייך לו, כרובע עוני של לונדון. הבית היה כמעט נטול רהיטים. בחדר שבו נרצח נמצאה מיטה בלתי־מסודרת ושולחן. חפצים שונים התגוללו על הריצפה ובקבוקי־יין ריקים שכבו על המיטה.

חקירת הסניגור התמקדה בעיקר על מנעול מסויים, שנמצא על השולחן בחדר. הוא קיצר מאוד בחקירה וגם הקצין סיים את עדותו אחרי רבע שעה.

עד־התביעה האחרון היה השוטר שגבה את עדות הנאשמים ורשם אותה. הוא סיפר כי ביום מעצרם של השניים היה תורן בבית־המעצר. הוא ירד להביא אוכל לאחד מהם, וזה שאל אותו אם חברו כבר דיבר. כאשר התברר לו כי השני עדיין שותק, פרץ בבכי וביקש לספר לשוטר את כל הידוע לו. „הזהרתי אותו ואמרתי לו שהדברים יכולים לשמש נגדו בבית־המישפט,

(המשך בעמוד 42)

והמזכיר בדיוק את התאים בתיאטרונים ישנים. השופט לבש גלימת־ארגמן וחבש פיאה מתולתלת. מולו, על הספסל הראשון, ישבו הסניגור וה־קטיגור, שניהם לובשי גלימות וחובשי קפלטים לבנים. מאחוריהם ישבו עורכי־הדין המישניים. הנקראים באנגליה סוליסיטרס, אשר להם אסור לטעון לפני בית־מישפט והם משמשים רק כמקשרים בין הלקוח ועורך־הדין הבכיר, הבאריסטר, הזכאי להופיע לפני בית־המישפט.

בשורה האחרונה, ליד הקיר, ישבו שני הנאשמים ברצח ולידם שני שוטרים. למרות שלא היו כבולים באויקים היו שני הנאשמים שקטים ומנומסים ולא הוציאו הגה מפיהם.

בצד האולם, בתוך תא מרווח, ישבו 12 המושבעים. הם היוו חתך אופייני של האוכלוסיה: צעירים וזקנים, גברים ונשים, אלגנטיים ומרושלים. תריסר אנשים המייצגים את השכל הישר של ההמון.

סימנים מחרידים

כאשר נכנסתי לאולם עמד על רוכן־העדים הפאתולוג המישטרתי, שהסביר את נסיבות־המוות ואת מהות החבלות שנגרמו לקורבן. אפילו מהיציע יכולתי לראות היטב את התמונות הציבעוניות הגדולות, שהוצגו לפני כל הצדדים למישפט.

בתמונות נראה הקורבן כשחצי גופו העליון עירום והחבלות ניכרות בו היטב. הוא היה אדם קשיש, ליד עינו הימנית היה פנס כחול. אך הסימנים המחרידים ביותר היו אלה שעל חזהו. במרכז החזה נראו שני כתמים ענקיים, חבורות כחולות שנגרמו משטף־דם. הכתמים היו מוארכים ונראו כמו סוליות של נעל.

התובע חקר את העד, והבהיר לבית־המישפט כי המנוח, שהיה בן 67, נחבל קשה בראשו ופניו ממכות חזקות. הכתמים האיומים על החזה נגרמו, לדיברי הפאתולוג, מקפיצות של אדם על גופו של הקורבן. הרופא סיפר כי בחלק התחתון של הגוף מצא חבלות שנגרמו מבעיטות חזקות.

לשאלות הסניגור ענה הרופא כי ייתכן שהמכה בראש נגרמה מחבטה בריצפה קשה, כמו ריצפת־בטון. אך הוא הוציא מכלל אפשרות כי החבלות בחזה נגרמו מבעיטות. הוא עמד על גירסתו כי אלה נגרמו מקפיצות של אדם.

כאשר שמעתי דברים אלה, לא יכולתי להימנע מלהביט על הנאשמים. ההתעללות בזקן חסר־ישע נראתה לי מעשה של חיות ולא של בני־אדם. היכבתי בהם בתיעוב וסלידה.

במשך עדותו של הרופא לא הנידו שני הנאשמים עפעף. הם ישבו בשקט, הביטו בציפורניהם ונראו משועממים. האחד, שנראה כבן 19, היה גרול וחסון. פניו היו חסרות הבעה, והוא נראה מפגר במיקצת. על אצבעות ידיו היתה חקוקה בכתובת־קעקע המילה „אהבה". הנאשם השני היה קצת יותר מבוגר. הוא היה קטן־קומה ורזה, שערו ושפמו היו ג'ינג'ים.

עורכי־הדין חקרו את הרופא ביעילות וזריזות כזו, שהוא סיים את עדותו תוך 20 דקות. עורכי־הדין ידעו בדיוק מה לשאול. הם לא צעקו על הרופא, לא העליבו אותו ולא הטילו ספק בכישוריו המיקצועיים.

העד הבא היה ראש צוות־החקירה שפיענח את הרצח, קצין־מישטרה צעיר ונאה. מייד אחרי שהושבע על־ידי פקיד בית־המישפט, הוציא סיפרון קטן שבו היו רשומות כל פעולות הצוות, מפורטות על פי ימים ושעות. הוא ענה על כל שאלה בדייקנות כאשר היה מעיין מדי פעם בסיפרון.

הוא סיפר כי המיקרה קרה בחודש אפריל 1984. שכן גילה את הזקן שוכב מחוסר־הכרה על ריצפת ביתו. בבית־החולים התברר כי הוא נמצא במצב זה כבר יותר מיממה. כל המאמצים להצילו עלו בתוהו. הוא נפטר מהמכות שקיבל, אשר שברו את צלעותיו וגרמו לו שיטפי־דם פנימיים.

חוקר־המישטרה הציג לפני בית־המישפט אלבום תמונות ציבעוניות, שהראו את מצב הדירה בעת שהגיעה לשם המישטרה. הוא ידע בדיוק היכן נמצא כל חפץ ובאיזו שעה, והראה לשופט את מיקומו של החפץ באלבום התמונות.

הזקן התגורר בבית קטן שהיה שייך לו, כרובע עוני של לונדון. הבית היה כמעט נטול רהיטים. בחדר שבו נרצח נמצאה מיטה בלתי־מסודרת ושולחן. חפצים שונים התגוללו על הריצפה ובקבוקי־יין ריקים שכבו על המיטה.

חקירת הסניגור התמקדה בעיקר על מנעול מסויים, שנמצא על השולחן בחדר. הוא קיצר מאוד בחקירה וגם הקצין סיים את עדותו אחרי רבע שעה.

עד־התביעה האחרון היה השוטר שגבה את עדות הנאשמים ורשם אותה. הוא סיפר כי ביום מעצרם של השניים היה תורן בבית־המעצר. הוא ירד להביא אוכל לאחד מהם, וזה שאל אותו אם חברו כבר דיבר. כאשר התברר לו כי השני עדיין שותק, פרץ בבכי וביקש לספר לשוטר את כל הידוע לו. „הזהרתי אותו ואמרתי לו שהדברים יכולים לשמש נגדו בבית־המישפט,

(המשך בעמוד 42)

באנגליה זה אחרת!

הווי

יש על מה לדבר

בתל־אביב סיכמו חוקרי האגודה־לגרילה 30 שנות־מחקר, הודיעו כי התינוק הישראלי הממוצע משמיע את מילותיו הראשונות והפשוטות (אבא, אוטו) בדרך כלל בגיל שנה; בגיל שנתיים כבר שולט ב־250 מילה; בגיל שלוש — ב־900; בגיל ארבע — ב־1,500 ובגיל חמש — ב־2,000.

* * *

ומה עם חיסון נגד מיטעני־צד

בדרום־לבנון סקר קצין־המטה לענייני חקלאות את שנת עבודתו האחרונה במקום, דיווח כי ב־1984 חיסנו רופאים וטרינאריים ישראליים, שהסתייעו במירפאה ניידת של צה"ל, 56 אלף ראשי־צאן ו־4,000 ראשי בקר נגד מחלת הפה והטלפיים, וגם 1,000 כלבים נגד כלבת.

* * *

על חם

בטירת־הכרמל ערכו שוטרים חיפוש בביתו של אדם, גילו בתנור־אפיה שהיה מוצב במירפסת הדירה אקדח טעון ורימון־רסס.

* * *

ולא בראשון לאפריל

בירושלים נתקבל במערכת היומון ג'רוסלם פוסט, המקפיד לתת בראש העיתון שלושה תאריכי־הופעה — לפי הלוח הנוצרי, הלוח היהודי והלוח המוסלמי — מיכתב מקורא מעבר לים שהיה ממוען לג'רוסלם פוסט, רחוב ט"ז בכסלו תשמ"ה, מיקוד 17 לרביע אל־אוול 1405.

* * *

כוח רב־לאומי

באילת עצרה המישטרה ימאי של אניית־משא ישראלית, אחר שנודע לה כי בעת חיפוש בתאו של אותו מלח, כאשר האוניה עגנה בנמל אוסטרלי, התגלתה כמות גדולה של חשיש, שהובחרה במקורו מלבנון.

* * *

סדר ונקיון

בירושלים גילה האחראי לאפסנאות הכנסת, כי במחסניה מצויים, בין השאר, 12 פטישי יו"ר עשויים מעץ־זית; 32 מטאטאים; 30 דליים וחמישה שואבי־אבק.

* * *

ואף על־פי־כן נוע תנוע

בתל־אביב הביע יבואן־רכב את דעתו, כי אין מקום להיבהל מהגזרות האחרונות על הענף, כי בשנת 1913 היתה מצויה בארץ מכונית אחת בלבד, בשנת 1922 היו בארץ כבר 400 מכוניות, ובשנת 1934 אפילו 8,000.

* * *

טול קורה מבין עיניך

בלונדון גילה היומון טיימס, כי חברת־התעופה נתיבי־אוויר ברי־טיים כיסתה במידבקה את המילה ישראל שהופיעה בפירסום של מלונות שרתון בירושלים ובתל־אביב בחוברת המחולקת לנוסעים במטוסי־החברה, ביקש לדעת אם החברה גם מצנזרת כל קשר לבריטניה בפירסומיה לטיסות לאיי־פאוקלאנד.

ספורט

מהר, גבוה ורחוק

מסידניי עד ברטיסלבה

הפתעות בכדור, נצחון בכדורת

נבחרות־הייצוג בכדורגל (נוער) ובכדורסל (בוגרים), המתרכזות בשני מיפעלים חשובים, גרמו לפגרה בשתי הליגות המעניינות והשביתו, במידה רבה, את הפעילות התחרותית.

נבחרת־הנוער בכדורגל יצאה לסידניי שבאוסטרליה, כדי להתמודד נגד נבחרות מהאזור האוקיאני (אוסטרליה, ניו־זילנד, פפואה, איי פיג'י וטייוואן) על כרטיס־ההשתתפות באליפות־העולם לנוער, שתיערך במוסקבה בשנה הבאה.

בכדורסל המשיכה הנבחרת הלאומית להתכונן בראש שקט למישחק השבוע נגד צ'כיה, במיסגרת המישחקים המוקדמים על הגביע העולמי. נצחון בברטיסלבה יעניק לנבחרת מיקדמה חשובה לקראת הופעתה בספרד בשנה הבאה.

טניסאי פרקים
לנצח ולהפסיד

אירי בסקוטלנד. במקום מישחקי הליגות בכדורגל קויימו מישחקי גביע־הליגה, שהולידו הפתעות לא מעטות ביחס למיקום הקבוצות: מכבי חיפה הובסה 3:0 על־ידי מכבי פתח־תיקווה, ומכבי תל־אביב נוצחה 2:1, בביתה, על־ידי מכבי יבנה.

ובעוד הטניסאים שלמה גליקשטיין ושחר פרקים ממשיכים לנצח מישחק או שניים ולהפסיד בהמשך בטורנירים בארצות־הברית, התגלה כוכב בינלאומי חדש, דווקא בענף הכדורת. זהו סטיל בראנסקי, שהעפיל לגמר אליפות־העולם, המתקיימת בסקוטלנד, שניצח את האלוף הקודם, האירי ג'ים בייקר.

כדורסל

מן הכפר אל העיר

בלי אמריקאים ובלי גבוהים יש למאמן בעיה

קריס ויננס הוא האמריקאי הבלונדי של הפועל גן־שמואל, המתעב את תורנויות המיטבח בקיבוץ (העולם הזה 2.1), בשבוע שעבר נעלם הכדורסלן המוצק מגן־שמואל כאילו בלעה אותו האדמה.

עבור מאמן הקבוצה, גרשון דקל, היתה זו מכה קשה. אחרי שלן קולאס נוטרל בגלל התקף־לב ואיתן ארוני שבר את רגלו — נותר דקל ללא אמריקאי אחד. ומה שאולי הטריד אותו עוד יותר — גם מבלי שחקן גבוה אחד.

וכאשר סיכוייה של גן־שמואל בין כך אינם מזהירים, הרי שללא ויננס היה חשש ברור שייטו לאפס.

אולי יישא המאבק פרי. אך כמו שוויננס נעלם ללא־הודעה, כך חזר, כעבור שלושה ימים.

(המשך בעמוד 42)

ספורט השבוע

לבנובסקי: ברין הנבחרת

שומר הבארים מסן פרנסיסקו נותן את הגב ומרגיש בבית בלב תל־אביב

לבנובסקי (שמאל) במדי הסועל נגד ברצלונה
כל דרבי היה קרב פרטי

אשר אריה דוידסקו ואברהם פלדה החתימו אותו לקבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב, לא האמין קני לבנובסקי שכעבור שלוש וחצי שנים כבר יערוך את מישחק הבכורה שלו במדי נבחרת ישראל.

השבוע, כשילבש את המדים הלאומיים מעבר למסך הברזל, בברטיסלבה, נגד נבחרת צ'כיה במיסגרת המישחקים המוקדמים על הגביע העולמי, יזכור לבנובסקי בוודאי שעם בואו ארצה היו כאלה שהטילו דופי ביהדותו ובאזרחותו.

אבל גם בהפועל מעולם לא היה כוכב. כאשר נפצע, בשנה שעברה, במישחקי הפלייאוף וקרע את הרצועות המצטלבות, חשבו שגמר את הקאריירה. אך כשהחל את העונה כשהוא מרכיב תחבושת מיוחדת על בירכו, והחל מגלה יכולת טובה ממישחק למישחק, ניתן היה להבין שקני לבנובסקי הוא מסוג השחקנים שלא מוותרים אף פעם.

הוא עבר קשה כדי לחזק את שריר־הרגליים והיום הוא שוב עומד עליהם.

עוד־פרצוף במיגרש

אשר הגיע לבנובסקי ארצה, נצטייר כסיפוס קשוח. בעיקר זכורות ההתכתשויות שלו עם ארל וויליאמס, שהפכו כל דרבי תל־אביבי לקרב פרטי ביניהם.

קני היה בין הבודדים שלא חשש מוויליאמס האימתני. זהו זכר לימים שהיה שומר־בארים בסן פרנסיסקו ובניו־יורק, עיר הולדתו. תפקידו בבארים היה ל„בבות" קטטות. אבל בארץ, על המיגרש, לא אחת החל בהן כשהוא משלח את מרפקיו.

ארל וויליאמס לא אהב את זה. אם כי קני דווקא מתגעגע לוויליאמס ואומר עליו: „הוא ויינר אמיתי. מחוץ למיגרש היה ג'נטלמן. במיגרש שיחק חזק מאוד, ולכן היה עוד פרצוף כשבילי."

כדורסלן לבנובסקי
במרוצת־השנים הטמפרמנט השתנה

גם היום נחשב לבנובסקי לשחקן נוקשה, המשתמש בכוח רב. אבל הוא סבור שהשתנה בכל זאת: „התגברתי, למדתי לא להתווכח עם שופטים ולהתרכז במישחק. תמיד ניסיתי לשחק חזק, אבל במרוצת השנים הטמפרמנט שלי השתנה.

„גדלתי בגיטאות של ניו־יורק. שם אתה לומד להיאבק. בשנה הראשונה שלי בארץ הייתי הרבה יותר אגרסיבי. לפעמים נאבקתי יותר מאשר שיחקתי. נכון שאני עדיין משחק בצורה אגרסיבית ולפעמים אני פוגע פה ושם בשחקן, אבל זה חלק מן המישחק שלי, ואין לי כל כוונה לפגוע במישהו מלכתחילה."

על הנבחרת מדבר לבנובסקי בהתלהבות. גם המאמן הלאומי, צבי שרף, קיבל אותו בברכה. הנבחרת משוועת לשחקנים חזקים כמוהו, ולמרות שהוא רק 2.02 מטר ולא 2.15, כמו רוב שחקני־הציר של הנבחרות האירופיות, הרי שגופו המוצק יאפשר לשחקנים הקלעים — מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצי וחיים זלוטיקמן — גב רחב, שיחסום את השחקנים היריבים ויאפשר לקלעים חופש־פעולה.

קני מאושר מכך שהוא יכול לעזור לקלעים של הנבחרת: „אני אוהב לעשות חסימה טובה, בפרט כשבעיקבותיה אני רואה את הכדור בסל. הסטייל של הנבחרת הוא לרוחי, אני משחק לצד ויינרים ואני כוה מטבעי. אני מרגיש שמכבדים אותי, שוזקוקים לי. ותמיד שיחקתי בקבוצות כוכבים, ועתה משנתאפשר לי לשחק גם בארץ בנבחרת, זה סיפוק עצום!

„עד עתה שיחקתי נגד שחקני הנבחרת בליגה. ונכון שזה שונה לשחק איתם, בפרט עם שחקני מכבי תל־אביב שתמיד שאפתי לנצח אותם. זה אתגר עצום לשחק נגד שחקן כמו מיקי ברקוביץ אבל נעים גם שהוא משחק לצידך."

עוגות משובחות בבן־יהודה

קני לבנובסקי הוא אחד השחקנים־האהודים בהפועל תל־אביב, בגלל אהבתו למוזיקה והצורה שהוא מראה זאת על המיגרש. הוא מרגיש את החום שמעניקים לו הן בקבוצה, והן הסובבים אותו. הוא גם מחבב מאוד את העיר תל־אביב: „אני מניו־יורק, שהיא עיר גדולה, ושם לאף אחד לא איכפת לו ממך. פה, אני מרגיש חום. העיר קטנה, קל יותר להירגע, לרדת לחוף ולשחות.

„אני מרגיש כמו בבית. גם מזג־האוויר שונה. לאחרונה, כשנסעתי עם הקבוצה לאיטליה, צרפת, וספרד, הרגשתי עוד יותר את הצורך לשוב לתל־אביב."

כדי להוכיח עוד יותר את השתלבותו בנוף התל־אביבי עומד לבנובסקי לפתוח בתחילת החודש הבא בית־קפה ברחוב בן־יהודה פינת הרחוב בוגרשוב, שם הוא רוצה מכור עוגות משובחות.

קאריירה חדשה, ג'וב ישן

למרות שהוא בתקופה האחרונה בכושר מצויין, לא ברור עדיין אם ימשיך בהפועל בשנה הבאה. יש המצדדים בהחלפתו. הוא עצמו אינו חושב על העתיד, חי את ההווה.

הוא יודע שהכל יכול להשתנות: מאמן חדש, הנהלה חדשה. כשתסתיים העונה, יישב עם הנוגעים בדבר וידבר.

העובדה שלבנובסקי נחשב לישראלי לכל דבר, מפני שעברו יותר משלוש שנים להתאזרחותו, תיצור עבורו שוק טוב. גם היותו שחקן־נבחרת תעניק לו נקודת־פתיחה טובה.

אך קני אוהב, כאמור, את הפועל וינסה לתת הכל, כדי להצליח בה עוד השנה. הוא מאמין שאפשר לזכות באליפות, למרות שרבים מעניקים את מירב הסיכויים למכבי תל־אביב.

„מי האמין שנוכה בגביע בשנה שעברה, ומי חשב שננצח את מכבי ב־16 נקודות הפרש. בגמר־סל הכל אפשרי!"

ביגיל 26, למרות שהפציעה בבירכו הורידה לו, לדעתו, לעת עתה בכל זאת 15 אחוז מיכולתו, הוא יתחיל השבוע בקאריירה חדשה. אבל הג'וב יהיה ישן: לקחת כמה שיותר כדורים חוזרים, לצבור לא מעט נקודות מתחת לסל ולעזור במישחק־הכוח.

- איך לקדם מכירות בתקופה של מיתון כלכלי?
- איך לתכנן ולבצע מודעות מוכרות ואפקטיביות?
- כיצד מתרגמים מסרים שיווקיים לפתרונות יצירתיים?
- אילו אמצעי פרסום יעילים בשווקי אירופה וארה"ב?
- מה מייחד את השיווק והפרסום במיגזר הערבי?
- כיצד להערך לטלויזיה מסחרית בארץ?
- כיצד לתכנן מחקר שוק ואיך בודקים עמדות של הצרכנים?
- כיצד ליצור פרסום מכירתי שיהיה גם תדמיתי?
- אילו מסרים פרסומיים מתאימים לפרסום ברדיו?
- כיצד לתכנן הקצאת תקציב פרסום בין אמצעי המדיה השונים?
- כיצד להתמודד עם ביקוש עונתי למוצר?
- כיצד עושים טלויזיה מסחרית בארה"ב ובאירופה?
- כיצד לתכנן מסע יחסי ציבור בתקציב מינימאלי?
- איך לנסח הודעה לעתונות כדי שיהיה לה סיכוי טוב להכנס לעתון?
- מתי לנקוט ב"פרסום רציונאלי" ומתי ב"אמוציונאלי"?

תשובות על שאלות אלו ועל עשרות סוגיות ונושאים מעשיים אחרים בפרסום, שיווק ותקשורת תוכלו לקבל בקורס יחיד בסוגו וברמתו בארץ, במסגרת בית הספר לפרסום ושיווק ליד קבוצת אריאלי לתקשורת בניהול "פרסום אריאלי" ו"שווקים", יועצים לשיווק.

מחזור הלימודים הקרוב ייפתח ב-20.2.85
במלון גרנדביץ', בתל-אביב. מספר המקומות מוגבל.
פרטים נוספים: 246233, 296929(03)

בית הספר לפרסום ושיווק
ליד קבוצת אריאלי לתקשורת

ספורט

(המשך מעמוד 41)

לפתע־פיתאום. התברר שהוא ביקר אצל חברו, הכדורסלן האמריקאי של מכבי רמת־גן, גרג קורנליוס, התאמן עימו בכפר־המכביה ונהנה מהאווירה של העיר הגדולה.

עם שובו לקיבוץ נרגע דקל וכש־צפה בווינגס באימוני הקבוצה, היה לו מותר לקוות כי מאבק־הקיום בליגה הכבירה אולי יישא פרי בכל זאת.

עסקנים

צריך לדעת לחייך

גיבורן של קאריקטורות־הספורט הגיב ברוח טובה

השבוע גם זה קרה: תערוכת קאריקטורות־הספורט הראשונה בארץ. הקריקטוריסט הוא גדעון עמיחי, חייל משוחרר בן 22.

במעמד פתיחת התערוכה, בבית־סוקולוב בתל־אביב, היה מסמר הערב יו"ר הוועד־האולימפי ומזכ"ל הפועל, יצחק אופק, שהונצח בתערוכה בשלוש קאריקטורות ביקורתיות.

אופק עיין בקאריקטורות, חייך לעצמו ולחץ את ידו של עמיחי.

אתלטיקה

מישפחה שכזאת

ארבעה בנים, אבל לכדורי־הבריזל יש רק אב אחד

אורי זוהר בן ה־48, מי שהיה אלוף ישראל בהדיפת כדור־ברזל משך כ־20 שנה ניסה תמיד לגדל יורש, לפחות בין בני מישפחתו. אך אף לא אחד מארבעת בניו של זוהר גילה את הרצון והכשרון לכך.

היחיד בין הבנים העוסק באתל־טיקה הוא אלון בן ה־18, העומד לפני גיוסו לצה"ל, ושכבר הספיק להיות אלוף־הנוער בזריקת כידון.

הבכור, יצחק (איקה) זוהר בן ה־25, העדיף קאריירה בימתית, אם כי לאחרונה השתתף בסרט ישראלי בנושא ספורטיבי, המתאגרף שעדיין לא עלה על הבר. לפני כן השתתף איקה בהצגה מאחורי הגדר של הקאמרי, עם ענת טיפול.

הבן מס' 2, גילי בן ה־20, הוא חבר להקה צבאית, והצעיר ביותר, דדי בן ה־14, אינו מגלה כל ניצוץ של אתלט. הוא מעדיף טניס.

כך חזר הכדור לאב ולאורי זוהר, למרות פציעותיו השונות (וגילו) יש עדיין מה למכור.

אחרי שהוא זכה, לפני שנתיים, במקום השלישי באליפות־העולם למ־בוגרים, הוא מתכונן עתה לאליפות הקרובה, שתיערך ברומא, באוקטובר השנה.

איקה זוהר (עם ענת טיפול)
מתאגרף, אבל בסרט

באנגליה זה אחרת!

(המשך מעמוד 40)

אבל הוא בכה ורצה לדבר. הוא רק ביקש ממני שאשמור עליו מפני חברו. הוא אמר לי כי חברו הוא אשר היכה את הזקן מכות־רצח."

השוטר הגיש לבית־המישפט את ה־עדות שרשם מפי הנאשם.

היכטתי שוב בפניהם של שני הנאשמים, מנסה לנחש מי מהם הוא הבכיין ומיהו הרוצח האכזר. מאחר שהייתי תחת הרושם של התעללות התפוח המכני, הימרתי על הבחור המגודל, שנראה מפגר, וחשבתי כי הוא המסוגל לאלימות מטורפת. הג'ינג'י נראה לי קטן וחלש מדי לחבלות מהסוג שראיתי בתמונות.

ברגע זה החל הסניגור את הסתע־רותו על השוטר. הוא האשים אותו כי הרביץ לנאשם. אמר לו כי השכיב את הנאשם על הארץ, דרך עליו ואיים לעשות לו את מה שהוא עשה לזקן, אם לא יספר את האמת.

השוטר לא התרגז ולא צעק. בנימוס רב ובקול שקט ענה רק תשובה אחת: „זו איננה האמת, ארוני."

בשלב זה הסתיימו ראיות התביעה. הסניגור קרא לנאשם הג'ינג'י וזה עלה על דוכן־העדים. עד לרגע זה הייתי כולי מרוכזת בנעשה באולם, ולא נתתי דעתי על היושבים לידי ביציע. אך כאשר הלך הנאשם אל דוכן־העדים, ראיתי כי אשה שישבה לידי עשתה תנועה מהירה לעברו. הבטתי בה בסק־רנות, וגיליתי כי זרועותיה מלאות כ־תובות־קעקע. היא נראתה לי ככת אר־בעים, שיערה צבוע שחור ושורשים לבנים מציצים מתוכו. תמהתי מה קירבתה לנאשמים.

עד שעלה הנאשם להעיד, לא היה לי כל מושג על הרקע לרצח. חשדתי כי מדובר בסיכסוך על רקע הומו־סכ־סואלי.

הנאשם הציג את עצמו כאלכסנדר ג'ונסון היגינס, בן 26. הוא נראה חיוור וחולני, וקשה היה לתאר אותו מכה אדם זקן למוות.

הוא סיפר כי נולד בסקוטלנד והגיע ללונדון לפני שבע שנים. הוא הכיר את הזקן, ששמו היה תום, והם התיידדו. „הוא היה החבר הכי־טוב שלי, ואני עברתי להתגורר איתו. הוא היה מוציא את כל כספו על משקאות חריפים. גרתי יחד איתו עד לפני שנתיים, ואז הכרתי את ג'ין, עברתי להתגורר איתה ועם בנה מנישואין קודמים," סיפר הנאשם.

הסניגור חקר אותו בקול שקט וחסר־רגשות והנאשם המשיך וסיפר כי בחודש אפריל החליט לנסוע לס־קוטלנד עם ג'ין ובנה, כדי לבקר אצל מישפחתו. הם התגוררו בדירה שאליה פלשו, בשכנות לתום. הוא ריהט את הדירה, קנה ספות, שטיחים, מקרר ו־מכשיר־טלוויזיה.

כאשר החליט לנסוע לסקוטלנד, מכר את מכשיר־הטלוויזיה ואת הפטיפון. כל יתר החפצים נותרו בדי־רה. „הלכתי אל תום וביקשתי ממנו שישים עין על הדירה," סיפר לשופט. כאשר חזר הנאשם מסקוטלנד, אחרי שבוע, נדהם לראות כי הדירה ריקה. הוא מיהר לביתו של תום ושאל אותו מה קרה. תום נראה מופתע, ואמר לו כי כאשר ראה את הדירה לאחרונה היה בה הכל. מלבד מכשיר־הטלוויזיה.

הנאשם חזר לדירה והחל חוקר את השכנים. אז התברר לו, כי אחד מהם ראה את תום מוציא חפצים מהדירה.

מייד לקח את ג'ין והשניים חזרו לדירתו של תום. „אמרתי לו שיגיד לי מה עשה בחפצים, כי אחרת אני אפנה למישטרה," אמר הנאשם.

בפעם הראשונה התערב השופט, פנה אליו ושאל: „האם התכוונת באמת לפנות למישטרה?"

היתה זו הפעם הראשונה שהנאשם הראה רגש כלשהו. „לא!" אמר, „איך יכולתי לפנות למישטרה? הוא היה החבר הכי־טוב שלי. רציתי רק להפחיד אותו, כדי שיגיד לי היכן הרהיטים. הלוואי שהייתי הולך למישטרה, או כל זה לא היה קורה," אמר.

יומיים בלבד

לאחרת חזר הנאשם בכל זאת לביתו של תום, הפעם יחד עם בנה של ג'ין. באותו רגע הבנתי מי היה הנאשם השני, הצעיר בעל כתובת־הקעקע, שישב כל־כך בשקט. הוא היה בנה של ג'ין, שישבה לידי ביציע. הוא הלך עם הנאשם לביתו של תום, ומצא את עצמו מסובך באשמת־רצח.

„נכנסנו לדירה של תום, והוא שלח את הצעיר לקנות לנו יין וסיירר. דיברנו, ואז לפתע גיליתי על השולחן מנעול. זה היה המנעול שהתקנתי לפני כמה ימים על דלת חדר־השינה שלנו. שאלתי אותו מניין לו המנעול, והוא אמר לי שהוא לא יודע. אמרתי לו שלא ייתכן שהמנעול הגיע לשם בעצמו, והוא הסכים איתי, אבל המשיך להכ־חיש כל קשר לגניבה.

„אז התרתחתי והתחלתי להכות אותו. נתתי לו שתי מכות בפנים, התחיל לנזול לו דם מהאף. הוא נפל לארץ, ואני בעטתי בו כאשר ניסה לקום. אבל לא התכוונתי להרוג אותו, הוא היה חבר שלי, רציתי רק שיגיד לי איפה החפצים שלי," חזר ואמר הנאשם.

הסניגור היפנה את תשומת־ליבו של השופט כי הנאשם מודה באשמת הריגה, אך איננו מודה ברצח, מכיוון שלא היתה לו כוונה להרוג. הסניגור ניווט בזהירות את שאלותיו הבאות בדבר שריפת־המיכנסיים שלבש הנאשם בזמן הרצח והנעליים שלו. הנאשם הודה כי שרף את מיכנסיו באח שבביתו של הנרצח, מכיוון שהם נקרעו במהלך הקטטה. הוא טען כי הנעליים שנשרפו שם לא היו נעליו, אלא זוג נעליים מרופטות שהזקן היה שומר בחדרו למטרות הסקה.

השעה התקרבה לאחת בצהריים. היה ברור כי המישפט לא יסתיים באותו יום, אלא ימשך למחרת. עזבתי את האולם כאשר אני תחת הרושם שהשאיר עליי ההליך המהיר והענייני. נזכרתי בעשרות מישפטי־רצח שר־איתי בבתי־מישפט בישראל, וחשבתי בקינאה עד כמה הם היו שונים.

מישפטם של שני הנאשמים האנג־ליים יסתיים בתוך עשרה חודשים מיום מעצרם. המישפט כולו ימשך יומיים רצופים ויסתיים ללא עינוי־דין נוסף. חשבתי על כך כי רונן שגיא־שני וחברו גיל בן־גל, הנאשמים ברצח, יושבים כבר קרוב לשנתיים במעצר ופסק־הדין טרם ניתן.

אבל בעיקר חשתי קינאה גדולה להדר ולכבוד שליוו את ההליך המישפטי. השופט ועורכי־הדין לא היו זקוקים לגלימות ולפיאות כדי ליצור את האווירה של כבוד הדדי, של התחשבות והערכה מכל צד למשנהו.

עורכי־הדין לא הרימו קול איש על רעהו; השופט כמעט שלא התערב במישפט, וכמובן שלא נזף בעורכי־הדין. איש לא ביזבז את זמנו של בית־המישפט, ואפילו הנאשמים היו מלאים יראת־כבוד. זכרתי את מישפטו של שמעיה אנג'ל שקילל, ירק וזרק חפצים על השופטים, והירהרתי כמה גדול המרחק בין ישראל לאנגליה.

אילנה אלון ■

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
ויזה
ישראכרט
שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

חוג ברמה אינלקטואלית
ובמגמה הומאניסטית –
לדיון בבעיות האדם, החברה האנושית, הארץ והעולם; וכן לפעילות בלתי־אלימה (ללא הגבלה בגילים).
♦
פרטים: ת.ד. 921 ת"א 61008

זאת העצם של הכלב

חידוש:
דוגלי בצורת עצם
ובטעם עוף.
עשיר יותר, חסכוני יותר,
טעים יותר, מענין יותר.
לכלבים מכל הגזעים והגדלים.
וזהו, הרי, עצם הענין.

ליטבול בזיתים
מעדן מקורי
בסדרת דיפ של „תלמה"

„תלמה" הוציאה לשוק מטבל חדש בסדרת ה„דיפים" שלה – והפעם דיפ המכיל זיתים.

המטבל, מקורי בטעמו ובמרכיביו מומלץ ע"ג האריזה המרהיבה (במסורת של „תלמה") להכנה משמנת, מיונז, גבינות לבנות, גם רזות.

המטבל הפיקנטי החדש, „דיפ־זיתים", מומלץ למריחה על „פתית", או לחם, מקושט בצנוניות, זיתים שחורים ועלי פטרוזיליה.

„תלמה" ממליצה למלא במטבל החדש חצאי משמש, שזיפים מיובשים, מלפפונים או עגבניות. מומלץ גם לטיבול פיצות.

בתיאבון.

גזור ושמור

פרסגמפון

פרסום מודעות בטלפון לכל העתונים

03-229353|221667|231345

שרות חדש ויעיל למחזיקי כרטיסי אשראי

קח אותה על חשבון ארקיע!

גם בתי המלון במבצע!
עם מבחר הצעות נופש מוזלות.

- ★ לרום אילת
- ★ club in
- ★ מלון אביה סונסטה
- ועוד

המבצע: בפברואר מרץ 1985

אתה קונה שני כרטיסי טיסה הלוך ושוב לאילת ומקבל אחד מהכרטיסים חינם – בכיוון הלוך

ארועי 35 שנה לארקיע

פנה לסוכן הנסיעות שלך או למשרדי "ארקיע": מרכז הזמנות: 03-426262, 413222 • סניף ת"א: 03-233285. •ירושלים: 02-234855. •חיפה: 04-643371 •נתניה: 053-40734.

כ"ב שבט תשמ"ה, 13.2.1985 מיספר 2476 שנה 49 המחיר 960 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

השחקנית חנה שיגולה, שנולדה לייד אושוויץ, בראיון חושפני:

התקופה הנאצית רודפת אותי!